

SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE TRANSPORT GAZE NATURALE TRANSGAZ SA

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR

-Semestrul I 2018 -

CUPRINS

MESAJUL ADMINISTRATORILOR CĂTRE ACTIONARI, INVESTITORI.....	2
1. DATE GENERALE DESPRE EMITENT	4
1.1 Date de identificare raport și emitent.....	4
1.2 Misiune, Viziune, Valori Organizaționale	4
1.3 Acționariat	5
1.4 Organizare.....	6
2. SUMAR EXECUTIV.....	8
2.1 Indicatori ai rezultatelor economico-financiare	8
2.2 Indicatori cheie de performanță financiară și nefinanciară (KPI).....	11
3. STRATEGIA DE DEZVOLTARE.....	15
3.1 Proiecte strategice.....	15
3.2. Accesare Fonduri Europene.....	44
3.3 Cooperare Internațională.....	47
3.4 Acorduri de Interconectare	52
3.5.Retehnologizare și automatizare - SCADA	54
3.6 Activitatea de dezvoltare, reparații, reabilitare și asigurare a serviciilor de menență a SNT ...	56
3.6.1 Principalele componente ale infrastructurii SNT.....	56
3.6.2 Politica de investiții	59
3.6.3 Politica privind menenanța SNT	61
3.7 Controlul achizițiilor	65
4. RAPORTARE FINANCIARĂ.....	70
4.1 Poziția financiară	70
4.2 Rezultatul global	73
4.3 Situația fluxurilor de trezorerie	75
4.4 Analiza factorială a activității	77
4.5 Evaluarea activității privind managementul riscului finanțier.....	82
5. RAPORTARE NEFINANCIARĂ.....	85
5.1 Declarația nefinanciară.....	85
5.2 Management responsabil și strategii sustenabile	86
5.2.1 Management Integrat Calitate-Mediu, Sănătate și Securitate Ocupațională	86
Îmbunătățirea siguranței și securității ocupaționale	87
5.2.2 Protecția mediului	93
Reducerea consumului tehnologic și menținerea în limite rezonabile raportat la starea SNT	96
5.2.3 Personal.....	97
5.2.4 Social și responsabilitate corporativă.....	102
5.2.5 Etică și integritate	104
5.2.6 Politica de conformitate	106
5.2.7 Sistemul de Control Intern/Managerial.....	107
5.2.8 Managementul Riscului	113
5.2.9 Comunicare internă și externă pentru creșterea capitalului de imagine a societății.....	118
5.2.10 Indicatori cheie de performanță nefinanciară	121
6. GUVERNANȚA CORPORATIVĂ.....	125
6.1 Declarația de Guvernanță Corporativă	126
6.2 Activitatea piața de capital.....	144
6.3 Politica cu privire la dividend	148
6.4 Fuziuni sau reorganizări semnificative	149
7. MANAGEMENTUL SOCIETĂȚII	151
7.1 Obiective strategice privind administrarea SNTGN TRANSGAZ SA în perioada 2017-2021	151
7.2 Managementul executiv	152

MESAJUL ADMINISTRATORILOR CĂTRE ACȚIONARI, INVESTITORI

Stimați acționari,
Stimați investitori,

Cu o tradiție în România de peste un secol, transportul gazelor naturale reprezintă o activitate strategică pentru economia națională. Performanța acestei activități a crescut an de an prin munca, pasiunea și profesionalismul celor care și-au desfășurat activitatea în acest domeniu și au contribuit la ceea ce TRANSGAZ este azi, o companie responsabilă, o companie a viitorului, o companie în care modelul de guvernanță corporativă funcționează cu succes.

SNTGN TRANSGAZ SA este operatorul tehnic al Sistemului Național de Transport al gazelor naturale și asigură îndeplinirea în condiții de eficiență, transparență, siguranță, acces nediscriminatoriu și competitivitate a strategiei naționale stabilite pentru transportul intern și internațional, dispecerizarea gazelor naturale, cercetarea și proiectarea în domeniul transportului de gaze naturale, cu respectarea legislației și a standardelor naționale și europene de calitate, performanță, mediu și dezvoltare durabilă.

Companie transparentă, deschisă spre dialog și bune practici corporative, companie performantă, TRANSGAZ este astăzi un brand autohton de succes, o companie care crede în valorile sale organizaționale și care investește permanent în educația și dezvoltarea profesională a resursei umane de care dispune. TRANSGAZ este o societate administrată în sistem unitar de administrare, Consiliul de Administrație fiind numit de Adunarea Generală a Acționarilor conform prevederilor OUG 109/2011 cu modificările și completările ulterioare.

Obiectivele strategice cuprinse în Planul de Administrare al SNTGN Transgaz SA în perioada 2017-2021 sunt aliniate la Scrisoarea de așteptări a acționarilor și urmăresc dezideratele creșterii performanțelor societății, eficientizarea activității companiei, redefinirea strategică a acesteia în concordanță cu cerințele standardelor moderne de performanță și competitivitate și transformarea TRANSGAZ într-o societate cu recunoaștere internațională, într-un lider pe piața energetică din regiune, valorificând cu maximă eficiență toate oportunitățile existente și viitoare, pentru ca România să devină un important corridor de energie în domeniul gazelor naturale către Europa.

În contextul profilării a noi surse importante de aprovizionare cu gaze naturale, respectiv, **gazele naturale din regiunea Mării Caspice și cele recent descoperite în Marea Neagră**, investițiile propuse de Transgaz în **Planul de dezvoltare al sistemului național de transport (SNT) gaze naturale pentru perioada 2018-2027, plan transmis spre aprobare la ANRE**, reprezintă investiții strategice pentru securitatea energetică și dezvoltarea infrastructurii de transport gaze naturale din România și conformitatea acesteia cu cerințele reglementărilor europene în domeniu.

Responsabilizând importanța TRANSGAZ atât ca motor al activităților din economia națională cât și ca vector de creștere economică a țării, prin rolul său în dezvoltarea sectorului energetic și transformarea României într-o putere energetică a Europei, administratorii companiei și-au asumat continuarea demarării și implementării unuia dintre cele mai mari și importante programe de dezvoltare a infrastructurii de transport gaze naturale din România în ultimii 20 de ani, un program cu proiecte de investiții **estimate la 1,9 miliarde euro**.

O dezvoltare durabilă a infrastructurii de transport gaze naturale din România, presupune un amplu program investițional prin care să se permită alinierea SNT la cerințele de transport și operare ale rețelei de transport gaze naturale în conformitate cu normele europene de protecție a mediului.

Investițiile propuse au ca rezultat asigurarea unui grad adecvat de interconectivitate cu țările vecine, crearea unor rute de transport gaze naturale la nivel regional pentru transportul gazelor naturale provenite din diverse noi surse de aprovizionare; crearea infrastructurii necesare preluării și transportului gazelor naturale din perimetrele off-shore din Marea Neagră în scopul valorificării acestora pe piața românească și pe alte piețe din regiune; extinderea infrastructurii de transport gaze naturale pentru îmbunătățirea aprovizionării cu gaze naturale a unor zone deficitare; crearea pieței unice integrate la nivelul Uniunii Europene.

Având în vedere nevoia de finanțare a programului complex și extins de investiții, Transgaz are în vedere, pe lângă sursele proprii și atragerea și utilizarea în condiții avantajoase a unor surse externe de finanțare. Ne referim la accesarea fondurilor europene, la finanțări de la instituțiile financiare internaționale sau de la alte instituții finanțiar-bancare precum și la mijloace de finanțare specifice pieței de capital.

Respectând principiile bunei guvernanțe corporative, administratorii companiei vor continua să acționeze și în mandatul 2017-2021 cu maximă responsabilitate, eficiență, transparentă și profesionalism pentru administrarea eficientă și competitivă a societății în consens cu dezideratele din Scrisoarea de așteptări a acționarilor, respectiv: **eficacitate și stabilitate operațională, siguranță și securitate energetică, optimizarea performanțelor și dezvoltarea durabilă a societății.**

Cu aleasă considerație,

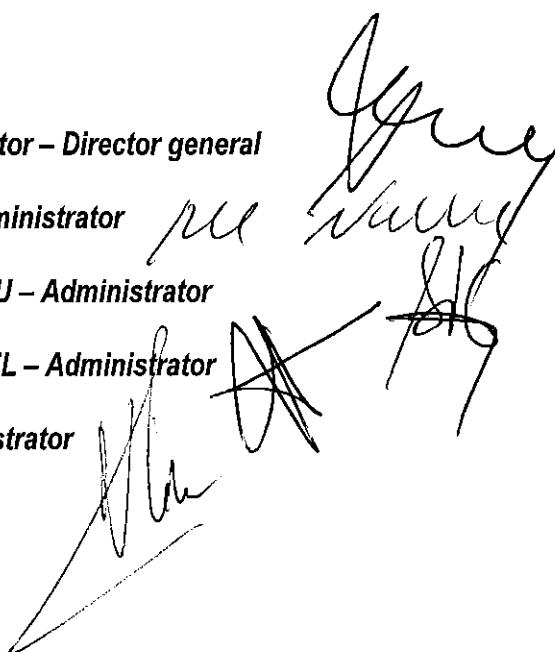
ION STERIAN – Administrator – Director general

PETRU ION VĂDUVA – Administrator

BOGDAN GEORGE ILIESCU – Administrator

LĂPUŞAN REMUS GABRIEL – Administrator

MINEA NICOLAE – Administrator

1. DATE GENERALE DESPRE EMITENT

1.1 Date de identificare raport și emitent

Raport elaborat conform prevederilor Legii nr.24/2017, privind emitenții de instrumente financiare și operațiuni de piață.

Pentru semestrul încheiat la: 30 iunie 2018

Data raportului: 09.august 2018

Denumirea societății comerciale: Societatea Națională de Transport Gaze Naturale "TRANSGAZ" SA

Număr de telefon/fax: 0269-803333/0269-839029

Cod de înregistrare fiscală: RO13068733

Număr de ordine în Registrul Comerțului: J32/301/2000

Capital social subscris și vărsat: 117.738.440 lei

Piață reglementată pe care se tranzacționează valorile mobiliare emise: Bursa de Valori București

1.2 Misiune, Viziune, Valori Organizaționale

Transgaz este o societate comercială pe acțiuni care își desfășoară activitatea în conformitate cu legile române și Actul Constitutiv actualizat. Este societate listată la Bursa de Valori București, simbol bursier-TGN.

Misiunea

În consens cu cerințele politicii energetice europene, misiunea SNTGN Transgaz SA o reprezintă îndeplinirea în condiții de eficiență, transparentă, siguranță și competitivitate a strategiei energetice naționale stabilite pentru transportul intern și internațional al gazelor naturale, dispecerizarea gazelor naturale și cercetarea–proiectarea în domeniul transportului de gaze naturale.

Misiunea SNTGN Transgaz SA constă în:

- exploatarea în condiții de siguranță și eficiență economică a SNT;
- reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea SNT pe principalele direcții de consum;
- interconectarea SNT cu sistemele de transport gaze naturale ale țărilor învecinate;
- dezvoltarea de noi infrastructuri de transport gaze naturale spre vestul Europei;
- asigurarea accesului nediscriminatoriu la SNT;
- implementarea managementului participativ în toate domeniile de acțiune ale societății;
- dezvoltarea culturii organizaționale și a performanțelor profesionale;
- implementarea reglementărilor din sectorul gazelor naturale;
- îmbunătățirea informatizării activității de transport gaze naturale, elaborarea unor proiecte de acte normative și acțiuni de susținere a acestora;
- integrarea principiilor de bună guvernanță corporativă în practica de afaceri.

Viziunea

Societatea intenționează să devină un operator de transport cu recunoaștere pe piața internațională a gazelor naturale, un lider pe piața energetică din regiune, cu un sistem național de transport gaze naturale modern, integrat la nivel european și un sistem de management performant.

Viziunea ca mesaj către societatea românească

Îndeplinirea cu responsabilitate a misiunii de serviciu public, funcționare sigură a sistemului național de transport gaze naturale, servicii la un înalt nivel de calitate, racordare sigură la SNT în condiții nediscriminatorii și transparente pentru toți utilizatorii de rețea și integrare la nivel european a pieței naționale de gaze naturale.

Viziunea ca mesaj către acționari

Societate performantă orientată spre creșterea continuă a plusvalorii pentru acționari.

Viziunea ca mesaj către salariați

Societate cu un mediu de muncă atractiv, stabil și motivant cu un angajament continuu către excelență profesională.

Valorile organizaționale ce definesc etica în afaceri a SNTGN Transgaz SA sunt:

- profesionalism și tradiție;
- respectarea principiilor etice și deontologiei profesionale;
- respect față de mediu și oameni;
- responsabilitate față de partenerii de afaceri și de dialog social, față de instituțiile statului, față de comunitate;

Punctele forte ale SNTGN Transgaz SA

- calitatea de operator licențiat al SNT- monopol;
- profilul financiar solid al societății;
- continuitatea performanței tehnice, economice și financiare;
- predictibilitatea cash-flow-ului dat fiind caracterul reglementat al activității de transport gaze naturale;
- dividende acordate acționarilor.

1.3 Acționariat

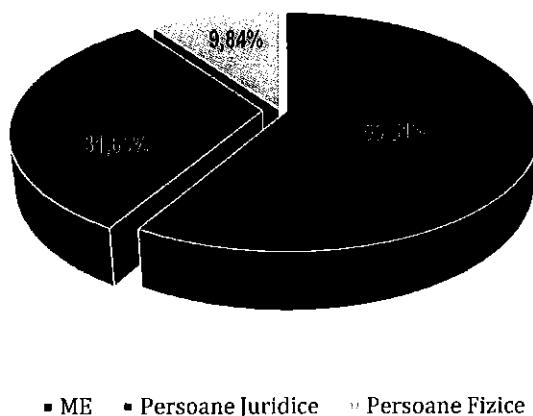
Urmare a OUG nr. 1/04.01.2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a fost înființat Ministerul Economiei, prin reorganizarea Ministerului Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri. Astfel, la data de 02.03.2017 a fost înregistrată la Depozitarul Central S.A. modificarea datelor de identificare ale titularului de cont Statul Român prin Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri în Statul Român prin Ministerul Economiei.

Structura acționariatului SNTGN Transgaz SA la data de 26.06.2018:

Denumire acționar	Număr acțiuni	Procent %
Statul Român reprezentat de Ministerul Economiei (ME)	6.888.840	58,5097
Free float - Alți acționari (pers. fizice și juridice), din care	4.885.004	41,4903
✓ persoane fizice	1.158.741	9,8417
✓ persoane juridice	3.726.263	31,6487
Total	11.773.844	100,00

Tabel 1-Structura Acționariatului la 26.06.2018

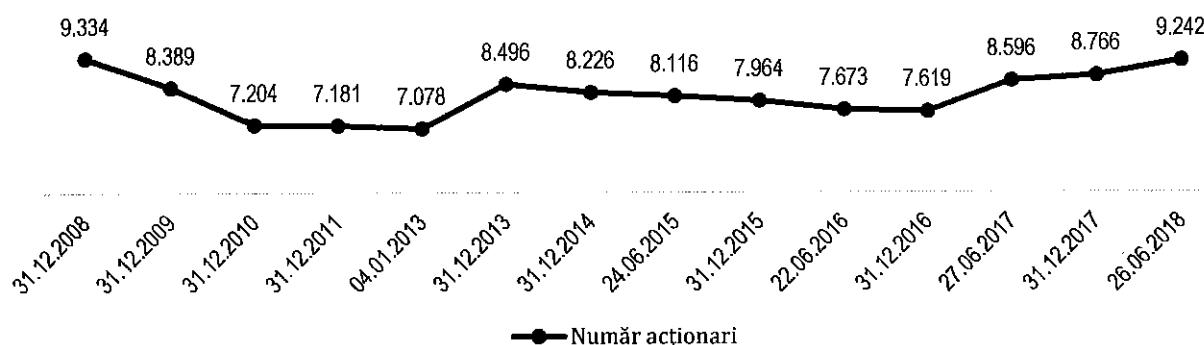
Structura acționariatului TGN la 26 iunie 2018

Grafic 1-Structura Acționariatului Transgaz la 26.06.2018

Capitalul social al Transgaz la data de 30 iunie 2018 este de 117.738.440 lei și este împărțit în 11.773.844 acțiuni nominative, fiecare acțiune având valoarea nominală de 10 lei.

În ceea ce privește numărul de acționari, conform registrului acționarilor Transgaz la data de referință de 26.06.2018 sunt înregistrați un număr de 9.242 acționari, cu 646 de acționari mai mulți față de data de 27.06.2017.

Grafic 2- Evoluția numărului de acționari ai Transgaz de la listare și până la 26.06.2018

1.4 Organizare

Transgaz s-a înființat în anul 2000, în baza H.G. nr. 334/28 aprilie 2000, privind reorganizarea Societății Naționale de Gaze Naturale "Romgaz" S.A., publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 194/04.05.2000.

Prin H.G. nr. 334/2000, SNGN "Romgaz" SA a fost restructurată și reorganizată, prin divizare, SNGN "Romgaz" S.A. fiind desființată, iar principalele activități din sectorul gazelor naturale au fost separate și organizate în activități distincte.

În urma reorganizării sus menționate, Transgaz a devenit operatorul tehnic al SNT, calitate în care răspunde de funcționarea acestuia în condiții de calitate, siguranță, eficiență economică și protecție a mediului.

Prin Ordinul ANRE nr. 3/22 ianuarie 2014 privind aprobarea certificării Societății Naționale de Transport Gaze Naturale "Transgaz" S.A. Mediaș ca operator de transport și de sistem al Sistemului Național de Transport al gazelor naturale, s-a stabilit ca Societatea Națională de Transport Gaze Naturale "Transgaz" S.A. Mediaș să fie organizată și să funcționeze după modelul "operator de sistem independent".

De asemenea, în calitate de operator al SNT, Transgaz are obligația, în conformitate cu prevederile legale privind măsurile pentru asigurarea siguranței în aprovisionarea cu gaze naturale și ale reglementărilor Uniunii Europene, să realizeze interconectările cu sistemele similare de transport gaze naturale din țările vecine, în vederea creării condițiilor tehnice și tehnologice pentru asigurarea siguranței în aprovisionarea cu gaze naturale.

SNTGN "TRANSGAZ" SA (Transgaz) își desfășoară activitatea în următoarele locații:

- Sediul Transgaz: Municipiul Mediaș, str. Piața C.I. Motaș nr. 1, jud. Sibiu, cod 551130;
- Departamentul Exploatare și Mantenanță: Municipiul Mediaș, str. George Enescu nr.11, jud. Sibiu, cod 551018;
- Departamentul Proiectare și Cercetare: Municipiul Mediaș, str. Unirii nr. 6, jud. Sibiu, cod 550173;
- Direcția Operare Piață Gaze București: Municipiul București, Calea Dorobanți nr.30, sector 1, cod 010573;
- Reprezentanța Transgaz –România: Municipiul București, Bld. Primăverii, nr.55;
- Reprezentanța Transgaz Bruxelles–Belgia: Bruxelles, str. Luxembourg nr. 23;
- Reprezentanță Transgaz Chișinău–Republika Moldova;
- Departamentul Accesare Fonduri Europene și Relații Internaționale: Municipiul București, Calea Victoriei, nr.155, sector 1, cod 010073;
- Ateliere Proiectare Cercetare Brașov, str. Nicolae Titulescu Nr. 2;
- Societate cu Răspundere Limitată „EUROTRANSGAZ”: MD–2004, Bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 180, of. 506, mun. Chișinău, Republica Moldova;
- Sediul secundar Transgaz: Mediaș, str. I.C. Brătianu nr.3, bl. 3, ap.75, jud. Sibiu.

Transgaz are în componență **9 exploatari teritoriale și o sucursală**:

- **Exploatarea teritorială Arad**, str. Poetului nr. 56, localitatea Arad, jud. Arad, cod 310369;
- **Exploatarea teritorială Bacău**, str. George Bacovia nr. 63, localitatea Bacău, jud. Bacău cod 600238;
- **Exploatarea teritorială Brăila**, str. Ion Ghica nr. 5, localitatea Brăila, jud. Brăila, cod 810089;
- **Exploatarea teritorială Brașov**, str. Grigore Ureche nr. 12A, localitatea Brașov, jud. Brașov, cod 500449;
- **Exploatarea teritorială București**, str. Lacul Ursului nr. 24, sector 6, București, cod 060594;
- **Exploatarea teritorială Cluj**, str. Crișului nr. 12, localitatea Cluj-Napoca, jud. Cluj, cod 400597;
- **Exploatarea teritorială Craiova**, str. Arhitect Ioan Mincu nr. 33, localitatea Craiova, jud. Dolj, cod 200011;
- **Exploatarea teritorială Mediaș**, str. George Cosbuc nr. 29, localitatea Mediaș, jud. Sibiu, cod 551027;
- **Exploatarea teritorială Constanța**, str. Albastră nr. 1, localitatea Constanța, jud. Constanța, cod 900117;
- **Sucursala Mediaș**, Șoseaua Sibiului nr. 59, localitatea Mediaș, jud. Sibiu.

2. SUMAR EXECUTIV

2.1 Indicatori ai rezultatelor economico-financiare

Activitatea economico-financiară a SNTGN Transgaz SA în perioada ianuarie-iunie 2018 s-a desfășurat în baza indicatorilor cuprinși în bugetul de venituri și cheltuieli aprobat prin Hotărârea AGOA nr. 1/27.04.2017.

Valoare la 30 iunie 2018 a indicatorilor standard de performanță fată de valoarea acestora la data de la 30 iunie 2017 este:

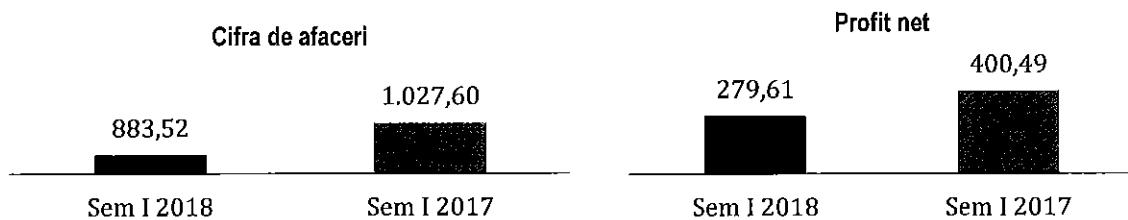
Nr. crt.	Criteriul de performanță	Obiectiv de performanță	U.M.	Coeficient de ponderare	Realizat	
					Sem I 2018	Sem I 2017
1.	Investiții puse în funcțiune	Realizarea nivelului programat	mii lei	0,15	18.391	15.209
2.	EBITDA	Creșterea EBITDA	mii lei	0,15	425.749	567.370
3.	Productivitatea muncii	Creșterea productivității muncii în unități valorice (cifra de afaceri/ nr.mediu de personal);	lei/pers	0,15	203.156	222.040
4.	Plăți restante	Efectuarea plăților în termenul contractual (în prețuri curente)	mii lei	0,15	0	0
5.	Creanțe restante	Reducerea volumului de creanțe restante (în prețuri curente)	mii lei	0,1	301.240	313.768
6.	Consumul tehnologic	Încadrarea în cantitățile de gaze naturale reprezentând consumul tehnologic	%	0,15	41%	21%
7	Cheltuieli de exploatare la 1000 lei venituri din exploatare	Reducerea cheltuielilor de exploatare la 1000 lei venituri din exploatare	lei	0,15	614	530

Tabel 2 – Evoluția indicatorilor standard de performanță în sem I 2018 vs sem I 2017

Principalii indicatori economico-financiari realizati în semestrul I 2018 comparativ cu semestrul I 2017 se prezintă astfel:

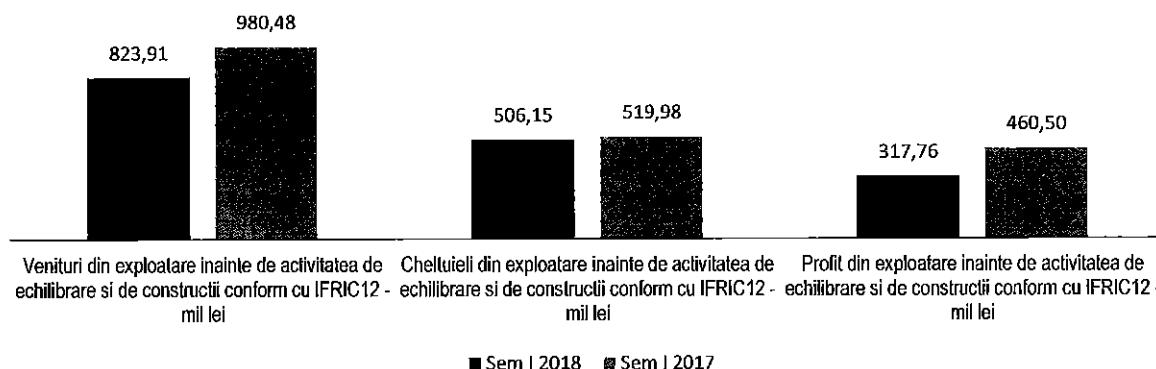
Nr. crt.	Indicator	UM	Sem. I 2018	Sem. I 2017	Variatie %
0	1	2	3	4	5=3/4*100
1.	Cifra de afaceri	mil. lei	883,52	1.027,60	85,98
2.	Venit din exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12	mil. lei	823,91	980,48	84,03
3.	Cheltuieli de exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12	mil. lei	506,15	519,98	97,34
4.	Profit din exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12	mil. lei	317,76	460,50	69,00
5.	Venituri din activitatea de echilibrare	mil. lei	90,48	76,69	117,98
6.	Cheltuieli cu gazele de echilibrare	mil. lei	90,48	71,91	125,82
7.	Venituri din activitatea de construcții conform cu IFRIC12	mil. lei	34,92	17,53	199,18
8.	Costul activelor construite conform cu IFRIC12	mil. lei	34,92	17,53	199,18
9.	Profit din exploatare	mil. lei	317,76	465,28	68,29
10.	Profit financiar	mil. lei	13,10	13,10	100,03
11.	Impozit pe profit	mil. lei	51,25	77,88	65,81
12.	Profit net	mil. lei	279,61	400,49	69,82

Tabel 3- Evoluția principalilor indicatori economico-financiari în sem I 2018 vs sem I 2017

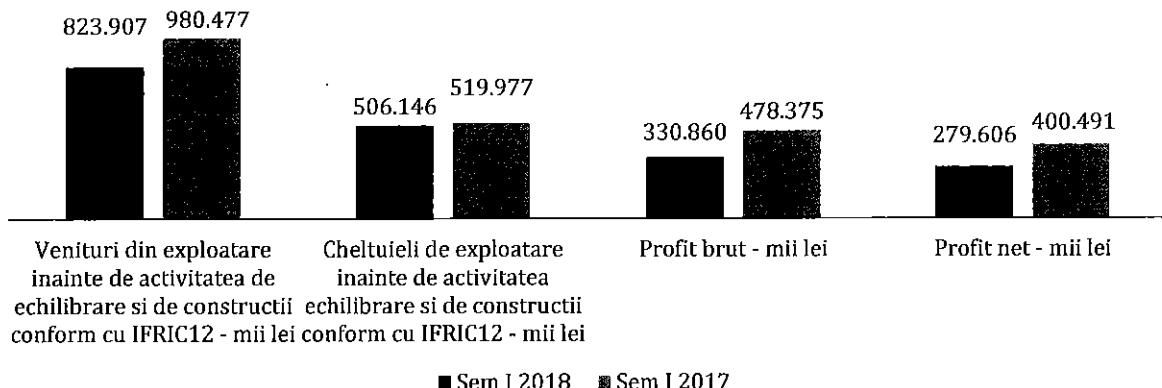

Grafic 3-Cifra de afaceri sem I 2018 vs sem I 2017 (mii lei)

Grafic 4-Profitul net sem I 2018 vs sem I 2017 (mii lei)

Grafic 5- Evoluția veniturilor, cheltuielloi și profitului din exploatare, înainte de activitatea de construcții conform cu IFRIC12 în Sem. I 2018 vs. Sem. I 2017

Grafic 6-Evoluția principalelor indicatori economico-financiari în sem I 2018 vs sem I 2017-mii lei

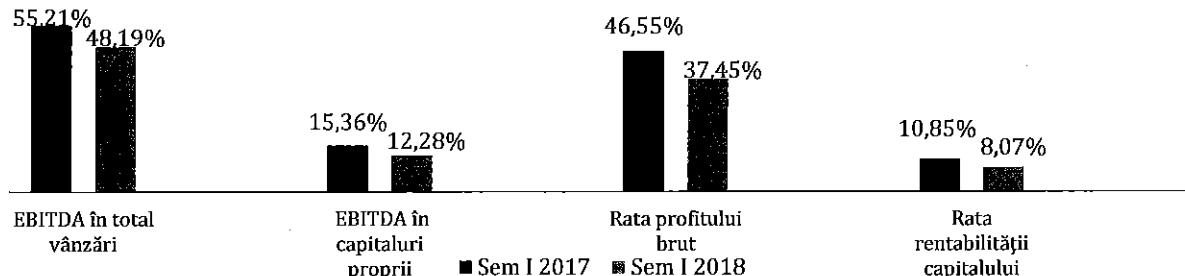
Transgaz deține statutul de monopol în transportul gazelor naturale din România și vehiculează circa 90% din totalul gazelor naturale consumate.

La data de 30 iunie 2018, soldul disponibilităților în conturi bancare ale societății era de 1.512.157.224 lei, din care 64% reprezentau disponibilități denominate în valută, majoritatea în EURO.

Performanțele Transgaz în perioada analizată se reflectă și în evoluția următorilor indicatori:

Indicatori	Formula de calcul	Sem. I 2018	Sem. I 2017
Indicatori de profitabilitate			
EBITDA în total vânzări	EBITDA Cifra de afaceri	48,19%	55,21%
EBITDA în capitaluri proprii	EBITDA Capitaluri proprii	12,28%	15,36%
Rata profitului brut	Profitul brut Cifra de afaceri	37,45%	46,55%
Rata rentabilității capitalului	Profit net Capitaluri proprii	8,07%	10,85%
Indicatori de lichiditate			
Indicatorul lichidității curente	Active circulante Datorii pe termen scurt	2,52	2,50
Indicatorul lichidității imediate	Active circulante - Stocuri Datorii pe termen scurt	2,40	2,39
Indicatori de risc			
Indicatorul gradului de îndatorare	Capital împrumutat Capitaluri proprii	6,72%	0,00%
Rata de acoperire a dobânzii	EBIT Cheltuieli cu dobândă	327,64	X
Indicatori de gestiune			
Viteza de rotație a debitelor - clienți	Sold mediu clienti x 181 zile Cifra de afaceri	122,05	116,18
Viteza de rotație a creditelor - furnizori	Sold mediu furnizori x 181 zile Cifra de afaceri	18,98	11,99

Tabel 4-Evoluția indicatorilor de profitabilitate, lichiditate, risc și gestiune în sem I 2018 vs sem I 2017

Grafic 7-Evoluția indicatorilor de profitabilitate în sem I 2018 vs sem I 2017

2.2 Indicatori cheie de performanță financiare și nefinanciare (KPI)

Indicatori cheie de performanță – financiare pentru calculul componentei variabile a remunerării

Nr crt.	Indicator	Obiectiv	2018		Grad de realizare
			Bugetat an 2018	Realizat Sem. I	
1.	Plăți restante	Menținerea plăților restante la nivel zero.	0	0	100%
2.	Cheltuieli de exploatare (mai puțin amortizarea, echilibrarea, activitatea de construcții și provizioane pentru deprecierea activelor și pentru riscuri și cheltuieli) (mii lei)	Menținerea nivelului cheltuielilor de exploatare la nivelul asumat în Planul de administrare	1.002.101	404.850	248%
3.	Rata lichidității curente "Testul acid"	Rata lichidității curente (testul acid) să înregistreze valori anuale peste 1.	1,39	2,40	173%
4.	Rata de îndatorare netă	Menținerea unui nivel al ratei de îndatorare netă sub limitele stabile pentru obținerea finanțării bancare, respectiv: 3 -2017; 3- 2018; 5,5 -2019; 5,5 -2020; 4-2021	3,00	0,55	548%
5.	EBITDA (mii lei)	Realizarea tintei de EBITDA asumate în Planul de administrare	458.599	425.749	93%

Tabel 5 – Estimări ale indicatorilor cheie de performanță financiare pentru calculul componentei variabile a remunerării în sem I 2018

Indicatori cheie de performanță – nefinanciari pentru calculul componentei variabile a remunerării

Nr. crt	Indicator	Obiectiv	Nr crt.	Semestrul I 2018		Gradul de realizare
				Planificat	Realizat	
Operationali						
6	Monitorizare Strategie de investiții și implementare	Realizarea proiectelor FID din Planul de dezvoltare pe 10 ani $I = (\text{acțiuni realizate} + \text{demarate}) / \text{acțiuni propuse}$ 1. Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria – România – Ungaria – Austria (BRUA faza 1).	6.1	Obținerea deciziei exhaustive (în conformitate cu prevederile din Regulamentul UE nr 347/2013)	Realizat (martie 2018)	100%
7	Creșterea eficienței energetice	Menținerea ponderii consumului tehnologic în total gaze naturale vehiculate sub 1%	7.1	<1	0,72 La nivelul semestrului I 2018	138,8%
Orientații către servicii publice						
8	Indicatori de performanță ai serviciului de transport gaze naturale	Realizarea ţintelor prevăzute în Standardul de performanță pentru serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale (ordinul ANRE 161/26.11.2015 intrat în vigoare la 1 octombrie 2016)	8.1	$IP_0^1 \geq 90\%$	97,69%	0%
			8.2	$IP_1^1 \geq 95\%$	33,33%	
			8.3	$IP_1^2 \geq 95\%$	33,33%	
			8.4	$IP_1^3 \geq 95\%$	100%	
			8.5	$IP_1^4 \geq 95\%$	-	
			8.6	$IP_1^5 \geq 95\%$	-	
			8.7	$IP_2^1 \geq 95\%$	100%	
			8.8	$IP_2^2 \geq 95\%$	-	
			8.9	$IP_3^1 \geq 95\%$	22,22%	
			8.10	$IP_3^2 \geq 95\%$	-	
			8.11	$IP_3^3 \geq 95\%$	0%	
			8.12	$IP_3^4 \geq 95\%$	50%	
			8.13	$IP_4^1 \geq 95\%$	-	
			8.14	$IP_5^1 \geq 98\%$	77,89%	
			8.15	$IP_5^2 \geq 98\%$	33,33%	
			8.16	$IP_6^1 \geq 98\%$	5,1%	
			8.17	$IP_6^2 \geq 98\%$	43,88%	
			8.18	$IP_7^1 \geq 80\%$	100%	
			8.19	$IP_8^1 \geq 98\%$	100%	
			8.20	$IP_8^2 \geq 98\%$	-	
			8.21	$IP_9^1 \geq 90\%$	-	

Guvernanță corporativă						
9	Implementarea sistemului de control intern/managerial	Implementarea prevederilor Ordinului SGG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice cu completările ulterioare. I = standarde implementate/standarde prevăzute de ordinul 600/2018*100	9.1	94%	94% Nr. ME 270251/30.01.2018 Adresa nr DSMC/2497/17.01.2018	Se monitorizeaza anual
10	Satisfacția clienților	Realizarea ţintelor prevăzute în planul de administrare (Conform PP 165 Evaluarea satisfacției clienților un punctaj între 6-8 reprezentă faptul că serviciile oferite au satisfăcut în mod corespunzător cerințele clienților)	10.1	7,8	7,7 pentru anul 2017	Se monitorizeaza anual
11	Stabilirea politicilor managementului de risc și monitorizarea riscului	Realizarea ţintelor prevăzute în Planul de administrare privind implementarea cerințelor Standardului 8 din Ordinului SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice.	11.1	Elaborarea strategiei privind managementul riscului	Realizat Strategia de Managementul Riscului este elaborată. Se află în curs de aprobare.	100%
			11.2	Elaborarea procedurii de sistem Managementul Riscului	Realizat Procedura de Sistem "Managementul Riscului" PS 05 SMI este elaborată și aprobată	
			11.3	Elaborarea procedurii de desfășurare a activității EGR	Ca urmare a analizei de impact a întrării în vigoare a Ordinului Secretariatului General al Guvernului privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice nr. 600/2018, s-a hotărât ca Procedura de Proces "Activitatea Echipei de Gestioneare a Riscului" să nu se mai elaboreze. Desfășurarea activității EGR este stabilă în Procedura de Sistem "Managementul Riscului" și în "Regulamentul de Organizare și Funcționare al Echipei de Gestioneare a Riscului"	
12	Raportarea la timp a indicatorilor cheie de performanță	Încadrarea în termenele legale de raportare I = termene efective de raportare/termene prevăzute de raportare *100	12.1	Calendar de comunicare financiară către BVB	Realizat 100% pentru sem.I	100%
			12.2	Stadiul realizării Planului de dezvoltare a sistemului național de transport gaze naturale pe 10 ani	Realizat Adresa DSMC 10014/01.03.2018 Termen 15 martie 2018	

		12.3	Raportare SCI/M	Realizat Adresa Nr. ME 270251/ 30.01.2018 Adresa nr DSMC/2497/ 17.01.2018 - raportare pt anul 2017 (se raportează anual)	
		12.4	Raportare privind realizarea indicatorilor de performanță ai serviciului de transport gaze naturale	Realizat Adresa nr.7349/14.02.2018- raportare pt 2017 (se raporteaza anual catre ANRE)	
		12.5	Raportare formular S1100 privind monitorizarea aplicării prevederilor OUG 109/2011	Realizat prin Adresa DSMC 30292/ 19.06.2018 Adresa DSMC 34773/11.07.2018 Termen - 45 de zile calendaristice de la data încheierii perioadei de raportare	
13	Creșterea integrității instituționale prin includerea măsurilor de prevenire a corupției ca element al planurilor manageriale	Respectarea măsurilor asumate prin Planul de integritate aprobat I = măsuri realizate în termen /măsuri propuse*100	13.1	Elaborarea unei proceduri privind prevenirea corupției	Au fost aprobată Declarația de politică antifraudă și anticorupție și Politica antifraudă și anticorupției prin HCA 26 din 30.05.2018, iar procedura este în lucru
			13.2	Elaborarea unei metodologii de evaluare a riscurilor de corupție	În lucru
			13.3	Publicarea rezultatelor evaluării SCIM	Realizat
			13.4	Crearea unei baze de date cu societățile care nu au executat corespunzător contractele încheiate cu TRANSGAZ în urma procedurilor de achiziții publice	Baza de date a fost constituită la nivelul societății
			13.5	Elaborarea unei politici anti-mită la nivelul societății	Au fost aprobată Declarația de politică antifraudă și anticorupție și Politica antifraudă și anticorupției prin HCA 26 din 30.05.2018
			13.6	Identificarea și assimilarea de bune practici din Ghidul de bune practici al OCDE	În lucru
			13.7	Organizarea de cursuri de perfectionare pe teme privind integritatea, corupția și frauda (personal de execuție);	Realizat conform programului de pregătire și perfecționare profesională
			13.8	-Inițierea unei campanii de informare a salariajilor privind fenomenul fraudei și corupției (personal de execuție);	Intern: a fost transmis tuturor salariajilor Declarația de aderare la SNA și Planul de integritate al societății. Extern: conform Ord. 1244/2017 Serv. Antifraudă din cadrul DCC/MEc a realizat 3 activități de prevenire a

			corupției la care au participat salariajii cu funcții de conducere din cadrul societății. Instruirile au fost realizate în 14.02.2018 (Reprezentanța Transgaz) și în perioada 05-06.06.2018 la sediul Transgaz din Mediaș
13.9	Identificarea zonelor cu risc mare de fraudă și corupție din cadrul societății (consultant extern)	A fost emisa Decizia nr. 434/10.05.2018 privind constituirea Grupului de Lucru pentru prevenirea corupției care are ca principală atribuție coordonarea tuturor etapelor necesare managementului riscurilor de corupție	
13.10	Priorizarea acțiunilor de audit și control prin creșterea ponderii acestora în zonele expuse la fraudă și corupție	Realizat prin programele de audit și control anuale.	
13.11	Evaluarea anuală a modului de implementare a Planului de integritate și adaptarea acestuia la riscurile și vulnerabilitățile nou apărute	Realizat (transmise prin Adresa nr. DSMC 4226/29.01.2018, împreună cu Anexa 1 - Situația incidentelor de integritate, Anexa 2- Raportare implementare măsuri SNA Ministerul Justiției și Raport la data de 30.01.2018 privind stadiul realizării Planului de Integritate al S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.)	
13.12	Publicarea anuală a indicatorilor de performanță monitorizați în cadrul Planului de Integritate al societății	Realizat (prin publicarea Evaluării anuale a Planului de Integritate pe intranet)	

Tabel 6-Estimări ale indicatorilor cheie de performanță nefinanciari pentru calculul componentei variabile a remunerării în sem I 2018

3. STRATEGIA DE DEZVOLTARE

3.1 Proiecte strategice

În considerarea respectării cerințelor Directivei Europene CE/73/2009 art. 22, privind obligativitatea elaborării **Planurilor de Dezvoltare pe 10 Ani** pentru toți operatorii sistemelor de transport gaze naturale din Uniunea Europeană, și a articolului 125 alin. (6) din Legea 123/2012, SNTGN Transgaz SA Mediaș, în calitate de operator tehnic al Sistemului Național de Transport gaze naturale din România a elaborat **Planul de Dezvoltare al sistemului de transport gaze naturale în perioada 2018-2027**, Plan transmis la ANRE pentru aprobare, prin actualizarea și completarea **Planului de Dezvoltare al sistemului de transport gaze naturale în perioada 2017-2026**, Plan aprobat de ANRE prin Decizia nr. 910 din 22.06.2017.

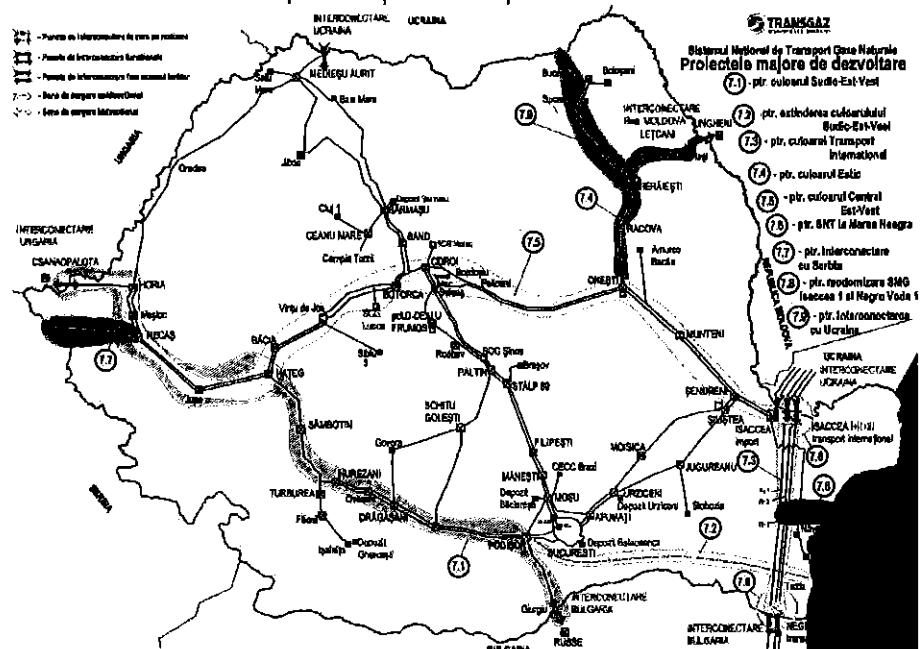
Documentul prezintă direcțiile de dezvoltare ale rețelei românești de transport gaze naturale și proiectele majore pe care compania intenționează să le implementeze în următorii 10 ani, în scopul atingerii unui grad maxim de transparentă în ceea ce privește dezvoltarea sistemului național de transport gaze naturale.

Planul de Dezvoltare al Sistemului Național de Transport (SNT) gaze naturale în perioada 2018– 2027 răspunde cerințelor politicii energetice europene privind:

- asigurarea siguranței în aprovisionarea cu gaze naturale;
- creșterea gradului de interconectare a rețelei naționale de transport gaze naturale la rețeaua europeană;
- creșterea flexibilității rețelei naționale de transport gaze naturale;
- liberalizarea pieței gazelor naturale;
- integrarea pieței de gaze naturale la nivelul Uniunii Europene.

Astfel proiectele propuse în **Planul de Dezvoltare a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale 2018–2027** sunt:

1. Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria (BRUA) se realizează în două faze:
  - 1.1 Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria (BRUA)-**Faza 1**;
  - 1.2 Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria (BRUA)-**Faza 2**;
2. Dezvoltarea pe teritoriul României a Coridorului Sudic de Transport pentru preluarea gazelor naturale de la țărmul Mării Negre;
3. Interconectarea Sistemului Național de Transport gaze naturale cu conducta de transport internațional gaze naturale T1;
4. Dezvoltări ale SNT în zona de Nord–Est a României în scopul îmbunătățirii aprovisionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacitaților de transport spre Republica Moldova;
5. Amplificarea corridorului bidirectional de transport gaze naturale Bulgaria–Romania–Ungaria–Austria (BRUA faza 3);
6. Proiect privind noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor naturale din Marea Neagră;
7. Interconectarea Sistemului Național de Transport gaze naturale din România cu sistemul de transport gaze naturale din Serbia;
8. Modernizare SMG Isaccea 1 și SMG Negru Vodă 1;
9. Interconectarea România–Ucraina pe direcția Gherăești–Siret.

Figura 1-Harta Proiectelor majore din SNT

1. Dezvoltarea pe teritoriul României a sistemului național de transport pe corridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria (BRUA)

La nivel european se află în curs de implementare o serie de proiecte majore care să permită diversificarea surselor de alimentare cu gaze naturale a Europei prin transportul gazelor naturale extrase atât din perimetrele din Marea Caspică, cât și a celor disponibile din terminale LNG spre Europa Centrală:

- amplificarea South Caucasus Pipeline;
- construirea conductei Trans-Anatolian Pipeline (TANAP);
- construirea conductei Trans Adriatic Pipeline (TAP);
- construirea interconectorului Grecia – Bulgaria (IGB).

Prin implementarea acestor proiecte se creează posibilitatea transportului unor volume de gaze naturale din zona Mării Caspice până la granița de sud a României.

În aceste condiții se impune adaptarea Sistemului Național de Transport gaze naturale la noile perspective, prin extinderea capacitaților de transport gaze naturale între punctele existente de interconectare ale sistemului românesc de transport gaze naturale cu cel al Bulgariei (la Giurgiu) și al Ungariei (la Nădlac).

Figura 2-Punctele de interconectare ale sistemului românesc de transport gaze naturale cu sistemele similare ale Bulgariei și Ungariei

Punctele de intrare-ieșire în/din SNT, Giurgiu, respectiv Nădlac sunt legate printr-un sistem de conducte având o durată mare de funcționare, diametre ce nu depășesc 24" și presiuni de proiectare de maximum 40 bar. Capacitatele de transport gaze naturale existente nu permit vehicularea unor volume semnificative de gaze naturale.

Proiectul "Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria", vizează dezvoltări ale capacitaților de transport gaze naturale între interconectările dintre sistemul românesc de transport gaze naturale și sistemele similare ale Bulgariei și Ungariei, mai precis, constă în construirea unei conducte noi de transport gaze naturale care să realizeze legătura între Nodul Tehnologic Podișor și SMG Horia.

Acest proiect s-a impus ca necesitate în a doua parte a anului 2013 având la bază următoarele argumente:

- deselectarea proiectului Nabucco ca rută preferată pentru transportul gazelor naturale din regiunea Caspică înspre piețele central europene;
- asigurarea unor capacitați de transport gaze naturale adecvate între punctele de interconectare transfrontalieră RO-BG și RO-HU, în scopul creșterii gradului de interconectare la nivel european;
- asigurarea unor capacitați de transport gaze naturale pentru valorificarea gazelor naturale din Marea Neagră pe piețele central-europene.

De asemenea a fost inclus pe lista actualizată a proiectelor de interes comun publicată în luna noiembrie 2017 ca și anexă la Regulamentul 347/2013. Astfel, lista actualizată a Proiectelor de Interes Comun (Lista 3/2017) a Uniunii, cuprinde Proiectul la secțiunile 6.24.1 poziția a doua și 6.24.4 poziția a patra în cadrul "Grupului de proiecte care presupune creșterea etapizată a capacitații corridorului de transport bidirecțional Bulgaria–România–Ungaria–Austria (cunoscut în prezent ca și ROHUAT/BRUA) care va permite 1,75 mld. mc/an în prima fază și 4,4 mld. mc/an în cea de a doua fază, cu posibilitatea preluării inclusiv a noilor resurse de la Marea Neagră".

În cadrul acestui grup de proiecte se regăsește Proiectul BRUA, implementarea acestuia realizându-se în două faze:

- Dezvoltarea pe teritoriul României a unei capacitați de transport gaze naturale pe corridorul Podișor-Recaș, incluzând o nouă conductă, stație de măsurare și 3 stații noi de comprimare la Podișor, Bibești și Jupa – 6.24.1 poziția a doua în Lista 3 PCI/2017–Faza 1.
- Extinderea pe teritoriul României a capacitații de transport gaze naturale de la Recaș la Horia către Ungaria până la 4,4 mld.mc/a și amplificarea stațiilor de comprimare de la Podișor, Bibești și Jupa – 6.24.4 poziția a patra în Lista 3 PCI/2017–Faza 2.

Mai mult, pe lista de priorități a grupului de lucru CESEC (Central East South Europe Gas Connectivity) a fost inclus și Proiectul BRUA, astfel:

- Faza I a Proiectului BRUA a fost inclusă pe lista proiectelor prioritare;
- Faza II a Proiectului BRUA a fost inclusă pe lista proiectelor prioritare condiționate.

Proiectul BRUA este cuprins și în Planul de dezvoltare a rețelei europene de transport gaze naturale TYNDP 2017 cu cod de identificare TRA-N-358 și este propus pentru includere și în ediția 2018 a Planului de dezvoltare a rețelei europene de transport gaze naturale–TYNDP 2018.

La solicitarea ENTSOG și pentru alinierea la lista actualizată a Proiectelor de interes Comun (Lista 3/2017) în TYNDP 2018 acest proiect este împărțit în două proiecte distințe.

- Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria – Faza 1;
- Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria – Faza 2.

1.1 Dezvoltarea pe teritoriul României a sistemului național de transport pe corridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria (BRUA)-Faza 1

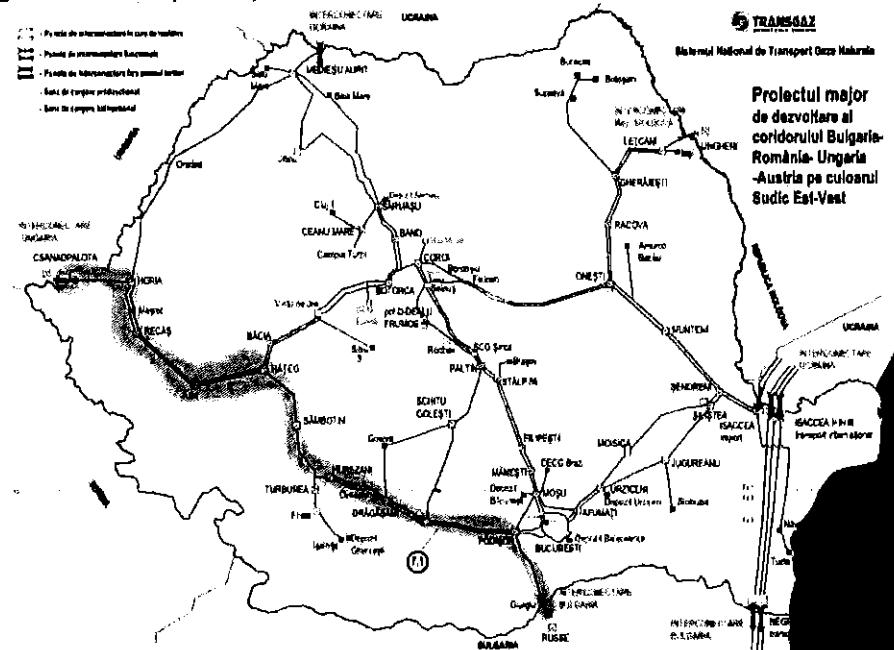

Figura 3-Harta proiectului major de dezvoltare al corridorului Bulgaria-România-Ungaria-Austria – Faza 1

Descrierea proiectului

BRUA-Faza I constă în realizarea următoarelor obiective:

- conductă de transport gaze naturale Podișor-Recaș 32" x 63 bar în lungime de 479 km;
- trei stații de comprimare gaze naturale (SC Podișor, SC Bibești și SC Jupa) fiecare stație fiind echipată cu două agregate de comprimare (unul în funcțiune și unul de rezervă), cu posibilitatea de asigurare a fluxului bidirectional de gaze.

La finalizarea Proiectului BRUA-Faza I se vor asigura următoarele capacitați de transport:

- pe direcția Ungaria: 1,75 miliarde m³/an;
- pe direcția Bulgaria: 1,5 miliarde m³/an.

Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiu de prefezabilitate	Finalizat
Studiu de fezabilitate	Finalizat
Obținere Acord de mediu	Finalizat
Documentații tehnice pentru obținere autorizații de construire	Finalizate atât pentru conductă cât și pentru stații de comprimare
Obținerea autorizațiilor de construire	Obținute în februarie 2017 pentru conductă și pentru stațiile de comprimare
Obținerea deciziei exhaustive (în conformitate cu prevederile din Regulamentul UE nr 347/2013)	Obținută în martie 2018
Luarea deciziei finale de investiție Faza 1	Anul 2016
Construcție Faza 1	Noiembrie 2019
Punere în funcțiune Faza 1	Decembrie 2019
Începere operare Faza 1	Decembrie 2019

Data preconizată de finalizare: anul 2019

Valoarea estimată: 478,6 milioane Euro

Având în vedere statutul de proiect de interes comun Transgaz a obținut o finanțare nerambursabilă prin programul Connecting Europe Facility pentru proiectarea celor trei stații de comprimare.

De asemenea, în luna octombrie 2015, Transgaz a depus o aplicație în cadrul sesiunii de depunere a cererilor de finanțare în vederea obținerii unui grant pentru lucrările de execuție aferente fazei 1 a Proiectului BRUA.

În data de 19 ianuarie 2016 a avut loc, la Bruxelles, Reuniunea Comitetului de Coordonare CEF-Energie, (responsabil cu gestionarea procedurilor de acordare a asistenței financiare europene Proiectelor de Interes Comun în domeniul energiei), și s-a validat prin vot, lista proiectelor de interes comun propuse pentru a primi finanțare europeană nerambursabilă din cadrul mecanismului Connecting Europe Facility 2015.

Valoarea grantului alocat pentru BRUA Faza 1 fiind de aprox. 179,3 mil Euro, reprezentând 40% din cheltuielile eligibile.

În septembrie 2016 a fost semnat Contractul de Finanțare în valoare de aprox. 179,3 mil Euro.

Încadrare proiect în planuri internaționale

- **Proiect PCI (prima listă):** 7.1.5.
- **Proiect PCI (a doua listă):** Faza I: 6.24.2.
- **Proiect PCI (a treia listă):** Faza I: 6.24.1 poziția 2.

Coridor prioritări: Interconexiunile de gaz pe corridorul nord-sud din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est («NSI EastGas»)

Stadiul proiectului

Având în vedere statutul de proiect de interes comun, încă din prima listă PCI, Transgaz a obținut o finanțare nerambursabilă prin programul Connecting Europe Facility pentru proiectarea celor trei stații de comprimare. Pentru proiectarea celor trei stații de comprimare s-a semnat cu **Innovation and Networks Executive Agency (INEA)**, un Contract de finanțare, pentru un grant în valoare de **1.519.342 EUR**, reprezentând 50% din valoarea totală estimată a costurilor de proiectare a stațiilor de comprimare.

În luna mai 2016 a fost semnat contractul aferent serviciilor de proiectare pentru cele 3 stații de comprimare (SC Podișor, SC Bibești și SC Jupa) cu firma poloneză Gornicze Biuro Projectow PANGAZ sp. z o.o.

Cererea finală de rambursare a fost acceptată de INEA și în luna mai 2018, SNTGN TRANSGAZ SA a încasat suma de 341.644,68 Euro. Suma totală încasată reprezentând fonduri nerambursabile (pre-finanțare și rambursare finală) a fost de 797.447,28 Euro.

În luna octombrie 2015, Transgaz a depus o aplicație în cadrul sesiunii de depunere a cererilor de finanțare în vederea obținerii unui grant pentru lucrările de execuție aferente etapei I a Proiectului BRUA.

Cererea de finanțare a fost depusă pe portalul Innovation and Networks Executive Agency (INEA) în data de 12.10.2015. În data de 19.01.2016 Comitetul CEF a validat lista proiectelor propuse a primi asistență financiară (grant) prin mecanismul CEF. Proiectul BRUA-Faza 1, a fost propus să primească un grant în valoare de 179,3 milioane EUR. În 9 septembrie 2016 s-a semnat contractul de finanțare.

În luna martie 2018 a fost transmis pe portalul Innovation and Networks Executive Agency (INEA) primul Raport Intermediar privind stadiul de implementare a Proiectului BRUA Faza I, împreună cu o nouă cerere de pre-finanțare în valoare de 13.839.087,46 euro.

În luna mai a fost încasată suma de 13.839.087,37 euro reprezentând prefinanțarea solicitată.

A fost finalizată Procedura de evaluare a impactului de mediu pentru proiectul BRUA și în luna decembrie 2016 Agenția Națională de Protecția Mediului a emis Acordul de Mediu, acord completat cu Decizia etapei de încadrare nr. 244 din 28.12.2017 și Decizia nr. 3 din 17.01.2018.

În cursul anului 2017 și 2018 au continuat activitățile în vederea pregătirii pentru începerea lucrărilor de execuție aferente implementării Proiectului BRUA–Faza I. Stadiul achizițiilor publice este după cum urmează:

- contractul pentru achiziția grupurilor de comprimare și contractul pentru achiziția îmbinărilor electroizolante-au fost semnate în cursul lunii august 2017;
- contractele pentru achiziția lucrărilor de execuție fir liniar, aferente loturilor 1, 2 și 3 au fost semnate în cursul lunii noiembrie 2017;
- contractul pentru achiziția robinetelor a fost semnat în februarie 2018;
- contractual pentru achiziția lucrărilor de execuție a stațiilor de comprimare a fost semnat în martie 2018;
- contractul pentru achiziția materialului tubular și a curbelor a fost semnat în aprilie 2018.

De asemenea, tot în curs de derulare se află și procedura pentru achiziția lucrărilor de automatizare și securizare conductă cu termen estimat pentru semnarea contractului în luna iulie 2018.

Situatia contractelor semnate și a demarării lucrărilor de execuție, este următoarea:

CONTRACTE SEMNATE PENTRU PROIECTUL BRUA						
Nr. crt	Contracte atribuite lucrări	Furnizori/ Executanți	Tara de origine	Data semnării	Valoare contract	Ordin începere lucrări
1.	Îmbinări electroizolante monobloc	INDUSTRIAL M.D TRADING S.R.L	România	04.08.2017	528.000,00 EUR	11.10.2017
2.	Grupuri de comprimare	ASOCIERE Solar Turbines Europa SA, Lider al Asocierii Sutech SRL	Belgia România	10.10.2017	37.851.326,00 EUR	10.10.2017
3.	Execuție LOT 1 Fir liniar	ASOCIERE Asociat 1, INSPET S.A - Liderul asocierii Asociat 2, PETROCONST S.A Asociat 3, ARGENTA S.A Asociat 4, IRIGC IMPEX S.R.L Asociat 5, COMESAD RO S.A	România România România România România	28.11.2017	118.503.553,03 RON	04.06.2018

4.	Execuție LOT 2 Fir liniar	ASOCIERE Asociat 1 - HABAU PPS PIPELINE SYSTEMS S.R.L. - Liderul asocierii, Asociat 2 - INSPEȚ S.A. Asociat 3 - IPM PARTNERS ROMANIA S.A. Asociat 4 - PETROCONST S.A Asociat 5 - MOLDOCOR S.A. Asociat 6 - ARGENTA S.A. Asociat 7 - ANTREPRIZA MONTAJ INSTALATII S.A. Asociat 8 - ROMINSTA S.R.L. Asociat 9 - COMESAD RO S.A	România România România România România România România România România		28.11.2017	155.695.508,67 RON	04.06.2018
5.	Execuție LOT 3 Fir liniar	ASOCIERE Asociat 1 - HABAU PPS PIPELINE SYSTEMS S.R.L. - Liderul asocierii Asociat 2 - IPM PARTNERS ROMANIA S.A. Asociat 3 - MOLDOCOR S.A. Asociat 4 - ANTREPRIZA MONTAJ INSTALATII S.A. Asociat 5 - ROMINSTA S.R.L	România România România România România		28.11.2017	154.849.135,06 RON	04.06.2018
6.	Robinetă	TOTALGAZ INDUSTRIE S.R.L.	România	28.02.2018	4.875.500,00 EUR	22.03.2018	
7.	Execuție Stații de Comprimare	ASOCIERE Asociat 1 - INSPEȚ S.A. S.R.L. - Liderul asocierii Asociat 2 - PETROCONST S.A.; Asociat 3 - MOLDOCOR S.A.; Asociat 4 - HABAU PPS PIPELINE SYSTEMS Asociat 5 - IRIGC IMPEX S.R.L Asociat 6 - Sutech SRL Asociat 7 - TIAB S.A. Asociat 8 - ROCONSULT TECH S.R.L.	România România România România România România România România	23.03.2018	288.742.446,15 RON	14.04.2018	
8.	Materiale tubulare și curbe	Tosçelik Spirál Boru Üretim Sanayi A.Ş	Turcia	23.04.2018	126.906.259 EUR	12.05.2018	

În data de 14 aprilie 2018 a fost emis ordinul de începere pentru execuția celor trei stații de comprimare. Astfel, au fost demarate lucrările de execuție, într-o primă fază realizându-se organizările de șantier.

Pe parcursul lunii mai 2018 a fost predat amplasamentul pentru lucrările de execuție ale firului liniar, respectiv organizările de șantier, depozitele de ţeavă și traseul conductei în lungime de 479 km, iar în data de 04 iunie 2018 a fost dat ordinul de începere a lucrărilor de execuție a firului liniar.

AUTORIZAȚIA DE CONSTRUIRE ȘI DECIZIA EXHAUSTIVĂ

În luna februarie 2017 Ministerul Energiei a emis Autorizația de Construire Nr. 1/24.02.2017 prin care se autorizează executarea lucrărilor de construire pentru „Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport gaze naturale pe corridorul Bulgaria–România–Ungaria–Austria (inclusiv alimentarea cu energie electrică, protecție catodică și fibră optică) Faza I: Conductă de transport gaze naturale Podișor–Recaș în lungime de 479 km, Stații de comprimare gaze Podișor, Bibești, Jupa, Organizări de șantier și depozite de material tubular.

Autorizația de construire a fost prelungită în luna februarie pentru perioada 24.02.2018–23.02.2019. Având în vedere statutul de proiect de interes comun și aplicabilitatea prevederilor Regulamentului UE nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind infrastructurile energetice transeuropene (Regulamentul UE Nr. 347/2013), implementarea proiectului BRUA presupune și obținerea Deciziei Exhaustive.

În conformitate cu prevederile Regulamentului UE Nr. 347/2013–Decizia Exhaustivă reprezintă decizia sau ansamblul deciziilor luate de o autoritate sau de autorități ale statelor membre, cu excepția instanțelor judecătoarești, care stabilește dacă unui inițiator de proiect i se acordă sau nu autorizarea pentru realizarea proiectului.

România a optat pentru "sistemul colaborativ" de emitere a deciziei exhaustive. În baza acestui sistem, Ministerul Energiei care îndeplinește funcția de Autoritate națională competență responsabilă cu facilitarea și coordonarea procedurii de autorizare a proiectelor de interes comun (A.C.P.I.C), pentru aplicarea Regulamentului (UE) Nr. 347/2013, coordonează emiterea deciziei exhaustive și procesul de emitere a deciziilor individuale.

Prin emiterea Deciziei Exhaustive, se constată îndeplinirea întregului proces de autorizare necesar realizării unui proiect de interes comun, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 347/2013 și a legislației naționale în vigoare.

În vederea obținerii Deciziei Exhaustive SNTGN Transgaz S.A. a parcurs următoarele etape:

- în data de 19 decembrie 2016 SNTGN Transgaz S.A. a depus dosarul de candidatură pentru proiectul BRUA Faza I la A.C.P.I.C. În vederea emiterii Deciziei Exhaustive (conform Regulamentului UE nr. 347/2013);
- în data de 18 octombrie 2017 SNTGN Transgaz S.A. a depus la A.C.P.I.C. Raportul final al proiectului referitor la procesul de autorizare și la conceptul privind participarea publicului pentru proiectul BRUA Faza I.

În urma tuturor demersurilor întreprinse, în data de 21.03.2018 a fost emisă Decizia Exhaustivă.

ASPECTE PRIVIND ARHEOLOGIA

În luna august 2017, în urma procedurii de licitație, au fost încheiate 4 Contracte cadru pentru servicii specifice de arheologie necesare implementării proiectului BRUA Faza 1.

În semestrul I 2018 s-au desfășurat activități pentru încheierea următoarelor Contracte subsecvențe:

- supraveghere arheologică instalații supraterane;
- diagnostic arheologic intruziv;
- cercetare arheologică preventivă a siturilor identificate în cadrul etapei de elaborare a proiectului tehnic.

Servicii de supraveghere arheologică–au fost semnate contracte subsecvențe, pentru depozitele de material tubular, organizările de șantier și stațiile de comprimare, astfel:

Contracte semnate	Dată semnare contract	Organizări șantier/Depozite/STC	Ordin începere lucrări
ARVADA	13.04.2018	OS Căldăraru OS Turcinești Depo Frasin (Vladimir) STC Jupa OS Băuțar Depo Obreja	06.06.2018 22.06.2018 22.06.2018 18.06.2018
GAUSS	16.04.2018	STC Podișor Depo Poeni Depo Lugoj OS Recaș	13.06.2018 13.06.2018
TOTAL BUSSINES LAND	16.04.2018	Depo Corbu Depo Teslui OS Gușoieni Depo Vulcan Depo Sălașu de Sus (Pui)	18.06.2018 18.06.2018 18.06.2018 18.06.2018

Lucrări de săpătură pentru diagnostic arheologic intruziv:

Contracte semnate	Dată semnare contract	Construcție conductă
ARVADA	14.04.2018	Construcție conductă: Giurgiu Dâmbovița Teleorman Caraș-Severin Hunedoara
GAUSS	13.06.2018	STC Bibești Construcție conductă: Vâlcea și Gorj
TOTAL BUSSINES LAND	29.05.2018	Construcție conductă: Timiș

ASPECTE PRIVIND BIODIVERSITATEA

Licitatia privind achizitia de servicii de monitorizare a biodiversitatii pentru proiecte de construcție conducte de transport gaze naturale și instalații tehnice aferente fost lansată în SEAP în data de 03.10.2017. Scopul acestui demers este încheierea unui contract cadru pentru monitorizarea biodiversitatii și ulterior încheierea unor contracte subsecvente, inclusiv pentru proiectul BRUA. Licitatiei pentru contractul cadru a fost finalizată și se estimează încheierea contractelor subsecvente pentru proiectul BRUA în cursul lunii august 2018.

DEMERSURI AFERENTE OBȚINERII FONDURILOR NECESARE PENTRU IMPLEMENTAREA PROIECTULUI BRUA FAZĂ I DE LA BANCA EUROPEANĂ DE RECONSTRUCȚIE ȘI DEZVOLTARE (BERD) ȘI BANCA EUROPEANĂ DE INVESTIȚII (BEI)

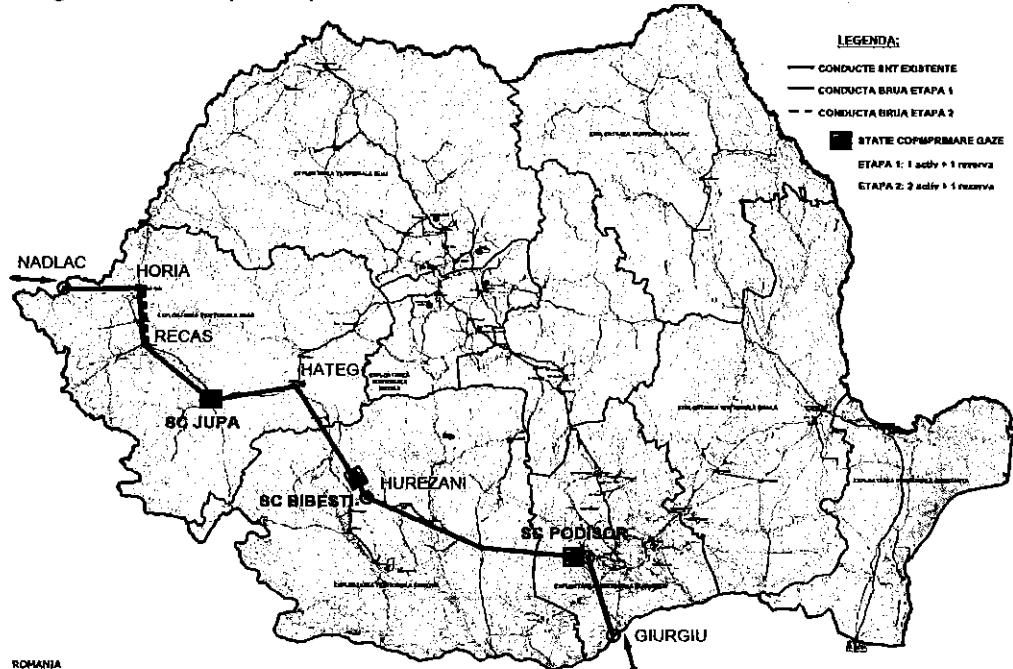
Începând cu anul 2016, SNTGN Transgaz S.A. a colaborat îndeaproape cu specialiștii BERD în scopul desfășurării procesului de *due diligence* tehnic, economic și de mediu asupra SNTGN Transgaz S.A. și asupra proiectului. Documentația de mediu și socială întocmită conform standardelor de performanță ale BERD a fost publicată în data de 12.07.2017 în dezbatere publică pentru o perioadă de 120 de zile conform politicii BERD pe paginile web ale BERD și SNTGN Transgaz S.A.

În data de 13 decembrie 2017 consiliul BERD a aprobat proiectul BRUA pentru finanțare. În data de 23 februarie 2018, SNTGN Transgaz S.A. și BERD au semnat un contract de împrumut în baza căruia BERD va pune la dispoziția societății un împrumut în valoare de până la 278 milioane lei, echivalentul sumei de 60 milioane euro, pe o perioadă de 15 ani.

În urma derulării unei proceduri de negociere competitivă la care au participat 4 bănci ofertante, în data de 27 octombrie 2017 s-a încheiat contractul de împrumut pentru suma de 50 milioane euro pentru o perioadă de 15 ani, cu Banca Europeană de Investiții, a cărei ofertă a fost desemnată câștigătoare.

Declarăm că nu există factori care afectează sau care ar putea afecta semnificativ și negativ Proiectul sau implementarea Proiectului conform Planului de Implementare a Proiectului.

1.2 Dezvoltarea pe teritoriul României a sistemului național de transport pe corridorul Bulgaria-România-Ungaria-Austria (BRUA)-Faza 2

Figura 4-Harta proiectului major de dezvoltare al corridorului Bulgaria-Ungaria-Austria – Faza 2

Descrierea proiectului

BRUA-Faza II constă în realizarea următoarelor obiective:

- conductă de transport gaze naturale Recaș–Horia 32" x 63 bar în lungime de aprox. 50 km;
- amplificarea celor trei stații de comprimare gaze naturale (SC Podișor, SC Bibești și SC Jupa) prin montarea unui agregat de comprimare suplimentar în fiecare stație;
- amplificarea stației de măsurare gaze naturale SMG Horia.

La finalizarea Proiectului BRUA-Fazei II se vor asigura următoarele capacitați de transport:

- pe direcția Ungaria: 4,4 miliarde m³/an;
- pe direcția Bulgaria: 1,5 miliarde m³/an.

Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiul de prefezabilitate	Finalizat
Studiul de fezabilitate	Finalizat
Obținere Acord de mediu	Finalizat
Proiect tehnic și documentație tehnică pentru obținere autorizații de construire	Finalizate
Luarea deciziei finale de investiție Faza 2	Decembrie 2018/Februarie 2019*
Construcție Faza 2	Anul 2022*
Punere în funcțiune Faza 2	Anul 2022*
Incepere operare Faza 2	Anul 2022*

* Finalizarea Fazei 2 depinde de finalizarea cu succes a procedurii de Sezon Deschis angajant pentru rezervarea de capacitate la punctul de interconectare Csanadpalota și de calendarul de desfășurare a acestei proceduri.

Data preconizată de finalizare: anul 2022

Valoarea estimată: 68,8 milioane Euro

Încadrare proiect în planuri internaționale

- **Proiect PCI (prima listă):** 7.1.5.
- **Proiect PCI (a doua listă):** Faza II: 6.24.7.
- **Proiect PCI (a treia listă):** Faza II: 6.24.4 poziția 4.

Coridor prioritări: Interconexiunile de gaz pe corridorul nord-sud din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est («NSI EastGas»)

Stadiul proiectului

Începând cu anul 2016 SNTGN Transgaz S.A., FGSZ-Ungaria și Gas Connect-Austria împreună cu autoritățile de reglementare din România, Ungaria și Austria au elaborat documentația necesară derulării unei proceduri de Sezon Deschis Angajant pentru rezervarea de capacitate pentru Punctele de Interconectare România-Ungaria și respectiv Ungaria-Austria. Acest demers a fost încurajat și sprijinit și de reprezentanți ai Comisiei Europene prin participare activă.

În toamna anului 2017 FGSZ Ungaria a anunțat că va limita procedura de Sezon Deschis Angajant doar la Punctul de Interconectare România-Ungaria invocând existența unor capacitați disponibile în conductele de interconectare ale Ungariei cu țările vecine, nemaifiind astfel nevoie de investiții suplimentare pentru realizarea interconectării Ungaria-Austria.

Ca urmare, SNTGN Transgaz S.A. împreună cu FGSZ au derulat la finalul anului 2017 procedura de Sezon Deschis Angajant pentru Punctul de Interconectare România-Ungaria. Capacitatea oferită a fost supra-subscrisă demonstrând astfel interesul pieței și asigurând viabilitatea comercială a proiectului BRUA Faza II, testele economice fiind trecute cu succes.

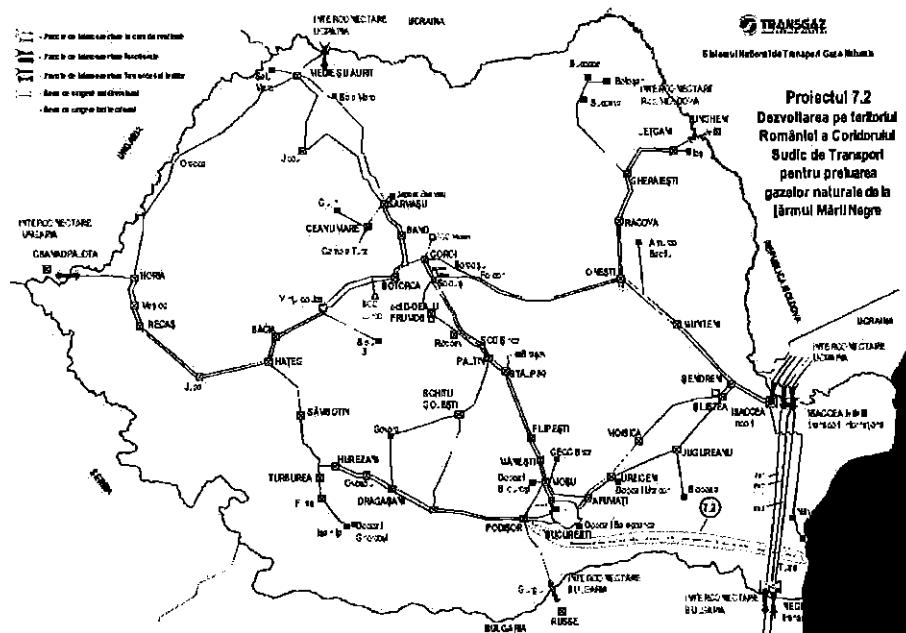
Decizia finală de investiție pentru execuția Fazei II se va lua la sfârșitul anului 2018 în funcție de rezultatele finale ale procedurii de Sezon Deschis .

Deși SNTGN Transgaz S.A. a dorit finalizarea Fazei II la finalul anului 2020 (cum este aprobat în Planul de Dezvoltare pe 10 ani al companiei), FGSZ poate finaliza proiectul aferent pe teritoriul maghiar doar în cursul anului 2022, motiv pentru care se estimează punerea în funcțiune în luna octombrie 2022.

În luna septembrie a anului 2017, a fost organizată consultarea publicului. Aceasta s-a organizat și desfășurat în conformitate cu prevederile Regulamentului UE Nr. 347/2013 și ale Conceptului privind participarea publicului aprobat în data de 07.08.2017 de către Autoritatea Competentă pentru proiecte de interes comun.

Raportul sintetic final privind rezultatele activităților de participare a publicului a fost publicat pe pagina web a proiectului. Raportul sintetic final privind rezultatele activităților de participare a publicului va face parte din cadrul Dosarului de candidatură aferent proiectului – în cadrul procedurii specifice de autorizare, conform Regulamentului UE Nr. 347/2013.

2. Dezvoltarea pe teritoriul României a corridorului sudic de transport pentru preluarea gazelor din Marea Neagră (conducta Tuzla–Podișor)

Figura 5-Coridorul sudic Marea Neagră–Podișor

Obiectivul major al acestei investiții constă în construirea unei conducte telescopice de transport gaze naturale Tuzla–Podișor, în lungime de 308,3 km și Dn 1200 respectiv Dn 1000, care să facă legătura între resursele de gaze naturale disponibile la țârmul Mării Negre și corridorul BULGARIA–ROMÂNIA–UNGARIA–AUSTRIA, astfel asigurându-se posibilitatea transportului gazelor naturale spre Bulgaria și Ungaria prin interconectările existente Giurgiu–Ruse (cu Bulgaria) și Nădlac–Szeged (cu Ungaria). De asemenea, această conductă se va interconecta cu actuala conductă internațională de transport gaze naturale T1.

Capacitatea de transport este de 8,14 mil.mc/an conform procedurii Open-Season prezentate pe site-ul Transgaz.

Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiu de prefezabilitate	Finalizat
Studiu de fezabilitate	Finalizat
Studiu de impact asupra mediului	Finalizat
Documentație tehnică pentru obținere autorizații de construire	Finalizat
Obținerea autorizațiilor de construire	Finalizat
Luarea deciziei finale de investiție Etapa 1	Anul 2018
Construcție	2019-2020
Punere în funcțiune/incepere operare	2020

Data preconizată de finalizare: anul 2020

Termenele de finalizare depind de graficele de realizare a proiectelor offshore din amonte.

Valoarea estimată: 360,36 milioane Euro

Încadrare proiect în planuri internaționale

- Proiect PCI (a doua lista): 6.24.8
- Proiect PCI (a treia lista): 6.24.4 poziția 5

Coridor priorită: Interconexiunile de gaz pe corridorul nord-sud din Europa Centrală și din Europa de Sud-Est («NSI East Gas»)

Stadiul proiectului:

Studiul de fezabilitate a fost finalizat în luna ianuarie 2016. În cadrul studiului de fezabilitate a fost selectat traseul conductei și au fost realizate studiile topografice, geotehnice și hidrologice.

Procedura de evaluare a impactului de mediu a fost demarată conform Ordinului Nr. 135/76/84/1284 din 10 februarie 2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluării impactului asupra mediului pentru proiecte publice și private. În acest sens au fost depuse notificări privind intenția de realizare a Proiectului la cele trei Agenții Județene de Protecția Mediului (Constanța, Călărași și Giurgiu), a fost elaborat memoria de prezentare și s-a emis decizia de încadrare.

S-a finalizat procedura de achiziție a serviciilor pentru evaluarea impactului asupra mediului și obținerea Acordului de Mediu și s-a semnat contractul de servicii cu consultantul selectat.

Consultantul a finalizat și depus la Agenția Națională pentru Protecția Mediului Studiul de Evaluare Adekvată și Raportul de Impact Asupra Mediului.

În vederea analizării calității raportului privind impactul asupra mediu, au fost desfășurate dezbateri publice pe mediu în perioada 27.12.2017-28.12.2017.

Datorită importanței sale, Proiectul a fost propus și a îndeplinit condițiile de eligibilitate pentru includerea pe ***Listă a treia a Proiectelor de Interes Comun a Uniunii*** emisă de Comisia Europeană în 23.11.2017.

În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 347/2013 s-a depus la Autoritatea Competentă pentru Proiecte de Interes Comun (ACPIC) ***Notificarea în vederea inițierii procedurii anterioare depunerii candidaturii*** și s-a primit aprobarea acesteia în data de 23.03.2017.

S-a elaborat Conceptul privind participarea publicului pentru proiectul de interes comun „*Conducă Târmul Mării Negre-Podisor (RO) pentru preluarea gazului din Marea Neagră*”, care a fost depus la ACPIC în data de 24.05.2017 și a fost aprobat de Ministerul Energiei în data de 27.06.2017.

În perioada 17-27.07.2017 s-au desfășurat consultările publice în următoarele locații: Tuzla, Amzacea, Cobadin, Alexandru Odobescu, Borcea, Frăsinet, Isvoarele, Băneasa și Stoenești.

În urma consultărilor publice s-a întocmit ***Raportul sintetic final privind rezultatele activităților legate de participare publicului***, care s-a publicat pe site-ul companiei.

Au fost obținute Certificatele de Urbanism aferente județelor Constanța, Giurgiu și Călărași.

Se află în curs de finalizare identificarea proprietarilor afectați de implementarea proiectului.

S-a demarat procedura de rezervare de capacitate în punctul PM Tuzla, conform Procedurii avizate de ANRE prin avizul nr. 13/22.06.2017, în urma primirii unei cereri de capacitate incrementală în data 19.10.2017.

În prezent se desfășoară analiza cererii aferente etapei neangajante a procesului.

Proiectul tehnic este în curs de elaborare de către Departamentul Proiectare Cercetare. Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului poate suferi modificări în funcție de evoluția proiectelor offshore din amonte.

3. Interconectarea Sistemului Național de Transport cu conducta de transport internațional a gazelor naturale T1 și reverse flow Isaccea

Acum proiect este deosebit de important deoarece:

- prin implementarea sa se creează un culoar de transport între piețele din Grecia, Bulgaria, România și Ucraina, în condițiile în care se realizează și noua interconectare între Grecia și Bulgaria;
- contractul de transport aferent capacitatei conductei Tranzit 1 a expirat la 1 octombrie 2016; începând cu anul gazier 2016–2017 capacitatea de transport a conductei Tranzit 1 se comercializează pe bază de licitații, conform codului european privind mecanisme de alocare a capacitatilor în punctele de interconectare transfrontalieră și a Ordinului ANRE nr. 34/2016;
- se vor putea asigura fluxuri fizice reversibile în punctul Negru Vodă 1, conform cerințelor Regulamentului (UE) nr. 1938/2017;
- prin implementarea sa se crează posibilitatea preluării în sistemul românesc de transport a gazelor naturale descoperite în Marea Neagră, pentru valorificarea acestora pe piața românească și pe piețele regionale.

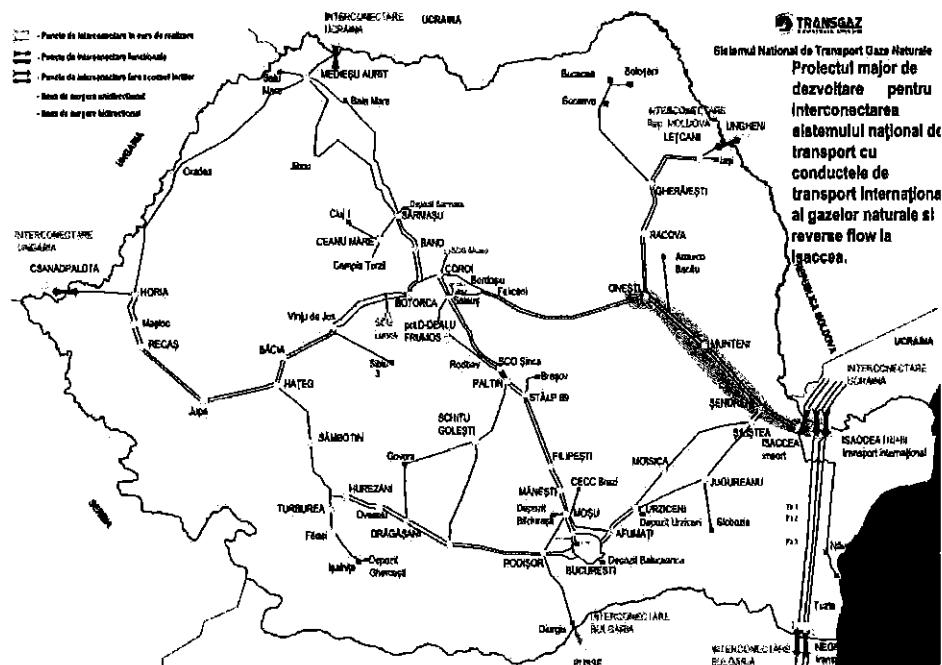

Figura 6-Interconectare SNT cu Tranzit I la Isaccea

Descrierea proiectului:

Proiectul va consta în următoarele:

- **Faza I:**
  - lucrări de interconectare între SNT și conducta de transport internațional T1, în zona stației de măsurare Isaccea;
  - repararea conductei Dn 800 mm Cosmești-Onești (66,0 km).

▪ **Faza II:**

- modernizarea și amplificarea Stației de comprimare Siliștea;
- modernizarea și amplificarea Stației de comprimare Onești;
- modificări în interiorul NT Siliștea, NT Șendreni și NT Onești.

Proiectul nu dezvoltă capacitatea suplimentară pe punctul de intrare/ieșire în SNT la Negru Vodă.

Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului:

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Faza I	2018
Studiul de prefezabilitate	Finalizat
Studiul de fezabilitate	Finalizat
Studiul de impact asupra mediului	Finalizat
Documentație tehnică pentru obținerea autorizațiilor de construire	Finalizat
Obținerea autorizațiilor de construire	Finalizat
Construcție	Anul 2018
Punere în funcțiune/incepere operare	Anul 2018
Faza II	2019
Studiul de prefezabilitate	Finalizat
Studiul de fezabilitate	Finalizat
Studiul de impact asupra mediului	Decembrie 2018
Documentație tehnică pentru obținerea autorizațiilor de construire	Ianuarie 2019
Obținerea autorizațiilor de construire	Ianuarie 2019
Construcție	Anul 2019
Punere în funcțiune/incepere operare	Anul 2019

Termen de finalizare: anul 2018 Faza I, respectiv anul 2019 Faza II

Valoarea estimată a investiției: 101 milioane EURO

Defalcarea costurilor:

Faza I	8,8 mil. Euro
Faza II	92,2 mil. Euro
TOTAL	101 mil Euro

Menționăm faptul că acest proiect a fost inclus în ediția 2017 a TYNDP precum și în ediția 2018 a TYNDP (ediție care se află în curs de aprobare) și face parte și din cea de a treia listă PCI/2017 a proiectelor de interes comun la nivelul Uniunii Europene la secțiunea 6.24.10 poziția 1, în cadrul "Grupului de proiecte care presupune creșterea etapizată a capacitatii corridorului de transport bidirectional Bulgaria–România–Ungaria–Austria (cunoscut în prezent ca și ROHUAT/BRUA) care va permite 1,75 mld. mc/an în prima etapă și 4,4 mld. mc/an în cea de a doua etapă, cu posibilitatea preluării inclusiv a noilor resurse de la Marea Neagră în cea de-a doua și a treia etapă".

Stadiul proiectului

Transgaz a finalizat studiul de fezabilitate privind Interconectarea Sistemului Național de Transport cu Sistemul Național și reverse flow la Isaccea și Documentația de avizare a lucrărilor de intervenție (DALI) privind reabilitarea tronsonului de conductă Onești-Cosmești.

Proiectul a fost împărțit în două faze în funcție de categoriile de infrastructură energetică prevăzute în Regulamentul (UE) 347/2013:

- Faza 1:
  - interconectarea SNT cu T1 la Isaccea;
  - reabilitarea conductei Dn 800 mm Onești-Cosmești.
- Faza 2:
  - modernizarea și amplificarea Stației de comprimare Siliștea;
  - modernizarea Stației de comprimare Onești;
  - modificări în interiorul NT Siliștea și NT Onești;
  - lucrări în NT Şendreni.

S-a avizat Proiectul Tehnic pentru Interconectarea SNT cu T1 la Isaccea. De asemenea, este în curs elaborarea Proiectui Tehnic privind reabilitarea tronsonului de conductă Onești-Cosmești precum și Caietul de Sarcini pentru proiectarea și execuția lucrărilor de modernizare a Stațiilor de Comprimare de la Onești și Siliștea.

S-au obținut toate certificatele de urbanism aferente fiecărei faze.

Se află în curs de finalizare identificarea proprietarilor afectați de implementarea proiectului.

S-au elaborat și depus Notificările de mediu la Agentia pentru Protecția Mediului (APM) Bacău, APM Tulcea, APM Galați, APM Vrancea și APM Brăila.

Au fost obținute toate deciziile pentru etapa de evaluare inițială de la toate APM-urile mai sus menționate.

Sunt în derulare procedurile de mediu: elaborarea memoriorilor de prezentare și depunerea lor la APM, participarea la ședințele CAT, mediatizare, etc.

Totodată, se desfășoară activitatea de elaborare și depunere la avizatori a documentațiilor pentru obținerea avizelor solicitate prin certificatele de urbanism.

Datorită importanței sale, Proiectul a fost propus și a îndeplinit condițiile de eligibilitate pentru includerea pe *Lista a treia a Proiectelor de Interes Comun a Uniunii* emisă de Comisia Europeană în 23.11.2017.

În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 347/2013 s-a depus la ACPIC **Notificarea în vederea inițierii procedurii anterioare depunerii candidaturii** și s-a primit aprobarea acesteia în data de 17.01.2018.

În prezent se elaborează **Conceptul privind participarea publicului** și se determină locațiile în care urmează să se desfășoare consultările publice.

4. Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României în scopul îmbunătățirii aprovisionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacitații de transport spre Republica Moldova

Având în vedere necesitatea îmbunătățirii alimentării cu gaze naturale a regiunii de nord-est a României și ținând seama de perspectiva oferită de noua conductă de interconectare dintre România și Republica Moldova (Iași–Ungheni), de a oferi capacitați de transport spre/dinspre Republica Moldova, sunt necesare o serie de dezvoltări în sistemul românesc de transport gaze naturale astfel încât să poată fi asigurați parametrii tehnici adecvați cerințelor de consum din regiunile vizate.

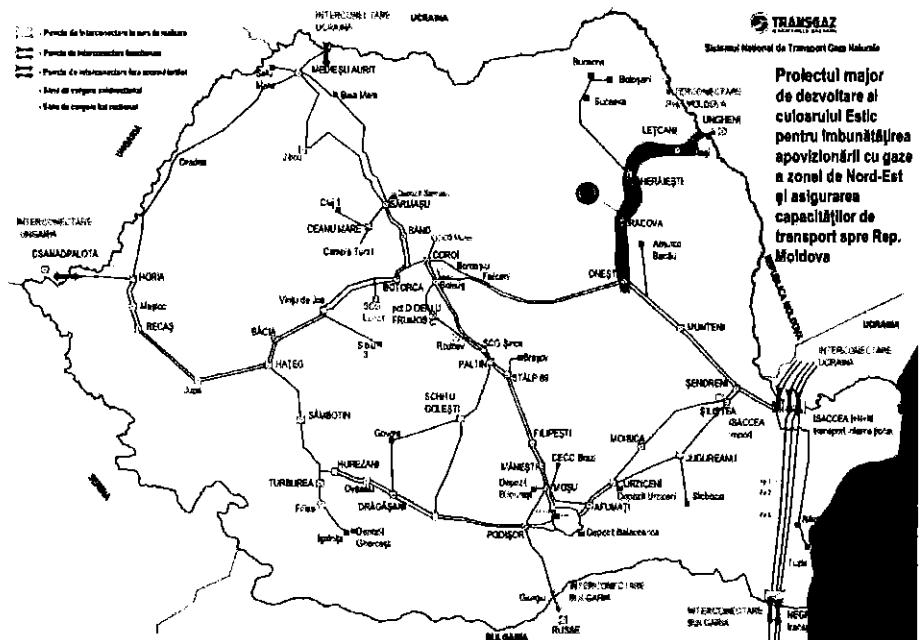

Figura 7-Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României

Descrierea proiectului:

În scopul eficientizării atât a procesului de implementare cât și al obținerii de finanțări în cadrul programelor puse la dispoziție din fonduri europene de dezvoltare regională, proiectul constă în realizarea următoarelor obiective:

- construirea unei conducte noi de transport gaze naturale DN 700, Pn 55 bar, pe direcția Onești-Gherăești în lungime de 104,1 km. Traseul acestei conducte va fi paralel în mare parte cu conductele existente DN 500 Onești-Gherăești;
- construirea unei conducte noi de transport gaze naturale DN 700, Pn 55 bar, pe direcția Gherăești – Lețcani în lungime de 61,05 km; această conductă va înlocui conductă existentă DN 400 Gherăești–Iași pe tronsonul Gherăești–Lețcani;
- construirea unei noi Stații de comprimare gaze la Onești, având o putere instalată de 9,14 MW, 2 compresoare de căte 4,57 MW, unul activ și unul de rezervă;
- construirea unei noi Stații de comprimare gaze la Gherăești, având o putere instalată de 9,14 MW, 2 compresoare de căte 4,57 MW, unul activ și unul de rezervă.

Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiu de soluție	Finalizat
Studiu de fezabilitate	Finalizat
Proiectului tehnic pentru conducte	Finalizat
Proiectului tehnic pentru Stațile de Comprimare	Finalizat
Obținerea autorizațiilor de construire conducte	Finalizat
Obținerea autorizațiilor de construire stații de comprimare	Finalizat
Construcție	2018-2019
Punere în funcțiune/incepere operare	2019

Data preconizată de finalizare: anul 2019

Valoarea estimată: 174,25 milioane EURO, defalcată astfel:

Conductă de transport gaze naturale Onești-Gherăiești	51,01 mil.Euro
Conductă de transport gaze natural Gherăiești-Lețcani	36,06 mil.Euro
Stație de comprimare Onești	41,75 mil.Euro
Stație de comprimare Gherăiești	37,06 mil.Euro
Automatizare și securizare conductă	8,37 mil.Euro
TOTAL	174,25 mil. Euro

Încadrare proiect în planuri internaționale

Proiectul “Dezvoltarea capacitatei de transport a SNT în vederea asigurării fluxului de gaze naturale pe direcția România–Republica Moldova” a fost acceptat ca eligibil conform condițiilor stabilite de Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM).

În cadrul acestui program, Axa Prioritară (AP) 8.– Obiectivul Strategic (OS) 8.2–“Creșterea gradului de interconectare a Sistemului Național de Transport a gazelor naturale cu alte state vecine”, are o alocare financiară de circa 55 milioane euro.

Stadiul proiectului

Revizia 0 a Studiului de Fezabilitate a fost finalizată în luna ianuarie 2016, iar Revizia 2 a Studiului de Fezabilitate, finalizată în cursul lunii ianuarie 2018, conține toate actualizările, ca urmare a clarificărilor privind detaliile aferente eligibilității costurilor precizate în Ghidul Solicitantului și a recomandărilor JASPERS.

În cadrul studiului de fezabilitate au fost realizate următoarele lucrări:

- studiile topografice, geotehnice și hidrologice;
- identificarea proprietarilor de-a lungul traseului conductei;
- procedura privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, prin obținerea Certificatelor de Urbanism și majoritatea avizelor.

Procedura de evaluare a impactului de mediu

Pentru acest proiect au fost emise de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului următoarele reglementări:

- Acordul de Mediu nr. SB 3/06.07.2017;
- Decizia de Încadrare nr. 2/09.01.2018 (revizuirea acordului de mediu);

Departamentul de Proiectare și Cercetare din cadrul TRANSGAZ, a finalizat, în cursul lunii ianuarie 2018, Proiectul Tehnic pentru conductă de transport gaze naturale, Proiectele Tehnice pentru cele două stații de comprimare cât și Proiectul Tehnic pentru Instalații electrice, protecție catodică, automatizări și securizare conductă.

Caietele de sarcini pentru achiziția de materiale (material tubular, curbe, robinete și îmbinări electroizolante monobloc) sunt finalizate și validate de către ANAP.

S-a obținut Autorizația de construire nr. 2/15.09.2017, conform prevederilor Legii 185/2016 privind unele măsuri necesare pentru implementarea proiectelor de importanță națională în domeniul gazelor naturale.

Prin HG nr. 562/2017 cu denumirea "Dezvoltarea capacității sistemului național de transport în vederea asigurării fluxului de gaze naturale pe direcția România–Repubica Moldova", obiectivul a fost declarat ca proiect de importanță națională, beneficiind astfel de prevederile Legii 185/2016 privind unele măsuri necesare pentru implementarea proiectelor de importanță națională în domeniul gazelor naturale.

5. Amplificarea corridorului bidirecțional de transport gaze naturale Bulgaria-România-Ungaria-Austria (BRUA-Faza 3)

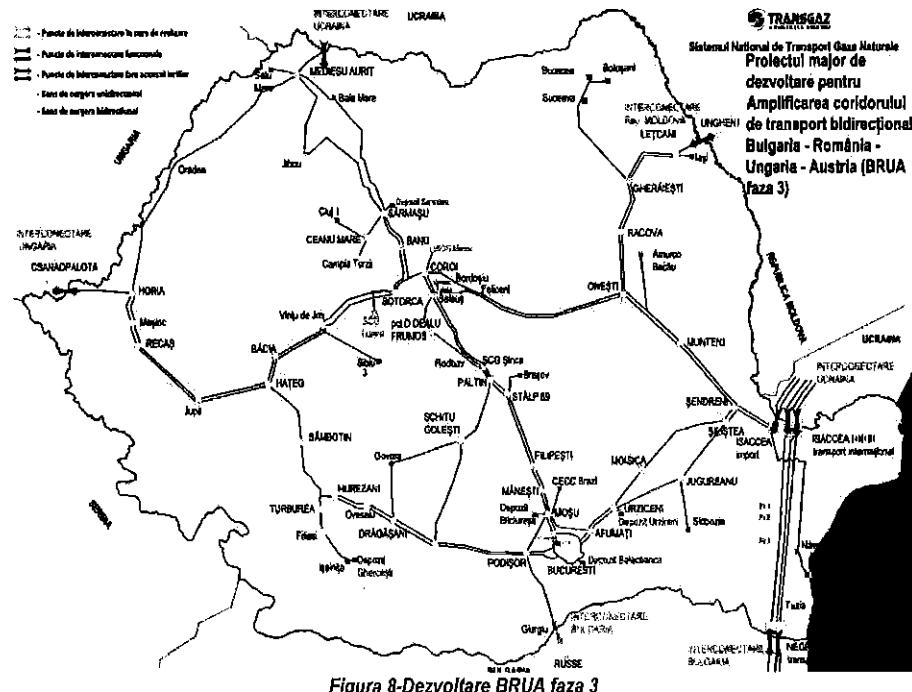
În ipoteza în care capacitatele de transport necesare valorificării gazelor naturale din Marea Neagră pe piețele central-vest europene depășesc potențialul de transport al corridorului BRUA faza 2, TRANSGAZ a planificat dezvoltarea **coridorului central** care urmărește practic traseul unor conducte din sistemul actual dar care actualmente funcționează la parametrii tehnici neadecvati pentru o arteră magistrală.

Descrierea proiectului:

Dezvoltarea capacitatei de transport gaze naturale pe culoarul Onesti-Coroi-Hateg-Nadlac in functie de volumele de gaze naturale disponibile la tarmul Mării Negre sau din alte perimetre on-shore.

Dezvoltarea acestui culoar de transport gaze naturale presupune următoarele:

- reabilitarea unor conducte existente ce aparțin SNT;
  - înlocuirea unor conducte existente ce aparțin SNT cu conducte noi sau construirea unor conducte noi instalate în paralel cu conductele existente;
  - dezvoltarea a 4 sau 5 stații noi de comprimare cu o putere totală instalată de aprox. 66-82,5MW;
  - creșterea capacitatei de transport gaze naturale spre Ungaria cu 4,4 mld. mc/an.

Figura 8-Dezvoltare BRUA faza 3

Transgaz a elaborat studiul de prefezabilitate privind dezvoltarea **acestui culoar** de transport gaze naturale, iar în vederea optimizării și eficientizării atât a procesului de implementare, cât și a posibilităților de atragere a unor finanțări nerambursabile, **culoarul a fost împărțit** în două proiecte:

1. Asigurarea curgerii reversibile pe interconectarea România–Ungaria:

- Proiect PCI: 6.24.10 poziția 2
- Coridor prioritar: NSI EAST

Proiectul va consta în următoarele:

- conductă nouă de transport gaze naturale Băcia–Hațeg–Horia–Nădlac în lungime de aproximativ 280 km;
- două stații noi de comprimare gaze naturale amplasate de-a lungul traseului.

2. Dezvoltarea SNT între Onești și Băcia:

- Proiect PCI: 6.24.10 poziția 2
- Coridor prioritar: NSI EAST

Proiectul va consta în următoarele:

- reabilitarea unor tronsoane de conductă;
- înlocuirea unor conducte existente cu conducte noi cu diametru și presiune de operare mai mare;
- două sau trei stații noi de comprimare gaze naturale.

Proiectele de mai sus au fost comitate pe lista actualizată (Lista 3/2017) a proiectelor de interes comun publicată ca și anexă la Regulamentul 347/2013 fiind incluse la poziția 6.24. sub denumirea "Grupul de proiecte care presupune creșterea etapizată a capacitatii corridorului de transport bidirectional Bulgaria–România–Ungaria–Austria (cunoscut în prezent ca și ROHUAT/BRUA) care va permite 1,75 mld. mc/an în prima etapă și 4,4 mld. mc/an în cea de a doua etapă, cu posibilitatea preluării inclusiv a noilor resurse de la Marea Neagră în cea de-a doua și a treia etapă".

Data preconizată de finalizare: anul 2023

Valoarea estimată: 530 milioane Euro

Stadiul proiectului

Până în prezent a fost finalizat studiul de prefezabilitate.

SNTGN Transgaz SA va demara studiul de fezabilitate în momentul în care vor exista date și informații suplimentare din partea concesionarilor de perimetru din Marea Neagră (confirmări privind cererile de capacitate, perioada aproximativă privind disponibilitatea gazelor la țărmul Marii Negre, etc.).

Subliniem încă odată faptul că, realizarea acestui corridor depinde în continuare de evoluția cererii de capacitate, respectiv de rezultatele proceselor de explorare a zăcămintelor de gaze naturale din Marea Neagră sau din alte perimetre on-shore, o decizie finală de investiție putând fi luată doar în momentul în care cererea de capacitate suplimentare este confirmată prin acorduri și contracte de rezervare.

6. Proiect privind noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Marii Negre

Având în vedere zăcămintele de gaze naturale descoperite în Marea Neagră în ultima perioadă, Transgaz intenționează extinderea SNT cu scopul creării unui punct suplimentar de preluare a gazelor naturale provenite din perimetrele de exploatare submarine ale Marii Negre.

Acest proiect a devenit necesar ca urmare a discuțiilor avute/iniciate de Transgaz pe parcursul anului 2015 cu titulari de licențe de explorare și exploatare a perimetrelor din Marea Neagră.

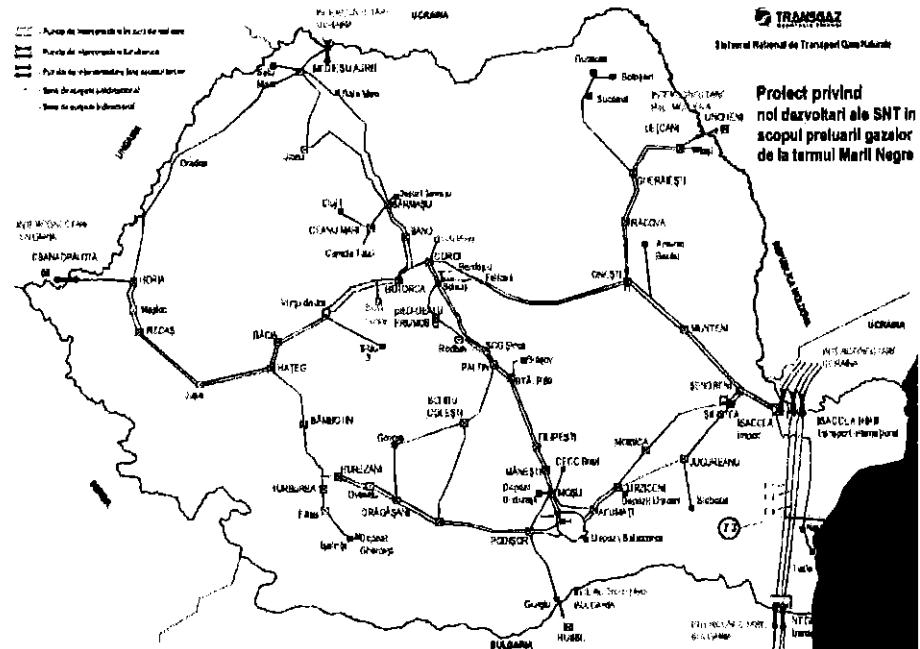

Figura 9-Dezvoltări ale SNT la Marea Neagră

Descrierea proiectului

Transgaz a finalizat studiul de fezabilitate și proiectul tehnic pentru o conductă de transport în lungime de aproximativ 25 km și diametru Dn 500, de la țărmul Mării Negre până la conducta existentă de transport internațional T1.

Capacitatea de transport este 1,1 mld.mc/an-conform procesului Open-Season publicat pe site-ul Transgaz.

Calendarul estimativ de dezvoltare a proiectului:

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiul de prefezabilitate	Finalizat
Studiul de fezabilitate	Finalizat
Documentație tehnică pentru obținerea autorizațiilor de construire	Finalizat
Obținerea autorizațiilor de construire	Finalizat
Luarea deciziei finale de investiție	Anul 2018
Construcție	2018-2019
Punere în funcțiune/incepere operare	2019

Termen estimat de finalizare: anul 2019, acesta depinzând de graficele de realizare a proiectelor offshore din amonte.

Valoarea estimată a investiției: 9,14 milioane Euro

Stadiul proiectului:

Transgaz a finalizat studiul de fezabilitate și proiectul tehnic pentru o conductă de transport în lungime de aproximativ 25 km și diametru Dn 500, de la țărmul Mării Negre până la conducta existentă de transport internațional T1. Capacitatea de transport este 1,1 mld.mc/an-conform procesului Open-Season publicat pe site-ul Transgaz.

S-au obținut certificatele de urbanism aferente obiectivului de investiție, s-a finalizat procedura de mediu și s-a obținut Acordul de Mediu în data de 21.11.2017. Totodată, s-a obținut Autorizația de Construire în 20.12.2017.

Proiectul a fost declarat Proiect de Importanță Națională prin H.G. nr. 563 din 4 august 2017.

Datorită importanței sale, Proiectul a fost propus și a îndeplinit condițiile de eligibilitate pentru includerea pe Lista a treia a Proiectelor de Interes Comun a Uniunii emisă de Comisia Europeană în 23.11.2017.

S-a demarat procedura de rezervare de capacitate în punctul PM Vadu, conform Procedurii avizate de ANRE prin avizul nr.13/22.06.2017, în urma primirii unei cereri de capacitate incrementală în data 21.07.2017. În prezent se află în desfășurare etapa angajantă a procesului.

7. Interconectarea România-Serbia-interconectarea sistemului național de transport gaze naturale cu sistemul de transport gaze naturale din Serbia

În contextul prevederilor Strategiei Europene privind Uniunea Energiei și a acțiunilor de implementare a obiectivelor acestei strategii (competitivitate, sustenabilitate și securitatea aprovisionării cu energie), România acordă interes deosebit asigurării dimensiunii securității energetice, dezvoltării infrastructurii energetice prin diversificarea surselor și rutelor de transport energetic, întăririi solidarității între statele membre și asigurării funcționării eficiente a pieței energiei.

În scopul întăririi gradului de interconectivitate între sistemele de transport gaze naturale din statele membre UE și al creșterii securității energetice în regiune, se înscrie și proiectul privind realizarea interconectării Sistemului Național de Transport gaze naturale din România cu cel din Serbia.

Varianta analizată de export gaze naturale spre Serbia este de preluare a gazelor naturale din viitoarea conductă BRUA (faza I). Cel mai apropiat punct al conductei BRUA de granița dintre România și Serbia este localitatea Mokrin, zona Timiș-Arad.

Proiectul "Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale cu sistemul similar de transport gaze naturale din Serbia" constă în construirea unei conducte de interconectare a sistemului național de transport gaze naturale cu sistemul similar de transport gaze naturale din Serbia pe direcția Recaș–Mokrin în lungime de aproximativ 97 km.

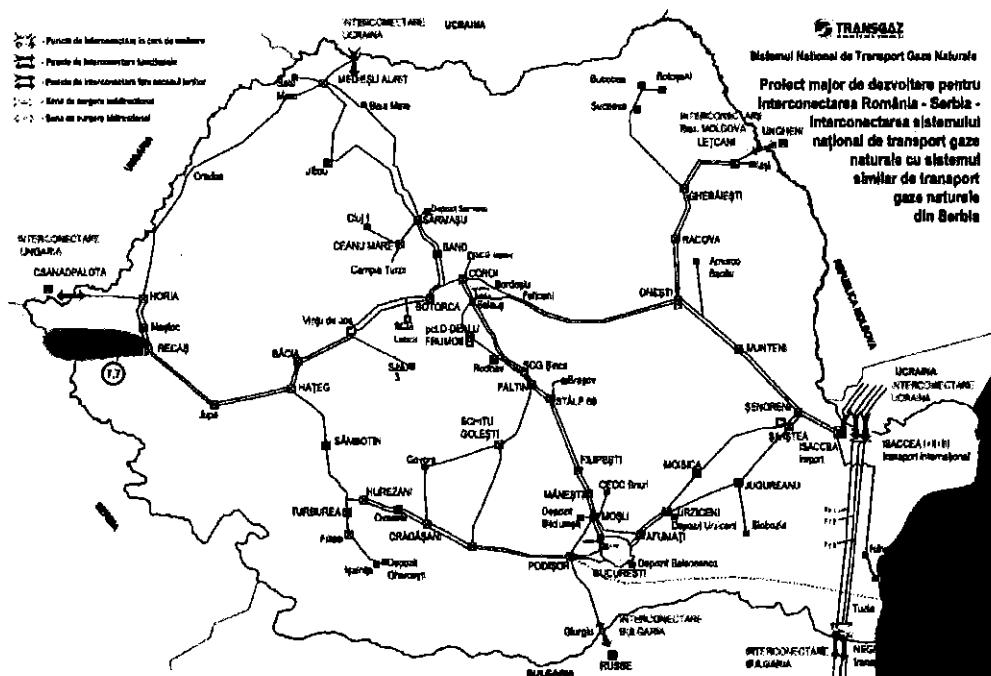

Figura 10-Interconectarea SNT cu Serbia pe direcția Recaș–Mokrin

Descrierea proiectului:

Proiectul va consta în următoarele:

- construirea unei conducte noi de interconectare pe direcția Recaș–Mokrin în lungime de aprox. 97 km din care aprox. 85 km pe teritoriul României și 12 km pe teritoriul Serbiei cu următoarele caracteristici:
  - presiunea în conductă BRUA zona Recaș: 50-54 bar (PN BRUA–63 bar);
  - diametrul Conductei de interconectare: Dn 600 mm;
  - capacitate transport: max. 1 mld Smc/an (115 000 Smc/h), Presiune în Mokrin: 48,4–52,5 bar;
  - capacitate transport: max. 1,6 mld Smc/an (183 000 Smc/h), Presiune în Mokrin: 45,4-49,9 bar.
- construirea unei stații de măsurare gaze naturale (amplasată pe teritoriul României).

Calendarul estimat de dezvoltare a proiectului

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiul de prefezabilitate	Finalizat
Studiul de fezabilitate	August 2018
Proiectare	Decembrie 2018
Documentație tehnică pentru obținerea autorizațiilor de construire și obținere Autorizație de Construire	Decembrie 2018
Documentație de licitație și achiziție	2019
Construcție	2019-2020
Punere în funcțiune/incepere operare	2020

Termen estimat de finalizare: anul 2020

Valoarea totală estimată a investiției: 50,7 milioane EURO din care:

- 40,9 mil. EURO conductă pe teritoriul României (inclusiv gările de lansare primire PIG);
- 8,3 mil. EURO conductă pe teritoriul Serbiei (inclusiv gară de lansare primire PIG și stație de reglare);
- 1,5 mil. EURO stația de măsurare gaze naturale (amplasată pe teritoriul României).

Menționăm că exportul de gaze naturale spre Serbia se va realiza după finalizarea proiectului BRUA (Faza I)

În situația în care vor fi preluate gaze naturale din Serbia spre România, acestea pot fi direcționate la consum în zona Timișoara–Arad, prin conducta DN 600 Horia–Mașloc–Recaș (25 bar), la presiuni mai mici decât în conducta BRUA.

Stadiul proiectului

În luna februarie 2018 Departamentul de Proiectare și Cercetare a finalizat elaborarea Studiului de Prefazibilitate. În prezent este în curs elaborarea Studiul de Fezabilitate.

8. Modernizare SMG Isaccea 1 și SMG Negru Vodă 1

În vederea creșterii gradului de asigurare a securității energetice în regiune au fost semnate următoarele Acorduri de Interconectare:

- **Acordul de Interconectare pentru Punctul de Interconectare Isaccea 1**, încheiat cu PJSC Ukrtransgaz, Ucraina, în data de 19.07.2016;
- **Acordul de Interconectare pentru Punctul de Interconectare Negru Vodă 1**, încheiat cu Bulgartransgaz, Bulgaria, în data de 19.05.2016.

Printre acțiunile prevăzute în aceste Acorduri se numără și modernizarea stațiilor de măsurare gaze naturale din cele două puncte de interconectare.

Proiectul "Modernizare SMG Isaccea 1 și SMG Negru Vodă 1" constă în construirea a două stații noi de măsurare gaze naturale în incintele existente ale Stațiilor de Măsurare.

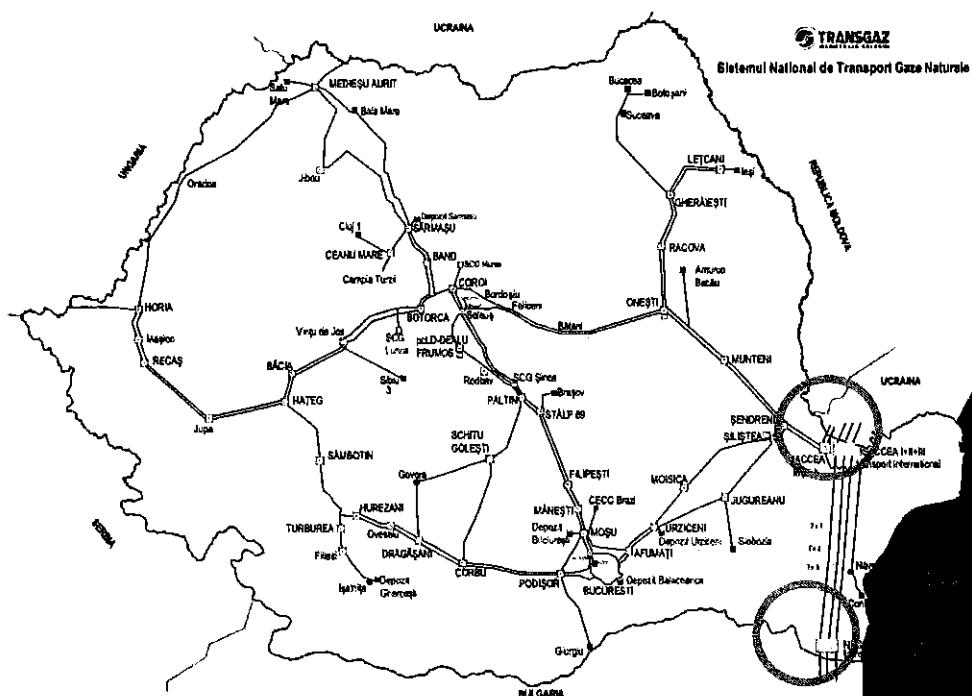

Figura 11-Modernizare SMG Isaccea 1 și Negru Vodă 1

Descrierea proiectului:

8.1. Stație de măsurare SMG Isaccea 1

Stația de Măsurare modernizată va fi dotată cu instalație de separare/filtrare și instalație de măsurare:

- separarea/filtrarea este asigurată de o baterie de separare/filtrare;
- instalația de măsurare va fi compusă din mai multe linii de măsurare paralele (în operare și în rezervă) echipate cu contoare cu ultrasunete în scopul măsurării cantităților de gaze naturale livrate, fiecare linie fiind echipată identic cu trei sisteme de măsurare independente (Pay, Check și Verificare); sistemele independente Pay și Check vor utiliza contoare cu ultrasunete dual, iar sistemele de Verificare vor utiliza un contor cu ultrasunete simplu.

Numărul liniilor de măsurare este suficient pentru a permite măsurarea cantităților de gaze naturale ce vor fi livrate prin SMG. Numărul de linii în operare va depinde de cantitățile de gaze naturale ce urmează a fi vehiculate prin SMG.

Pentru verificarea menținerii trasabilității contoarelor cu ultrasunete de pe liniile de măsurare, se vor insera periodic cu o linie de măsurare de referință echipată cu contor cu turbină.

În cazul în care unul dintre sisteme nu mai corespunde standardelor și/sau limitelor de eroare stabilită, linia de măsurare respectivă se va închide și se va retrage din operarea normală până la remedierea cauzelor care au produs aceste disfuncționalități.

Volumele rezultate din măsurarea independentă a sistemelor Pay, Check și Verificare vor fi monitorizate continuu.

8.2. Stația de măsurare SMG Negru Vodă 1

Stația de Măsurare modernizată va fi dotată cu instalație de separare/filtrare și instalație de măsurare:

- separarea/filtrarea este asigurată de o baterie de separare/filtrare;
- instalația de măsurare va fi compusă din mai multe linii de măsurare paralele (în operare și în rezervă) echipate cu contoare cu ultrasunete în scopul măsurării cantităților de gaze naturale livrate, fiecare linie fiind echipată identic cu două sisteme de măsurare independente (Pay și Check); sistemele independente Pay și Check vor utiliza contoare cu ultrasunete dual.

Numărul liniilor de măsurare este suficient pentru a permite măsurarea cantităților de gaze naturale ce vor fi livrate prin SMG. Numărul de linii în operare, va depinde de cantitățile de gaze naturale ce urmează a fi vehiculate prin SMG.

Pentru verificarea menținerii trasabilității contoarelor cu ultrasunete de pe liniile de măsurări, se vor inseră periodic cu o linie de măsurare de referință echipată cu contor cu turbină.

Proiectul presupune modernizarea celor două stații de măsurare pentru capacitațile existente și oferă posibilitatea funcționării în regim bidirectional și la Isaccea.

În cazul în care unul dintre sisteme nu mai corespunde standardelor și/sau limitelor de eroare stabilită, linia de măsurare respectivă se va închide și se va retrage din operarea normală până la remedierea cauzelor care au produs aceste disfuncționalități.

Volumele rezultate din măsurarea independentă a sistemelor Pay și Check vor fi monitorizate continuu.

Calendarul estimat de dezvoltare a proiectului

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiu de fezabilitate	2018
Proiectare	2018
Documentație tehnică pentru obținerea autorizațiilor de construire și obținere Autorizație de Construire	2018
Construcție	2018-2019
Punere în funcțiune/incepere operare	2019

Termen estimat de finalizare: anul 2019

Valoarea totală estimată a investiției : 13,9 milioane EURO din care :

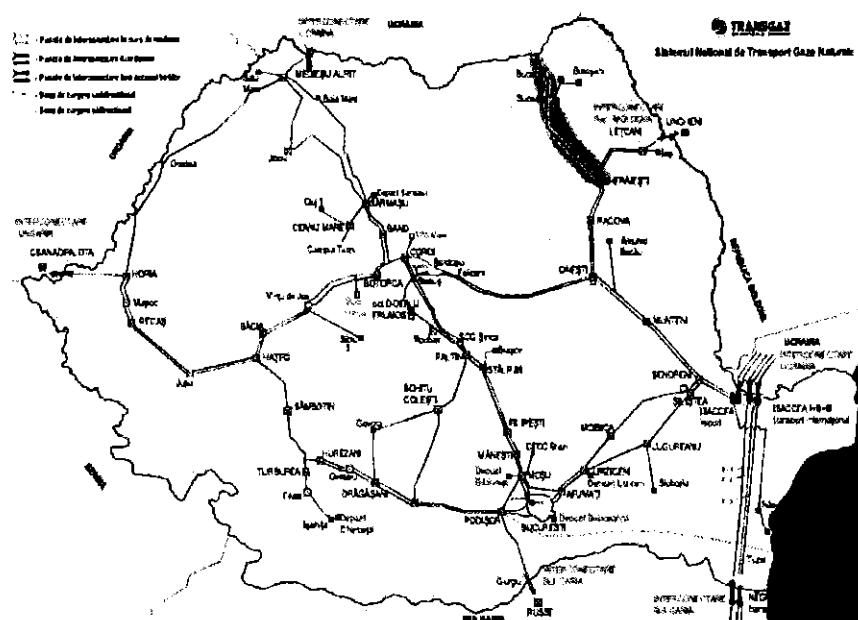
- 7,1 mil. EURO modernizare SMG Isaccea 1;
- 6,8 mil. EURO modernizare SMG Negru Vodă 1.

Stadiul proiectului

În cadrul Departamentului Proiectare Cercetare s-au finalizat studiile de fezabilitate pentru cele două stații de măsurare.

9. Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale cu sistemul de transport gaze naturale din Ucraina, pe direcția Gherăești-Siret

Prin Planul de Dezvoltare a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale, Transgaz și-a propus creșterea gradului de interconectare a rețelei naționale de transport gaze naturale la rețeaua de gaze naturale europeană. În acest sens, în completarea proiectului privind dezvoltări ale SNT în zona de Nord –Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacitaților de transport spre/dinspre Republica Moldova, Transgaz a identificat oportunitatea realizării unei interconectări a SNT cu sistemul de transport gaze naturale din Ucraina, pe direcția Gherăești–Siret.

Figura 12- Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale România cu sistemul național de transport gaze naturale Ucraina pe direcția Gherăești–Siret

Descrierea proiectului:

Proiectul "Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale România cu sistemul național de transport gaze naturale Ucraina pe direcția Gherăești–Siret" constă în:

- construirea unei conducte de transport gaze naturale și a instalațiilor aferente, pe direcția Gherăești–Siret;
- construirea unei stații de măsurare gaze transfrontalieră;
- amplificarea stațiilor de comprimare Onești și Gherăești, dacă este cazul.

Proiectul se află într-o fază incipientă, capacitatele care urmează să fie dezvoltate în cadrul acestui proiect vor fi stabilite ulterior.

Calendarul estimat de dezvoltare a proiectului

Etape de dezvoltare	Stadiu/Data estimată de finalizare
Studiul de fezabilitate	2018-2019
Proiectare	2019-2020
Achiziții publice (materiale și lucrări)	2021
Construcție	2022-2024
Punere în funcțiune/incepere operare	2025

Termen estimat de finalizare: anul 2025

Valoarea totală estimată a investiției: 125 milioane EURO

Grad de realizare a "Planului de dezvoltare a SNT pe 10 ani" la data de 30 iunie 2018

Nr. crt.	Denumire proiect	Valoare totală estimată mil.Euro	Programul	Realizări 2013-2017		Realizări sem.l 2018 (lei)	TOTAL 2013-sem l 2018	
				lei	mil. Euro		lei	mil Euro
1.1	Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul BRUA faza 1	478,6	Studii de fezabilitate	4.016.390	0,89	-	4.016.390	0,89
			Proiectare (fără garanții)	34.412.939	7,65	1.016.818	35.429.757	7,87
			Dezvoltare			14.175.016	14.175.016	3,16
	TOTAL faza 1			38.429.329	8,54	15.191.834	53.621.163	11,92
1.2	Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul BRUA faza 2	68,6	Studii de fezabilitate	280.482	0,06	-	280.482	0,06
			Proiectare (fără garanții)	82.615	0,02	3.149	85.764	0,019
			Dezvoltare			776	775	0,0002
	TOTAL faza 2			363.097	0,1	3.924	387.021	0,1
2	Dezvoltarea pe teritoriul României a Coridorului Sudic de Transport pentru preluarea gazelor naturale de la fjordul Mării Negre	360,36	Studii de fezabilitate	935.391	0,21	-	935.391	0,21
			Proiectare (fără garanții)	3.295.628	0,73	1.217.994	4.513.622	1,00
			Dezvoltare			0	0	
	TOTAL			4.231.019	0,94	1.217.994	5.449.013	1,21
3	Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale cu conducta de transport internațional gaze naturale T1 și reverse flow Isaccea	101	Studii de fezabilitate	765.438	0,17	-	765.438	0,17
			Proiectare (fără garanții)	-		509.376	509.376	0,11
			Dezvoltare					
	TOTAL			765.438	0,17	509.376	1.274.814	0,28
4	Dezvoltări ale SNT în zona de Nord – Est a României în scopul îmbunătățirii aprovisionării cu gaze naturale a zonei și a asigurării capacitateilor de transport spre Republica Moldova	174,25	Studii de fezabilitate	3.770.331	0,84	52.041	3.822.372	0,85
			Proiectare (fără garanții)	3.404.116	0,76	1.059.424	4.463.540	0,99
			Dezvoltare			0	0	
	TOTAL MOLDOVA			7.174.447	1,59	1.111.465	8.285.912	1,84
5	Amplificarea coridorului de transport bidirectional Bulgaria – România – Ungaria – Austria (BRUA faza 3)	530	Studii de fezabilitate	-		-	-	-
			Proiectare (fără garanții)	-		-	-	-
			Dezvoltare			0	0	0
	TOTAL			0	0	0	0	0
6	Proiect privind noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la fjordul Mării Negre.	9,14	Studii de fezabilitate	531.811	0,12	19.915	551.726	0,12
			Proiectare (fără garanții)	-		-	-	-
			Dezvoltare					
	TOTAL			531.811	0,12	19.915	551.726	0,12
7	Integrarea în Reteaua Sudică	42,45	Studii de fezabilitate+ Proiectare	46.365	0,01	147.505	193.870	0,04
			Dezvoltare					
			TOTAL	46.365	0,01	147.505	193.870	0,04
8	Modernizare SMD Isaccea 1 și Negru Vodă 1	12,9	Studii de fezabilitate + Proiectare	47.410	0,01	517.765	565.175	0,13
			Dezvoltare					
	TOTAL			47.410	0,01	517.765	565.175	0,13
9	Interconectare România - Ucraina pe direcția Gherăești - Siret	125	Studii de fezabilitate+ Proiectare					
			Dezvoltare					
	TOTAL			0	0	0	0	0
	TOTAL	1.903,45		61.588.916	11,46	18.719.778	70.308.095	15,62

Tabel 7-Gradul de realizare a Planului de dezvoltare pe 10 ani

3.2. Accesare Fonduri Europene

Societatea desfășoară permanent activitatea de identificare și monitorizare a oportunităților, surselor, fondurilor și instrumentelor structurale pentru finanțare de la nivelul UE, a programelor de finanțare gestionate de România prin intermediul Autorităților de Management (AM), precum și cele din ajutorul de stat și gestionează procedurile de accesare a finanțărilor nerambursabile pentru proiectele Transgaz, necesare pentru modernizarea / retehnologizarea / dezvoltarea Sistemului Național de Transport Gaze Naturale (SNTGN), asigurând:

- Identificarea surselor, fondurilor și programelor care pot finanța proiectele societății;
- Analiza condițiilor de eligibilitate și elaborarea propunerilor în vederea aprobării proiectelor eligibile și a investițiiei;
- Întocmirea dosarului Cererilor de finanțare și transmiterea acestuia către autoritățile finanțatoare;
- Întocmirea și transmiterea Cererilor intermediară și finală de plată a soldului;
- Monitorizarea implementării/post implementării proiectelor din perspectiva contractului de finanțare;
- Interfața cu partenerii de proiect și cu toți consultanții de specialitate, cu autoritățile naționale și internaționale competente, pe toată perioada implementării/post implementării proiectelor cu finanțare nerambursabilă;
- Colaborarea cu Autoritățile de Management și Organismele Intermediare, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Economiei, Ministerul Energiei, Autoritatea Competentă pentru Proiecte de Interes Comun, Ministerul de Externe, Directoratele Generale de specialitate din cadrul Comisiei Europene precum și cu partenerii de proiecte, interni și externi

Pentru obținerea unor noi finanțări aferente proiectelor TRANSGAZ, s-au desfășurat următoarele activități:

- urmărirea constantă a programelor de finanțare gestionate de structurile Comisiei Europene, site-urile acestora privind anunțurile deschiderii Call-urilor pentru depunerea de aplicații și site-ul MFE pentru prelucrarea informațiilor la zi și a instrucțiunilor în legătură cu fondurile nerambursabile;
- menținerea legăturii cu Autoritatea de Management a Programului Infrastructura Mare (POIM), cu scopul de a identifica posibilitățile de promovare a proiectelor TRANSGAZ din zona „eficienței energetice”, înaintându-se în acest sens propunerii, în vederea completării criteriilor de eligibilitate din Axa Prioritară 6 și 7 a Programului;
- Întocmirea/transmiterea de informări către conducerea departamentelor/direcțiilor TRANSGAZ cu privire la oportunitățile de finanțare prin Programele de finanțare gestionate de Comisia Europeană și Organismele finanțatoare naționale, cu privire la condițiile și criteriile de accesare a fondurilor structurale, în vederea corelării prevederilor acestora cu programul de Dezvoltare–Cercetare al TRANSGAZ și promovării obiectivelor proprii de investiții, a proiectelor cu potențial de a obține finanțare nerambursabilă;
- demersuri privind alocarea suplimentară de fonduri din exercițiul financiar 2014–2020, pentru sectorul transportului de gaze naturale, prin Programul Operațional Infrastructura Mare;
- Întocmirea/transmiterea raportării anuale privind valoarea indicatorului de rezultat, respectiv "Capacitatea Sistemului Național de Transport al gazelor Naturale în punctele de interconectare", în contextul implementării proiectelor finanțate prin Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) și în vederea aplicării condiționalității generale privind Sistemul Statistic și Indicatorii de Rezultat, în baza Protocolului de colaborare încheiat între Transgaz și MFE
- analizarea îndeplinirii criteriilor de eligibilitate ale unor potențiale proiecte ale TRANSGAZ, conform cerințelor Programelor de Finanțare 2014–2020

Sunt luate în considerare promovarea finanțării unor potențiale proiecte TRANSGAZ, care vizează:

- utilizarea energiei cinetice a curgerii gazelor pe conducte, în vederea obținerii curentului electric;
- un sistem de control și achiziție date din sistemul de protecție catodică al S.N.T.G.N. TRANSGAZ;
- pregătirea profesională prin schimburi de experiență sau cursuri de specialitate, în cadrul Programului Operațional Capital Uman-POCU, inclusiv în posibil parteneriat cu organizația sindicală din ramură.
- promovarea spre analiză și identificare a unor posibilități de finanțare din POIM, și s-a întocmit Fișă de Proiect, pentru următorul obiectiv de investiții:
  - Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale cu sistemul similar de transport gaze naturale din Serbia–proiect prevăzut în Planul de dezvoltare a SNTGN Transgaz S.A. 2017-2026.
- coordonarea și verificarea informațiilor din Fișele de proiect cu cele din studiul de fezabilitate (SF) și din analiza cost-beneficiu (ACB) precum și corelarea cu cerințele programelor de finanțare și legislația în materie, în vigoare
- transmiterea lunară a datelor pentru Institutul Național de Statistică (INTRASTAT);
- gestionarea preluării Declarațiilor vamale doavadă alternativă pentru regimul de tranzit spre Grecia și transmiterea acestora către Direcția Vama Tulcea.

Pentru proiectele care au obținut finanțare nerambursabilă din fonduri europene, aflate în implementare s-au desfășurat următoarele activități, după cum urmează:

- întocmirea de rapoarte de progres, rapoarte de durabilitate și adrese, privind gestionarea proiectelor TRANSGAZ beneficiare de granturi Europene, documente care au fost transmise periodic Organismelor finanțatoare, în conformitate cu prevederile din Decizii/Contractele de finanțare;
- întocmirea de informări cu privire la elementele sensibile constatare și implicațiile unor eventuale modificări ale reperelor aferente Contractelor de execuție lucrări, în corelare cu prevederile Deciziilor/Contractelor de finanțare;
- asigurarea asistenței, colaborării, furnizării de informații suplimentare, solicitate în urma diverselor forme de verificare/evaluare la care au fost supuse proiectele cu finanțare europeană nerambursabilă;
- susținerea sesiunilor de auditare a activității Direcției Fonduri Europene, în ceea ce privește încadrarea în normativele de calitate și a prevederilor Procedurii de Proces.

Activități specifice proiectelor

Pentru proiectul "Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport în direcția Bulgaria-România-Ungaria-Austria, lucrările de execuție Stadiu I" („acțiunea”), număr acțiune 7.1.5-0029-RO-W-M-15

- introducerea pe platforma TENtec, a datelor actualizate ale proiectului BRUA (Action Status Report), execution works Stage 1;
- actualizarea datelor referitoare la: progresul fiecărei subactivități în parte (procentual și valoric);
- verificarea proiectelor cu finanțare europeană (în teren) ce pot genera un impact asupra conductei BRUA în județul Argeș, UAT Izvoru, Căldăraru și Bârla. S-a participat la întâlniri cu primarii localităților și reprezentanții AFIR Argeș.

Pentru proiectul "Modernizare Stația de Turbocompresoare-Șinca și instalațiile aferente"

Conform Regulamentelor 1080, 1083, 1826/2006 ale Consiliului și Parlamentului European, referitor la vizibilitatea finanțării, s-au conceput detaliile și forma unei Plăci pentru amplasare permanentă, placă ce a fost confectionată și montată la sediul Stației de comprimare Șinca.

Pentru proiectul "Dezvoltări ale SNT în zona de Nord–Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei precum și a asigurării capacitațiilor de transport spre Republica Moldova"

În conformitate cu Ghidul solicitantului al Programului Operațional Infrastructura Mare (POIM), s-a întocmit documentația aferentă Cererii de Finanțare. Dosarul cererii de finanțare a fost completat conform solicitărilor AM-POIM și a fost depus la AMPOIM în data de 04.05.2018.

În baza sugestiilor consultantului CE pentru Ministerul Fondurilor Europene–JASPERS și a Autorității de Management pentru Programul Operațional Infrastructura Mare (AM-POIM), aferente proiectului „Dezvoltări ale SNT în zona de Nord–Est a României în scopul îmbunătățirii aprovizionării cu gaze naturale a zonei, precum și a asigurării capacitațiilor de transport spre Republica Moldova” s-au derulat următoarele activități:

- implementarea recomandărilor JASPERS au fost implementate în Studiul de Fezabilitate și în Analiza Cost Beneficiu;
- actualizarea conținutului Cererii de Finanțare în conformitate cu modificările din SF și ACB;
- modificarea și completarea conținutului Analizei Instituționale, conform sugestiilor AMPOIM;
- actualizarea și pregătirea Dosarului Cererii de Finanțare, în vederea depunerii la AMPOIM.
- introducerea în aplicația MySMIS o unei părți din informațiile disponibile din SF, ACB, precum și datele generale ale beneficiarului.

Pentru proiectul "Sistem de conducte din Bulgaria via România și Ungaria spre Slovacia (cunoscut ca Eastring)"

Proiectul de Interes Comun (PCI) 6.25.1, parte a corridorului prioritar al energiei 6, Interconexiuni de gaze Nord-Sud în Europa Centrală și de Sud-Est – **"Sistem de conducte din Slovacia în Bulgaria"**, urmărește dezvoltarea unui sistem de conducte de transport bidirectional care să interconecteze rețelele de transport al gazelor naturale din Slovacia, Ungaria, România și Bulgaria. Întocmirea SF-ului pentru proiectul "Eastring", a adus în discuție date privind selectarea rutelor, aspecte de mediu și business, surse de aprovizionare, testul de piață, precum și informații privitor la planul de afaceri–mod de funcționare, mod de finanțare și calculul tarifelor.

Activitățile de elaborare a Studiului de fezabilitate Eastring sunt în stare avansată de definitivare, urmând a fi finalizate până la sfârșitul lunii august 2018.

Pentru proiectul "Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale cu sistemul similar de transport gaze naturale din Serbia"

- proiectul a fost identificat și în urma propunerii a fost prevăzut în Planul de dezvoltare a SNTGN Transgaz SA 2017-2026 ;
- cunoscând faptul că în anul 2018 se va face o reevaluare a POIM, Transgaz a promovat spre finanțare proiectul "Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale cu sistemul similar de transport gaze naturale din Serbia", luându-se în considerare următoarele aspecte:
  - se încadrează în categoriile de acțiuni finanțabile prin POIM, Axa priorităță (AP) 8, Obiectivul Specific (OS) 8.2;
  - contribuie la securizarea și optimizarea transportului transfrontalier de gaze;
  - crește flexibilitatea echilibrării SNT în vederea eficientizării serviciilor furnizate;
  - crește eficiența energetică a SNT și asigură protecția mediului;
  - este o investiție necesară dezvoltării interconectării cu țările vecine, aşa cum reiese din Strategia Energetică a României pentru perioada 2016-2030, Cap.II.3. "Contextul regional: Europa de Sud-Est și Bazinul Mării Negre, Interconectarea rețelelor de transport a energiei".

Pentru proiectul "Interconectarea sistemelor de transmisie a gazelor din România și Bulgaria", Transgaz a fost implicat în activitatea întreprinsă de echipa de audit a Comisiei Europene. În acest sens, a

pus la dispoziția comisiei de audit, atât în perioada de pregătire a misiunii cât și pe parcursul desfășurării misiunii la fața locului, documentele aferente cererii de plată finală a soldului:

- situația cu cheltuielile solicitate la decontare structurate pe activitățile prevăzute în Decizia de finanțare;
- contractele de execuție–au fost selectate în eșantionul de verificare un număr de cinci contracte, iar la momentul desfășurării misiunii de audit la sediul societății au mai fost solicitate în vederea auditării încă trei contracte ;
- documente justificative (facturi, situații de lucrări, ordine de plată aferente contractelor de execuție selecționate în eșantionul de verificare), etc.

Comitetul de Monitorizare pentru Programul Operațional de Infrastructură Mare (POIM)

Transgaz a participat la a VII-a reuniune a Subcomitetului Sectorial ENERGIE aferent Comitetului de Monitorizare pentru POIM, cu prezentarea stadiului pregătirii proiectului "DEZVOLTĂRI ALE SNT ÎN ZONA DE NORD-EST A ROMÂNIEI ÎN SCOPUL ÎMBUNĂTĂȚIRII APROVIZIONĂRII CU GAZE NATURALE A ZONEI PRECUM ȘI A ASIGURĂRII CAPACITĂȚII DE TRANSPORT SPRE REPUBLICA MOLDOVA".

De asemenea mentionăm și participarea în calitate de observatori la Comitetul de Monitorizare pentru POIM.

Activități ACER

- extragerea de pe platforma de comunicare ACER, a documentelor/chestionarelor referitoare la proiectele Transgaz;
- transmiterea chestionarelor responsabililor de proiecte, în vederea completării;
- verificarea informațiilor complete și introducerea pe platforma ACER a datelor actualizate aferente proiectelor Transgaz.

3.3 Cooperare Internațională

În contextul actual, în care noi coridoare de transport pentru gazele naturale sau noi soluții alternative sunt necesare pentru diversificarea surselor de aprovizionare și creșterea siguranței energetice a Statelor Membre ale Uniunii Europene, implementarea cât mai rapidă a Planului de Dezvoltare a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale (SNTGN)–prin realizarea unor proiecte care să creeze viitoare magistrale de transport cu impact regional semnificativ–este de o importanță majoră pentru rolul strategic al României în domeniul energetic.

Îndeplinirea obiectivelor strategice necesită o strânsă colaborare a Transgaz cu instituțiile naționale (ministere, agenții, organisme intermediare, autorități competente, etc) și europene, cu Directoratul General pentru Energie din cadrul Comisiei Europene, cu Operatorii Sistemelor de Transport Gaze naturale din țările învecinate (Bulgaria, Ungaria, Moldova, Ucraina, Serbia), dar și cu companii din sectorul gazelor naturale și cu alți Operatori ai Sistemelor de Transport Gaze Naturale din Uniunea Europeană (Spania, Franța, Belgia, Grecia, țările Central Sud-Est Europene) și din țări non-UE, dar cu impact în special asupra zonei Balcanice și a Coridorului Sudic de transport al gazelor naturale (Turcia, Azerbaidjan, Turkmenistan, Georgia și Iran).

Colaborarea cu Operatorii de Transport Gaze naturale din statele învecinate (Bulgaria, Ungaria, Ucraina, Moldova, Serbia) în vederea implementării și operării în comun a interconectărilor transfrontaliere, după cum urmează:

BULGARTRANSGAZ EAD (Bulgaria):

În ceea ce privește operarea în comun a punctului de interconectare transfrontalieră Ruse-Giurgiu și a punctelor de interconectare transfrontalieră Negru Vodă I, II și III.

A fost menținut contactul cu reprezentanții Bulgartransgaz în ceea ce privește operarea punctului de interconectare transfrontalieră Ruse/Giurgiu și a punctelor de interconectare transfrontalieră Negru Vodă I,

II și III precum și în legătură cu tranzacționarea capacitatii aferente, în conformitate cu cadrul de reglementare aplicabil.

În acest sens, în cursul anului 2016 părțile au încheiat Acorduri de Interconectare pentru Punctele de Interconectare Ruse/Giurgiu și Negru Vodă I. Aceste acorduri privesc procedurile de nominalizare, corelare și alocare a cantitatilor pe conductele de interconectare și stabilesc detaliile tehnice legate de operarea și exploatarea stațiilor de măsurare aferente celor două puncte și sunt guvernate de prevederile Regulamentului (UE) 703/2015 de stabilire a unui cod de rețea pentru normele privind interoperabilitatea și schimbul de date.

În ceea ce privește Punctul de Interconectare Negru Vodă 2+3/Kardam, având în vedere faptul că, pe teritoriul Bulgariei conductele de transport internațional Tranzit 2 și 3 se unifică, Transgaz și Bulgartransgaz au convenit asupra elaborării unui singur acord de interconectare la nivelul unui punct virtual de interconectare, PI Negru Vodă 2+3/Kardam, urmând a fi lansat un proces de consultare publică a regulilor comerciale care vor deveni parte integrantă din viitorul acord de interconectare.

FGSZ Ltd. (Ungaria):

- Proiectul „Dezvoltarea pe teritoriul României a corridorului de transport Bulgaria-România-Ungaria-Austria”:
  - a fost menținut contactul cu FGSZ pentru dezvoltarea coordonată a proiectului BRUA.
- Operarea în comun a Punctului de Interconectare transfrontalieră Csanadpalota, în conformitate cu Codurile europene de Rețea (CAM, BAL, INT):
  - în temeiul Acordului de Interconectare încheiat pentru Punctul de Interconectare Csanadpalota, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/703;
  - în temeiul Accordului de Afiliere OST la Platforma Regională de Rezervare a Capacitatii (RBP) pentru tranzacționarea capacitatii grupate și negrupate în punctele de interconectare transfrontalieră cu sistemele de transport gaze din Ungaria și Bulgaria, în conformitate cu Regulamentul nr. 459/2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacitatii în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013.

UKRTRANSGAZ (Ucraina):

- Operarea în comun a Punctului de Interconectare transfrontalieră Isaccea 1 în temeiul Acordului de Interconectare încheiat în conformitate cu reglementările europene aplicabile.
- Operarea Punctului Virtual de Interconectare Isaccea 2,3/Orlovka. Părțile sunt în proces de convenire a documentelor necesare pentru lansarea consultării publice a regulilor de afaceri care sunt parte integrantă din viitorul acord. Ca un prim pas în vederea încheierii unui Acord de Interconectare, în perioada 16.10-15.12.2017 a avut loc consultarea publică cu privire la regulile comerciale și procedurile de comunicare în cazul evenimentelor excepționale la proiectul Acordului de Interconectare pentru PVI Isaccea 2,3/Orlovka, în conformitate cu prevederile art. 4 din Reg. 703/2015.
- În ceea ce privește operarea Punctului de Interconectare transfrontalieră Medieșu-Aurit-Tekovo, părțile sunt în proces de negociere a unui Acord de Interconectare. În ceea ce privește modernizarea SMG Isaccea 1 în calitate de stație de măsurare comercială, SMG Isaccea 1 face parte dintr-un proiect de modernizare a stațiilor de pe conducta de tranzit T1 pentru asigurarea curgerii fizice bidirectionale a gazelor prin PI Isaccea 1 și PI Negru Vodă 1/Kardam.

VESTMOLDTRANSGAZ (Republica Moldova):

Prin decizia nr. 10 adoptată în ședința din 12.12.2017, Adunarea Generală Extraordinară a Actionarilor Transgaz S.A. (AGEA) a aprobat înființarea, pe teritoriul Republicii Moldova, a unei societăți comerciale, ținând cont de condițiile care decurg din legislația moldoveană. În baza deciziei A.G.E.A., la data de 18.12.2017,

a fost înființată la Chișinău, Eurotransgaz S.R.L., având ca asociat unic S.N.T.G.N. Transgaz S.A. din România. În îndeplinirea obiectului său de activitate, Eurotransgaz S.R.L. a participat la concursul investițional privind Vestmoldtransgaz. În data de 26 februarie 2018, Comisia pentru desfășurarea concursurilor de privatizare din Republica Moldova a anunțat rezultatul concursului prin care Eurotransgaz SRL a devenit câștigătorul acestei competiții. În data de 28 martie 2018 Eurotransgaz a semnat contractul de preluare a Vestmoldtransgaz Chișinău.

SRBIJAGAS (Serbia):

În anul 2017 SNTGN Transgaz SA și JP Srbijagas au semnat Memorandumul de Înțelegere privind dezvoltarea cooperării între cele două companii.

Documentul face parte dintr-o serie de demersuri pentru consolidarea cooperării bilaterale în domenii de activitate specifice operatorilor de sistem și de transport gaze naturale din România și din Serbia și stabilește un cadru pentru avansarea proiectelor de interes reciproc.

Prin crearea infrastructurii necesare interconectării sistemelor de transport gaze naturale, Transgaz și Srbijagas își propun să contribuie la creșterea predictibilității în furnizarea de energie în regiune, prin alternative ce pot fi mai eficiente față de soluțiile de aprovizionare cu gaze naturale oferite de alte variante. Părțile colaborează în vederea implementării proiectului "Interconectarea Sistemului Național de Transport Gaze Naturale din România cu sistemul similar de transport gaze naturale din Serbia" care presupune construirea unei conducte noi de transport gaze naturale ce va asigura conexiunea dintre conducta magistrală de transport gaze naturale "BRUA" și Nodul Tehnologic Mokrin din Serbia.

Transgaz și Srbijagas elaborează Studiile de Prefezabilitate pentru obiectivele aferente fiecărei țări, soluțiile și datele necesare pentru finalizarea acestora au fost convenite în cadrul întâlnirilor comune.

Colaborarea cu alte companii din sectorul gazelor naturale:

Shipperi regionali de gaze naturale:

GAZPROM EXPORT (Federatia Rusă):

Sunt în derulare relațiile contractuale bilaterale aferente conductelor Tranzit II și Tranzit III.

BULGARGAZ (Bulgaria):

După expirarea, la data de 1 octombrie 2016, a contractului istoric de transport încheiat între Transgaz și Bulgargaz în ceea ce privește conducta de transport internațional Tranzit 1, cadrul reglementativ european a fost aplicat pentru a guverna operațiunile aferente rezervării de capacitate pe conducta Tranzit 1: procedurile de nominalizare, corelare și alocare a capacitații în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 703/2015 de stabilire a unui cod de rețea pentru normele privind interoperabilitatea și schimbul de date și ale Regulamentului (UE) 984/2015 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacitații.

Aceste reglementări prevăd de asemenea norme referitoare la condițiile de acces ale tuturor utilizatorilor la sistemele de transport al gazelor naturale pentru a se asigura funcționarea corespunzătoare a pieței interne – norme care vizează aplicarea unui tratament transparent și nediscriminatoriu în raportul dintre operatori și toți potențialii utilizatori de rețea.

Începând cu luna octombrie 2016, Bulgargaz a participat constant la licitațiile de capacitate anuală, trimestrială și lunară organizate, în mod transparent de Transgaz, prin intermediul platformei RBP (Regional Booking Platform) de tranzacționare a capacitații.

Operatori europeni și non-europeni de sisteme de transport gaze naturale

Au avut loc noi discuții și întrevederi în vederea identificării unor oportunități de afaceri și dezvoltarea parteneriatelor cu:

Eustream AS (Slovacia), GRTGaz (Franța), DESFA (Grecia), GASUNIE (Olanda), GOGC (Georgia), GAZ-SYSTEM (Polonia).

Adunarea Generală a Acționarilor Transgaz a aprobat asocierea cu Regasificadorada del Noroeste S.A. (Spania) în vederea depunerii unei oferte angajante în procesul de privatizare a operatorului sistemului elen de transport gaze naturale DESFA S.A.

Consiliul Director al Fondului pentru Dezvoltarea Activelor din Republica Elenă în colaborare cu Hellenic Petroleum S.A. (HELPE) au analizat ofertele financiare angajante pentru achiziția unei participații de 66% (31% cotă parte deținută de Fondul pentru Dezvoltarea Activelor din Republica Elenă și 35% cotă parte deținută de HELPE (Hellenic Petroleum)) în capitalul social al Operatorului Sistemului Elen de Transport Gaze Naturale (DESFA), depuse de cele două (2) structuri investiționale, respectiv:

- Consorțiu compus din Snam S.p.A., Enagas Internacional S.L.U. și Fluxys S.A.;
- Consorțiu compus din Regasificadorada del Noroeste S.A., Reganosa Asset Investments S.L.U., S.N.T.G.N. Transgaz S.A. și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD)

și în conformitate cu termenii procedurii de licitație menționată mai sus, Fondul a solicitat depunerea unor oferte financiare îmbunătățite.

Transgaz împreună cu partenerii din consorțiu, compania spaniolă Reganosa și BERD, au depus oferta îmbunătățita angajantă pentru achiziția unei participații de 66% în Operatorul Sistemului Elen de Transport Gaze Naturale (DESFA).

Oferta Consorțiu compus din Snam S.p.A., Enagas Internacional S.L.U. și Fluxys S.A. a fost declarată câștigătoare

Colaborarea cu GRTGaz a vizat organizarea unor workshop-uri pe tema elaborării noului cod al rețelei și analiza posibilității dezvoltării unor proiecte în domeniul cercetare-dezvoltare, investiții și proiecte comune naționale sau internaționale, în conformitate cu acordurile bilaterale de parteneriat.

EUSTREAM (Slovacia)

În data de 9 februarie 2018 Transgaz a semnat un Memorandum de Întelijere cu OST-ul slovac. Prin semnarea acestui document părțile se angajează să coopereze în scopul investigării posibilității de a dezvolta proiectul Eastring pe teritoriul țării lor și, în consecință, de a deveni în mod oficial promotor ai proiectului.

Obiectul acestui Memorandum este evaluarea posibilității de a construi conducta de transport gaze naturale Eastring care să traverseze frontierele Slovaciei–Ungariei/Ucrainei–României–Bulgariei–frontiera externă a Uniunii Europene, pe teritoriul României, utilizând secțiuni ale infrastructurii de transport existente și asigurând posibilitatea transportului unor volume de gaze naturale pe teritoriul respectivelor țări, în ambele direcții.

Rezultatele vor sta la baza procesului ulterior de luare a deciziei în ceea ce privește realizarea proiectului Eastring, ca sistem de transport gaze naturale pe deplin funcțional, care să asigure acces nediscriminatoriu, egal și transparent pentru participanții la piață, cu respectarea cadrului juridic și de reglementare național și european relevant.

Transgaz a participat la întâlniri ale grupului de lucru coordonat de Eustream în ceea ce privește dezvoltarea studiului de fezabilitate aferent proiectului Eastring.

Companii internaționale de exploatare și producție gaze naturale (OMV, ExxonMobil)

Colaborări cu organisme naționale și internaționale, cu Comisia Europeană și alte relații instituționale

SNTGN Transgaz S.A. a aderat de-a lungul timpului și și-a păstrat calitatea de membru în cadrul unor organisme naționale și internaționale de profil. Avantajele/beneficiile afilierei la aceste organizații sunt în principal: promovarea companiei și a obiectivelor și intereselor acesteia, accesul la informații actualizate în domeniul reglementărilor, politicilor, inovațiilor, standardelor și produselor în domeniul industriei gaziere, precum și participarea la diverse evenimente naționale și internaționale (conferințe, seminare, forumuri, simpozioane, etc.).

În cadrul Departamentului Accesare Fonduri Europene și Relații Internaționale sunt gestionate majoritatea relațiilor de colaborare cu organizații la care Transgaz s-a afiliat

- Organisme internaționale: Pigging Products and Services Association (PP&SA) din Marea Britanie, Gas Infrastructure Europe (GIE).
- Organisme naționale: Comitetul Național Român al Consiliului Mondial al Energiei (CNR-CME), Societate Inginerilor de Petrol și Gaze, Camera de Comerț, Industrie și Agricultură din Sibiu, Asociația Română de Mecanica Ruperii (ARME), Centrul Român al Energiei (CRE), American Chamber (AmCham), Comitetul Național ICC România.

În perioada 14-15 iunie 2018, Transgaz a găzduit la București, Conferința Anuală GIE, la care, pe lângă companii din domeniu, au participat și autorități de reglementare, instituții ale Uniunii Europene, asociații profesionale din domeniul energeticii. În cadrul conferinței au fost abordate teme actuale din agenda europeană privind sectorul gazelor naturale între care: cadrul de reglementare european aflat în prezent în discuție, impactul viitor al sectorului gazier asupra mixului energetic, rolul biometanului și al energiilor regenerabile în cadrul acestuia dar și teme ce privesc siguranța în exploatare a infrastructurii de transport a gazelor cum ar fi protecția față de posibile atacuri cibernetice.

În luna mai 2018, SNTGN TRANSGAZ SA a fost gazda celei de a 26-a Conferințe anuale de dispecerizare a gazelor naturale, dedicată reprezentanților societăților din țările care efectuează tranzitul și consumul de gaze naturale rusești în Ucraina, Moldova, țările din Regiunea Balcanică și Turcia.

Reprezentanța Transgaz la Bruxelles

În conformitate cu atribuțiile și responsabilitățile stabilite, activitatea Reprezentanței s-a concentrat pe următoarele direcții de acțiune:

- Pe linia promovării intereselor Transgaz au fost obținute date privind eventuale aspecte ce pot avea impact asupra activității companiei;
- Identificarea și semnalarea către Transgaz a unor evenimente/activități organizate la Bruxelles într-o perspectivă de timp pe termen scurt și mediu, relevante pentru companie pe linie de informare/documentare, promovarea intereselor/imaginii companiei și networking;
- Studiu individual (materiale/analize publicate de COM/PE/CE privind domeniul energiei/gazelor naturale/infrastructurii de transport gazier la nivel european/proiecții de viitor în plan geopolitic și geostrategic relevante pentru companie);
- Asigurarea asistenței tuturor delegațiilor Transgaz aflate la Bruxelles pentru a participa la diferite activități/evenimente aprobate;
- Organizarea, din punct de vedere protocolar, în condiții optime, a activităților desfășurate la sediul reprezentanței;
- Participare activă la toate workshop-urile organizate de GIE în vederea reprezentării intereselor companiei în ceea ce privește infrastructura europeană de gaze;

- Dezvoltarea relațiilor cu alți Operatori de Sisteme de Transport prezenți la Bruxelles;
- Întreprinderea și soluționarea de acțiuni pe linie administrativă.

Reprezentanța Transgaz la Chișinău

Reprezentanța Transgaz la Chișinău a fost constituită în vederea dezvoltării proiectelor de infrastructură în domeniul gazelor naturale în colaborare cu Republica Moldova. Aceasta a derulat activități intense, în colaborare cu alte entități din cadrul companiei, privind colaborarea cu Vestmoldtransgaz în special în proiectul dezvoltării pe teritoriul Moldovei a proiectului de gazoduct Ungheni-Chișinău și impactarea Transgaz în acest proiect.

În scopul realizării și implementării proiectului tehnic pentru gazoductul Ungheni-Chișinău, reprezentanții Transgaz la Chișinău au facilitat și participat la multiple întâlniri cu entități administrative și din domeniul energetic al Republicii Moldova (guvern, ministere, Primăria Chișinău, ANRE, Moldovagaz SA, Chișinăugaz, etc.).

În paralel, activitatea reprezentanței a constat în susținerea demersurilor SRL Eurotransgaz din Republica Moldova (subsidiara SNTGN Transgaz SA) în îndeplinirea obiectului de a participa cu succes la concursul investițional de privatizare al Întreprinderii de Stat Vestmoldtransgaz. Ca urmare, în data de 26 februarie 2018, Comisia pentru desfășurarea concursurilor de privatizare din Republica Moldova a anunțat rezultatul concursului prin care Eurotransgaz SRL a devenit câștigătorul acestei competiții. În data de 28 martie 2018 SRL Eurotransgaz a semnat contractul de preluare a Vestmoldtransgaz Chișinău.

În intervalul de referință, reprezentanța s-a implicat în organizarea și bunul mers al vizitei oficiale la Chișinău al Prim-Ministrului României în 27 Februarie 2018, precum și al întrevederilor interministeriale din cursul lunii Martie a.c.

Relațiile de colaborare cu ministerele de resort. În cursul primului semestrul anului 2018 au fost transmise către Ministerul Economiei, Ministerul Energiei, Ministerul Afacerilor Externe, precum și către Guvernul României, informări cu privire la stadiul proiectelor strategice derulate de Transgaz, a proiectelor regionale de transport gaze naturale cu impactarea României și relațiile de colaborare cu partenerii externi. De asemenea au fost transmise ministerelor de resort răspunsuri la solicitările de informații privind colaborările externe.

Prin structurile organizatorice de specialitate se gestionează și relația cu Autoritatea Competentă pentru Proiecte de Interes Comun (ACPIC) pentru implementarea proiectelor de interes comun (PIC) aflate în lista PIC a Uniunii și promovate de Transgaz, conform Regulamentului UE nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009.

3.4 Acorduri de Interconectare

Acordurile de Interconectare încheiate în perioada 2013 -2016:

- **Acordul de Interconectare pentru Punctul de Interconectare Csanadpalota**, încheiat cu FGSZ Zrt., Ungaria în data de 02.12.2015;
- **Acordul de Interconectare pentru Punctul de Interconectare Isaccea 1**, încheiat cu PJSC Ukrtransgaz, Ucraina, în data de 19.07.2016;
- **Acordul de Interconectare pentru Punctul de Interconectare Negru Vodă 1**, încheiat cu Bulgartransgaz, Bulgaria, în data de 19.05.2016;

- **Acordul de Interconectare pentru Punctul de Interconectare Ruse - Giurgiu**, încheiat cu Bulgartransgaz, Bulgaria, în data de 22.12.2016.

În perioada 2017- semestrul I 2018 au fost încheiate următoarele acte adiționale:

- Actul adițional nr. 2/25.01.2017 la **Acordul de Interconectare pentru PI Negru Vodă 1/Kardam** (privind aplicarea zilei gaziere 08:00-08:00 în PI Negru Vodă 1/Kardam până la 01.10.2017);
- Actul adițional nr. 2/23.02.2017 la **Acordul de Interconectare pentru PI Isaccea 1** (privind suspendarea aplicării regulilor de afaceri în PI Isaccea 1 până la 01.05.2017);
- Actul adițional nr. 3/28.04.2017 la **Acordul de Interconectare pentru PI Isaccea 1** (privind suspendarea aplicării regulilor de afaceri în PI Isaccea 1 până la 01.07.2017);
- Actul adițional nr. 4/23.09.2017 la **Acordul de Interconectare pentru PI Isaccea 1** (privind suspendarea aplicării regulilor de afaceri în PI Isaccea 1 până la 01.10.2017);
- Actul adițional nr. 5/28.09.2017 la **Acordul de Interconectare pentru PI Isaccea 1** (privind suspendarea aplicării regulilor de afaceri în PI Isaccea 1 până la 01.01.2018);
- Actul adițional nr. 6/27.12.2017 la **Acordul de Interconectare pentru PI Isaccea 1** (privind suspendarea aplicării regulilor de afaceri în PI Isaccea 1 până la 01.07.2018).
- Actul adițional nr. 7/22.06.2018 la **Acordul de Interconectare pentru PI Isaccea 1** (privind suspendarea aplicării regulilor de afaceri în PI Isaccea 1 până la 01.01.2019).

Alte acțiuni legate de acordurile de interconectare sunt:

- cu Ukrtransgaz
  - constituirea la nivelul SNTGN Transgaz SA, prin Decizia nr. 568/14.06.2017, a Grupului de lucru pentru negocierea Acordurilor de Interconectare pentru punctele de interconectare Medieșu Aurit, Isaccea, Isaccea 2,3 și Negru Vodă 2,3 și asigurarea condițiilor de comercializare și alocare a capacitațiilor acestora în conformitate cu cadrul de reglementare european aplicabil;
  - derularea consultării publice aferentă regulilor comerciale și procedurilor de comunicare în cazul evenimentelor excepționale în scopul elaborării și negocierii de către Grupul de lucru nominalizat prin Decizia nr. 568/14.06.2017 a Acordului de Interconectare pentru PI Medieșu Aurit-Tekovo; Transgaz și Ukrtransgaz au publicat o declarație comună privind rezultatele consultării publice cu privire la regulile comerciale și procedurile de comunicare în cazul evenimentelor excepționale la proiectul Acordului de Interconectare pentru PI Medieșu Aurit/ Tekovo, derulată în perioada 01.07-01.09.2017;
  - întreprinderea demersurilor necesare pentru organizarea procesului de consultare publică aferentă proiectului de Acord de Interconectare pentru PIV Isaccea 2-3;
  - derularea consultării publice aferentă regulilor comerciale și procedurilor de comunicare în cazul evenimentelor excepționale în scopul elaborării și negocierii de către Grupul de lucru nominalizat prin Decizia nr. 568/14.06.2017 a Acordului de Interconectare pentru PIV Isaccea 2, 3. Transgaz și Ukrtransgaz urmează să convină o declarație comună privind rezultatele consultării publice cu privire la regulile comerciale și procedurile de comunicare în cazul evenimentelor excepționale la proiectul Acordului de Interconectare pentru PIV Isaccea 2,3, derulată în perioada 16.10.2017 și 15.12.2017;
- cu Bulgartransgaz
  - întreprinderea demersurilor necesare pentru organizarea procesului de consultare publică aferentă proiectului de Acord de Interconectare pentru PIV Negru Vodă 2-3.

3.5. Rețehnologizare și automatizare - SCADA

În vederea menținerii/îmbunătățirii calității execuției și eficienței activității operaționale în cadrul SNTGN Transgaz S.A. a fost implementat **Sistemul de comandă și achiziție date - SCADA**.

Implementarea Sistemului SCADA TRANSGAZ facilitează și permite într-un flux continuu:

- asigurarea transmiterii în timp real a parametrilor tehnologici (presiune, debit, temperatură, calitate gaze, putere calorifică) la nivelul tuturor dispeceratelor naționale și teritoriale;
- exportul valorilor tehnologice într-o nouă bază de date în vederea satisfacerii cerințelor de comunicare internă/externă conform procedurilor/prevederilor/acordurilor încheiate la nivelul Societății;
- îmbunătățirea capacitatii TRANSGAZ de a controla și reacționa rapid și eficient la orice risc potențial de intrerupere a activității contribuind la creșterea siguranței operării sistemului național de transport gaze naturale;
- asigurarea condițiilor necesare oferirii serviciilor de transport gaze naturale pe termen scurt în punctele de intrare/iesire în/din sistemul național de transport și derulării contractelor aferente acestui tip de servicii, conform cerințelor Regulamentului (CE) nr. 715/2009.

Pentru extinderea sistemului SCADA se urmărește:

- Verificarea nivelului de implementare a instalațiilor de automatizare, monitorizare locală și SCADA;
- Contractare și implementare SCADA la obiective SNT neincluse în Sistemul SCADA Transgaz (30 locații);
- Contractare servicii telecomunicații SCADA;
- Determinarea gradului de automatizare locală a obiectivelor SNT;
- Proiectarea sistemelor de control de la distanță a obiectivelor SNT;
- Analiza modului actual de operare în vederea elaborării procedurilor;
- Elaborarea planului de menenanță și identificarea obiectivelor relevante;
- Implementare SCADA la puncte de interconectare;

Situatie privind realizarea preluării parametrilor tehnologici în punctele de interconectare la 30.06.2018

Punct de interconectare	Situatie	
	Integrare locală a parametrilor tehnologici la nivelul SMG	Integrare SCADA a parametrilor tehnologici
SMG Horia	Finalizat.	Finalizat.
SMG Csanádpalota	Finalizat.	Finalizat.
SMG Giurgiu	Finalizat.	Finalizat.
SMG Ruse	Finalizat	Finalizat
SMG Negru Vodă	Finalizat.	Finalizat.
SMG Kardam	Finalizat (parametrii tehnologici sunt prezenti și în SMG Negru Vodă).	Nu există solicitare.
SMG Medieșu Aurit	Finalizat.	Finalizat.
SMG Isaccea	Finalizat.	Finalizat.
Centru automatizare Iași-Ungheni: NT LETCANI	Finalizat.	Finalizat.
Centru automatizare Iași-Ungheni: NT UNGHENI	Finalizat (parametrii tehnologici sunt prezenti în Centrul de Automatizare din Sector Iași și în NT Lețcani).	În analiză.

Informații privind activitatea de automatizare și SCADA în semestrul I 2018

Activități tehnice:

- supervizarea activităților bianuale de menenanță a sistemului SCADA;
- activități de intervenție și remediere defecte în scopul menținerii unei funcționalități corespunzătoare a sistemului SCADA:
  - diagnosticare și evaluare funcționalitate sisteme de măsurare cu contoare ultrasonice-tip RMG;
  - diagnosticare și remediere neconformități la traductoarele de presiune și temperatură integrate în sistemul SCADA a căror funcționare a fost identificată ca necorespunzătoare;
  - verificare și înlocuire acumulatori sisteme de alimentare cu panou solar;
  - verificare și înlocuire acumulatori back-up sisteme de alimentare Tablou Automatizare SCADA;
  - reparații/completare și repunere în funcțiune echipamente SCADA (3 locații cu echipamente sustrase);
- analiză/remedieri disfuncționalități semnalate la Acționările Electrice din SNT:
  - intervenție tehnică Nod Tehnologic Band, NT Bogata III, Nod Tehnologic Sârmășel și Nod Tehnologic Podișor;
  - intervenție tehnică privind dezactivarea comunicației wireless aferentă acționărilor electrice cu care sunt echipați robinetii la următoarele Noduri Tehnologice: Nod Tehnologic Ungheni, Nod Tehnologic Band, Nod Tehnologic Sârmășel, Nod Tehnologic Ceanu Mare, SCV Urziceni, Nod Tehnologic Lăzărești, Nod Tehnologic Feliceni, Nod Tehnologic Afumați, Nod Tehnologic Podișor, Nod Tehnologic Băcia, Nod Tehnologic Recaș, Nod Tehnologic Horia, Nod Tehnologic Moșu;
  - suport tehnic testare RS DN 500 Urziceni–Moara Domnească;
  - configurare și testare linie comunicație între Nod Tehnologic Lețcani și centrul de automatizare Sector Iași;
  - reactualizare/completare bază de date tehnică privind sistemele industriale de tipul automatizarilor locații SNT în vederea asigurării activităților de întreținere/repunere în funcțiune.

Dezvoltare/Investiții:

- proiectare integrare echipamente noi și relocare sisteme SCADA (25 locații);
- integrare echipamente suplimentare în sistemul SCADA la locațiile incluse în sistemul SCADA: integrare sisteme măsură PTZ4 (10 locații), gazcromatografie (3 locații), PLC automatizări locale (2 locație), relocare echipamente SCADA (1 locație), integrare odorizare (1 locație), integrare traductor presiune (1 locație);
- integrare locații noi SNT în sistemul SCADA–1 locație;
- configurări/parametrizări mijloace de măsurare RTU, PLC și comunicații sistem SCADA;
- montaj contact reed și magnet permanent pe tabloul bateriilor;
- execuție și punere în funcțiune a tabloului electric de alimentare și automatizare la Robinetul de Secționare Baba Novac.

Servicii contractate/derulate:

- În intervalul 2016-2018, Contractul de Furnizare 17.095/2009, prin care s-a implementat sistemul SCADA la nivelul SNT, continuă să producă efecte sub forma asigurării menenanței bianuale la obiectivele implementate și să asigure serviciile de telecomunicații necesare teletransmisiei de date din câmp la dispecerate.

3.6 Activitatea de dezvoltare, reparații, reabilitare și asigurare a serviciilor de menținere a SNT

3.6.1 Principalele componente ale infrastructurii SNT

Principalele componente ale Sistemului Național de Transport gaze naturale la 30.06.2018 sunt următoarele:

Denumire obiectiv/componentă SNT	U.M.	Valoare
Conducțe magistrale de transport și racorduri de alimentare cu gaze naturale, din care conducte de transport internațional	km	13.359 553
Stații de reglare măsurare (SRM) în exploatare	buc	1.125 (1.232 direcții măsurare)
Stații de comandă vane (SCV, NT)	buc	58
Stații de măsurare a gazelor din import (SMG)	buc	5
Stații de măsurare amplasate pe conductele de tranzit gaze (SMG)	buc	6
Stații de comprimare gaze (SCG)	buc	3
Stații de protecție catodică (SPC)	buc	1.037
Stații de odorizare gaze (SOG)	buc	892

Tabel 8 -Principalele componente ale SNT la 30.06.2018

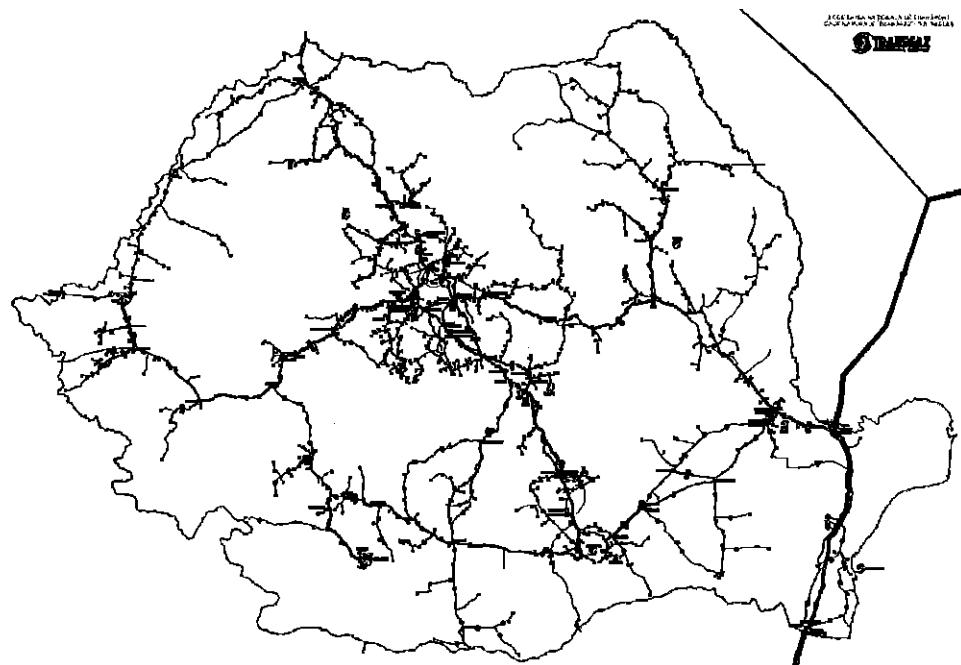

Figura 13-Harta Sistemului Național de Transport al Gazelor Naturale

Sistemul Național de Transport (SNT) are o acoperire la nivelul întregului teritoriu național și are o structură radial-inelară.

Capacitatea de transport intern și internațional a gazelor naturale este asigurată prin rețeaua de conducte și racorduri de alimentare cu diametre cuprinse între 50 mm și 1.200 mm, la presiuni cuprinse între 6 bar și 40 bar, cu excepția transportului internațional (63 bar).

Descrierea și analizarea gradului de uzură al obiectivelor SNT

O analiză asupra principalelor obiective aparținând SNT din perspectiva duratei de funcționare este prezentată în continuare:

Durata de funcționare	Conducte de transport (km)	Racorduri de alimentare (km)	Număr Direcții Stații de Reglare Măsurare
> 40 ani	6.628	342	149
Între 30 și 40 ani	2.001	164	60
Între 20 și 30 ani	692	302	252
Între 10 și 20 ani	1.505	862	575
< 10 ani	745	118	196
TOTAL	11.571	1.788	1.125 SRM-uri (1.232 direcții de măsurare)
	13.359		

Tabel 9 - Principalele componente ale SNT la 30.06.2018, din perspectiva duratei de funcționare

Se observă că în ceea ce privește conductele de transport gaze naturale, din cei **13.359 km** aflați în exploatare, cca. **81%** au o durată de funcționare efectivă mai mare de **20 de ani**, apropiată de durata lor normală de funcționare. Diagnosticările efectuate până în anul 2018 cu PIG-ul intelligent pentru cca. **2.661 km** (3.974 km ținând seama de inspecții multiple) pun în evidență niveluri destul de ridicate ale defectelor materialului tubular, cauzate în principal de durata mare de funcționare a conductelor.

În primul semestru al anului 2018 s-au efectuat inspecții cu PIG intelligent pe 166 km. Inspecția s-a realizat cu PIG –ul pe conducta de 24" Band-Craciunel 84 km și conducta de 24" Crăciunel=Băcia 82 km. Au fost efectuate curățiri de conducte pe **995 km**. Un procent de 79,5% din conductele de transport gaze naturale au izolația pasivă realizată printr-un sistem pe bază de bitum, ceea ce duce și la creșterea consumului de energie electrică înregistrat la cele **1.037 stații** de protecție catodică a conductelor.

Aproximativ **96%** din conductele și racordurile aflate în exploatare sunt protejate catodic. Până la 30.06.2018 au fost realizati **116.17 km** de măsurători intensive.

Predarea gazelor către distribuitorii și consumatorii finali se face prin 1.232 de SRM-uri (direcții de măsurare), 50 de SRM-uri (direcții de măsurare) fiind inactive temporar/în conservare.

Stațiile de Reglare Măsurare Gaze sunt cuprinse în programele de modernizare/reabilitare pentru a fi integrate într-un sistem de comandă și supraveghere automată SCADA. Din cele **1.232 SRM-uri** (direcții de consum) aflate în exploatare, un număr de **948** sunt avute în vedere pentru implementarea sistemului SCADA.

Capacitatea de comprimare este asigurată de 3 stații de comprimare gaze, amplasate pe principalele direcții de transport. S-a demarat procedura de achiziție a lucrării de modernizare "SISTEM DE DETECȚIE GAZ ȘI FUM ÎN HALA TURBOCOMPRESOARE LA STC ȘINCA" cuprinsă în PMDI 2018. Se află în derulare contractul de furnizare utilaje și anume "STAȚIE MOBILĂ DE COMPRIMARE-RECUPERARE GAZE NATURALE DIN CONDUCTE AVARIATE.

Dispecerizarea gazelor în SNT se realizează prin manevre efectuate în nodurile de interconectare ale principalelor conducte de transport. Majoritatea nodurilor sunt dotate cu robinete de manevră cu acționare manuală și echipamente pentru urmărirea parametrilor, cele mai multe fiind depășite din punct de vedere a performanțelor și a siguranței în exploatare.

Din nodurile tehnologice existente circa 20% sunt noi sau reabilitate. Pe parcursul implementării sistemului SCADA, nodurile tehnologice vor continua procesul de modernizare.

Odorizarea gazelor este asigurată printr-un număr de 892 instalații de odorizare din care 587 sisteme sunt de tip nou, prin eșantionare și prin injecție asigurând o odorizare optimă a gazelor transportate.

Din cele **587** sisteme moderne, un număr de **28** sunt de tip centralizat—deservind mai multe puncte de livrare. Celelalte **305** sisteme de tip „prin evaporare/picurare” sunt sisteme care nu pot asigura o odorizare continuă și controlată putând duce la situații de sub sau supraodorizare și implicit la consumuri crescute de odorant. Dintre acestea **15** instalații sunt de tip centralizat.

În anul 2018 s-au înlocuit un număr de **21** instalații vechi de odorizare cu unele automate și s-a finalizat procedura de achiziție a încă **121** de instalații de odorizare automate din care s-au livrat **36**, diferența de 85 fiind nelivrante până la finalul primului semestru al anului 2018.

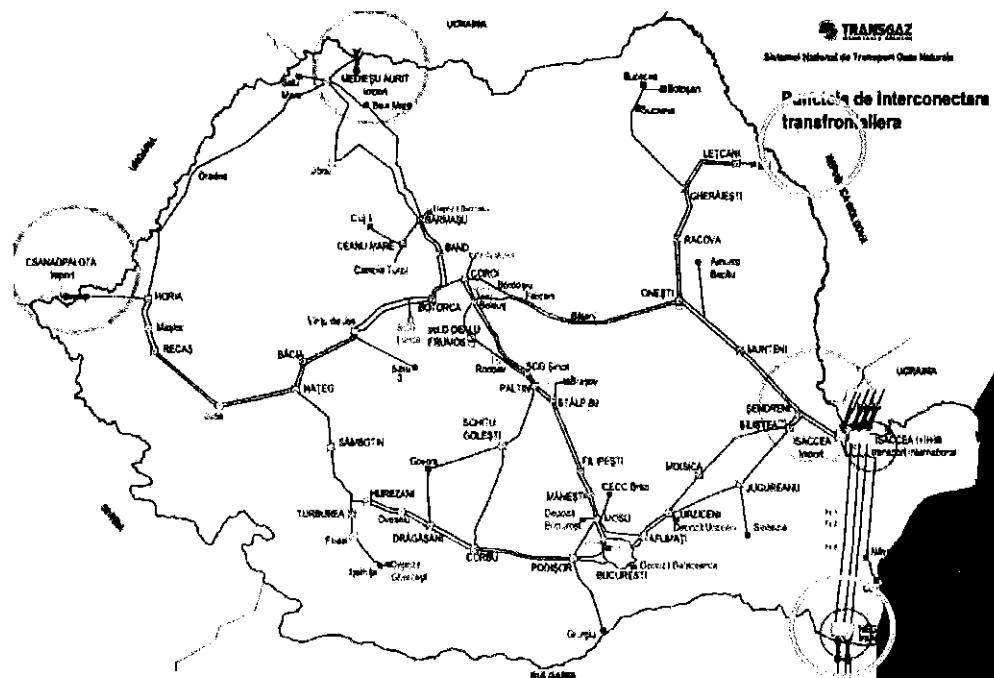
Trebuie subliniat că starea tehnică a SNT se menține la un nivel corespunzător ca urmare a faptului că exploatarea se desfășoară pe baza unui sistem de menenanță preponderent preventiv planificat și corectiv și pe baza unor programe de modernizare.

Acste programe au ca fundamente Normele Tehnice privind menținerea SNT, ele desfășurându-se pe o perioadă mai lungă de timp ca urmare a valorilor mari a acestora.

Puncte de interconectare transfrontalieră

În prezent importul/exportul de gaze naturale în/din România se realizează prin 5 conducte de interconectare transfrontalieră:

Caracteristici ale conductelor de interconectare transfrontalieră	
UCRAINA	Orlovka (UA)-Isaccea (RO) - DN 1000, Capacitate 8.6 mld.mc/an, $P_{max}=55$ bar
UNGARIA	Tekovo (UA)-Medieșu Aurit (RO) - DN 700, Capacitate=4.0 mld.mc/an, $P_{max}=70$ bar
REPUBLICA MOLDOVA	Szeged (HU)-Arad(RO)-Csanadpalota - DN 700, Capacitate=1.75 mld.mc/an, $P_{max} = 63$ bar
BULGARIA	Ungheni (MO) – lași (RO) - DN 500, Capacitate=1.5 mld.mc/an, $P_{max} = 50$ bar
	Ruse (BG)-Giurgiu (RO) - DN 500, Capacitate=1.5 mld.mc/an, $P_{max}=40$ bar

Figura 14-Punctele de interconectare transfrontalieră ale SNT

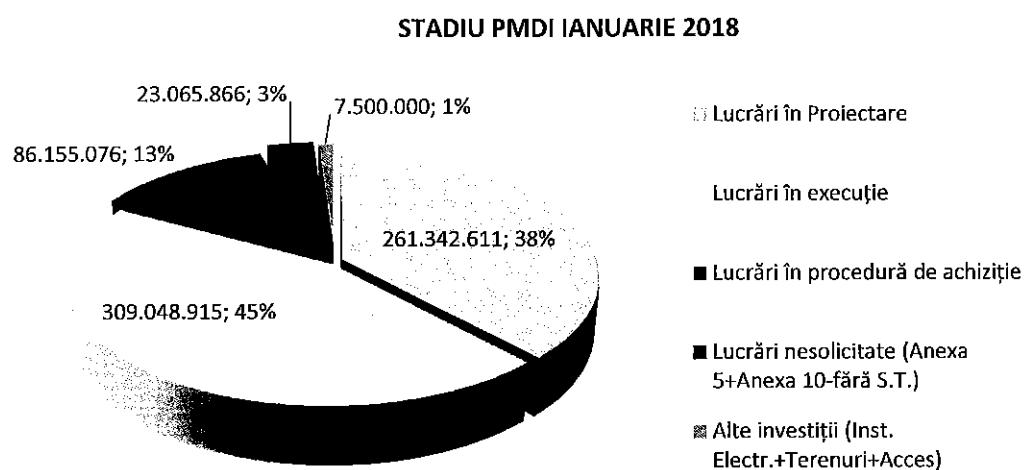
3.6.2 Politica de investiții

Programul de modernizare și dezvoltare investiții

Activitatea investițională este direcționată în principal spre modernizarea și dezvoltarea SNT în vederea îmbunătățirii eficienței și a creșterii capacitatii acestuia, a dezvoltării de noi zone de consum.

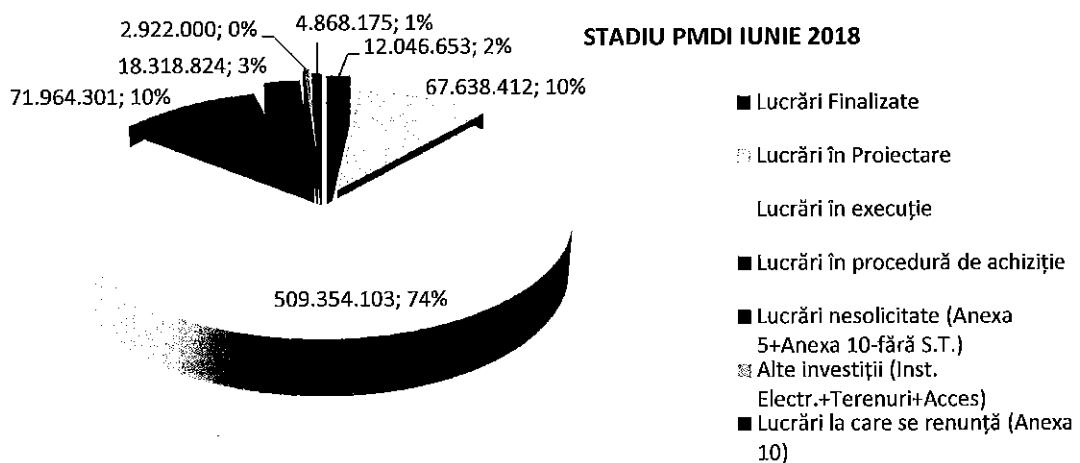
Valoarea Programului de investiții pentru anul 2018, aprobată în bugetul de venituri și cheltuieli pe 2018, este de **687.112.468 lei**.

Din valoarea totală bugetată a PMDI 2018, în luna ianuarie 2018, lucrările în execuție reprezentau 45%, lucrările în proiectare 38%, lucrările în achiziție 13%, iar dotările și alte investiții 4%

Grafic 8-Stadiu PMDI -ianuarie 2018

În semestrul I 2018, raportat la valoarea bugetată, lucrările în execuție au crescut de la 45% la 74% ca urmare a finalizării unor proiecte și trecerii acestora în achiziție, respectiv a finalizării unor proceduri de achiziție prin încheierea unor contracte și trecerii acestora în execuție.

Grafic 9-Stadiu PMDI-iunie 2018

Principalele lucrări aflate în execuție pe parcursul semestrului I 2018 sunt:

- DEZVOLTAREA PE TERITORIUL ROMÂNIEI A CORIDORULUI BULGARIA - ROMÂNIA - UNGARIA - AUSTRIA (BRUA)
  - *Lucrari de execuție Stații de Comprimare (Podișor, Bibești, Jupa)*
  - *Lucrari de execuție conductă (Faza 1);*
- Punerea în siguranță a conductei Ø32" Șendreni - Silistea - Bucuresti, zona Scăraru Vechi - Comăneasca;
- Înlocuirea instalațiilor tehnologice la SRM Timișoara I;
- Conducta de racord Ø 28" SRM SIDEX GALATI;
- SRM ISALNIȚA;
- Modernizare și extindere ERP MAIS;
- Conducta de transp. gaze Ø 28 " Gănești - Idrifaia – Coroi.

Principalele contracte încheiate, pe parcursul semestrului I 2018 sunt:

- Lucrări de execuție stații de comprimare (Podișor, Bibești, Jupa);
- Punerea în siguranță TRANZIT 1, în zona Camena;
- Punerea în siguranță conducta TRANZIT 3, în zona Ceamurlia;
- Punerea în siguranță a traversării aeriene a râului Târnava Mică cu conductă de transport gaze naturale DN 700 Bahnea-Idrifaia, zona Bahnea;
- Lucrări privind punerea în siguranță traversare aeriană pârâu Vețca cu conducta DN600 Coroi-Bordoșiu, zona Bordoșiu;
- Apărare mal pe conductele Ø 20" Botorca-Arad și Coroi-Mașloc, zona Zeicanii;
- Nod tehnologic Moisica-automatizări;
- Lucrări privind punerea în siguranță racord de alimentare cu gaze naturale SRM BRĂILA, zona Ferma Agricolă;
- Investiții pentru utilaje, echipamente și dotări .

Principalele lucrări ale căror proiecte tehnice au fost finalizate în semestrul I 2018 sunt:

- Lucrări de execuție stații de comprimare (Podișor, Bibești, Jupa);
- Noi dezvoltări ale SNT în scopul preluării gazelor de la țărmul Mării Negre (Vadu-T1);
- Sistem de detecție gaz și fum în hala turbocompresoare la STC ȘINCA;
- Interconectarea SNT cu conducta de transport internațional gaze naturale T1 și reverse flow Isaccea;
- Conducta de transport gaze ø20" Craiova-Segarcea-Băilești-Calafat, et.I, tr. Craiova-Segarcea;
- Subtraversare râu Olt cu conductă ø 12" Drăgășani-Caracal (racord alimentare cu gaze) ;
- Apărare mal pe conductele ø 20" Botorca-Arad și Coroi-Mașloc, zona Zeicanii;
- Conducta de transport gaze ø 12" Mintia-Brad-Ștei, et.I Mintia-Brad;
- Punere în siguranță traversare aeriană pârâu Iazul pe conducta DN 500 Rotbav-Șinca, DN 600 și DN 700 Bărcuț-Șinca, în zona Toderița;
- Punere în siguranță subtraversarea pârâu Bogdana cu conducta DN 800 Onești-Han Domnești, în zona Bogdana;
- Punerea în siguranță conducta tranzit 3, în zona Ceamurlia;
- Punerea în siguranță tranzit 1, în zona Camena;
- Interconectarea stației de comprimare Jupa la sistemul național de transport;
- SRM Cîlcieni-Eficientizarea sistemului de măsură prin completarea instalatiei tehnologice cu elemente/echipamente corespunzătoare;
- Modernizare SRM Chisineu Cris.

În realizarea unor obiective de investiții se întâmpină încă greutăți, cum ar fi :

- Lipsa avizelor necesare obținerii Autorizației de Construire de la ROMSILVA, CNAIR și Autorități locale pentru următoarele obiective investiționale:
  - conducta de transport gaze naturale DN 250 Câmpulung Moldovenesc – Vatra Dornei, (tronson Pojarâta - Vatra Dornei în lungime de 25,8 km);
  - conducta de transport gaze naturale DN 700 Moșu – Buciumeni;
  - reabilitare conductă DN500 Hurezani - Hațeg, jud. Hunedoara: subtraversare DN 66;
  - devierea conductei de transport gaze DN350 Tisăuți - Bucecea, zona Salcea.
- Lipsa acordurilor proprietarilor de teren pentru următoarele obiective investiționale:
  - deviere conductă DN 300 Moinești - Dărmănești, zona Dărmăneasca;
  - sistematizare conducte în zona Nodului Tehnologic Moșu;
  - conducta de transport gaze naturale DN 400 Vaslui – Iași (tronson Vaslui – Mogoșești) ;
  - modernizarea alimentării cu gaze naturale a municipiului Ploiești.
- Necesitatea aplicării prevederilor OG 79/2017 au dus la sistarea lucrărilor pentru o serie de obiective cum ar fi:
  - Modernizarea alimentării cu gaze naturale a mun. Ploiești;
  - SRM Dej II.

În vederea soluționării problemelor apărute pe parcursul derulării execuției lucrărilor și a realizării obiectivelor programate s-au luat următoarele măsuri:

- pentru proprietari care nu și-au dat acordul pentru accesul în teren al constructorilor s-au deschis acțiuni în instanță; în cazurile în care nici pe cale judecătorească nu s-a ajuns la un consens s-au efectuat demersuri pentru demararea procedurilor de exproprieire;
- în unele zone mai dificile, din punct de vedere al obținerii acordurilor de la proprietarii de terenuri sau la solicitarea administrațiilor locale, s-a luat decizia de reproiectare a traseului conductei sau a soluțiilor tehnice de realizare a construcției;
- pentru zonele din fond forestier pentru care nu s-a obținut avizul ROMSILVA, în urma modificării legislației în domeniu, urmează a fi reluate discuțiile în vederea soluționării divergențelor apărute la traversarea acestor zone.

3.6.3 Politica privind menenanța SNT

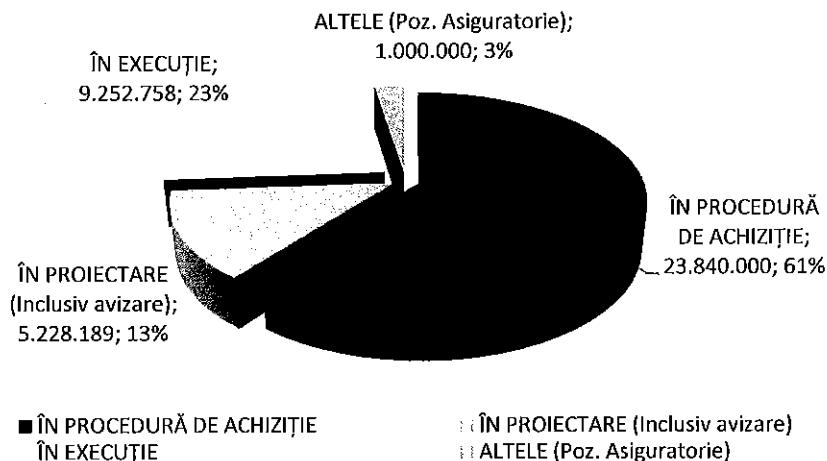
Programul de reparații, reabilitare și asigurare a serviciilor de menenanță

Programul de Reparații, Reabilitare și Asigurare a Serviciilor de Menenanță pe anul 2018 are o valoare alocată de **70.770.845 lei** din care 39.320.947 lei pentru *Lucrările de reparații și reabilitare a SNT și 31.449.898 lei* pentru *Servicii de asigurare a menenanței SNT*.

A. Lucrările de reparații și reabilitare a SNT

Din valoarea totală bugetată a Lucrărilor de reparații și reabilitare a SNT, în luna ianuarie 2018, lucrările în execuție reprezentau 23%, lucrările în proiectare 13% iar lucrările în procedură de achiziție 61%.

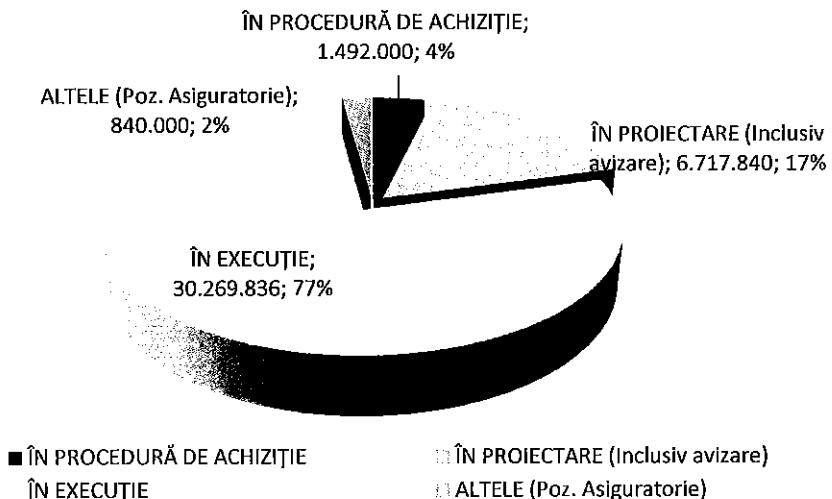
PRRASM 2018-Reparații și Reabilitare SNT - IANUARIE 2018

Grafic 10 - PRRASM 2018 - Reparații și reabilitare SNT -Stadiu Ianuarie 2018

În semestrul I 2018 (la nivelul lunii iunie 2018), raportat la valoarea bugetată, lucrările de reparații și reabilitare în execuție au crescut de la 23% la 77% ca urmare a finalizării unor proiecte și trecerii acestora în achiziție, respectiv a finalizării unor proceduri de achiziție prin încheierea unor contracte și trecerii acestora în execuție.

PRRASM 2018-Reparații și Reabilitare SNT - IUNIE 2018

Grafic 11 - PRRASM 2018 - Reparații și reabilitare SNT -Stadiu Iunie 2018

Principalele contracte încheiate în semestrul I:

- Punerea în siguranță tronson conductă Ø20" Adjudul Vechi-Siliștea, zonele Braniștea, Schela și Independența
- Pregătirea conductei $\Phi 20"$ Șendreni – Albești pentru transformare în conductă godevabilă
- Reparația conductei de transport gaze naturale Ø20" Băcia -Caransebeș în urma inspecției cu PIIG intelligent

Proiect tehnic finalizat în semestrul I 2018:

- Traversare aeriană râu Visa cu conductă Ø 10" - 12" racord PM Soala, zona Agârbiciu

Se întâmpină greutăți în realizarea lucrărilor de reparări și reabilitări conducte magistrale din cauza unor probleme externe societății:

- Lipsa sau expirarea avizelor necesare obținerii Autorizației de Construire pentru următoarele obiective (cauzate de termenul procedural de desfășurare a achizițiilor publice, respectiv nu poate fi demarată procedura de achiziție fără AC, iar până la finalizarea procedurii expira avizele/AC), pentru obiectivele:
  - Conducta Ø 6" racord alimentare ELSID Titu;
  - Conducta Ø20" Onesti - Racova - Gherăiești fir II;
  - Conducta Ø24" Paltin Schitu - Golesti (Argeș Brașov et. I-a);
  - Conducta Ø 28" Seleuș Cristur Bățani etapa 2B (jud. Harghita);
  - Conducta de transport gaze Ø 48" Isaccea - Negru Vodă - TRANZIT 3;
- Lipsa acordurilor proprietarilor de teren pentru următoarele obiective:
  - Conducta Ø 6" racord alimentare ELSID Titu;
  - Conducta Ø 28" Seleuș Cristur Bățani etapa 2B (jud. Harghita);
- Necesitatea aplicării prevederilor OUG 79/2017 a dus la îngreunarea desfașurării și decontării lucrărilor pentru unele obiective aflate în execuție:
  - Conducta Ø20" Sendreni- Albești (jud. Brăila);
  - Conducta Ø28" Inel București tronson SRM Măgurele-SRM Linde Gaz;
  - Conducta Ø 28" Seleuș-Cristur-Bățani etapa 2C (jud. Covasna);
- Necesitatea reproiectării unor lucrări (în urma schimbării normativelor) / refacere documentații:
  - Conducta Ø12" ocolire oraș Piatra Neamț, zona baraj hidroSRM Dej II;
  - Reparări traversari aeriene (acorduri cadru/ 2 ani);
- Refuzul executanților de a semna contractul sau renunțarea de către executanți la o parte din lucrări:
  - Traversare aeriana râu Vișa cu conductă Ø 10" - 12" racord PM Soala, zona Agârbiciu;
  - Conducta Ø 20" Botorca - Arad, zona Zeicană;

În vederea soluționării problemelor apărute s-au luat următoarele măsuri:

▪ Au fost refăcute și depuse la autoritățile competente, documentațiile pentru obținerea de avize/ autorizații;
▪ În unele zone mai dificile, din punct de vedere al obținerii acordurilor de la proprietarii de terenuri sau la solicitarea administrațiilor locale, s-a luat decizia de reproiectare a traseului conductei sau a soluțiilor tehnice de realizare a construcției; pentru proprietarii care nu și-au dat acordul pentru accesul în teren al constructorilor s-au deschis acțiuni în instanță și s-au efectuat demersuri pentru demararea procedurilor de exproprieare;
▪ Au fost întocmite acte adiționale la contracte (și au fost elaborate referate) pentru toate lucrările de mențenanță (pentru aplicarea OUG 79/2017).
▪ Lucrările nefinalizate de executanți au fost abordate cu forțe proprii (Sucursala Mediaș și ET).

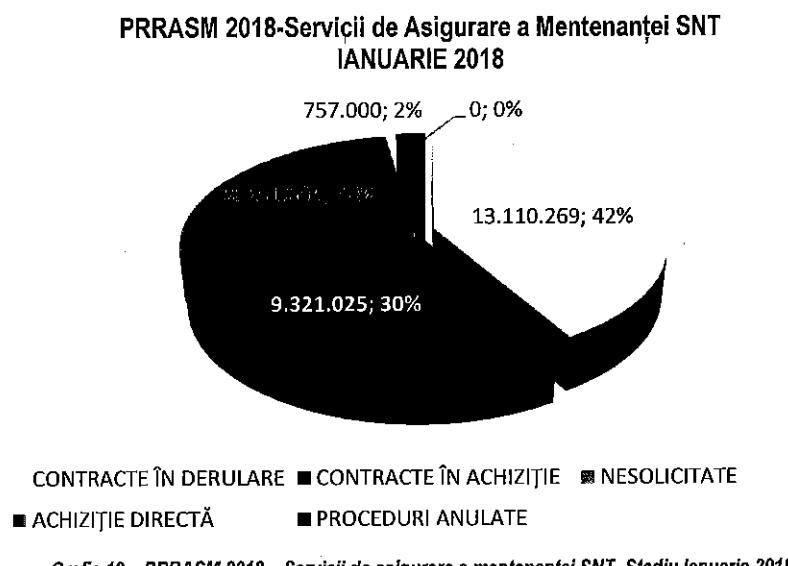
B. Servicii de Asigurare a Mențenanței SNT

Cap. B. Servicii de Asigurare a Mențenanței SNT al PRRASM cuprinde o proiecție bugetară a nevoilor de prestații externe pentru asigurarea mențenanței (întreținere, reparări, service, facilități logistice, etc.). De regulă, aceste prestații completează ansamblul activităților mențenabile și utilizarea sau cuantificarea valorică, este în mare măsură prezumtivă. Alocările bugetare pentru unele prestații de reparări și service pot fi apreciate cu un grad acceptabil de predictibilitate, iar pentru altele valorile prevăzute în programe se

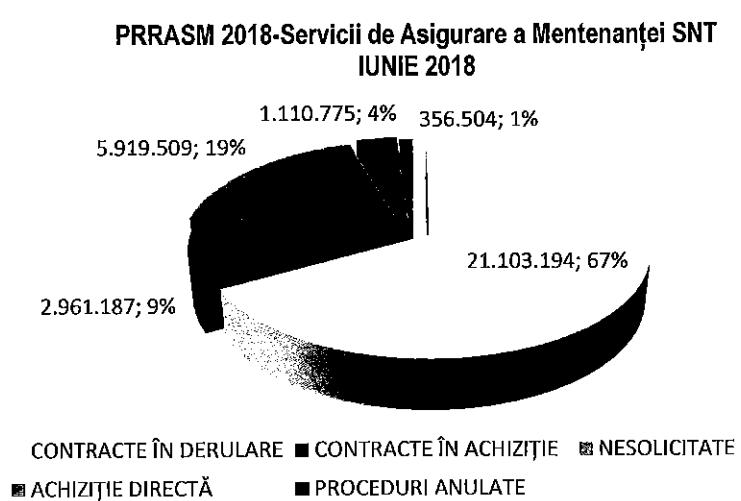
bazează doar pe asigurarea unui buget corespunzător situațiilor în care aceste prestații este necesar a fi achiziționate.

Bugetul alocat Serviciilor de Asigurare a Mențenanței SNT este de **31.449.898 lei**, procentual reprezentând **44,4 %** din valoarea totală a Programului de Mențenanță .

Din valoarea totală bugetată a Serviciilor de asigurare a mențenanței SNT, în luna ianuarie 2018, contractele în execuție reprezentau 42%, contractele aflate în proceduri de achiziție 30%, iar serviciile nesolicitate reprezentau 26%.

În semestrul I 2018 (la nivelul lunii iunie 2018), raportat la valoarea bugetată, **valoarea serviciilor de asigurare a mențenanței SNT aflate în derulare a crescut de la 42% la 67%**, iar ponderea serviciilor nesolicitate a scăzut la 19%.

Principalele contracte încheiate în semestrul I:

- Servicii de diagnosticare conducte godevibile;
- Servicii de revizii și reparații la SRM-uri și instalații de odorizare;
- Servicii de inspecție cu PIIG inteligent a conductei Isaccea-Negru Vodă-Tranzit 1;
- Servicii de verificare automatizare și linii de vibrații la Stații de comprimare.

3.7 Controlul achizițiilor

Achizițiile pentru asigurarea bazei tehnico-materiale se realizează pe bază de contracte ferme sau comenzi, cu respectarea legislației în vigoare, atât de pe piața internă cât și din import.

La fundamentarea PAAS 2018 s-a luat în calcul necesarul de lucrări, produse și servicii, astfel cum au fost cuprinse în Programul de Reparații Reabilitare și Asigurarea Serviciilor de Mantenanță, Programul de Proiectare, Programul de Cercetare, precum și Programul privind alte servicii executate de terți în forma în care au fost aprobată prin HCA nr. 49/20.12.2016, respectiv Programul de Modernizare, Dezvoltare Investiții și Programul de Aprovizionare—programe aprobată prin HCA nr. 1/12.01.2017.

Programul cuprinde **totalitatea contractelor/acordurilor-cadru** pe care SNTGN Transgaz SA intenționează să le atribuie/încheie în decursul anului 2018. De asemenea procedurile demarate în 2017, care până la finalul anului nu au fost atribuite/hefinalizate au fost preluate în program pentru 2018 cu mențiunea că acestea sunt în derulare din anii precedenți.

Valoarea totală a **Programul Anual al Achizițiilor Sectoriale pe anul 2018**, aprobat inițial la 26.01.2018 a fost de **4.109.209.707,15 lei** din care **1.151.033.726,00 lei** aferent investiției DEZVOLTAREA PE TERITORIUL ROMÂNIEI A SNT PE CORIDORUL BULGARIA–ROMÂNIA–UNGARIA–AUSTRIA (Faza 1)–(PASS 2018 pentru BRUA–FAZA 1).

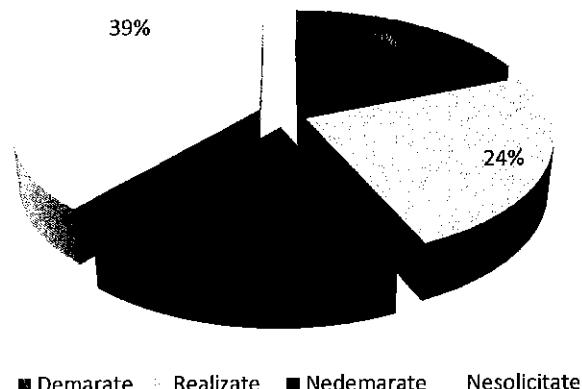
În urma celor 9 rectificări/actualizări ale Programului Anual al Achizițiilor Sectoriale pe anul 2018 devenite necesare ca urmare a revizuirii programelor de execuție ce au stat la baza fundamentării B.V.C, valoarea totală a Programului Anual al Achizițiilor Sectoriale pe anul 2018 a devenit **4.278.206.986,73** din care **3.136.173.260,73 lei** aferent Programului Anual al Achizițiilor Sectoriale (PAAS 2018) și **1.151.033.726,0 lei** aferent Programului Anual al Achizițiilor Sectoriale privind DEZVOLTAREA PE TERITORIUL ROMÂNIEI A SNT PE CORIDORUL BULGARIA–ROMÂNIA–UNGARIA–AUSTRIA (FAZA 1)–(PAAS 2018 pentru BRUA–Faza 1).

PROCEDURI DE ACHIZIȚIE:

În baza celor prevăzute în PAAS 2018 (secțiunea proceduri, actualizată) din **398 poziții active**, în urma solicitărilor departamentelor/direcțiilor/serviciilor interesate au fost demarate **173** proceduri din care **97 proceduri s-au finalizat (24,37%)**, iar **76** proceduri sunt demarate(19,1%), în desfășurare în diferite stadii. Pe lângă acestea un număr de **71** proceduri sunt în stadiu curent nedemarate (17,84%), cu documentații intrate la DASC, iar până la totalul pozițiilor active din program un număr de **154** poziții sunt nesolicitare de departamente/direcții/servicii interesate (reprezentând un procent de 38,69%).

Schematic situația realizării procedurilor de achiziție este după cum urmează:

Centralizator proceduri (fizic)			% realizare din PAAS (secțiunea proceduri)
Total poz. la 30.06.2018, din care:	398		
- demarate	76		19,1%
- realizate	97		24,37%
- nedemarate	71		17,84%
- nesolicitare	154		38,69%

Grafic 14-Situarea procedurilor de achiziții la 30.06.2018

Centralizator proceduri (valoric) - lei		
Total valoric la 30.06.2018, din care:	3.119.818.178,98	% realizare din PAAS (secțiunea proceduri)
- demarate	177.411.727,61	5,69%
- realizate	84.058.228,6	2,69%
- nedemarate (în lucru la DASC)	1.153.437.225,8	36,97%
- nesolicitare	1.681.074.099,41	53,88%

NOTĂ. Procentul pentru procedurile realizate reprezintă valoarea finală realizată raportată la valoarea estimată totală; iar pentru cele demarate dar nefinalizate și pentru cele nedemarate reprezintă valoarea estimată a acestora raportată la valoarea estimată totală (din acest motiv suma procentelor este mai mică de 100% aferentă diferențelor de valoare de la valorile estimate la cele adjudecate).

Pentru cele 97 de poziții realizate din PAAS 2018, secțiunea proceduri, situația realizărilor față de valorile estimate numai a acestora se prezintă conform tabelului următor:

Nr. Poziții din PAAS	Valoare estimată	Valoare realizată	%
97	107.895.126,16	84.058.228,6	77,91%

Situarea totală a contractelor încheiate (care include și contractele subsecvențe atribuite în baza acordurilor cadre, așa cum sunt prevăzute în anexa 1 la PAAS 2018) se prezintă schematic în tabelul următor:

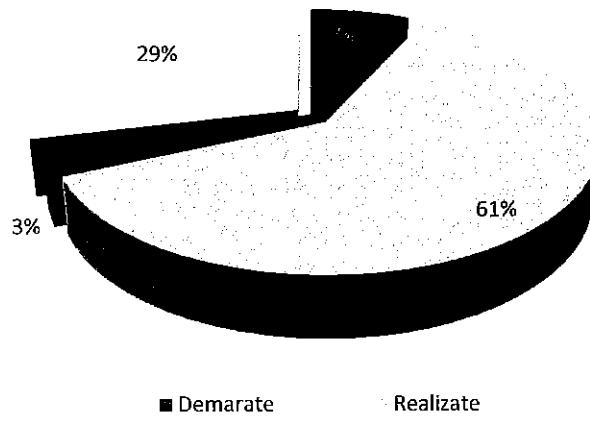
Tip contract	Total valoare contracte (lei fără TVA)	Număr de contracte/ acorduri cadre atribuite	Din care număr de contracte subsecvențe	Valoare contracte subsecvențe	Valoare realizări din PAAS (lei fără TVA)
				(lei fără TVA)	
Contracte de lucrări	24.150.023,13	11	0	0	24.150.023,13
Contracte de servicii	48.669.077,06	78	30	15.718.652,75	32.950.424,31
Contracte de produse	38.283.842,83	51	8	11.326.061,67	26.957.781,16
TOTAL CONTRACTE	111.102.943,02	140	38	27.044.714,42	84.058.228,6

Tabel 10 - Situația contractelor încheiate prin proceduri de achiziție – Sem. I 2018

ACHIZIȚII DIRECTE:

În baza celor prevăzute în PAAS 2018 actualizat, din 343 poziții active, în urma solicitărilor departamentelor/direcțiilor/serviciilor interesate au fost demarate 235 achiziții directe din care 211 achiziții directe s-au finalizat (61,52%), iar 24 achiziții directe sunt demarate (7%), în desfășurare în diferite stadii. Pe lângă acestea, un număr de 10 achiziții directe (2,92%) sunt în stadiu curent nedemarate, cu documentații intrate la DASC, iar până la totalul pozițiilor active din program un numar de 98 poziții sunt nesolicitare de departamente/direcții/servicii interesate (reprezentând un procent de 28,57%).

Centralizator achiziții directe (fizic)		
Total poz. la 30.06.2018, din care:	343	% de realizare achiziții directe
- demarate	24	7,0%
- realizate	211	61,52%
- nedemarate	10	2,92%
- nesolicitare	98	28,57%

Centralizator achiziții directe (valoric)		
Total valoric la 30.06.2018, din care:	16.355.081,75	% de realizare achiziții directe
- demarate	2.186.055,94	13,37%
- realizate parțial	4.746.805,11	29,02%
- nedemarate	241.307,12	1,48%
- nesolicitare	6.691.127,22	40,91%

NOTĂ. Procentul pentru achizițiile directe realizate prezintă valoarea finală raportată la valoarea estimată totală; iar pentru cele demarate dar nefinalizate și pentru cele nedemarate valoarea estimată a acestora raportată la valoarea estimată totală (din acest motiv suma procentelor este mai mică de 100% aferentă diferențelor de valoare de la valorile estimate la cele adjudecate).

Pentru cele 211 de poziții realizate din PAAS 2018- Achiziții Directe situația realizărilor față de valorile estimate numai a acestora se prezintă conform tabelului următor:

Nr. Poziții din PAAS	Valoare estimată	Valoare realizată	%
211	7.236.591,47	4.746.805,11	65,59%

Situată centralizată a achizițiilor directe

În baza celor prevăzute în PAAS actualizat, și în urma solicitărilor departamentelor/direcțiilor/serviciilor interesate în perioada 03.01-30.06.2018 se prezintă schematic în tabelul următor:

Tip contract	Total Valoare contracte / comenzi / delegări competențe	Nr. contracte încheiate de Birou Achiziții	Valoare contracte încheiate de Birou Achiziții	Nr. comenzi încheiate de Birou Achiziții	Valoare comenzi încheiate de Birou Achiziții	Valoare achiziții care nu sunt cuprinse în PAAS -AD	Nr. de comenzi delegări competențe servicii și produse	Valoare comenzi delegări competențe servicii și produse	Valoare realizări din PAAS -AD
	(lei fără TVA)								
Lucrări	1.587.197,88	12	1.587.197,88	0	0,00	0,00	0	0,00	1.587.197,88
Servicii	1.542.017,50	59	1.392.830,18	10	113.423,45	1.821,55	6	35.763,87	1.540.195,95
Produse	1.619.411,28	10	369.888,38	68	472.234,54	0,00	94	777.288,36	1.619.411,28
TOTAL	4.748.626,66	81	3.349.916,44	78	585.657,99	1.821,55	100	813.052,23	4.746.805,11

Tabel 11 - Situația contractelor încheiate prin achiziții directe în perioada 03.01-30.06.2018

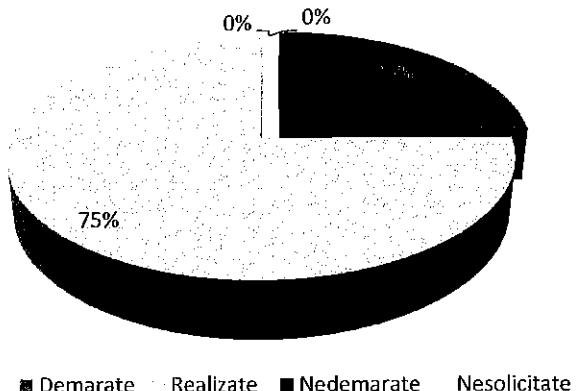
PROCEDURI DE ACHIZIȚIE-PAAS 2018 (pentru BRUA-FAZA 1)

În baza celor prevăzute în PAAS 2018 (ptr. BRUA-FAZA 1)-secțiunea proceduri, actualizată-respectiv din 4 poziții active, în urma solicitărilor departamentelor/direcțiilor/serviciilor interesate au fost demarate 4 proceduri, din care s-au finalizat 3 proceduri, iar 1 procedură este demarată.

Din punct de vedere fizic al numărului total de proceduri prevăzute în PAAS 2018 (pentru BRUA-Faza 1)-actualizat, procentul de realizare este de 75%, iar din punct de vedere valoric, gradul de realizare este de 78,5% (valoare realizată raportată la valoarea estimată totală)-conform detaliilor cuprinse în prezenta informare.

Schematic situația realizării procedurilor de achiziție este după cum urmează:

Centralizator proceduri PAAS-pentru BRUA-FAZA 1 (fizic)		
Total poz. la 30.06.2018, din care:	4	% de realizare proceduri
- demarate	1	25,00%
- realizate	3	75,00%
- nedemarate	0	0,00%
- nesolicitare	0	0,00%

Grafic 16-Situatia procedurilor PAAS pentru BRUA-FAZA 1 la 30.06.2018

Centralizator proceduri PAAS-pentru BRUA-FAZA 1 (valoric)		
Total valoric la 30.06.2018, din care:	1.151.033.726,00	% de realizare proceduri
- demarate (estimat)	73.264.726,00	6,37%
- realizate (contracte încheiate)	903.515.608,51	78,50%
- nedemarate	0,00	0,00%
- nesolicitata	0,00	0,00%

NOTĂ. Procentul pentru procedurile realizate reprezintă valoarea finală realizată raportată la valoarea estimată totală, iar pentru cele demarate dar nefinalizate, ca și pentru cele nedemarate reprezintă valoarea estimată a acestora raportată la valoarea estimată totală (din acest motiv suma procentelor este mai mică de 100% aferentă diferențelor de valoare de la valorile estimate la cele adjudecate).

Pentru cele 3 poziții realizate din PAAS 2018 pentru BRUA-FAZA 1 situația realizărilor față de valorile estimate numai a acestora se prezintă conform tabelului următor:

Nr. Poziții din PAAS pentru BRUA-FAZA 1	Valoare estimată	Valoare realizată	%
3	1.077.769.000,00	903.515.608,51	83,83%

Situatia totală a contractelor încheiate pentru PAAS 2018 (pentru BRUA-FAZA 1) se prezintă schematic în tabelul următor:

BRUA Tip Contract	BRUA Total valoare contracte/Comenzi (lei fără TVA)	BRUA Număr de contracte/acorduri cadru atribuite	BRUA Valoare realizări din PAAS 2018 pentru BRUA-FAZA 1 (lei fără TVA)
Lucrări	288.742.446,15	1	288.742.446,15
Servicii	0,00	0	0,00
Produse	614.773.162,36	2	614.773.162,36
TOTAL CONTRACTE	903.515.608,51	3	903.515.608,51

Tabel 12-Situatia contractelor încheiate pentru derularea proiectului BRUA în sem.I 2018

4. RAPORTARE FINANCIARĂ

4.1 Poziția financiară

Conform art.1 din OMFP nr. 881/25 iunie 2012 privind aplicarea de către societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, începând cu exercițiul finanțier al anului 2012, societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată au obligația de a aplica Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) la întocmirea situațiilor financiare anuale individuale.

La 30.06.2018, situația poziției financiare se prezintă astfel:

Denumire indicator	30.06.2018	31.12.2017	Dinamica (%)
	mii lei	mii lei	
0	1	2	3=1/2
Imobilizări necorporale	2.447.280	2.490.561	98,26%
Imobilizări corporale	539.362	558.555	96,56%
Imobilizări financiare	42.883	233	18.404,72%
Creanțe comerciale și alte creanțe	674.055	660.031	102,12%
Active imobilizate	3.703.580	3.709.380	99,84%
Stocuri	97.088	82.093	118,27%
Creanțe comerciale și alte creanțe	388.910	379.452	102,49%
Casa și conturi la bănci	1.512.497	1.062.352	142,37%
Active circulante –TOTAL	1.998.495	1.523.897	131,14%
TOTAL ACTIV	5.702.075	5.233.277	108,96%
Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de un an	792.030	273.603	289,48%
Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de un an	1.443.585	1.238.525	116,56%
Total datorii	2.235.615	1.512.128	147,85%
Capitaluri proprii	3.466.460	3.721.149	93,16%
Capital social	117.738	117.738	100,00%
Ajustări ale capitalului social la hiperinflație	441.418	441.418	100,00%
Prime de capital	247.479	247.479	100,00%
Alte rezerve	1.265.797	1.265.797	100,00%
Rezultatul reportat	1.394.028	1.648.717	84,55%
Total capitaluri proprii și datorii	5.702.075	5.233.277	108,96%

Tabel 13- Situația poziției financiare a societății în perioada 01.01-30.06.2018

Imobilizări necorporale

Începând cu anul 2010, Societatea, în conformitate cu procesul de aprobată UE, a început să aplice IFRIC 12. **Angajamente de concesiune a serviciilor**, adoptat de către UE. Domeniul de aplicare al IFRIC 12 cuprinde: infrastructura existentă la momentul semnării acordului de concesiune și de asemenea modernizările și îmbunătățirile aduse sistemului de conducte, care sunt transferate autorității de reglementare la sfârșitul acordului

de concesiune. Societatea are dreptul de a taxa utilizatorii serviciului public și, în consecință, un activ necorporal a fost recunoscut pentru acest drept.

Datorită faptului că Acordul de Concesiune a Serviciilor („ACS”) nu a avut o substanță comercială (i.e. nu a modificat nimic substanțial în modul în care Societatea a operat activele; fluxurile de numerar s-au modificat numai cu plata redevenței, dar, pe de altă parte, tariful de transport a crescut pentru a acoperi redevența), activul necorporal a fost măsurat la valoarea netă rămasă a activelor derecunoscute (clasificate în situațiile financiare ca și imobilizări corporale la data aplicării IFRIC 12).

În consecință, Societatea a continuat să recunoască activul, dar l-a reclasificat ca și activ necorporal. Societatea a testat activele necorporale recunoscute la acea dată fără a identifica depreciere.

Pe măsură ce apar, costurile înlocuirilor sunt trecute pe cheltuială, în timp ce îmbunătățirile activelor utilizate în cadrul ACS sunt recunoscute la valoarea justă.

Activele necorporale sunt amortizate la zero pe parcursul perioadei rămase a acordului de concesiune.

Imobilizările necorporale au scăzut cu 43.281 mii lei comparativ cu 31.12.2017, aceasta fiind determinată în principal de faptul că îmbunătățirile aduse sistemului național de transport depășesc cheltuiala cu amortizarea acestora.

Imobilizări corporale

Imobilizările corporale cuprind clădiri auxiliare activelor operaționale, clădiri de birouri, terenuri, active folosite pentru activitatea de tranzit precum și obiective aferente sistemului național de transport preluate cu titlu gratuit.

Imobilizările corporale au înregistrat o reducere de 19.19 3mii lei comparativ cu 31.12.2017, aceasta fiind determinată în principal de faptul că intrările de imobilizări corporale și reclasificările imobilizărilor au fost depășite de cheltuiala cu amortizarea privind imobilizările corporale.

Imobilizări financiare

La sfârșitul primului semestru al anului 2018 valoarea imobilizărilor financiare din bilanțul Societății a fost 42.650 lei, creșterea de 42.418 lei față de 31.12.2017 se datorează majorării participației în societatea EUROTRANS GAZ SRL Chișinău, înființată prin HAGEA 10 din data de 12.12.2017 a SNTGN Transgaz SA cu 42.412 mii lei și a înregistrării participației de 6 mii lei în Consorțiului Phaedra's SHA, înființat prin HCA nr.5 din data de 13.02.2018, compus din Reganosa, Transgaz și BERD, în vederea depunerii ofertei pentru participarea în cea de-a doua rundă a procesului de privatizare a 66% din compania DESFA, operatorul ellen al rețelei de gaze natural.

Creațe comerciale și alte creațe aferente imobilizărilor

Creșterea creaței față de ANRM la 30 iunie 2018 cu suma de 14.024 mii lei, calculată datorită intrării în vigoare a Legii 127 din 5 octombrie 2014, care menționează că în cazul încetării contractului de concesiune din orice motiv, sau la terminarea contractului, investiția efectuată de către operatorul sistemului național de transport se transferă către proprietarul sistemului național de transport sau către un alt concedent în schimbul plății unei compensații egale cu valoarea reglementată rămasă neamortizată stabilită de către ANRE.

Societatea a recunoscut începând cu anul 2014 o creanță aferentă valorii rămase reglementate și un venit în avans. Venitul în avans se recunoaște în contul de profit și pierdere pe durata rămasă a acordului de concesiune.

Creșterea de 14.024 mii lei față de 31 decembrie 2017 este determinată în principal de actualizarea creanței cu modificările înregistrate în baza de active reglementate

Stocuri

La 30 iunie 2018 stocurile au înregistrat o creștere de 14.995 mii lei comparativ cu 31 decembrie 2017, în special pe seama cresterii stocului de gaze naturale utilizat pentru defășurarea activității de echilibrare a SNT. Activitatea de echilibrare, desfășurată începând cu 1 decembrie 2015, este reglementată de Ordinului ANRE nr. 160/2015 „privind modificarea și completarea Codului rețelei pentru Sistemul național de transport al gazelor naturale, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 16/2013”, care stabilește obligativitatea societății de a asigura desfășurarea activității de echilibrare a sistemului național de transport, în calitate de operator de transport și de sistem.

Creanțe comerciale și alte creanțe

La 30 iunie 2018, soldul creanțelor comerciale și alte creanțe a crescut cu 9.459 mii lei față de 31 decembrie 2017, această creștere fiind determinată în principal de următorii factori:

- creșterea avansurilor către furnizori cu 35.221 mii lei;
- creșterea provizioanelor pentru deprecieră creanțelor comerciale și a altor creanțe cu 3.044 mii lei;
- creșterea soldului altor creanțe cu 76.593 mii lei.
- scăderea soldului creanțelor clienți cu 99.311 mii lei este determinată în special de scăderea soldului creanțelor rezultate din activitatea de transport și tranzit internațional;

Casa și conturi la bănci

La 30 iunie 2018 numerarul societății a crescut cu 450.144 mii lei comparativ cu sfârșitul anului 2017, această creștere fiind determinată de faptul că disponibilitățile din conturile bancare și casă în lei au crescut cu 188.897 mii lei, cele în devize au crescut 261.096 mii lei, iar în conturile echivalente de numerar se înregistrează o creștere de 151 mii lei.

Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de un an

În structura datoriilor ce trebuie plătite într-o perioadă de un an se constată următoarele modificări față de 31 decembrie 2017:

- creșterea soldului datoriilor comerciale și altor datorii cu 504.841 mii lei în principal pe seama a scăderii datoriilor comerciale cu 41.626 mii lei, scăderii datoriilor aferente redevențelor cu 14.757 mii lei, a creșterii dividendelor de plată cu 532.714, a scăderii TVA de plată cu 12.028 mii lei, a scăderii soldului TVA neexigibil cu 8.404 mii lei, a creșterii datoriilor cu alte impozite cu 2.253 mii lei, a scăderii sumelor de plată către angajați cu 4.942 mii lei, a creșterii altor datorii cu 51.631 mii lei;
- scăderea provizionului pentru riscuri și cheltuieli cu 7.762 mii, pe seama anularii provizionului cu participarea salariaților la profit aferent anul 2017;
- creșterea datoriei privind impozitul pe profit curent cu suma de 21.348 mii lei ca urmare a înregistrării impozitului pe profit la Sem. I 2018.

Datorii pe termen lung

Evoluția datoriilor pe termen lung are la bază următoarele cauze:

- creșterea veniturilor înregistrate în avans cu 44.293 mii lei, pe seama încasării în luna mai 2018 de la Comisia Europeană a prefinanțării pentru Proiectul BRUA faza I și de recalcularea creanței

recunoscute ca urmare a modificărilor legislative, prin care Societatea are dreptul de a recupera valoarea rămasă neamortizată a bunurilor aferente investițiilor realizate în calitate de concesionar al Sistemului Național de Transport;

- **creșterea împrumuturilor pe termen lung cu 163.160 mii lei** pe seama încasării la 28 februarie a celei de a doua tranșe de împrumut contractat cu Banca Europeană de Investiții ("BEI"), de 15 milioane EUR, iar în 30 aprilie 2018 a fost încasată a treia tranșă de 20 milioane EUR din același împrumut.
- **reducerea datoriei privind impozitul pe profit amânat cu 2.392 mii lei** se datorează în principal reducerii diferențelor între baza contabilă și baza fiscală a imobilizărilor corporale și necorporale ale Transgaz.

Capitaluri proprii

Nu s-a modificat capitalul subscris și vărsat. Scăderea rezultatului reportat cu 254.689 mii lei este determinată de repartizarea profitului aferent anului 2017 în dividende cuvenite actionarilor, care a depășit profitul înregistrat în semestrul I 2018.

4.2 Rezultatul global

Situația contului de profit și pierdere la 30.06.2018:

Specificație	Realizări (mii lei)		Dinamica (%)
	30 iunie 2018	30 iunie 2017	
0	1	2	3=1/2
TOTAL venituri, din care:	971.287	1.096.468	88,58%
Venituri din exploatare înainte de activitatea de construcții conform cu IFRIC12 și echilibrare	823.907	980.477	84,03%
Venituri din activitatea de echilibrare	90.483	76.692	117,98%
Venituri din activitatea de construcții conform cu IFRIC12	34.919	17.532	199,18%
Venituri financiare	21.978	21.767	100,97%
TOTAL cheltuieli, din care:	640.427	618.093	103,61%
Cheltuieli de exploatare înainte de activitatea de construcții conform cu IFRIC12 și echilibrare	506.146	519.977	97,34%
Cheltuieli din activitatea de echilibrare	90.483	71.913	125,82%
Costul activelor construite conform cu IFRIC12	34.919	17.532	199,18%
Cheltuieli financiare	8.878	8.672	102,38%
PROFIT BRUT, din care:	330.860	478.375	69,16%
Rezultat din exploatare	317.761	465.280	68,29%
Rezultat finanțier	13.100	13.095	100,03%
IMPOZIT PE PROFIT	51.254	77.885	65,81%
PROFIT NET	279.606	400.491	69,82%

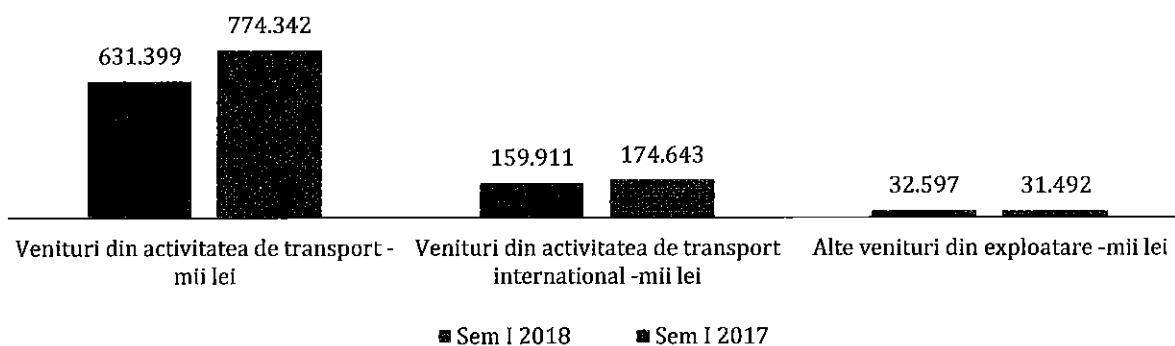
Tabel 14-Situarea contului de profit și pierdere în sem I 2018 vs sem I 2017

Veniturile din exploatare

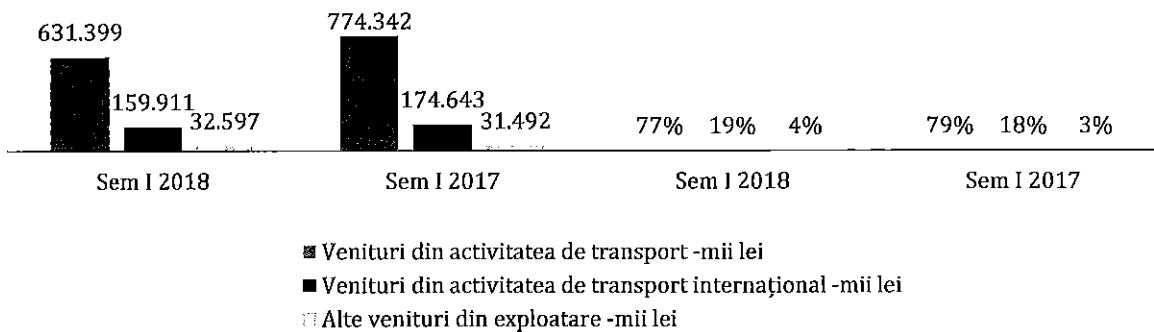
Veniturile activității de exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12, realizate în sem I 2018 comparativ cu aceeași perioadă din anul 2017 se prezintă astfel:

Specificării	Realizări 6 luni (mii lei)		Dinamica (%)
	2018	2017	
0	1	2	3=1/2*100
Venituri din activitatea de transport			
- mii lei	631.399	774.342	81,54
- MWh	71.483.634	73.670.134	97,03
- lei/MWh	8,83	10,51	84,03
- mii mc	6.658.467	6.857.186	97,10
- lei/1000 mc	94,83	112,92	83,97
Venituri din activitatea de transport internațional			
- mii lei	159.911	174.643	91,56
Alte venituri din exploatare			
- mii lei	32.597	31.492	103,51
TOTAL VENITURI DIN EXPLOATARE înalțate de echilibrare și de activitatea de construcții conform cu IFRIC12	823.907	980.477	84,03

Tabel 15- Veniturile activității de exploatare- Realizări sem I 2018 vs sem I 2017

Grafic 17- Structura veniturilor din exploatare - 6 luni 2018 vs. 6 luni 2017

Grafic 18 - Ponderea activităților în totalul veniturilor din exploatare - 6 luni 2018 vs. 6 luni 2017

Din totalul veniturilor din transport realizate în primul semestru 2018 circa 19% sunt realizate în valută, din activitatea de transport internațional al gazelor naturale.

Cheltuieli de exploatare

Cheltuielile activității de exploatare realizate în sem I 2018 comparativ cu aceeași perioadă din anul 2017 se prezintă astfel:

Nr. crt.	SPECIFICAȚIE	Realizări 6 luni (mii lei)		Dinamica (%)
		2018	2017	
0	1	2	3	4=2/3*100
1.	Amortizare	107.989	106.869	101,05
2.	Indemnizații, salarii, alte cheltuieli de natura salarială și beneficii acordate angajaților	186.989	184.475	101,36
3.	Consum tehnologic, materiale și consumabile utilizate, din care:	53.456	51.346	104,11
	- Consum și pierderi tehnologice pe sistemul de transport	39.745	36.022	110,34
	cantitate consum tehnologic MWh	504.476	527.817	95,58
	cantitate consum tehnologic mii mc.	48.310	50.281	96,08
	- Materiale auxiliare	11.999	11.387	105,38
	- Alte cheltuieli materiale	1.711	3.938	43,45
4.	Cheltuieli cu redevențe	79.131	94.899	83,38
5.	Întreținere și transport, din care	14.336	11.055	129,68
	- Lucrări, servicii executate de terți	6.828	4.517	151,16
6.	Impozite și alte sume datorate statului, din care:	36.447	34.373	106,03
	- Taxa de acordare licență transport gaze și tranzit international	5.631	3.753	150,06
	- Impozit pe monopol	27.749	28.184	98,46
7.	Cheltuieli cu provizionul pentru riscuri și cheltuieli	-7.762	-8.588	90,37
8.	Alte cheltuieli de exploatare	35.560	45.548	78,07
TOTAL CHELTUIELI DE EXPLOATARE înainte de echilibrare și de activitatea de construcții conform cu IFRIC12		506.146	519.977	97,34

Tabel 16- Cheltuielile activității de exploatare realizate sem I 2018 vs sem I 2017

4.3 Situația fluxurilor de trezorerie

Situatia fluxurilor de trezorerie la 30 iunie 2018 este redată în tabelul următor:

Indicator	30 iunie (mii lei)	
	2018	2017
Profit înainte de impozitare	330.860	478.375
Ajustări pentru:		
Amortizare	107.989	106.869
Câștig/(pierdere) din cedarea de mijloace fixe	101	-33
Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	-7.762	-8.588
Venituri din taxe de racordare, fonduri nerambursabile și bunuri preluate cu titlu gratuit	-11.537	-11.179

Pierderi din creanle si debitori diversi	4	0
Provizioane pentru deprecierea creanelor	3.044	12.784
Cheltuiala cu dobânda	973	0
Venituri din dobânzi	-13.826	-11.522
Pierdere/(câștig) din deprecierea stocurilor	-1.976	1.047
Efectul variației ratelor de schimb asupra altor elemente decât cele din exploatare	-76	34
Venituri din dreptul de creană asupra valorii reglementate rămase neamortizată la închiderea acordului de concesiune	-15.101	-14.923
Profit din exploatare înainte de modificările în capitalul circulant	392.694	552.864
(Creștere)/descreștere creanțe comerciale și alte creanțe	-16.056	195.455
(Creștere)/descreștere stocuri	-13.020	1.375
Creștere/(descreștere) datorii comerciale și alte datorii	-15.318	-72.778
Numerar generat din exploatare	348.301	676.917
Dobânzi plătite	3.781	2.979
Dobânzi primite	0	0
Impozit pe profit plătit	-30.772	-65.792
Intrări de numerar net generat din activitatea de exploatare	321.309	614.103
Flux de rezervă din activități de investiții		
Plăti pentru achiziția de imobilizări corporale și necorporale	-56.959	-34.840
Încasări din cedarea de imobilizări corporale	0	136
Investiții imobilizări financiare	-42.651	0
Numerar din taxe de racordare și fonduri nerambursabile	66.868	11.051
Numerar net utilizat în activități de investiții	-32.741	-23.652
Flux de rezervă din activități de finanțare		
Împrumut	163.160	0
Dividende plătite	-1.583	-1.277
Numerar net utilizat în activități de finanțare	161.576	-1.277
Modificarea netă a numerarului și echivalentului de numerar	450.144	589.175
Numerar și echivalent de numerar la început de an	1.062.352	949.293
Numerar și echivalent de numerar la sfârșit de perioadă	1.512.496	1.538.468

Tabel 17 - Situația fluxurilor de rezervă – sem I 2018 vs sem I 2017

Din analiza fluxului de numerar la 30 iunie 2018 se constată o scădere a disponibilităților cu 25.972 mii lei comparativ cu 30 iunie 2017.

Modificările survenite în structura fluxului de numerar sunt:

- fluxul de numerar generat din exploatare este de 321.309 mii lei, mai mic cu 292.794 mii lei decât în sem.I al anului 2017;
- fluxul de numerar utilizat în activitatea de investiții este de -32.741 mii lei, mai mare cu 9.089 mii lei decât în sem.I al anului 2017;
- fluxul de numerar utilizat în activitatea de finanțare este de 161.576 mii lei, mai mare cu 162.853 mii lei decât în sem.I al anului 2017.

La data de 30 iunie 2018, soldul disponibilităților în conturi bancare ale societății era de 1.512.157 mii lei, din care 63,63% reprezentau disponibilități denominate în valută, majoritatea în EURO.

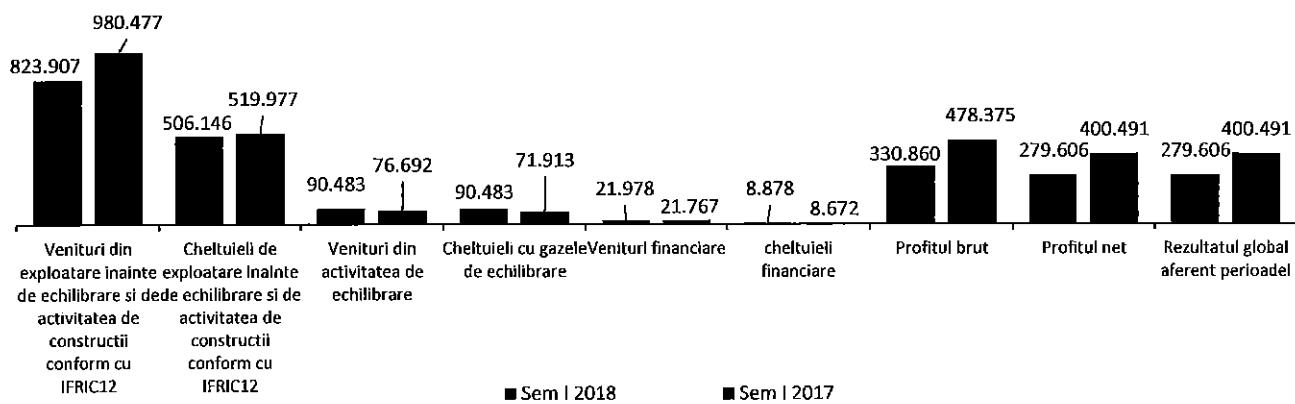
4.4 Analiza factorială a activității

Realizări sem.I 2018 versus Realizări sem.I 2017

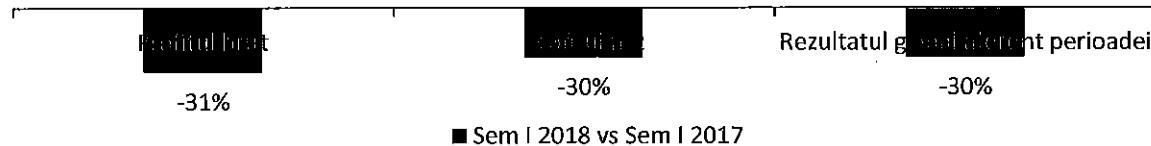
Situatia rezultatelor financiare realizate la 30 iunie 2018 față de realizările perioadei similare ale anului 2017 este prezentată în tabelul de mai jos:

Denumirea	Realizat Sem. I 2018	Realizat Sem. I 2017	Modificări <i>mii lei</i>
0	1	2	4=1/2x100-100
Venituri din exploatare înainte de echilibrare și de activitatea de construcții conform cu IFRIC12	823.907	980.477	-16%
Venituri din activitatea de echilibrare	90.483	76.692	18%
Venituri din activitatea de construcții conform cu IFRIC12	34.919	17.532	99%
Venituri financiare	21.978	21.767	1%
Cheltuieli de exploatare înainte de echilibrare și de activitatea de construcții conform cu IFRIC12	506.146	519.977	-3%
Cheltuieli cu gazele de echilibrare	90.483	71.913	26%
Costul activelor conform cu IFRIC12	34.919	17.532	99%
Cheltuieli financiare	8.878	8.672	2%
PROFITUL BRUT -total, din care:	330.860	478.375	-31%
· din exploatare	317.761	465.280	-31%
· din activitatea finanțieră	13.100	13.095	-32%
Impozitul pe profit	51.254	77.885	-34%
PROFITUL NET	279.606	400.491	-30%
Alte elemente ale rezultatului global		0	
Rezultatul global total aferent perioadei	279.606	400.491	-30%

Tabel 18 - Rezultatele financiare Sem. I 2018 vs. Sem. I 2017

Grafic 19 - Rezultate financiare sem I 2018 vs.sem I 2017 (mii lei)

Grafic 20- Rezultate financiare sem I 2018 vs.sem I 2017 (%)

Veniturile din activitatea de exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12 scad cu 16% față de realizările din semestrul I 2017, înregistrându-se o scădere de **156.570 mii lei**.

Veniturile au fost influențate în principal de următorii factori:

- *veniturile obținute din componenta volumetrică* mai mici cu **87.347 mii lei** din cauza:
  - *tarifului de transport volumetric mai mic* cu 1,104 lei/MWh, cu o influență negativă de 8.000 mii lei;
  - *cantității de gaze transportate* mai mică față de semestrul I 2017 cu 2.186.501 MWh/198.719 mii mc (**▼ 3%**), cu o influență negativă de 79.346 mii lei, detaliată pe categorii de consumatori astfel:

		6 luni 2018	6 luni 2017	Diferență
Cantitate transportată pentru consumatori direcți	MWh	27.466.959	27.755.475	-288.516
	Mii mc	2.570.141	2.593.909	-23.768
Cantitate transportată pentru distribuții	MWh	44.016.675	45.914.659	-1.897.984
	Mii mc	4.088.325	4.263.277	-174.952
Total*)	MWh	71.483.634	73.670.134	-2.186.500
	Mii mc	6.658.467	6.857.186	-198.719

*) cantitatea transportată pentru care se facturează serviciile de transport

Tabel 19 - Cantitatea de gaze naturale facturate Sem. I 2018 vs. Sem. I 2017

- *veniturile obținute din rezervarea de capacitate* mai mici cu **55.597 mii lei** din cauza:
  - *capacității rezervate* mai mici cu 8.356.667 MWh, cu influență negativă de 21.189 mii lei;
  - *tarifului de rezervare a capacității* mai mic cu 0,186 lei/MWh, cu influență negativă de 34.408 mii lei;
- *veniturile din transportul internațional al gazelor naturale* mai mici cu **14.732 mii lei** din cauza aplicării prevederilor Ordinului ANRE nr. 34/19 iulie 2016 și a variațiilor cursurilor valutare a monedelor de derulare a contractelor;
- *alte venituri din exploatare* mai mari cu **1.105 mii lei**.

Veniturile din activitatea de echilibrare au înregistrat o creștere de **13.792 mii lei** pe seama următorilor factori:

- *preț de tranzacționare* mai mare cu 15,56 lei/MWh, cu o influență pozitivă de 14.662 mii lei;
- *cantitate* mai mică cu 10.813 MWh cu influență negativă de 870 mii lei;

Veniturile din activitatea de construcții mai mari cu **17.387 mii lei**, înregistrate în conformitate cu IFRIC 12, conform căruia veniturile și costurile aferente serviciilor de construire sau îmbunătățire a rețelei de transport, în schimbul cărora se înregistrează activul necorporal, trebuie recunoscute în conformitate cu **IAS 11, Contracte de construcții**.

Veniturile financiare cu o influență pozitivă de **211 mii lei** datorită veniturilor din diferențe de curs valutar.

Cheltuielile de exploatare înainte de echilibrare și de activitatea de construcții conform cu IFRIC12 scad cu 3% față de semestrul I 2017, nivelul acestora fiind cu **13.830 mii lei** mai mic.

Societatea a înregistrat economii de 27.982 mii lei, în special la următoarele elemente de cheltuieli:

- *cheltuieli cu redevență*: 15.768 mii lei;
- *alte cheltuieli materiale*: 2.227 mii lei;
- *alte cheltuieli de exploatare*: 9.987 mii lei.

S-au înregistrat depășiri de 14.151 mii lei, în special la următoarele elemente de cheltuieli:

- consumul și pierderile tehnologice de gaze naturale pe sistemul de transport au crescut cu **3.724 mii lei** din cauza următorilor factori:
  - cantitatea de gaze naturale destinate consumului tehnologic mai mică cu 23.340 MWh ($\downarrow 4\%$), cu o influență favorabilă de 1.593 mii lei;
  - prețul mediu de achiziție pe semestrul I 2018 mai mare față de semestrul I 2017 cu 10,54 lei/MWh, cu o influență negativă de 5.317 mii lei;
- cheltuieli cu întreținere și transport: 3.281 mii lei;
- cheltuieli cu personalul: 2.514 mii lei;
- cheltuieli cu impozite și alte sume datorate statului: 2.074 mii lei;
- cheltuieli cu amortizarea: 1.119 mii lei;
- cheltuieli cu provizionul pentru riscuri și cheltuieli: 827 mii lei;
- cheltuieli cu materiale auxiliare: 613 mii lei.

Cheltuielile financiare au înregistrat o creștere de **206 mii lei** pe seama cheltuielilor cu dobânzile aferente creditelor noi contractate.

Comparativ cu realizările la semestrul I 2017 profitul brut realizat la semestrul I 2018 este mai mic cu 31%, respectiv cu 147.515 mii lei.

Realizări 6 luni 2018 versus Buget 6 luni 2018

Principalii indicatori economico-financiari realizati în perioada ianuarie-iunie 2018, comparativ cu prevederile din BVC aprobat prin Hotărârea AGOA nr.2/06 martie 2018 sunt prezentate în tabelul următor:

Denumirea	BVC Sem. I 2018	Realizat Sem. I 2018	Modificări (mii lei)
0	1	2	4=1/2x100-100
Venituri din exploatare înainte de echilibrare și de activitatea de construcții conform cu IFRIC12	747.911	823.907	10%
Venituri din activitatea de echilibrare	13.648	90.483	563%
Venituri din activitatea de construcții conform cu IFRIC12	217.089	34.919	-84%
Venituri financiare	17.314	21.978	27%
Cheltuieli de exploatare înainte de echilibrare și de activitatea de construcții conform cu IFRIC12	603.290	506.146	-16%
Cheltuieli cu gazele de echilibrare	13.648	90.483	563%
Costul activelor conform cu IFRIC12	217.089	34.919	-84%
Cheltuieli financiare	7.500	8.878	18%
PROFITUL BRUT -total, din care:	154.436	330.860	114%
· din exploatare	144.622	317.761	119%
· din activitatea finanțieră	9.814	13.100	33%
Impozitul pe profit	17.818	51.254	185%
PROFITUL NET	136.618	279.606	105%

Tabel 20- Rezultate financiare Sem. I 2018 vs. Buget Sem. I 2018

Veniturile din activitatea de exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12 cresc cu **75.996 mii lei** față de cele prevăzute în BVC. Veniturile au fost influențate de următorii factori:

- Serviciile de transport gaze au înregistrat o creștere de **92.395 mii lei**, datorită:
  - **capacității rezervate** mai mari cu 17.474.902 MWh cu o influență pozitivă de **89.435 mii lei**, creștere determinată în principal de facturarea contravalorii depășirilor de capacitate rezervată aferente semestrului I al anului 2018, în conformitate cu Ordinul ANRE nr.1/18.01.2016, Ordinul ANRE nr.14/30 martie 2016 și Ordinul ANRE nr.160/26 noiembrie 2015;
  - **cantității de gaze transportate** mai mare față de cea planificată cu 1.247.653 MWh (Δ 2%) cu o influență pozitivă de **2.960 mii lei**;
- Veniturile din serviciile de transport internațional gaze naturale au înregistrat o scădere de **2.519 mii lei** determinată de variațiile cursurilor valutare a monedelor de derulare a contractelor și aplicării prevederilor Ordinului ANRE nr. 34/19 iulie 2016;
- Alte venituri din exploatare au scăzut cu **13.881 mii lei** față de nivelul prevăzut în BVC.

Veniturile din activitatea de echilibrare au înregistrat o creștere de **76.835 mii lei** pe seama următorilor factori:

- cantitate mai mare cu 781.901 MWh cu influență favorabilă de 66.640 mii lei;
- preț de tranzacționare mai mare cu 10,82 lei/MWh, cu o influență favorabilă de 10.195 mii lei.

Veniturile financiare au înregistrat o creștere de **4.664 mii lei** față de nivelul prevăzut în BVC datorită în principal a veniturilor din diferențe de curs valutar.

Cheltuielile de exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12 înregistrează o scădere de **16%** față de programul aprobat, nivelul acestora fiind cu **96.996 mii lei** mai mic decât prevederile din BVC.

S-au înregistrat economii de 113.504 mii lei, în principal, la următoarele elemente de cheltuieli:

- consum și pierderi tehnologice de gaze naturale pe sistemul de transport **11.877 mii lei**, datorită a doi factori:
  - prețul mediu de achiziție realizat mai mic față de cel prevăzut în BVC cu 0,10 lei/MWh cu o influență pozitivă de 51 mii lei;
  - cantitatea de gaze naturale destinate consumului tehnologic mai mică față de program cu 149.141 MWh (23%), cu o influență pozitivă de 11.827 mii lei;
- alte cheltuieli de exploatare: 27.923 mii lei;
- cheltuieli cu personalul: 31.233 mii lei;
- cheltuieli cu materiale auxiliare și alte cheltuieli materiale: 16.227 mii lei;
- întreținere și transport: 22.581 mii lei;
- amortizare: 3.360 mii lei;
- impozite și alte sume datorate statului: 303 mii lei.

S-au înregistrat depășiri de 16.508 mii lei, în principal la următoarele elemente de cheltuieli:

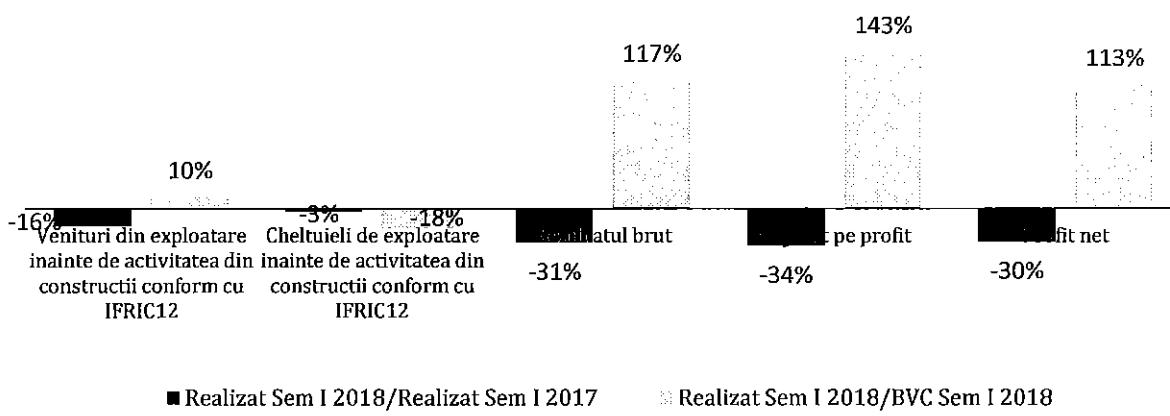
- redevență pentru concesionarea SNT: 8.988 mii lei;
- cheltuieli cu provizionul pentru riscuri și cheltuieli: 7.520 mii lei.

Cheltuielile financiare sunt mai mari decât nivelul prevăzut în BVC cu **1.378 mii lei** pe seama cheltuielilor din diferențe de curs valutar și a cheltuielilor cu dobânda aferente creditelor noi contractate.

Profitul brut este cu 114% mai mare față de program, nivelul acestuia fiind cu 176.278 mii lei superior prevederilor din BVC, iar profitul net cu 105% mai mare decât cel programat, respectiv cu 142.989 mii lei mai mare decât cel din BVC.

	Realizat Sem. I 2018 vs. Realizat Sem. I 2017	Realizat Sem. I 2018 vs. BVC Sem. I 2018
Venituri din exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12	-16%	10%
Cheltuieli de exploatare înainte de activitatea de echilibrare și de construcții conform cu IFRIC12	-3%	-16%
Rezultatul brut	-31%	114%
Impozit pe profit	-34%	185%
Profitul net	-30%	105%

Tabel 21 – Realizări Sem. I 2018 vs. nivel realizări Sem. I 2017 și Sem. I 2018 (%)

Grafic 21- Realizări Sem I 2018 vs. nivel realizări Sem. I 2017, BVC 2018

Realizări Sem. I 2018 versus Plan de administrare 2018

Indicatorii cheie de performanță financiară aprobați prin Hotărârea AGOA nr.2/2018 au fost fundamentați pe baza datelor din Bugetul de venituri și cheltuieli al societății aprobat prin HAGOA nr.2/2018.

Nivelul indicatorilor de performanță financiară realizati comparativ cu cei prevăzuți în planul de administrare este redat mai jos:

(mii lei)

Nr. crt	Criteriu de performanță	Plan administrare 2018	Realizat Sem. I 2018	Procent	Diferență
1.	Plăți restante - mii lei	0	0	100%	0
2.	Cheltuieli de exploatare (mai puțin amortizarea, echilibrarea, activitatea de construcții și provizioane pentru deprecierea activelor și pentru riscuri și cheltuieli) - mii lei	1.002.101	404.850	248%	-597.251
3.	Rata lichidității imediate	1,39	2,40	173%	1,01
4.	Rata de îndatorare netă	3,00	0,55	548%	2,45
5.	EBITDA - mii lei	458.599	425.749	93%	-32.850

Tabel 22 – Realizări Sem. I 2018 vs. Plan de administrare 2018

4.5 Evaluarea activității privind managementul riscului financiar

Factori de risc financiar

Prin natura activităților efectuate, societatea este expusă unor riscuri variante care includ: **riscul de piață** (inclusiv riscul monetar, riscul de rată a dobânzii privind valoarea justă, riscul de rată a dobânzii privind fluxul de trezorerie și riscul de preț), **riscul de credit și riscul de lichiditate**.

Programul societății privind managementul riscului se concentrează asupra imprevizibilității piețelor financiare și caută să minimizeze potențialele efecte adverse asupra performanțelor financiare ale societății.

Societatea nu utilizează instrumente financiare derivate pentru a se proteja de anumite expunerile la risc.

Riscul de piață

Riscul valutar

Societatea este expusă riscului valutar prin expunerile la diferite devize, în special la Euro. Riscul valutar este asociat activelor și obligațiilor recunoscute.

Societatea nu întreprinde acțiuni formale de minimalizare a riscului valutar aferent operațiunilor sale, așadar, societatea nu aplică contabilitatea acoperirii împotriva riscului.

Conducerea consideră totuși că societatea este acoperită în ce privește riscul valutar, având în vedere că vânzările în devize (în special veniturile din transport internațional al gazelor naturale) sunt utilizate pentru stîngerea obligațiilor exprimate în devize.

Următorul tabel prezintă sensibilitatea profitului și pierderii, precum și a capitalurilor proprii față de posibilele modificări rezonabile ale cursului de schimb, aplicat la sfârșitul perioadei de raportare, monedei funcționale a societății, cu toate variabilele menținute constante:

	30 iunie 2018	31 decembrie 2017
<i>Impactul asupra profitului și pierderii și a capitalurilor proprii a:</i>		
Aprecierii dolarului USD cu 10%	121.318	38.536
Deprecierii dolarului USD cu 10%	(121.318)	(38.536)
Aprecierii Euro cu 10%	75.029.313	64.842.955
Deprecierii Euro cu 10%	(75.029.313)	(64.842.955)

Riscul de preț

Societatea este expusă riscului prețului mărfurilor aferent gazului achiziționat pentru consumul propriu. Dacă prețul gazului ar fi fost cu 5% mai mare/ mai mic, profitul net al perioadei ar fi fost mai mic/ mai mare cu 1.669.301 lei (iunie 2017: 1.512.907 lei).

Riscul de rată a dobânzii privind fluxul de trezorerie și valoarea justă

Societatea este expusă riscului ratei dobânzii prin depozitele la bănci. Societatea nu a încheiat nici un fel de angajamente în vederea diminuării riscului.

Pentru expunerea medie a perioadei, dacă ratele dobânzii ar fi fost cu 50 de puncte de bază mai mici/ mai mari, cu toate celelalte variabile menținute constante, profitul aferent perioadei și capitalurile proprii ar fi fost cu 2.051.573 mai mic/ mai mare (iunie 2017: 2.346.860 lei mai mic/mai mare), ca efect al modificării ratei dobânzii la depozitele bancare.

Riscul de credit

Riscul de credit este legat în special de numerar și echivalente de numerar și de creanțele comerciale. Societatea a elaborat o serie de politici prin aplicarea cărora se asigură că vânzările de produse și servicii se efectuează către clienți corespunzători.

Valoarea contabilă a creanțelor, netă de provizioanele pentru creanțe incerte, reprezintă valoarea maximă expusă riscului de credit. Riscul de credit al Societății este concentrat pe cei 5 clienți principali, care împreună reprezintă 63% din soldurile de creanțe comerciale la 30 iunie 2018 (31 decembrie 2017: 61%).

Deși colectarea creanțelor poate fi influențată de factori economici, conducederea consideră că nu există un risc semnificativ de pierdere care să depășească provizioanele deja create.

	30 iunie 2018 (neauditat)	30 iunie 2017
Fără rating	2.071.620	4.400.920
BB	707.423.071	355.439.685
BBB-	433.424.612	3.901.284
BBB	2.012.208	224.008.353
BBB+	365.791.723	474.084.727
A	138.283	138.479
AA	1.295.707	190.822
	1.512.157.224	1.062.164.270

Toate instituțiile financiare sunt prezentate la rating Fitch sau echivalent.

Riscul de lichiditate

Managementul prudent al riscului de lichiditate implică menținerea de numerar suficient și disponibilitatea de fonduri printr-o valoare adecvată a facilităților de credit angajate.

Societatea previzionează fluxurile de trezorerie. Funcția finanțieră a Societății monitorizează continuu cerințele de lichiditate ale Societății pentru a se asigura că există numerar suficient pentru a răspunde cerințelor operaționale, menținând în același timp un nivel suficient al facilităților de împrumut neutilizate în orice moment, astfel încât Societatea să nu încalce limitele sau acordurile de împrumut (unde e cazul) pentru niciuna din facilitățile sale de împrumut.

Aceste previziuni iau în calcul planurile Societății de finanțare a datoriei, respectarea acordurilor, respectarea obiectivelor interne referitoare la indicatorii din bilanțul contabil și, dacă e cazul, a reglementărilor externe sau a dispozițiilor legale - de pildă, restricțiile referitoare la monedă.

Departamentul finanțier al societății investește numerarul suplimentar în conturi curente purtătoare de dobândă și în depozite la termen, alegând instrumente cu maturități adecvate sau lichiditate suficientă pentru a oferi cadrul adecvat, stabilit conform prevederilor menționate mai sus.

Tabelul de mai jos prezintă obligațiile la 30 iunie 2018 după maturitatea contractuală rămasă. Sumele prezentate în tabelul scadențelor reprezintă fluxuri de trezorerie contractuale neactualizate.

Analiza maturității datoriilor financiare la 30 iunie 2018:

	Sumă totală	Mai puțin de 1 an	1-5 ani	peste 5 ani
Împrumuturi	261.472.538	2.919.035	65.253.024	193.300.480
Datorii comerciale și alte datorii	681.584.709	681.584.709	-	-
	943.057.247	684.503.744	65.253.024	193.300.480

Analiza maturității datoriilor financiare la 30 iunie 2017:

	Sumă totală	Mai puțin de 1 an	1-5 ani	peste 5 ani
Împrumuturi	78.443.204	830.048	17.885.494	59.727.662
Datorii comerciale și alte datorii	127.068.682	127.068.682	-	-
	205.511.886	127.898.730	17.885.494	59.727.662

Datorile comerciale și alte datorii includ datorii comerciale, furnizori de mijloace fixe, dividende de plată, datorii către Ministerul Economiei, Comerțului și Relațiilor cu Mediul de Afaceri și alte datorii.

Categorii de instrumente financiare:

	30 iunie 2018	30 iunie 2017
Active financiare		
Numerar și echivalente de numerar	314.198.138	622.330.653
Depozite bancare la termen	1.198.297.838	440.021.181
Credite și creație	1.019.779.951	1.004.745.959
Active financiare disponibile pentru vânzare	67.416.616	24.578.237
Provizioane privind activele financiare disponibile pentru vânzare	(24.578.237)	(24.578.237)
	2.575.159.306	2.067.097.793

	30 iunie 2018	30 iunie 2017
Datorii financiare		
Datorii evaluate la cost amortizat	-	-
Împrumuturi	233.055.000	69.895.500
Datorii evaluate la valoare justă:		
- Garanții financiare contracte	5.326.862	5.488.821
- Datorii comerciale și alte datorii	676.257.847	121.579.861
	914.639.709	196.964.182

Managementul riscului de capital

Obiectivele societății legate de administrarea capitalului se referă la menținerea capacitatea societății de a-și continua activitatea cu scopul de a furniza compensații acționarilor și beneficii celorlalte părți interesate și de a menține o structură optimă a capitalului astfel încât să reducă costurile de capital. Nu există cerințe de capital impuse din exterior.

La fel ca și celealte companii din acest sector, Transgaz monitorizează capitalul pe baza gradului de îndatorare. Acest coeficient este calculat ca datorie netă împărțită la capitalul total.

Datoria netă este calculată ca împrumuturile totale (inclusiv „împrumuturile curente și pe termen lung”, după cum se arată în situația poziției financiare) mai puțin numerarul și echivalentul de numerar. Capitalul total este calculat drept „capitaluri proprii”, după cum se arată în situația poziției financiare plus datoria netă.

În 2018, strategia societății, care a rămas neschimbată din 2017 a fost să mențină gradul de îndatorare cât mai redus posibil pentru a menține semnificativă capacitatea de a împrumuta fonduri pentru viitoare investiții.

Gradul de îndatorare net a fost negativ la 30 iunie 2018 și negativ la 31 decembrie 2017:

	30 iunie 2018	31 decembrie 2017
Total împrumuturi	233.055.000	69.895.500
Mai puțin: numerar și echivalente de numerar	(1.512.495.975)	(1.062.351.834)
Pozitția netă de numerar	(1.279.440.975)	(992.456.334)

Estimarea valorii juste

Valoarea justă a instrumentelor financiare care sunt tranzacționate pe o piață activă se bazează pe prețurile de piață cotate la sfârșitul perioadei de raportare.

Valoarea justă a instrumentelor financiare care nu sunt tranzacționate pe o piață activă este stabilită prin intermediul tehnicilor de evaluare.

Se consideră că valoarea contabilă minus provizionul pentru deprecierea creanțelor și datorilor comerciale aproximează valorile juste ale acestora.

Valoarea justă a obligațiilor financiare este estimată prin actualizarea fluxurilor de trezorerie contractuale viitoare utilizând rata curentă de piață a dobânzii disponibilă societății pentru instrumente financiare similar.

5. RAPORTARE NEFINANCIARĂ

5.1 Declarația nefinanciară

În conformitate cu prevederile OMFP nr. 1938 din 17 august 2016 privind modificarea și completarea unor reglementări contabile, entitățile de interes public care, la data bilanțului, depășesc criteriul de a avea un număr mediu de 500 de salariați în cursul exercițiului finanțier includ în raportul administratorilor o declarație nefinanciară care conține, în măsura în care acestea sunt necesare pentru înțelegerea dezvoltării, performanței și poziției entității și a impactului activității sale, informații privind cel puțin aspectele de mediu, sociale și de personal, respectiv drepturile omului, combaterea corupției și a dării de mită (art I, pct 2, lit. 492¹, alin (1)) sau întocmește un raport separat (art I, pct.2, lit 492⁴, alin (1)).

SNTGN Transgaz SA a cuprins prezentarea declarației nefinanciare în cadrul raportului administratorilor.

În definirea și stabilirea așteptărilor nefinanciare, acționarul, Statul Român, prin Ministerul Economiei dar și ceilalți acționari au în vedere ca așteptările nefinanciare să nu prejudicieze îndeplinirea așteptărilor financiare legate de îmbunătățirea profitabilității și reducerea pierderilor.

Pentru TRANSGAZ, așteptările nefinanciare ale autorității publice tutelare și ale celorlalți acționari, exprimate în scrisoarea de așteptări, sunt:

- Alinierea la cerințele cadrului de reglementare european și național privind transportul de gaze naturale;
- Optimizarea calității implementării principiilor de bună guvernanță corporativă, etică și integritate;
- Îmbunătățirea procesului de bugetare strategică și monitorizare sisteme și procese de management;
- Consolidarea și diversificarea relațiilor de colaborare internă și externă;

- Creșterea eficienței energetice și reducerea impactului negativ al proceselor tehnologice asupra mediului înconjurător;
- Creșterea gradului de adaptabilitate și a capacitatei de reacție a societății la schimbările permanente ale mediului în care aceasta își desfășoară activitatea;
- Creșterea satisfacției clientilor, partenerilor de afaceri, furnizorilor și a calității serviciilor prestate;
- Îmbunătățirea siguranței și securității operaționale;
- Îmbunătățirea procesului de comunicare generală, internă și externă a societății, a capitalului de imagine;
- Îmbunătățirea procesului de formare, instruire și dezvoltare profesională a personalului;
- Creșterea valorii de piață, a capitalizării bursiere și a încrederii investitorilor în acțiunile companiei;
- Optimizarea rating-ului companiei;
- Implementarea unui mecanism de control intern care să protejeze investiția făcută de acționari în companie și activele acesteia și care să sprijine administratorii în evaluarea anuală a eficacității mecanismelor de control;
- Optimizarea modelului de politică de responsabilitate socială și acordare sponsorizări.

5.2 Management responsabil și strategii sustenabile

Pornind de la definiția sustenabilității, „satisfacerea nevoilor de azi fără a sacrifica abilitatea generațiilor viitoare de a-și satisfacerea propriile nevoi”, cunoscută și sub denumirea de dezvoltare durabilă, subliniem și susținem importanța unei astfel de politici de dezvoltare.

Politica de dezvoltare durabilă ajută organizația să evite, să reducă sau să controleze impactul dăunător al activităților sale asupra mediului și populației, să se conformeze cerințelor legale aplicabile și poate face parte dintr-un trend pe care clientii îl apreciază.

Managementul responsabil poate fi descris ca o încercare de a păstra echilibrul între interesele întregii lumi (oameni, firme, mediu) pentru prosperitatea atât a generației prezente, cât și a celei viitoare.

Pentru a răspunde acestui principiu politicele adoptate în cadrul societății urmăresc:

- minimizarea impactului negativ a activității asupra mediului natural și social;
- generarea de beneficii economice societății locale;
- îmbunătățirea condițiilor de muncă;
- conservarea patrimoniului natural.

5.2.1 Management Integrat Calitate-Mediu, Sănătate și Securitate Ocupațională

Societatea s-a aliniat la sistemele internaționale de management și prin implementarea și Certificarea Sistemului de Management Integrat Calitate – Mediu, Sănătate și Securitate Ocupațională după standardele SR EN ISO 9001:2015, SR EN ISO 14001:2015 și SR-OHSAS 18001:2008. Standardul permite menținerea sub control a riscurilor privind sănătatea și securitatea angajaților proprii, sau a prestatorilor care-și desfășoară activitatea pe amplasamentele organizației.

Avantajele implementării SM-SSO sunt:

- îmbunătățirea imaginii de firmă;
- îmbunătățirea relațiilor cu partenerii de afaceri;
- îmbunătățirea relațiilor cu autoritățile competente din domeniu;
- crearea unui cadru unic și coerent pentru eliminarea pericolelor și riscurilor legate de muncă;
- realizarea unui control mai eficient asupra factorilor de risc de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională;

- îmbunătățirea condițiilor de muncă pentru angajați;
- îmbunătățirea gradului de cunoaștere și respectare a legislației aplicabile;
- alinierea la cele mai bune practici în domeniu;
- posibilitatea integrării cu sistemul de management integrat calitate-mediu existent.

Îmbunătățirea siguranței și securității ocupaționale

În semestrul I 2018, activitatea în domeniul securității și sănătății în muncă s-a desfășurat planificat și organizat, vizând diminuarea și/sau eliminarea riscurilor de producere a unor evenimente, accidente de muncă, incidente periculoase și îmbolnăviri profesionale la locurile de muncă din cadrul societății, precum și conformarea cu prevederile legislative în domeniul securității și sănătății în muncă, prin realizarea măsurilor cuprinse în „**Planul de Prevenire și Protecție pe anul 2018**” nr. 58.742/07.12.2018 aprobat în ședința Comitetului de Securitate și Sănătate în Muncă pe trimestrul IV 2017 și îndeplinirea tuturor activităților stabilite prin Regulamentul de Organizare și Funcționare al companiei, precum și legislația în vigoare.

Au fost fundamentate și bugetate în **Programul Anual de Servicii Executate de Terți și în Programul de Aprovisionare pentru anul 2018**, pentru a fi asigurate serviciile și produsele următoare:

- servicii de medicina muncii;
- servicii de atestare a instalațiilor care funcționează în medii Ex;
- servicii de închiriere toalete ecologice;
- servicii de expertiză a incidentelor și evenimentelor produse în Transgaz;
- servicii de întocmire a evaluărilor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională;
- servicii de întocmire instrucțiuni cadru de securitate și sănătate în muncă specifice Transgaz;
- echipament individual de protecție;
- materiale igienico-sanitare;
- truse sanitare.

În scopul asigurării unei abordări unitare și eficientizării procesului de instruire a lucrătorilor la nivelul TRANSGAZ, s-au elaborat Programe de instruire/testare în domeniul securității și sănătății în muncă la nivelul societății și tematici de instruire pe toate fazele (instruire introductiv generală-la angajare, instruire la locul de muncă, instruire periodică și instruire suplimentară, respectiv specială).

S-a asigurat instruirea personalului la toate nivelurile pentru toți salariații nou angajați, precum și a personalului de terță parte care execută lucrări în obiectivele TRANSGAZ.

S-a fundamentat și asigurat includerea în **Programul de formare și perfecționare profesională pentru anul 2018 al Transgaz**, a cursurilor de pregătire și perfecționare a lucrătorilor cu răspunderi specifice în domeniul securității și sănătății în muncă (conducătorii locurilor de muncă, reprezentanți ai lucrătorilor în Comitetul de Securitate și Sănătate în muncă, inspectori în domeniul securității și sănătății în muncă, coordonatori de securitate și sănătate pe șantiere, responsabili Ex. etc.).

Din analiza modului de realizare a activităților de prevenire și protecție stabilite în planurile și programele menționate anterior, prezentăm următoarele:

A. Măsurile organizatorice s-au realizat conform planificării, astfel:

- monitorizarea și supravegherea stării de sănătate a lucrătorilor conform normelor legale în vigoare, prin centre medicale specializate de medicina muncii. Supravegherea stării de sănătate a lucrătorilor s-a desfășurat cu prestatori externi acreditați, calitatea serviciilor prestate de către centrele medicale

aflate în relații contractuale cu SNTGN TRANSGAZ SA a fost bună, în concordanță cu clauzele contractuale și normele legale în vigoare.

S-a întocmit, prezentat și avizat în ședința CSSM pentru trimestrul I 2018, Raportul nr. 12181/13.03.2018 cu privire la starea de sănătate a lucrătorilor SNTGN TRANSGAZ SA pe anul 2017. Conform Raportului:

- starea sănătății angajaților societății examinați în anul 2017 este în general bună (aviz "APT" în proporție de 88,08%), existând salariați cu afecțiuni cronice ce nu au legatură cu noxele existente la locul de muncă, precum și unele influențe ale expunerilor ocupaționale asupra stării de sănătate;
- condiționarea în muncă se datorează în principal afecțiunilor cronice ale salariaților, afecțiuni pentru care au fost indicate măsuri de tipul: luare în evidență la medicul de familie al salariatului și/sau la medicul specialist, dispensarizarea/monitorizarea afecțiunilor cronice prin intermediul medicului de familie și/sau medicului specialist, respectarea unui regim igieno-dietetice corespunzător, aplicarea și respectarea tratamentului adecvat al afecțiunii respective, urmând ca acești salariați să fie reevaluați de către medicul de medicina muncii cu ocazia următorului control periodic sau la anumite intervale stabilite în mod individual, în funcție de situație.

S-au constatat, atât în anul 2017, cât și în semestrul I 2018, existența unor probleme legate de faptul ca forța de muncă este îmbătrânită, aspect care duce la:

- existența unui număr mare de salariați cu probleme cronice de sănătate, care au condiționari în muncă;
- existența multor solicitări de disponibilizare voluntară;
- existența unui număr mare de pensionări pentru limită de vîrstă.

Conform clauzelor contractuale, s-au desfășurat sesiuni de instruire pentru acordarea primului ajutor la locul de muncă. În primul semestru al anului 2018 au fost instruiți salariați din următoarele entități Transgaz: Reprezentanța București, Sucursala Mediaș, Exploatările Teritoriale Mediaș, București, Arad, Brăila, Constanța, Craiova.

În semestrul I 2018 nu au fost semnalate cazuri de îmbolnăvire profesională.

Mentionăm că, la data întocmirii prezentului raport, achiziția serviciilor medicale profilactice de medicina muncii se află în stadiul de depunere a ofertelor de către potențialii prestatori, termenul limită fiind 10.07.2018, ora 15.00.

- Întocmirea Raportului nr. 293/04.01.2018 privind activitatea în domeniul securității și sănătății în muncă pentru anul 2017 care a fost prezentat și avizat în ședința CSSM pe trim IV 2017 din data de 09.01.2018,
- În vederea asigurării cerințelor minime pentru îmbunătățirea securității și protecția sănătății lucrătorilor care pot fi expoziți unui potențial risc determinat de formarea de atmosfere explozive, pe parcursul semestrului I 2018 s-au organizat activități specifice prevăzute de H.G. nr. 1058/2006 privind cerințele minime pentru îmbunătățirea securității și protecției sănătății lucrătorilor care pot fi expoziți unui potențial risc cauzat de atmosferele explozive, pentru încheierea unui nou contract sectorial de servicii cu INCD-INSEMEX Petroșani, pentru examinarea la fața locului a instalațiilor unde pot apărea atmosfere potențial explozive și eliberarea atestatelor de conformitate pentru un număr de 192 de obiective.

La data prezentului raport a fost încheiat și semnat raportul procedurii de achiziție, urmând a fi încheiat contractul sectorial de prestări servicii.

În vederea respectării cerințelor legale privind securitatea la explozie (legislație, normative, standarde) și asigurării aplicării unitare a acestora în domeniile de activitate ale societății, s-a continuat, în colaborare cu Departamentul Proiectare și Cercetare și Departamentul Exploatare și Mantenanță, procedura privind elaborarea *Normativului tehnic pentru proiectarea, executarea, verificarea, recepționarea, punerea în funcțiune, menenanța, atestarea și reatestarea instalațiilor tehnologice care funcționează în medii cu pericol de explozie în transportul gazelor naturale*. Pentru aceasta s-au purtat corespondențe și au avut loc întrevederi cu conducerea și specialiști din cadrul

INSEMEX Petroșani referitoare la conținutul și modul de asigurare a consultanței de specialitate pentru elaborarea lucrării mai sus menționate. La data prezentului raport s-a refăcut documentația pentru achiziția serviciului de consultanță și a fost transmisă Departamentului Achiziții Sectoriale și Contractări, deoarece documentația inițială a fost respinsă de către ANAP.

- În vederea asigurării cerințelor minime de securitate și igienă la locul de muncă, prevăzute de H.G. nr. 1091/2006 privind cerințe minime de securitate și sănătate pentru locuri de muncă, s-a monitorizat în permanență, prin intermediul inspectorilor din cadrul serviciului securitate și sănătate în muncă, derularea în bune condiții a contractului subsecvent de servicii privind închirierea și întreținerea toaletelor ecologice amplasate la punctele de lucru care nu dispun de canalizare și apă curentă, precum și la șantierele temporare organizate în cadrul societății. La momentul prezentului raport a fost încheiat un nou contract subsecvent de servicii nr. 514/02.07.2018, cu valabilitate de un an.
- Pentru protecția lucrătorilor împotriva riscurilor profesionale ce se manifestă la locurile de muncă/posturile de lucru din cadrul societății, inspectorii SSM au fost implicați în:
  - identificarea sortimentelor de echipamente individuale de protecție și întocmirea necesarului de echipament pentru dotarea corespunzătoare a lucrătorilor în conformitate cu prevederile Listei Interne de Dotare cu Echipament Individual de Protecție a Lucrătorilor specifică Transgaz, reactualizată și aprobată de Consiliul de Administrație;
  - întocmirea specificațiilor tehnice și a caietelor de sarcini pentru achiziția echipamentelor individuale de protecție;
  - evaluarea ofertelor în cadrul comisiilor de licitație.
- Astfel, în semestrul I 2018, s-au elaborat documentele pentru achiziția salopetelor de vară pentru medii cu pericol de explozie și pentru medii normale de lucru.
În perioada 01.01-30.06.2018 s-a urmărit, prin intermediul acțiunilor de inspecție/prevenție realizate de inspectorii în domeniul SSM din cadrul serviciului Securitate și Sănătate în Muncă, dotarea cu echipament individual de protecție și utilizarea corespunzătoare a acestuia de către lucrători, întreținerea/denocivizarea și depozitarea adecvată a acestuia, precum și înlocuirea la termenele stabilite în Lista Internă de Dotare cu Echipament Individual de Protecție a Lucrătorilor specifică Transgaz și în alte situații prevăzute de legislație.
- În vederea asigurării securității și sănătății în muncă pe șantierele organizate în cadrul Transgaz pentru realizarea lucrărilor de construcții/montaj instalații transport gaze, s-a asigurat coordonarea în materie de securitate și sănătate a antreprenorilor și subantreprenorilor prin intermediul inspectorilor în domeniul SSM din cadrul serviciului Securitate și Sănătate în Muncă, care sunt specializați pentru realizarea acestor activități în conformitate cu prevederile H.G. nr. 300/2006 privind cerințe minime de securitate și sănătate în muncă pentru șantiere temporare și mobile. Coordonarea în materie de securitate și sănătate a șantierelor temporare și mobile s-a realizat prin inspecții periodice pe șantiere și ședințe de coordonare cu reprezentanții constructorilor astfel încât să se asigure îndeplinirea tuturor măsurilor de prevenire și protecție aplicabile șantierelor prevăzute de Planurile de Securitate și Sănătate.
Pentru stabilirea obligațiilor și responsabilităților partenerilor (beneficiar/executant) în cazul lucrărilor executate în obiectivele Transgaz, serviciul Securitate și Sănătate în Muncă a asigurat încheierea de convenții de securitate și sănătate în muncă-situații de urgență și protecția mediului. Astfel se asigură instruirea personalului executantului de către inspectorii în domeniul securității și sănătății în muncă, situații de urgență și protecția mediului, informarea reciprocă cu privire la riscurile generate de lucrările respective și se stabilesc principalele măsuri și reguli care trebuie respectate pe toată durata lucrărilor.
- În vederea respectării prevederilor H.G. nr. 971/2006 privind cerințe minime pentru semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă, în luna iulie 2017 a fost demarată achiziția panourilor de securitate și sănătate necesare în cadrul Transgaz. Achiziția se află în stadiul semnării contractului sectorial de produse.

- În perioada 15-16.03.2018 s-a organizat o întâlnire de lucru cu tema "Îmbunătățirea managementului în domeniul securității și sănătății în muncă" la care au participat directorii Exploatărilor Teritoriale/Sucursalei Mediaș și directorii Departamentelor Exploatare și Mantenanță, Dezvoltare, Mediu, Protecție și Securitate. Invitați la această întâlnire au fost inspectori de muncă din cadrul Inspectoriei Muncii București și din cadrul Inspectoratului Teritorial de Muncă Sibiu. În cadrul acestei întâlniri s-au clarificat aspecte referitoare la organizarea activității de prevenire și protecție la nivelul Transgaz și s-au dezbatut teme legate de coordonarea șantierelor temporare și mobile organizate în cadrul Transgaz. De asemenea, s-a purtat discuții pe tema Legii Prevenției nr. 270/22.12.2017.
- Verificarea proiectelor tehnice, a temelor de proiectare, a studiilor de fezabilitate și soluții, supuse avizării în Consiliul Tehnico-Economic al Transgaz, privind conformarea acestora cu prevederile legislative precum și cu cerințele Transgaz în domeniul securității și sănătății în muncă.
Pentru toate proiectele de investiții/dezvoltare promovate de Transgaz s-au desemnat prin decizie, coordonatori în materie de securitate și sănătate pe durata elaborării proiectului care, în colaborare cu inspectorii din cadrul serviciului SSM, elaborează Planul de securitate și sănătate, conform cerințelor H.G. nr. 300/2006 privind cerințe minime de securitate și sănătate pentru șantiere temporare și mobile.
- Inspectorii în domeniul securității și sănătății în muncă din cadrul serviciului SSM au participat în comisiile de recepție la terminarea lucrărilor obiectivelor de investiții asigurându-se astfel că aceste obiective au fost realizate de constructori conform proiectului tehnic și că aceste obiective îndeplinesc cerințele de securitate și sănătate prevăzute de legislație și normativele în vigoare.
- Organizarea trimestrială, conform Regulamentului de Organizare și Funcționare, a ședințelor Comitetelor de Securitate și Sănătate în Muncă constituite la nivelul sediului Central, al Exploatărilor Teritoriale și al Sucursalei Mediaș. În cadrul ședințelor inspectorii SSM au prezentat rapoarte cu privire la situația securității și sănătății în muncă din cadrul entităților pe care le reprezintă, acțiunile care au fost întreprinse și eficiența acestora pentru realizarea măsurilor de prevenire și protecție. La ședința comitetului de securitate și sănătate în muncă pe trimestrul II 2018 au participat directorii sau inginerii șefi din cadrul Exploatărilor Teritoriale/Sucursalei Mediaș. De asemenea, la ședințele organizate în cadrul Exploatărilor Teritoriale/Sucursalei Mediaș au participat reprezentanți ai angajatorului din cadrul CSSM organizat la sediul societății. Aceste acțiuni au avut scopul de a conștientiza membrii Comitetelor de Securitate și Sănătate în Muncă organizate la nivelul Exploatărilor Teritoriale/Sucursalei Mediaș cu privire la rolul principal al acestor comitete care este acela de a consulta lucrătorii și/sau reprezentanții acestora și de a permite participarea acestora la discutarea tuturor problemelor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă.
- În trimestrul I 2018 s-a demarat activitatea de reevaluare a riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională pentru locuri de muncă/posturi de lucru din cadrul SNTGN Transgaz SA în colaborare cu Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Protecția Muncii „Alexandru Darabont” București. În data de 17.07.2018 se va încheia contractul și vom recepta lucrările de evaluare a riscurilor. De asemenea, în semestrul I 2018 s-a desfășurat activitatea de reactualizare a instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă, acțiune desfășurată tot în colaborare cu INCDFM București.
- Întreprinderea acțiunilor de preventie de către inspectorii S.S.M. din cadrul Serviciului de Securitate și Sănătate în Muncă conform planificării stabilite la începutul anului. În cadrul acțiunilor preventive s-au purtat discuții de îndrumare cu conducătorii locurilor de muncă și s-au grupat documentele specifice securității și sănătății în muncă în bibliorafturi dedicate, conform opisului stabilit la nivelul departamentului.
- În perioada 16-18.05.2018 s-a desfășurat auditul procesului de investigare a accidentelor de muncă. Acest proces a fost auditat și în cadrul Exploatărilor Teritoriale și Sucursalei Mediaș. În urma finalizării auditului s-a întocmit Raportul de Audit nr. 12/26, care cuprinde un program de implementare a domeniilor de îmbunătățire. Nu au fost întocmite rapoarte de neconformitate.

B. Măsuri tehnice

În perioada 01.01-30.06.2018 s-a urmărit realizarea măsurilor tehnice prevăzute în *Planul de Prevenire și Protecție pe anul 2018*, luându-se în considerare **proiectele S.N.T.G.N. Transgaz Mediaș** la politica de modernizare a **Sistemului Național de Transport**, din care amintim:

- refacerea instalațiilor electrice și de împământare la punctele de lucru nominalizate în *Planul de Prevenire și Protecție*;
- modernizarea grupurilor sociale și branșarea la rețelele de apă potabilă la punctele de lucru menționate în *Planul de Prevenire și Protecție*;
- executarea lucrărilor de modernizare, igienizare, la căsuțele operator stabilite în *Planul de Prevenire și Protecție*.

C. Măsuri igienico sanitare

În vederea realizării măsurilor din domeniul igienico-sanitar (acordarea de materiale igienico-sanitare, completarea/inlocuirea componentelor truselor sanitare de prim ajutor, asigurarea alimentației de protecție, etc) s-au întocmit documentele necesare achiziției și s-a întocmit necesarul de aprovizionare.

D. Raport privind incidentele (evenimente de muncă) petrecute în cadrul SNTGN TRANSGAZ SA în semestrul I 2018.

EVENIMENTE COMUNICATE ȘI CERCETATE ÎN TRANSGAZ ÎN SEM. I 2018

Nr. crt.	Unitate teritorială	Locația, data și ora producerii evenimentului	Cauzele producerii evenimentului	Încadrarea
1.	Exploatarea Teritorială Mediaș	SRM VICTORIA II– Sector Făgăraș, ET Mediaș, 9.01.2018 ora 15,00	Fibrilație atrială paroxistică	Nu a întrunit condițiile pentru a fi încadrat ca accident de muncă
2.	Exploatarea Teritorială Craiova	Sediul Formalie de lucru Hurezani 15.01.2018 ora 11,00	Explozie urmată de incendiu PETROM	Cercetare în derulare efectuată de ITM GORJ
3.	SNTGN TRANSGAZ SA	Mediaș Plaça C.I. Motaș nr.1 23.04.2018, ora 7,30	Accident vascular cerebral	Nu a întrunit condițiile pentru a fi încadrat ca accident de muncă
4.	Exploatarea Teritorială Arad	Sediul ET Arad, Str. Poetului nr. 56 04.05.2018 ora 8,00	Accident vascular cerebral	Nu a întrunit condițiile pentru a fi încadrat ca accident de muncă
5.	Exploatarea Teritorială Constanța	Pe traseul conductei DN 600 loc. Gura Dobrogei 03.05.2018 ora 12,30	Cădere din căruță pe traseul conductei	Accident de muncă
6.	Exploatarea Teritorială Brașov	SRM Poiana Brașov 07.06.2018 ora 15,45	Străpungerea conductei de gaze aflată în pardoseală prin găuri	Cercetare aflată în derulare

E. Inspectii realizate de către Inspectoratele Teritoriale de Muncă

INSPECTII EXTERNE 01.01-30.06.2017						
Nr. crt	Data Controlului	LOCATIA (E.T./Dep./Sucursală)	Autoritatea Abilitată pt. Control	Descriere motivului controlui	Măsuri dispuse	Mod de realizare
1.	26.04.2018	ET–Arad–Sector Deva	I.T.M Hunedoara	Control SSM- PV nr. 72.798 /26.04.2019- verificare condiții de muncă angajată gravidă	1 măsură și o recomandare	Remediat

NOTĂ: Societatea a fost sancționată contravențional pentru nerespectarea prevederilor de securitate și sănătate în muncă prin procesul verbal de constatare și sancționare a contraventțiilor seria GJ nr. 00013682/08.05.2018. Sancțiunea a fost în quantum de 4.000 lei și a fost aplicată în contextul cercetării evenimentului petrecut în data de 15.01.2018 la sediul formației de lucru Hurezani, cauzat de explozia urmată de incendiu, a conductei proprietatea PETROM.

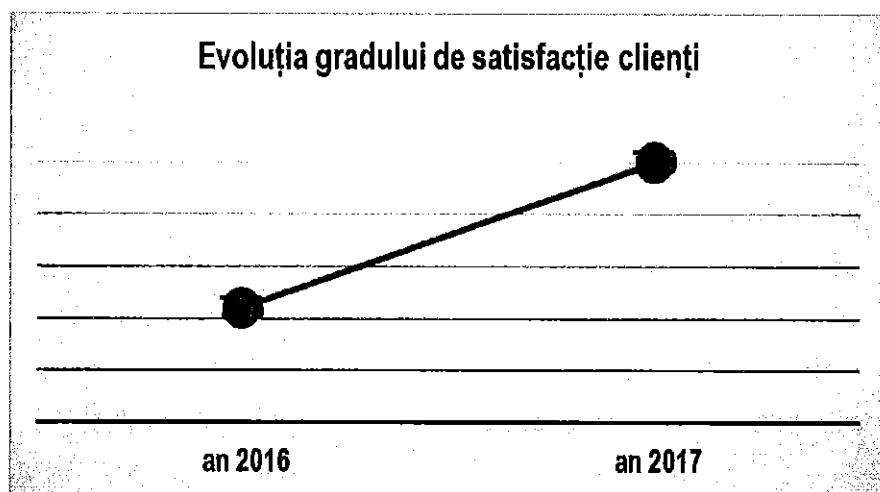
SNTGN TRANSGAZ SA a fost sanctionată pentru că nu a organizat corespunzător activitatea de acordare a primului ajutor, stingerea incendiilor și evacuarea lucrătorilor. Această activitate nu a fost adaptată naturii activităților și mărimii întreprinderii nerespectându-se prevederile "Normativului privind organizarea activității de intervenție și salvare la unități industriale cu pericol potențial de emisii de gaze toxice și/sau explozive, aprobat de Ordinul nr. 391/2007. Angajatorul a încălcăt prevederile art. 10 alin. (1), lit. a) din Legea 319/2006 corroborat cu prevederile art.2, art.3, art.4 și art.5 din Normativul privind organizarea activității de intervenție și salvare la unități industriale cu pericol potențial de emisii de gaze toxice și/sau explozive, aprobat de Ordinul nr. 391/2007 corroborat cu prevederile art.39, alin.(6), lit.a) din Legea 319/2006 legea securității și sănătății în muncă;

Procesul Verbal de constatare și sancționare a contraventțiilor seria GJ nr. 00013682/08.05.2018 a fost contestat în instanță.

Satisfacția clienților

Pentru a avea succes pe piața internă și externă societatea își concentrează din ce în ce mai mult eforturile spre înțelegerea cerințelor implicate și explicate ale clienților, în scopul creșterii continue a gradului de satisfacere a necesităților și așteptărilor acestora, luând în considerare atât clienții actuali, cât și pe cei potențiali.

Satisfacția clienților este și un indicator cheie de performanță nefinancial pentru calculul componentei variabile a remunerării consiliului de administrație, în cursul anului 2018 urmărindu-se menținerea nivelului de evaluare a satisfacției clienților la un punctaj de peste 7, ținta fiind de 7,8. (*Conform PP 165- Evaluarea satisfacției clienților, un punctaj între 6-8 indică faptul că serviciile oferite au satisfăcut în mod corespunzător cerințele clienților*). Monitorizarea acestui indicator se realizează în trimestrul I a anului curent pentru anul anterior.

Conform procedurii PP 15 *Evaluarea satisfacției clientilor* au fost transmise 33 de chestionare utilizatorilor rețelei de transport gaze naturale. Din datele centralizate rezultă că 14 dintre aceștia au comunicat chestionare complete. Analiza chestionarele a scos în evidență următoarele:

- nu au fost înregistrate reclamații de la clienti;
- punctaje foarte bune au fost acordate de clienti la profesionalismul și comportamentul adecvat situației al angajaților societății.

5.2.2 Protecția mediului

Angajamentul asumat de conducerea companiei prin "Declarația de politică privind sistemul de management integrat calitate-mediu, sănătate și securitate ocupațională", este o dovedă certă a faptului că TRANSGAZ responsabilizează importanța asigurării unui climat organizațional în care toți cei interesați: angajați, acționari, clienti, furnizori, comunitate și mediu să poată interacționa eficient și responsabil atât din punct de vedere economic cât și social.

Principalele direcții urmărite au fost:

Activități desfășurate în cadrul Serviciului Managementul Mediului

Principalele activități din domeniul protecției mediului în semestrul I 2018 s-au efectuat planificat și organizat, urmărind prevenirea poluării, reducerea riscurilor de producere a unor incidente de mediu pe amplasamentele din cadrul societății, precum și conformarea cu prevederile legislative în domeniu.

A. Monitorizarea actelor de reglementare

La nivelul societății există 17 autorizații de mediu, prin care sunt autorizate un număr de 1.195 obiective ale SNTGN Transgaz SA, în semestrul I 2018 nefiind depuse solicitări de reînnoire a autorizațiilor de mediu.

Din punct de vedere a autorizațiilor de gospodărire a apelor, legislația din domeniu impune obținerea actelor de reglementare la toate obiectivele care au legătură cu apele. Drept urmare, societatea deține 130 de autorizații de gospodărire a apelor pentru traversări cursuri de ape cu conducte de transport gaze naturale, din care s-au depus solicitări de reînnoire pentru 5 dintre acestea.

Conform procedurilor stabilite de autoritățile naționale de protecția mediului, s-a realizat înregistrarea în Sistemul Integrat de Mediu a proiectelor de dezvoltare, reparări și întreținere a sistemului național de transport gaze naturale.

În acest scop s-a coordonat și activitatea de derulare a obținerii actelor de reglementare din punct de vedere protecției mediului, urmărindu-se respectarea procedurii specificate în legislația din domeniu, ca atare s-au înregistrat un număr de 25 proiecte.

Serviciul a verificat proiectele care au fost supuse CTE-ului și a emis puncte de vedere în domeniul protecției mediului, urmărind respectarea și conformarea cu prevederile legislative.

B. Evaluarea conformării cu legislația din domeniu

Acțiunea de prevenire, consiliere

În semestrul I 2018 a fost demarată acțiunea de prevenire și consiliere din punct de vedere a protecției mediului. La această acțiune au participat inspectorii de protecția mediului din cadrul Serviciului Managementul Mediului, stabilindu-se modalitatea de lucru, organizarea documentelor specifice și consilierea conducerilor locurilor de muncă.

Evaluare externă

În semestrul I 2018, SNTGN Transgaz SA a fost supusă unui număr de 6 inspecții externe prezentate în tabelul de mai jos.

Acestea au fost realizate de structurile de control din cadrul Administrația Națională Apele Române.

Tabel cu inspecțiile externe

Nr. crt.	Denumire autorității de control	Amplasamentul inspectat	Data inspecției
1.	SGA Covasna–ABA Olt	Exploatarea Teritorială Brașov–Sector Bățani	11.01.2018
2.	SGA Dolj–ABA Jiu	Exploatarea Teritorială Craiova–sediu	29.03.2018
3.	GNM BACĂU	Exploatarea Teritorială Bacău	14.05.2018
4.	ABA Argeș–Vedea	Exploatarea Teritorială Craiova–traversări cu conducte a cursurilor de ape	15.05.2018
5.	ABA Argeș–Vedea	Exploatarea Teritorială Craiova–traversări cu conducte a cursurilor de ape	06.06.2018
6.	SGA Gorj–ABA Argeș Vedea	Exploatarea Teritorială Craiova–traversări cu conducte a cursurilor de ape	14.06.2018

În urma controalelor și inspecțiilor nu au fost aplicate sancțiuni, fiind stabilite măsuri de îmbunătățire, așa cum reiese din rapoartele de inspecții ale autorităților de control, în domeniul gospodăririi apelor.

Ca atare, în vederea realizării măsurilor stabilite de autorități, Serviciul Managementul Mediului a inițiat demersurile pentru elaborarea Temei de proiectare nr. 4/05.03.2018-Reabilitarea sistemului de canalizare, colectare și epurare a apelor menajere a Sectorului Bățani, care a fost aprobată de Consiliul Tehnico-Economic în data de 22.03.2018.

C. Raportări de specialitate la autoritățile din domeniu

Au fost întocmite raportările lunare și trimestriale către autoritățile din domeniu, conform obligațiilor din actele de reglementare definite de societate:

- conform prevederilor art. 9, lit. c din OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, societatea trebuie să plătească obligațiile către **Administrația Fondului pentru Mediu**, acestea reprezentând taxele lunare pentru emisii de poluanți în atmosferă; în vederea achitării acestor obligații financiare serviciul urmărește consumurile de resurse specifice, cuantifică și întocmește declarația pentru Fondul de Mediu;
- conform prevederilor art. 13 alineatul 2 din Legea nr. 132/2010 privind Colectarea selectivă a deșeurilor în instituțiile publice, acestea sunt urmărite și centralizate la nivelul companiei cu transmiterea lunară a **Registrul de evidență a deșeurilor** către Agenția Națională de Protecția Mediului București;
- a fost realizată monitorizarea gestiunii deșeurilor produse la nivel de societate și au fost efectuate raportări la autorități, conform obligațiilor din autorizațiile de mediu;
- au fost elaborate și transmise Rapoartele anuale de mediu, aferente fiecărei Exploatări Teritoriale, conform obligațiilor din autorizațiile de protecția mediului.

D. Cheltuieli de protecția mediului

În scopul desfășurării corespunzătoare a activității de protecția mediului, au fost prevăzute cheltuieli aferente achiziționării de servicii specifice și cheltuieli aferente taxelor solicitate de autorități.

În programele societății, respectiv **Programul Anual de Servicii Executate de Terți 2018** au fost fundamentate și bugetate servicii de mediu necesare, cele mai importante fiind:

- servicii de valorificare a deșeurilor periculoase și nepericuloase din cadrul societății;
- servicii de analize fizico-chimice pentru caracterizarea și clasificarea deșeurilor lichide/solide generate din activitatea de godevilare/curățare la elementele filtrante/separatoare;

- servicii de analize fizico-chimice pentru ape uzate;
- servicii de întocmire documentații tehnice pentru obținerea autorizațiilor de gospodărire a apelor;
- servicii de valorificare a deșeurilor lichide/solide generate la godevilări/curățiri filtre, separatoare;
- servicii de decontaminare;
- servicii de consultanță în vederea tranzitiei Sistemului de Management de Mediu la cerințele noului standard SR EN ISO 14001:2015.

În vederea asigurării unei bune desfășurări a activității de protecția mediului la nivelul exploatarilor teritoriale și a Sucursalei Mediaș, a fost elaborată și aprobată o decizie de delegare a competențelor pentru încheierea unor contracte sectoriale pentru servicii de mediu, respectiv servicii de valorificare a deșeurilor periculoase și nepericuloase, servicii de decontaminare, servicii de valorificare a deșeurilor periculoase și nepericuloase din cadrul societății.

Prin **Programul de Aprovizionare pentru anul 2018**, au fost solicitate materiale și produse de protecția mediului la nivelul fiecărei exploatari teritoriale.

În semestrul I 2018 s-au elaborat documentele necesare achiziționării serviciului de întocmire documentații tehnice pentru obținerea autorizațiilor de gospodărire a apelor.

În vederea **respectării** obligațiilor societății ce revin din prevederile legale/actele de reglementare în domeniul protecției mediului, **evitării sancțiunilor** din domeniul protecției mediului, **respectării principiilor de mediu, soluționării eficiente și operative a necesităților** de servicii specifice domeniului, s-a demarat elaborarea unei decizii privind **delegarea exercitării** unor atribuții din sfera de competență a directorului general către conducerile unor entități funcționale din cadrul SNTGN Transgaz S.A., respectiv către directorii Exploatărilor Teritoriale și a Sucursalei Mediaș.

E. Menținerea certificării și tranzitia către noul standard ISO 14001:2015 aferent Sistemului de Management al Mediu

În semestrul I 2018 s-a desfășurat auditul intern pe procesul *Identificarea cerințelor legale și a cerințelor de mediu*, care s-a finalizat cu 3 rapoarte de observații.

De asemenea, s-a continuat procesul de tranzitie a documentelor aferente Sistemului de Management de Mediu.

F. Activitatea desfășurată de Laboratorul Monitorizare Factori de Mediu

Planificarea și derularea activităților în semestrul I 2018 de către Laboratorul Monitorizare Factori de Mediu a constat în următoarele:

- monitorizarea surselor de poluare efectuate de Laboratorul Monitorizare Factori de mediu pentru 360 de amplasamente din cadrul exploatarilor teritoriale;
- evaluarea aspectelor de mediu pentru 101 de amplasamente din cadrul exploatarilor teritoriale.

În conformitate cu cerințele din Autorizațiile de Mediu, eliberate de Agenția Națională de Protecția Mediului București, monitorizarea a implicat efectuarea sistematică, pe amplasamentele societății a măsurătorilor asupra factorilor de mediu după cum urmează:

- măsurători de nivel de zgromot;
- verificarea instalațiilor tehnologice din punct de vedere al etanșeității în vederea depistării emisiilor de metan și a celor de etilmercaptan;
- determinarea emisiilor de poluanți atmosferici (CO, NO_x, SO₂) din gazele de ardere provenite de la stațiile de comprimare, centralele termice, sobe convector și încălzitoare de gaz;
- identificarea diferențelor situații neconforme cu legislația de protecția mediului și/sau în ceea ce privește poluările accidentale;
- întocmirea bulenilor de măsurare, a fișelor de evaluare a aspectelor de mediu și a raportelor de monitorizare.

Tabel cu gradul de realizare a monitorizării surselor de poluare

Nr. crt.	Tipul activității/ Perioada de raportare-Trim. I 2018	Număr de monitorizări propuse	Număr de monitorizări realizate	Gradul de realizare (%)
1.	Monitorizare	360	304	84,44
2.	Evaluare aspecte de mediu	101	59	58,41

În baza dotărilor cu aparatură, din perioada 2014-2016, s-au efectuat activitățile de monitorizarea surselor de poluare și evaluarea aspectelor de mediu concretizate în **rapoarte de monitorizare cu buletine de măsurare următe de planuri de măsuri corrective**, întocmite de Serviciul Managementul Mediului. Aceste planuri pentru remedierea neconformităților constatate se supun aprobării conducerii SNTGN Transgaz SA și reprezintă și **activitate de control și îndrumare** pentru Exploatările Teritoriale.

Resursele financiare alocate

Pentru anul 2018 s-au planificat în PAAS 2018 prin programul PASET 2018, Anexa nr. 8 "Servicii de mediu", poziția nr. 1: "Servicii de service și verificare metrologică pentru aparatura din Laborator Monitorizare Factori de Mediu" suma de 125.316 lei, iar la poziția nr. 11 "Servicii de consultanță în vederea acreditării Laboratorului Monitorizare Factori de Mediu", cu suma de 40.000 lei.

În primul semestru din anul 2018 au fost demarate, derulate și finalizate toate cele trei contracte de service aparatură de laborator planificate. Achizițiile pentru serviciile de service de aparatură, pentru tranșa de 42.658 lei rest din contractele din anul 2017, planificată pe semestrul I 2018 s-a încheiat cu valoarea de 24.443,98 lei pentru toate cele trei contracte.

În perioada 23–25 mai 2018 s-a derulat programul de perfecționare profesională cu tematica "Curs de acustică" pentru personalul din Laboratorul Monitorizare Factori de Mediu.

Reducerea consumului tehnologic și menținerea în limite rezonabile raportat la starea SNT

În urma întocmirii bilanțurilor anuale de gaze naturale, la nivelul SNTGN Transgaz SA, între cantitățile de gaze intrate și respective ieșit în/din SNT rezultă anumite diferențe denumite consumuri tehnologice.

În conformitate cu prevederile Ghidului pentru determinarea consumurilor tehnologice considerate pierderi de gaze naturale din rețelele de transport și distribuție, ghid elaborat în anul 1999 și publicat sub egida Ministerului Industriilor și Comerțului (actual Ministerul Economiei) consumurile tehnologice se împart în:

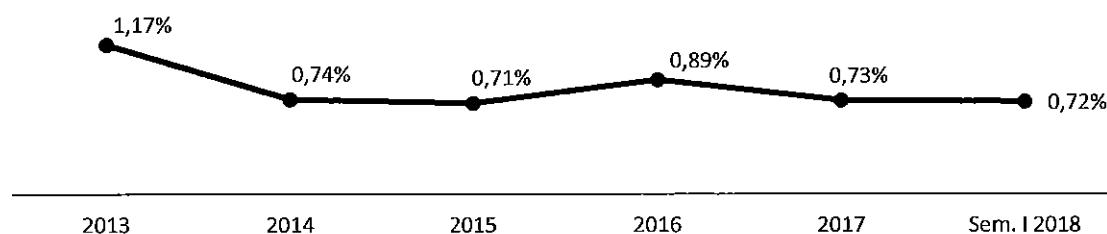
Consumuri tehnologice determinate	Consumuri tehnologice nedeterminate
Consum în stații de comprimare	Consum tehnologic aferent echipamentelor din instalațiile tehnologice (NT, SRMP,ș.a)- înlocuire, verificare, reglare, evacuări supape de siguranță, neetanșeități la îmbinările demontabile la conducte și SRM-uri;
Consum spații și procese	Consum tehnologic pierderi/defecțe neidentificate ale materialului tubular;
Consum reparații, reabilitări conducte, dezvoltarea SNT	Consum tehnologic eroare de măsură –funcționarea contoarelor în condiții improprii de presiune. Calitate necorespunzătoare a gazelor, clasa de precizie a aparatelor de măsură și a gazcromatografelor.
Consum accidente tehnice -fisuri, ruperi conductă.	

Consumul tehnologic include consumul propriu al societății și pierderile tehnologice. Raportat la cantitatea totală de gaze naturale vehiculate, consumul tehnologic s-a redus continuu în ultimii ani, constituindu-se într-un generator de eficiență economică pentru societate.

Încadrarea în cantitățile de gaze naturale reprezentând consumul tehnologic reprezintă un important indicator de performanță operațională.

În perioada 2013-sem.I 2018, ponderea consumului tehnologic în total gaze naturale vehiculate prin SNT a fost următoarea:

Indicator	UM	2013	2014	2015	2016	2017	Sem.I 2018
0	1	2	3	4	5	6	7
Gaze naturale vehiculate	mii mc	13.696.258	13.082.740	12.383.825	12.201.157	12.974.819	6.721.242
Consum tehnologic	mii mc	160.140	96.940	88.103	108.874	95.242	48.309
Pondere consum tehnologic/ gaze vehiculate	%	1,17%	0,74%	0,71%	0,89%	0,73%	0,72%

Grafic 22 - Ponderea consumului tehnologic in total gaze naturale vehiculate prin SNT in perioada 2013-sem.I 2018

Costul cu consumul tehnologic este recuperat prin tariful de transport, acesta fiind inclus în cheltuielile operaționale. Scăderea ponderii consumului tehnologic în total gaze naturale vehiculate prin SNT, de la 1,17% în anul 2013 la 0,72% în semestrul I 2018 este rezultatul managementului eficace al activității de operare și exploatare SNT, al măsurilor tehnice angajate în acest scop.

5.2.3 Personal

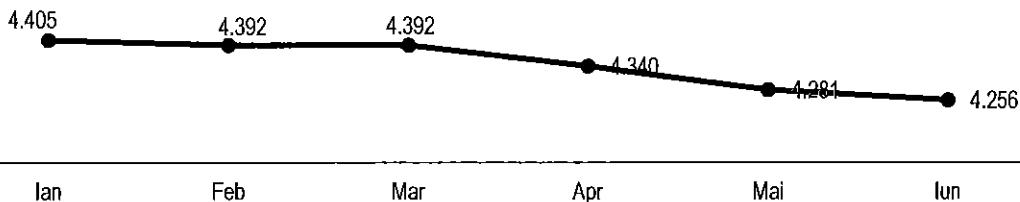
Dimensionarea optimă a numărului de personal din cadrul societății este corelată cu nevoile reale de personal impuse de activitățile operaționale desfășurate de societate, cu modernizările și retehnologizările realizate pentru creșterea siguranței și eficienței în exploatarea SNT și a instalațiilor anexă, precum și realizarea proiectelor majore de dezvoltare ale societății.

În general, politica în ceea ce privește resursele umane este aceea de reducere a numărului de personal prin pensionările ce vor avea loc în următorii ani și menținerea unui nivel de creștere a cheltuielilor salariale în limita ratei inflației.

Evoluția numărului de personal în semestrul I 2018 este următoarea:

Specificație	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie
Număr de salariați la începutul perioadei	4.405	4.405	4.392	4.392	4.340	4.281
Număr de persoane nou angajate	10	9	10	19	21	9
Număr de persoane care au început raporturile de muncă cu societatea	10	22	10	71	80	34
Număr de salariați la sfârșitul perioadei	4.405	4.392	4.392	4.340	4.281	4.256

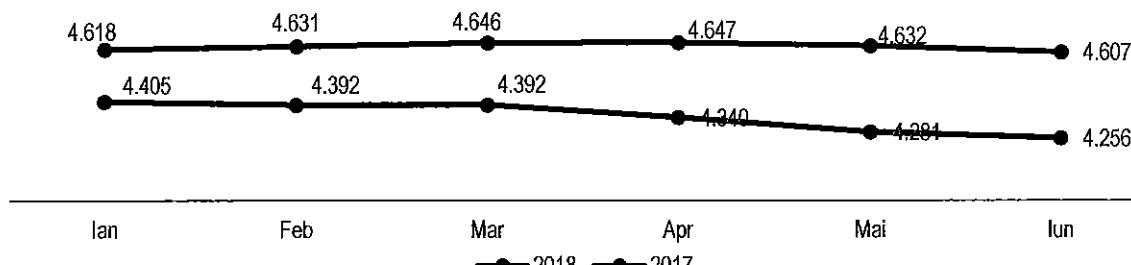
Tabel 23-Evoluția numărului de angajați în sem I 2018

Grafic 23-Evoluția numărului de angajați în sem I 2018

La data de **30 iunie 2018**, SNTGN TRANSGAZ S.A. a înregistrat un număr de 4.256 angajați cu contracte individuale de muncă, din care 4.190 pe perioadă nedeterminată și 66 pe perioadă determinată.

Evoluția numărului de personal în semestrul I 2018 comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent este următoarea:

Grafic 24-Evoluția numărului de angajați în sem I 2018 vs sem I 2017

În scopul eficientizării utilizării personalului calificat pentru efectuarea în integralitate a atribuțiilor de serviciu în noile condiții de lucru, în acord cu Planul de Administrare a SNTGN Transgaz SA, în cursul anului 2018 prin "Planul de eşalonare a normării lucrărilor tehnice din cadrul S.N.T.G.N. "TRANSGAZ" aprobat de Directorul General, au fost prevăzute a fi extrase normele de timp și de personal pentru 167 lucrări tehnice. Comisia de validare a lucrărilor tehnice constituită la nivelul societății a validat normele de timp și de personal pentru nici o lucrare tehnică prevăzută a fi normată.

Norme de timp și de personal validate în semestrul I 2018:

UNITATE	LUCRĂRI TEHNICE PROGRAMATE a fi NORMATE în anul 2018	LUCRĂRI TEHNICE NORMATE în sem.I 2018
Exploatari teritoriale*	5	5
Stații comprimare**	7	0
Sucursala Mediaș***	155	94
TOTAL	167	99

Tabel 24 - Lucrări tehnice programate/lucrări tehnice normate în sem I 2018

În conformitate cu Planul de eșalonare a normării lucrărilor tehnice aprobat de Directorul General, în anul 2018 au fost prevăzute a fi cronometrate 191 de lucrări tehnice, echipa de normare reușind în urma activității desfășurate să cronometreze la finalul semestrului I al anului 2018 - 128 lucrări tehnice, prezentate în tabelul următor:

	2017	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	TOTAL sem I 2018
E.T. ARAD								
E.T. BACĂU								
E.T. BRAȘOV								
E.T. BRAILA								
E.T. BUCUREȘTI				2				2
E.T. CLUJ			1					1
E.T. CONSTANȚA								
E.T. CRAIOVA								
E.T. MEDIAȘ		3						3
SUCURSALA		20	35	10	31	26		122
SCG								
Total lucrări cronometrate	24	37	10	31	26			128

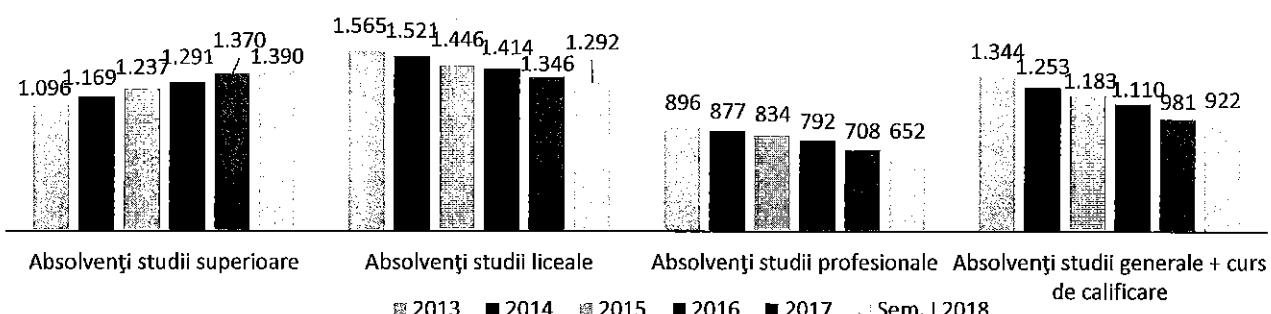
Tabel 25 - Total lucrări cronometrate în sem I 2018

Evoluția structurii personalului pe categorii de studii, relevă interesul societății de a acoperi nevoile de personal prin angajarea de specialiști cu înaltă calificare precum și perfecționarea continuă a personalului existent, fiind evidente tendințele de creștere a numărului de angajați cu studii superioare în paralel cu scăderea numărului de angajați cu studii medii și a numărului de angajați cu studii generale și în curs de calificare.

Evoluția structurii personalului pe categorii de studii în semestrul I 2018 este prezentată în tabelul următor:

Nr. crt.	Categorie	2017	Sem I 2018
1.	Absolvenți studii superioare	1.370	1.390
2.	Absolvenți studii liceale	1.346	1.292
3.	Absolvenți studii profesionale	708	652
4.	Absolvenți studii generale + curs de calificare	981	922
TOTAL angajați		4.405	4.256

Tabel 26 - Evoluția structurii personalului pe categorii de studii în sem I 2018

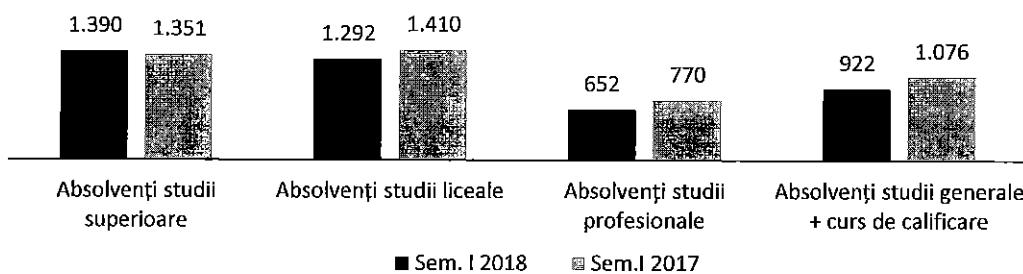

Grafic 25-Evoluția structurii personalului pe categorii de studii în perioada 2013 - sem I 2018

Evoluția structurii personalului pe categorii de studii în semestrul I 2018 comparativ cu aceeași perioadă a anului este prezentată în tabelul următor:

Nr. crt.	Categorie	Sem I 2018	Sem I 2017
1.	Absolvenți studii superioare	1.390	1.351
2.	Absolvenți studii liceale	1.292	1.410
3.	Absolvenți studii profesionale	652	770
4.	Absolvenți studii generale + curs de calificare	922	1076
TOTAL angajați		4.256	4.607

Tabel 27- Evoluția structurii personalului pe categorii de studii – sem I 2018 vs. sem I 2017

Grafic 26 - Evoluția structurii personalului pe categorii de studii – sem I 2018 vs. sem I 2017

Îmbunătățirea procesului de formare, instruire și dezvoltare profesională a personalului

În cadrul societății procesul de formare profesională a personalului se realizează în mod continuu și planificat prin cursuri cu *formatori externi din țară sau străinătate* sau cu *formatori interni prin Centrul de Instruire și Formare Profesională*.

Instruirea are două componente: *una profesională* (tehnică, economică, alte specialități) necesară îndeplinirii sarcinilor de serviciu din fișa postului și *una generală* privind perfecționarea profesională pe diverse domenii. Formarea, perfecționarea și dezvoltarea profesională a angajaților din cadrul societății se realizează în baza Programului anual de formare și perfecționare profesională elaborat la nivelul societății, în consens cu prevederile din Contractul Colectiv de Muncă în vigoare.

În domeniul formării și perfecționării continue a salariaților în semestrul I 2018 au fost organizate cursuri de formare profesională și perfecționare cu formatori externi din țară și străinătate pentru 587 salariați, în domenii specifice și/sau complementare domeniului de activitate al societății.

Precizăm că prin Centrul de Instruire și Formare Profesională propriu au fost derulate cursuri de calificare ale angajaților în meseriile operator la extractiția, tratarea, transportul și distribuția gazelor naturale, lăcătuș mecanic și sudor, mecanic motoare termice, meseri pentru care deținem autorizația CNFPA, diplomele fiind recunoscute pe piața muncii din UE.

De asemenea un mare număr de angajați au urmat un curs de perfecționare anuală cu personalul de specialitate al Centrului de Instruire și Formare Profesională și cu lectori cooptați din rândul specialiștilor societății.

Situată numărului de cursuri de calificare și perfecționare desfășurate pentru angajații societății în semestrul I 2018, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2017, este prezentată în următoarele tabele:

Nr. crt.	Categorie	Sem I 2018	Sem I 2017
1.	Nr. cursuri cu formatori interni (prin Centrul de Instruire și Formare Profesională)	11	8
2.	Nr. cursuri cu formatori externi	75	43
TOTAL		86	51

Nr. crt.	Categorie	Sem I 2018					
		Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun
1.	Nr. cursuri cu formatori interni (prin Centrul de Instruire și Formare Profesională propriu)	2	3	3	0	1	2
2.	Nr. cursuri cu formatori externi	9	12	15	12	16	11
	TOTAL	11	15	18	12	17	13

Tabel 28 - Situația cursurilor de calificare/perfecționare pentru angajații societății în semestrul I 2018

Situată numărului de angajați care au absolvit cursuri de calificare/perfecționare în semestrul I 2018, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2017, este următoarea:

Nr. crt.	Categorie	Sem I 2018	Sem I 2017
1.	Nr. personal calificat prin cursuri cu formatori interni(prin Centrul de Instruire și Formare Profesională)	183	75
2.	Nr. personal calificat prin cursuri cu formatori externi	587	507
	TOTAL	770	582

Tabel 29 - Situația numărului de personal care au absolvit cursuri de calificare/perfecționare sem I 2018 vs sem I 2017

La **30 iunie 2018** gradul de sindicalizare al forței de muncă era de 96,35%, din totalul de 4.256 salariați, 4.101 fiind membri de sindicat.

Există 4 organizații sindicale la care sunt înscrisi angajații SNTGN Transgaz, și anume:

- Sindicatul "Transport Gaz Mediaș";
- Sindicatul Liber SNTGN TRANSGAZ SA Mediaș;
- Sindicatul Cercetare Tehnologie "CERTEH" Mediaș;
- Sindicatul Profesional "Metan" Mediaș.

Sindicatul "Transport Gaz Mediaș" este sindicatul reprezentativ la nivel de unitate, conform prevederilor Legii nr. 62/2011 a Dialogului Social, art. 51. lit.c., motiv pentru care reprezintă angajații societății la încheierea și derularea Contractului colectiv de muncă încheiat la nivelul SNTGN Transgaz SA.

Raporturile dintre angajator și angajați sunt reglementate prin Contractul colectiv de muncă la nivelul societății, înregistrat la Inspectoratul Teritorial de Muncă Sibiu sub nr. 121/21.06.2018 în Registrul Unic de Evidență, precum și prin contractele individuale de muncă ale salariaților.

Începând cu 25.06.2018 a intrat în vigoare noul Contract Colectiv de Muncă încheiat la nivelul SNTGN TRANSGAZ SA cu o perioadă de valabilitate de 24 de luni.

Raporturile dintre angajator și angajați se încadrează în prevederile legale în vigoare, în semestrul I 2018 neexistând elemente conflictuale în legătură cu aceste raporturi.

5.2.4 Social și responsabilitate corporativă

Responsabilitatea Socială Corporativă reprezintă un aspect al guvernării corporate, prin intermediul căreia s-au inițiat, la nivelul companiilor, o serie de acțiuni responsabile social, ce pot fi cuantificate în termenii sustenabilității și ai performanței durabile.

SNTGN Transgaz SA, consecventă principiului aplicării unui management responsabil în îndeplinirea misiunii asumate, conștientizează importanța faptului că, uneori, o susținere financiară pentru o cauză nobilă sau pentru un scop important, este vitală și de aceea prin programele și proiectele de responsabilitate socială inițiate, se implică activ în viața comunității, demonstrându-și astfel statutul de "bun cetățean".

Rolul esențial pe care TRANSGAZ îl are în domeniul energetic din România și din Europa, se completează în mod firesc cu dorința de a veni în sprijinul nevoilor reale ale tuturor celor care contribuie permanent la bunul mers al activității sale.

Parte componentă a strategiei TRANSGAZ de dezvoltare durabilă, *politica de responsabilitate socială* are ca obiectiv creșterea permanentă a gradului de responsabilizare a companiei față de salariați, acționari, parteneri, comunitate și mediu cât și eficientizarea impactului programelor de responsabilitate socială inițiate în acest scop.

Politica companiei în ceea ce privește responsabilitatea socială se bazează pe un set de principii care definesc această interacțiune dintre companie pe de o parte și salariați, acționari, parteneri, comunitate și mediu, pe de altă parte.

Respectând principiul prudenței financiare și cel al transparentei, acțiunile de comunicare și CSR propuse au fost riguros dimensionate, atât în structură cât și valoric și au răspuns cerințelor de raportare ce revin TRANSGAZ, în calitate de emitent de valori mobiliare dar și cerințelor de creștere a capitalului de imagine și reputațional al companiei.

Informații detaliate privind responsabilitatea socială se găsesc pe site-ul web a companiei, la adresa: <http://www.transgaz.ro/responsabilitate-sociala>.

Activitatea privind sponsorizările și ajutoarele financiare conform CCM în semestrul I 2018

SPONSORIZĂRI

Ca urmare a art. XIV, din **OUG nr. 2/2015**, pentru modificarea și completarea unor acte normative precum și alte măsuri, s-a prevăzut ca agentii economici prevăzuți în art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, care acordă donații sau sponsorizări în bani, conform legislației în vigoare, respectă la acordarea acestora încadrarea în următoarele plăfoane:

- a) minimum 40% din suma aprobată, în domeniul medical și de sănătate, pentru dotări cu echipamente, servicii, acțiuni sau orice alte activități în legătură cu acest domeniu, inclusiv susținerea unor tratamente sau intervenții medicale ale unor persoane și pentru programe naționale;
- b) minimum 40% din suma aprobată, în domeniile educație, învățământ, social și sport, pentru dotări cu echipamente, servicii, acțiuni sau orice alte activități în legătură cu aceste domenii, inclusiv programe naționale;
- c) maxim 20% din suma aprobată, pentru alte acțiuni și activități, inclusiv pentru suplimentarea celor prevăzute la lit. a) și b).

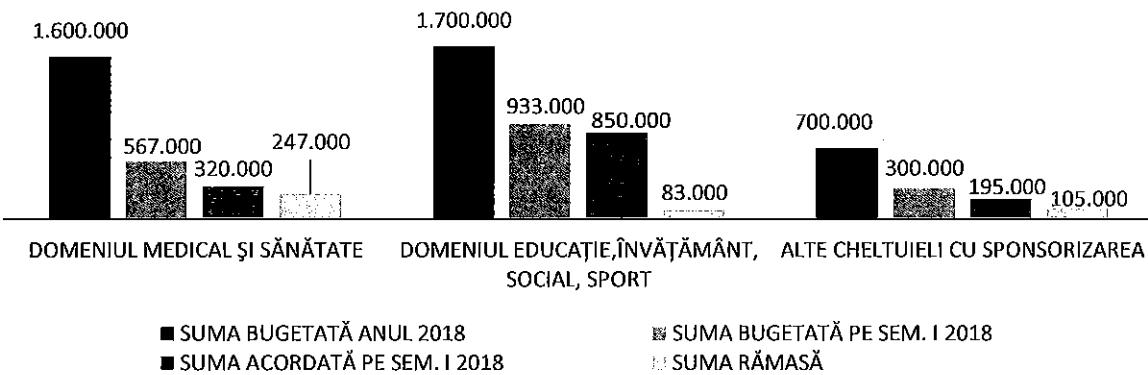
Nivelul cheltuielilor cu sponsorizarea pentru SNTGN Transgaz SA sunt reglementate în BVC pe anul 2018, în următoarea structură:

CATEGORII SPONSORIZĂRI		(mii lei)
PROPUTERE BVC 2018		
Cheltuieli de sponsorizare în domeniul medical și sănătate		1.600
Cheltuieli de sponsorizare în domeniul educație, învățământ, social, sport Din care:		1.700
-pentru cluburile sportive		920
Alte cheltuieli de sponsorizare		700
TOTAL		4.000

Tabel 30 - Bugetul de sponsorizare 2018

Nr. ctr.	CATEGORII SPONSORIZĂRI	SUMA BUGETATĂ 2018	SUMA BUGETATĂ sem. I 2018	SUMA ACORDATĂ sem. I 2018	SUMA RĂMASĂ din sem I 2018
0	1	2	3	4	5=3-4
1.	DOMENIUL MEDICAL ȘI SĂNĂTATE	1.600.000	567.000	320.000	247.000
2.	DOMENIUL EDUCAȚIE, ÎNVĂȚĂMÂNT, SOCIAL, SPORT, din care: - pentru cluburi sportive	1.700.000	933.000	850.000	83.000
3.	ALTE CHELTUIELI CU SPONSORIZAREA	700.000	300.000	195.000	105.000
TOTAL CHELTUIELI SPONSORIZARE		4.000.000	1.800.000	1.365.000	435.000

Tabel 31 – Bugetul de sponsorizare 2018 și a sumele acordate până la 30.06.2018

Grafic 27- Bugetul de sponsorizare 2018 și sumele acordate până la 30.06.2018

În cursul semestrului I al anului 2018, s-au acordat sponsorizări în domeniile: Medical și sănătate în valoare de 320.000 lei, domeniu Educație-învățământ-social și sport – în valoare de 850.000 lei, iar în domeniul Alte cheltuieli cu sponsorizarea, menționăm că s-au acordat sponsorizări în sumă de 195.000 lei.

În considerarea asigurării unui management responsabil și eficient al activității de acordare sponsorizări și ajutoare financiare, la nivelul SNTGN Transgaz SA:

- a fost elaborat documentul intern intitulat **“Politica companiei de acordare a sponsorizărilor și ajutoarelor financiare în anul 2017”**, document prin care se asigură un cadru eficace de derulare și monitorizare a acestora în conformitate cu reglementările legale și fiscale în vigoare;
- a fost actualizată, **procedura de proces PP-51** privind elaborarea documentelor de sponsorizare;
- s-a constituit prin Decizia nr.258/20.04.2015 a directorului general, **Comisia de analiză a cererilor de sponsorizare**.

Raportul detaliat al sponsorizărilor acordate se găsește pe pagina web a companiei la adresa: <http://www.transgaz.ro/ro/responsabilitate-sociala/informatii-publice-privind-activitatea-de-sponsorizare>

AJUTOARE FINANCIARE ACORDATE CONFORM CCM

La nivelul **SNTGN Transgaz SA**, acordarea de ajutoare financiare salariaților este reglementată prin **procedura de proces PP-52-“Elaborarea documentelor de ajutor finanțiar”** și se derulează prin **Serviciul Administrativ și Activități Corporative** care instrumentează cererile de ajutor social primite din partea angajaților (în conformitate cu prevederile Hotărârile Consiliului de Administrație, CCM în vigoare), sunt prezentate spre avizare Direcției Juridice, Avizare și Contencios, iar apoi spre analiză și aprobare Consiliului de Administrație.

În cursul semestrului I al anului 2018 au fost instrumentate un număr de 31 cereri de acordare de ajutor social care urmează a fi prezentate spre analiză și aprobare Consiliului de administrație.

5.2.5 Etică și integritate

Având în vedere Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016–2020, SNTGN Transgaz SA a adoptat la 21.11.2016 **DECLARAȚIA privind aderarea la valorile fundamentale, principiile, obiectivele și mecanismul de monitorizare a SNA 2016–2020**, prin care condamnă corupția în toate formele în care aceasta se manifestă și își asumă îndeplinirea măsurilor specifice ce făin de competență societății cuprinse în **Planul de integritate al SNTGN Transgaz SA** pentru perioada 2016 – 2020 aprobat prin Decizia nr. 181 din 23.02.2017.

Prevenirea și combaterea fraudei și a corupției constituie o prioritate pentru S.N.T.G.N. Transgaz S.A., care manifestă o preocupare constantă de îmbunătățire a calității actului managerial prin introducerea unor măsuri eficiente de diminuare a fenomenului de corupție.

Planul de Integritate al SNTGN Transgaz SA urmărește îndeplinirea următoarelor obiective

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIVE SPECIFICE
Dezvoltarea unei culturi a transparenței pentru o bună guvernare corporativă	Creșterea transparenței instituționale și a proceselor decizionale Creșterea transparenței proceselor de administrare a resurselor publice
Creșterea integrității instituționale prin includerea măsurilor de prevenire a corupției ca elemente obligatorii ale planurilor manageriale și evaluarea lor periodică ca parte integranta a performanței administrative	Îmbunătățirea capacitatii de gestionare a eșecului de management prin corelarea instrumentelor care au impact asupra identificarii timpurii a riscurilor și vulnerabilităților instituționale
Consolidarea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în sectoare și domenii de activitate prioritare	Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în mediul de afaceri

OBIECTIV GENERAL	OBIECTIVE SPECIFICE
Creșterea gradului de cunoaștere și înțelegere a standardelor de integritate de către angajați și beneficiarii serviciilor publice	Creșterea gradului de educație anticorupție a personalului din cadrul companiei Creșterea gradului de informare a publicului cu privire la impactul fenomenului corupției
Consolidarea performanței de combatere a corupției prin mijloace penal și administrative	Consolidarea mecanismelor de control administrativ
Creșterea gradului de implementare a măsurilor anticorupție prin aprobarea planului de integritate și autoevaluarea periodică la nivelul societății	Consolidarea integrității instituționale prin planuri dezvoltate pe bază de analiză de risc și standarde de control managerial intern

Implementarea Planului de Integritate se bazează pe un set de principii care ghidează comportamentul, atitudinile, drepturile și modul de onorare a atribuțiilor de serviciu a responsabililor cu implementarea.

ACESTE PRINCIPII SUNT:

- **Principiul transparenței** – implementarea Planului va fi permanent orientată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a angajaților pentru asigurarea clarității și înțelegerii proceselor în derulare;
- **Principiul responsabilității** - presupune asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit cu asumarea răspunderii pentru consecințe; **Principiul competenței** - în implementarea Planului vor fi implicate persoane care dispun de cunoștințele și abilitățile necesare, investiți cu exercitarea acestor atribuții și responsabili pentru acțiunile lor;
- **Principiul cooperării cu societatea civilă și factorii de interes locali** – în implementarea Planului, autoritățile publice vor colabora în mod deschis, corect și cât mai eficient cu societatea civilă și cu factorii de interes locali;
- **Principiul non-discriminării** - în implementarea Planului se va asigura implicarea tuturor grupurilor comunitare în procesul de elaborare și implementare a proiectelor, inclusiv a grupurilor vulnerabile;
- **Principiul profesionalismului** - se va manifesta prin calitatea de a soluționa problemele în baza competențelor, calităților și se va caracteriza prin prisma responsabilității și atitudinii față de obligațiunile proprii.

În cadrul societății au fost identificate 9 domenii principale de risc: resurse umane, achiziții, operarea SNT, proiectarea, urmărire lucrări, juridic, tehnologia informațiilor și comunicații, audit, guvernanță corporativă. Au fost analizate riscurile pe aceste domenii de activitate și au fost propuse măsuri de diminuare a acestora prin **Planul de integritate al SNTGN Transgaz SA** pentru perioada 2016 - 2020.

Transgaz efectuează raportări periodice și continue cu privire la evenimente importante ce privesc societatea, incluzând, fară a se limita la acestea, situația finanțieră, performanța, proprietatea și conducerea, atât în mass media cât și pe pagina web proprie (www.transgaz.ro).

Compania pregătește și diseminează informații periodice și continue relevante în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) și alte standarde de raportare, respectiv de mediu, sociale și de conducere (ESG–Environment, Social and Governance). Informațiile sunt diseminată atât în limba română cât și în limba engleză.

Compania organizează periodic întâlniri cu analiștii financiari, brokeri, specialiști de piață cât și investitorii pentru prezentarea rezultatelor financiare (anuale, trimestriale, semestriale), întâlniri relevante în decizia investițională a acestora.

Obiectivele strategice generale și specifice ale activității SNTGN Transgaz SA sunt stabilite în contextul alinierii la cerințele noii politici energetice europene privind siguranța și securitatea energetică, dezvoltarea durabilă și competitivitatea.

În acest context, implementarea și dezvoltarea principiilor guvernării corporative dezvoltarea practicilor de afaceri responsabile, transparente, devine tot mai mult o necesitate în fundamentarea și aplicarea strategiilor și politicilor de business ale companiilor.

Subscriind acestuideziderat, SNTGN Transgaz SA urmărește și prin regulamentul de guvernare proprie, asigurarea unui cadru riguros de dimensionare și reglementare a guvernării corporative la nivelul societății, dezvoltarea unui sistem relațional eficace și proactiv în raport cu acționarii și părțile interesate.

Administratorii Transgaz apreciază că, acționând în spiritul celor mai bune practici de guvernare corporativă se pot atinge obiectivele propuse și crește capitalul de încredere al părților interesate (stakeholders) în capabilitățile societății de a asigura maximizarea eficienței activității.

5.2.6 Politica de conformitate

Conformitatea înseamnă a acționa în concordanță cu regulile stabilită prin cadrul legal și de reglementare, propriile politici și proceduri precum și prin standardele de etică profesională și de conduită

În vederea atingerii acestui obiectiv, **SNTGN TRANSGAZ SA** se angajează să mențină înalte standarde juridice, etice și morale, să adere la principiile de integritate, obiectivitate și onestitate și se declară împotriva fraudei și a corupției.

SNTGN TRANSGAZ își exprimă în mod ferm angajamentul de a combate acest fenomen prin toate mijloacele legale pe care le are la dispoziție.

Politica antifraudă și anticorupție consolidează mesajul SNTGN TRANSGAZ SA: "Toleranță zero la fraudă și corupție de orice tip și în orice circumstanță"

TRANSGAZ a dezvoltat și adoptat setul de politici vizând:

- Politica antifraudă și anticorupție
- Planul de Integritate Transgaz
- Ghidul de bune practici adoptat la 18.02.2010 de către Consiliul Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

Prevenirea faptelor de corupție, la nivel organizațional și respectiv la nivel de angajat

La nivel **organizațional** sunt luate următoarele măsuri pentru prevenire faptelor de corupție:

- informatizarea proceselor interne;
- identificarea zonelor vulnerabile ale departamentelor/direcțiilor/ serviciilor independente/Succursalei Mediaș/ Exploatărilor Teritoriale și a riscurilor de corupție, simultan cu implementarea unui sistem de management al riscurilor de corupție;
- instituirea unui management al reclamațiilor și a unui sistem de evaluare (chestionare de măsurării a gradului de satisfacție a clientilor/ feedback) a proceselor pentru a putea fi îmbunătățite.

La nivel de **angajat**, sunt luate următoarele măsuri pentru prevenire faptelor de corupție:

- creșterea nivelului de educație profesională și civică a angajaților, precum și asumarea obligațiilor de conduită și etică profesională;

- informarea angajaților cu privire la modul de sesizare a faptelor de corupție și a instituțiilor care se ocupă de prevenirea și combaterea corupției;
- crearea unei culturi organizaționale puternice de descurajare a faptelor de corupție;
- respingerea categorică a tentațiilor oferite în schimbul îndeplinirii defectuoase sau neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu (sume de bani, bunuri, servicii, avantaje etc.);
- inventariate punctele vulnerabile dintr-o instituție și evaluarea riscul de apariție a corupției
- implementarea Managementului integrității - formă de management al resurselor umane, cu accent pe comunicare internă și performanță.

În acest sens, în semestrul I 2018, au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- a fost aprobată Declarația de politică antifraudă și anticorupție și Politica antifraudă și anticorupție prin HCA 26 din 30.05.2018;
- conform Ord. 1244/2017 Serv. Antifraudă din cadrul DCC/MEC a realizat 3 activități de prevenire a corupției la care au participat salariați cu funcții de conducere din cadrul societății. Instruirile au fost realizate în 14.02.2018 (Reprezentanța Transgaz) și în perioada 05-06.06.2018 la sediul Transgaz din Mediaș;
- s-a realizat evaluarea anuală a modului de implementare a Planului de integritate și adaptarea acestuia la riscurile și vulnerabilitățile nou apărute (*transmise prin Adresa DSMC 4226/29.01.2018, împreună cu Anexa 1 - Situația incidentelor de integritate, Anexa 2- Raportare implementare măsuri SNA Ministerul Justiției și Raport la data de 30.01.2018 privind stadiul realizării Planului de Integritate al S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.*);
- a fost inițiată o campanie de informare a salariaților privind fenomenul fraudei și corupției; în acest sens s-a transmis tuturor salariaților Declarația de aderare la SNA și Planul de integritate al societății;
- pentru identificarea zonelor cu risc mare de fraudă și corupție din cadrul societății a fost emisă Decizia nr.434/10.05.2018 privind constituirea Grupului de Lucru pentru prevenirea corupției care are ca principală atribuție coordonarea tuturor etapelor necesare managementului risurilor de corupție;
- s-a numit Consilierul de integritate la nivelul SNTGN Transgaz SA, prin Decizia nr.130/20.02.2018;
- declararea averilor, intereselor s-a realizat de către toți factorii vizati, în conformitate cu prevederile legale;
- se află în curs de elaborare *Metodologia de evaluare a riscurilor de corupție*;
- este în curs de elaborare Procedura de Sistem PS 06 SMI Prevenirea Corupției;
- este în curs de actualizare Codul de etică, în conformitate cu modificările legale;
- s-au realizat conform programului de pregătire și perfecționare profesională, cursurile de perfecționare a personalului de execuție, pe teme privind integritatea, corupția și frauda;

5.2.7 Sistemul de Control Intern/Managerial

1. Generalități

Definirea controlului intern/managerial

Necesitatea și obligativitatea organizării controlului intern/managerial în entitățile publice sunt reglementate prin Ordonanța Guvernului nr.119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul finanțiar preventiv.

Conform acestui act normativ, controlul intern/managerial este definit ca reprezentând *ansamblul formelor de control exercitate la nivelul entității publice, inclusiv auditul intern, stabilitate de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării*

fondurilor publice în mod economic, eficient și eficace; acesta include de asemenea structurile organizatorice, metodele și procedurile.

În SNTGN Transgaz, activitatea de control este percepță ca un mijloc de analiză a activităților societății, de adoptare și aplicare a unui nou tip de management intern care se asociază frecvent cu **activitatea de cunoaștere**, permitând astfel managementului să coordoneze activitățile din cadrul societății într-un mod eficient.

Controlul intern este privit ca **funcție managerială** și nu ca operațiune de verificare. Prin exercitarea funcției de control, conducerea constată abaterile rezultate de la obiectivele stabilite, analizează cauzele și dispune măsurile corrective sau preventive care se impun.

Prin dezvoltarea Sistemului de Control Intern/Managerial, SNTGN Transgaz trece la un nou tip de management, adecvat unei societăți flexibile, care include managementul strategic, managementul performanței și managementul riscurilor.

2. Cadru legislativ

Procesul de implementare, dezvoltare și monitorizare a Sistemului de Control Intern/Managerial, are ca bază legală următoarele acte normative:

- Ordonanța Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul finanțier preventiv;
- Legea nr. 234 din 7 decembrie 2010 privind modificarea și completarea OG nr. 119/1999;
- Ordinul Secretarului General al Guvernului nr 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, modificat și completat de Ordinul nr. 200/2016;
- Ordinul Secretarului General al Guvernului nr.201/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice;
- Ordinului Secretariatului general al Guvernului 600/20.04.2018 privind aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, publicat în Monitorul Oficial nr. 387/07.05.2018, Partea I, (aplicabil începând cu data de 07.05.2018)
- Reglementări internaționale:
  - Comitetul Entităților Publice de Sponsorizare a Comisiei TEADWAY (S.U.A)-COSO;
  - Institutul Canadian al Contabililor Autorizați (CRITERIA OF CONTROL)-COCO;
  - COMISIA EUROPEANĂ;
  - Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit (INSOSAI).
  -

Notă:

În anul 2018, prin *Ordinul Secretariatului general al Guvernului 600/20.04.2018* privind aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 387/07.05.2018, Partea I, s-a abrogat *Ordinul Secretariatului general al Guvernului 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice*, publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 444/22.06.2015, Partea I, cu modificările și completările ulterioare.

3. Structura organizatorică a Sistemului de Control Intern/Managerial

Structura organizatorică a Sistemului de control intern/managerial din cadrul SNTGN Transgaz SA, conform **Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 200/2016**, se prezintă astfel:

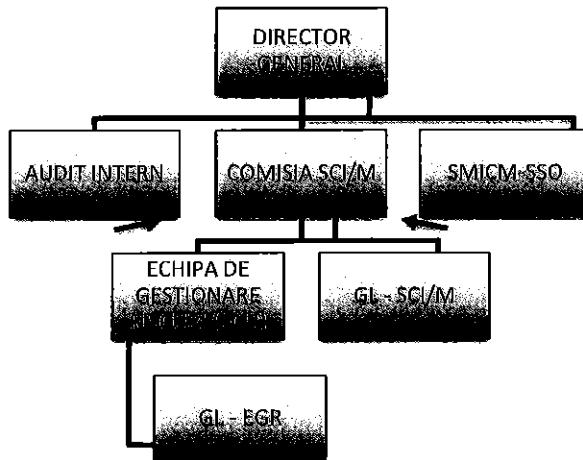

Figura 15 - Structura organizatorică a Sistemului de control intern/managerial din cadrul SNTGN Transgaz SA

NOTĂ:

GL-SCI/M - Grup de lucru pe Departament/Direcție/Serviciu independent/Succursala Mediaș/Exploatarea Teritorială pentru dezvoltarea SCI/M;

GL-EGR - Echipa de Gestionație a Riscurilor pe Departament/Direcție/Serviciu Independent/Succursala Mediaș/Exploatarea Teritorială.

Structura organizatorică prezentată în figură a fost valabilă până în data de 07.05.2018 când a intrat în vigoare Ordinul Secretariatului general al Guvernului 600/20.04.2018 privind aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, publicat în Monitorul Oficial al României nr.387/07.05.2018, Partea I, care a abrogat Ordinul Secretariatului general al Guvernului 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 444/22.06.2015, Partea I, cu modificările și completările ulterioare.

Noua structură organizatorică stabilită se prezintă astfel:

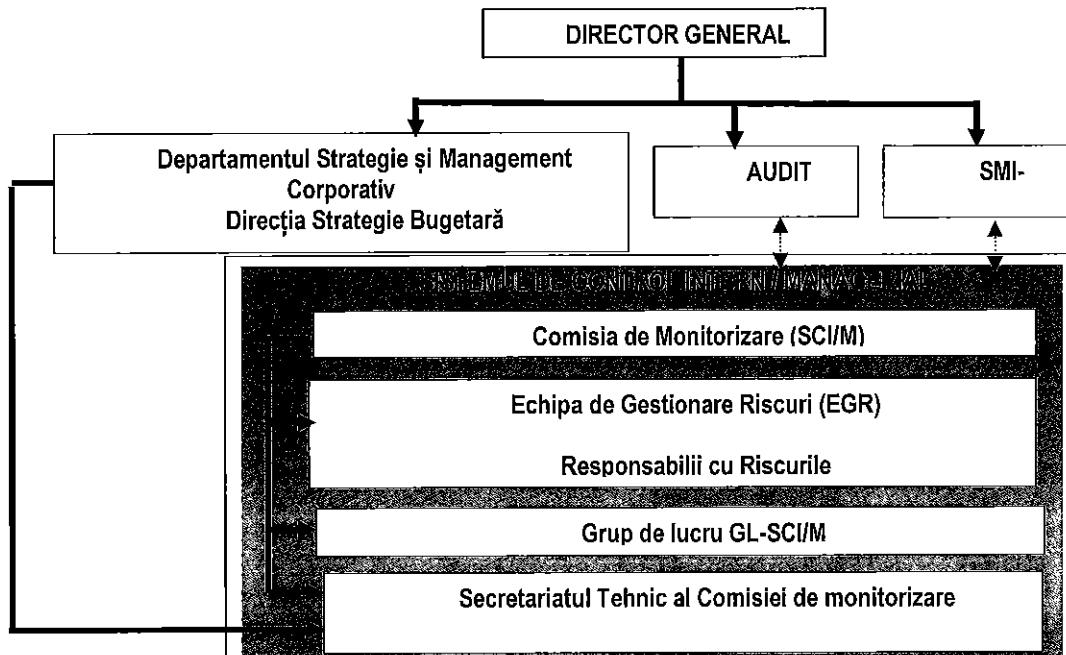

Figura 16 - Structura organizatorică a Sistemului de Control Intern/Managerial din cadrul SNTGN Transgaz SA

În vederea monitorizării, coordonării și îndrumării metodologice a implementării și dezvoltării sistemului de control intern/managerial, directorul general al SNTGN Transgaz SA a constituit prin Decizia nr. 603/

27.06.2017, o structură cu atribuții în acest sens, denumită **Comisia de monitorizare (CM)**, în componența următoare:

- **Președinte** al Comisiei de monitorizare este directorul general adjunct al societății domnul Hațegan Gheorghe;
- **Membrii** în Comisia de monitorizare sunt numiți directorii departamentelor/direcțiilor independente/Sucursalei Mediaș/Exploatărilor Teritoriale din cadrul societății;
- **Secretariatul** Comisiei de monitorizare este asigurat de Serviciul Implementare și Monitorizare SCI/M, din cadrul Direcției Strategie Bugetară, Departamentul Strategie și Management Corporativ.

Membrii Comisiei de monitorizare au desemnat un **responsabil cu dezvoltarea sistemului de control intern/managerial** în cadrul departamentului/direcției/Sucursalei/Exploatării Teritoriale pe care o reprezintă.

Modul de organizare și de lucru al Comisiei de Monitorizare, se află în responsabilitatea președintelui CM au fost stabilită pe baza **Regulamentul de Organizare și Funcționare al Comisiei de Monitorizare SCI/M** și prin Procedura de Proces PP "Activitatea Comisiei de monitorizare SCI/M".

Având în vedere intrarea în vigoare a Ordinului SGG 600/2018 s-a elaborat și supus spre aprobarea Directorului general un act de decizie internă privind constituirea Comisiei de monitorizare și actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a Comisiei de monitorizare SCI/M în conformitate cu prevederile ordinului în vigoare.

Președinte al *Comisiei de monitorizare* este directorul general adjunct al societății domnul Hațegan Gheorghe.

Membrii în *Comisia de monitorizare* sunt numiți directorii departamentelor/direcțiilor independente/Serviciilor independente/Sucursalei Mediaș/Exploatărilor Teritoriale din cadrul societății. Membrii *Comisiei de monitorizare* desemnează un **responsabil cu dezvoltarea sistemului de control intern/managerial** în cadrul departamentului/direcției/Sucursalei/ Exploatării Teritoriale pe care o reprezintă.

Secretarul *Comisiei de monitorizare* este șeful Serviciului Implementare și Monitorizare SCI/M.

Secretariatul Tehnic al Comisiei de monitorizare este asigurat prin Serviciul Implementare și Monitorizare a Sistemului de Control Intern/Managerial din cadrul Direcției Strategie Bugetară, Departamentul Strategie și Management Corporativ.

4. Standardele de control intern/managerial

Stabilirea sistemului de control intern/managerial intră în responsabilitatea conducerii fiecărei entități publice și trebuie să aibă la bază standardele de control intern/managerial promovate de Secretariatul General al Guvernului.

Standardele de control intern/managerial stabilite, conform **Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 400/2015** pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, modificat și completat de **Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 200/2016**, au definit un minimum de reguli de management pe care toate entitățile publice trebuie să le aplice.

Începând cu data de 07.05.2018, odată cu intrarea în vigoare a Ordinului Secretariatului general al Guvernului 600/20.04.2018 și abrogarea **Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr. 400/2015** pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare, Lista Standardelor de control intern/managerial și a grupării acestora pe cele 5 elemente cheie a rămas nemodificată.

Scopul standardelor de control intern/managerial, aplicate în SNTGN Transgaz este de a crea un sistem de referință care să permită evaluarea sistemului de control intern/managerial, la momente diferite și să evidențieze zonele și direcțiile de schimbare. Se poate spune că standardele furnizează bunele practici, pe care conducerea SNTGN Transgaz trebuie să le pună în aplicare.

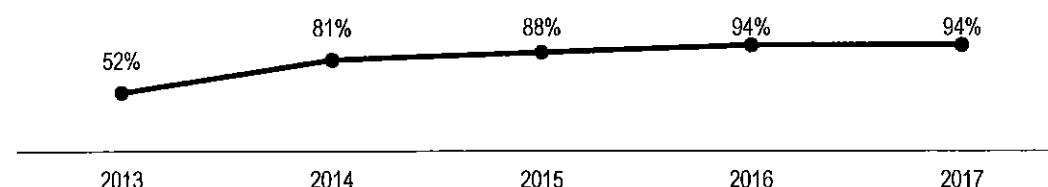
Controlul intern/managerial cuprinde standarde grupate pe 5 elemente-cheie, componente strâns interdependente între ele, care decurg din maniera în care sunt administrate activitățile și care sunt integrate acestor activități, aşa cum se prezintă în tabelul de mai jos:

Elemente Cheie	Standarde
I. MEDIUL DE CONTROL	
Grupează problemele legate de organizare, managementul resurselor umane, etica, deontologie și integritate.	Standardul 1 - Etică, integritate Standardul 2 - Atribuții, funcții, sarcini Standardul 3 - Competență, performanță Standardul 4 - Structura organizatorică
II. PERFORMANȚE ȘI MANAGEMENTUL RISCULUI	
Vizează problematica managementului legală de fixarea obiectivelor, planificare (planificare multianuală), programare (planul de management) și performanțe (monitorizarea performanțelor).	Standardul 5 - Obiective Standardul 6 - Planificarea Standardul 7 - Monitorizarea performanțelor Standardul 8 - Managementul riscului
III. ACTIVITĂȚI DE CONTROL	
Se focalizează asupra: documentării procedurilor, continuității operațiunilor, înregistrării exceptiilor, separării atribuțiilor, supravegherei, etc.	Standardul 9 - Proceduri Standardul 10 - Supravegherea Standardul 11 - Continuitatea activității
IV. INFORMARE ȘI COMUNICARE	
Vizează problemele ce țin de crearea unui sistem informațional adecvat și a unui sistem de rapoarte privind execuția planului de management, a bugetului, a utilizării resurselor, precum și gestionării documentelor.	Standardul 12 - Informarea și comunicarea Standardul 13 - Gestionarea documentelor Standardul 14 - Raportarea contabilă și financiară
V. EVALUARE AUDIT	
Vizează dezvoltarea capacitatei de evaluare a controlului intern/managerial, în scopul asigurării continuității procesului de perfecționare a acestuia.	Standardul 15 - Evaluarea sistemului de control intern/managerial Standardul 16 – Auditul intern

Pentru a răspunde prevederilor Ordinului SGG nr. 200/2016 de completare a Ordinului SGG nr.400/2015 în vigoare până la data de 07.05.2018 și a Ordinului SGG nr. 600/2018 care a intrat în vigoare începând cu data de 07.05.2018, în Semestrul I al anului 2018 au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- elaborarea, conform prevederilor Ordinului SGG nr.200/2016, care modifică și completează Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr.400 din 12 iunie 2015 privind aprobarea Codului controlului intern/managerial la entitățile publice, a *Situatiei Centralizatoare anuală privind stadiul implementării sistemului de control intern/managerial, conform rezultatelor autoevaluării la data de 31.12.2017, în cadrul SNTGN Transgaz SA și transmiterea acesteia Ministerului Economiei*;
- elaborarea, în vederea raportării stadiului implementării Sistemului de Control Intern/Managerial în cadrul SNTGN Transgaz SA la 31.12.2017 (rezultat în urma analizării și centralizării datelor din chestionarele de autoevaluare transmise de către entitățile organizatorice), a *Raportului directorului general asupra Sistemului de Control Intern/Managerial* conform modelului prevăzut în Anexa nr.4.3. din Instrucțiunile prevăzute la Ordinul SGG nr.400/2015 privind aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, modificat și completat de Ordinul SGG nr.200/2016 și alte documente anexe, și transmiterea acestora Ministerului Economie;

- aprobată și transmiterea către Ministerul Economiei a *Programului de dezvoltare al Sistemului de Control Intern/Managerial în cadrul SNTGN Transgaz SA 2018-2021*, elaborat conform prevederilor Ordinului Secretariatului General al Guvernului nr.400 din 12 iunie 2015 privind aprobată Codulului controlului intern/managerial la entitățile publice, modificat și completat de OSGG nr.200/2016, art.4, alin.(1) coroborat cu art.8, alin.(1);
- postarea *Programului de dezvoltare al Sistemului de Control Intern/Managerial în cadrul SNTGN Transgaz SA 2018-2021*, în baza de date, **TRANSGAZ (intranet)-ZoneInterDep – ControlInternManagerial**, în folderul dedicat fiecărei structuri, în vederea conformării;
- actualizarea Zonei comune (**transgaz on intranet – ZoneInterDep – "ControlIntern Managerial"**), cu accesul limitat al membrilor Comisiei CM numiți prin Decizie, al responsabililor SCI/M și al responsabililor cu risurile, pe departament/direcție independentă/serviciu independent/Sucursala Mediaș/exploatare teritorială; această zonă este creată atât pentru realizarea unei comunicări rapide și eficiente privind elaborarea tuturor documentelor justificative necesare demonstrării implementării SCIM în cadrul tuturor entităților societății, cât și pentru diseminarea informațiilor;
- inventarierea activităților procedurabile din cadrul Transgaz SA la data de 30.06.2018, a evidențiat un număr de 220 activități declarate procedurabile, un număr de 4 proceduri de sistem și 126 proceduri de proces elaborate;
- transmiterea, la sfârșitul anului 2017, de către toate structurile organizatorice existente, (conform organigramei), a *Rapoartelor privind monitorizarea performanțelor pentru anul 2017*, către secretariatul Comisiei de Monitorizare;
- analizarea și centralizarea *Rapoartelor privind monitorizarea performanțelor pentru anul 2017*, de către Serviciul Implementare și Monitorizare SCI/M, și elaborarea *Informării privind monitorizarea performanțelor, la nivelul SNTGN Transgaz, pentru anul 2017*; aceasta prezintă o analiză a gradului de realizare a obiectivelor în baza indicatorilor de performanță stabiliți, prin *Sistemul de Monitorizare a desfășurării activității, anul 2017*;
- elaborarea *Raportului privind stadiul implementării Sistemului de Control Intern/Managerial, la nivelul SNTGN Transgaz, pentru anul 2017*, ca urmare a analizării și centralizării datelor din chestionarele de autoevaluare transmise de către entitățile organizatorice; acesta prezintă o evaluare a modului de implementare a fiecărui standard în parte, de către fiecare structură organizatorică și o evaluare generală la nivelul societății. Standardele de control intern/managerial sunt considerate a fi implementate, parțial implementate sau neimplementate în funcție de îndeplinirea criteriilor specifice fiecărui standard; gradul de conformitate a sistemului de control intern/managerial este stabilit în funcție de numărul standardelor implementate; stadiul de implementare a sistemului de control intern/managerial, pentru cele 151 structuri organizatorice, s-a analizat la nivelul fiecărui standard de control intern/managerial din cadrul celor 5 elemente cheie ale controlului intern;
- concluziile, *Raportului privind stadiul implementării Sistemului de Control Intern/Managerial, la nivelul SNTGN Transgaz, pentru anul 2017*, sunt:
  - **gradul de conformitate a sistemului de control intern/managerial, în SNTGN Transgaz este 94 %.** Evoluția gradului de conformitate a SCI/M, față de anii precedenți se prezintă în figura de mai jos:

Grafic 28-Evoluția gradului de implementare al SCI/M

- **gradul mediu de implementare al standardelor de control intern/managerial, la nivelul celor 151 structuri, la data de 31.12.2017 este 98,18 % standarde implementate, în creștere cu 1,28% față de 2016;**

- operatiunea de verificare și autoevaluare a propriului sistem de control intern managerial și elaborarea respectiv prezentarea raportului asupra sistemului de control intern managerial, se face anual;
- **autoevaluarea sistemului de control intern/managerial** previne funcționarea defectoasă a controlului intern/managerial, prin detectarea deficiențelor și corectarea acestora.
- propunerea Președintelui Comisiei de Monitorizare, de organizare a unui curs de perfecționare în domeniul SCI/M, pentru un grup de 25 persoane cu funcții de conducere, în vederea perfecționării în procesul de implementare/dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, inclusiv a registrului riscurilor și a procedurilor formalizate pe activități; referatul de necesitate se află în analiză la Departamentul Organizare, Resurse Umane/Biroul Programare și Urmărire Formare Profesională.

Acțiuni de realizat pentru perioada următoare:

- actualizarea Deciziei nr. 548 din 26.07.2016 privind numirea responsabililor SCI/M din cadrul SNTGN Transgaz SA;
- actualizarea Deciziei nr.603/27.06.2017 privind constituirea Comisiei de Monitorizare;
- actualizarea Procedurii de Proces *Activitatea Comisiei de monitorizare SCI/M*;
- actualizarea Procedurii de Proces PP–162 *Autoevaluarea Sistemului de Control Intern/Managerial al SNTGN Transgaz SA*;
- aprobarea *Informării privind monitorizarea performanțelor la nivel de SNTGN Transgaz, pentru anul 2017*;
- aprobarea *Raportului privind stadiul implementării Sistemului de Control Intern/Managerial, la nivelul SNTGN Transgaz, pentru anul 2017*;
- aprobarea *Sistemului de monitorizare a desfășurării activităților din structura obiectivelor SNTGN Transgaz, pentru anul 2018*;
- desfășurarea instruirii membrilor Comisiei de monitorizare și a responsabililor SCI/M cu fiecare departament/direcție/ serviciu independent/Sucursala Mediaș/exploatarea teritorială, repartizați pe 3 grupe de lucru, cu următoarea tematică:
  - modul de completare a *Fișelor analitice* și a *Fișelor sintetice* pentru fiecare entitate organizatorică din cadrul Transgaz SA pentru anul 2018 conform Procedurii de Sistem PS 07 SMI *Managementul sistemului de control intern/managerial*
  - modul de completare a anexelor prevăzute în Procedura de Sistem PS 05 SMI *Managementul riscurilor*

5.2.8 Managementul Riscului

1. Cadrul legislativ

Principalele acte normative care stau la baza reglementării managementului riscurilor, în cadrul SNTGN Transgaz SA sunt următoarele.

- Ordonanța Guvernului nr. 119/2015 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv;
- Legea nr. 234 din 7 decembrie 2010 privind modificarea și completarea OG nr. 119/1999;
- Ordinul Secretarului General al Guvernului nr.400/2015 pentru aprobatia Codului controlului intern/managerial al entităților publice, cu modificările și completările ulterioare; abrogat în 07.05.2018.
- Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr 600/2018 privind aprobatia Codului controlului intern managerial al entităților publice; în vigoare din 07.05.2018.
- Metodologia-de-management-al-riscurilor-2018, elaborată de Secretariatul General al Guvernului.

- Ordinul Secretarului General al Guvernului nr.201/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind coordonarea, îndrumarea metodologică și supravegherea stadiului implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial la entitățile publice;
- SR EN 31000:2010, Managementul riscului- Principii și linii directoare
- SR EN 31010:2010, Managementul riscului- Tehnici de evaluare a riscului

2. Cadrul organizațional al procesului de management de risc

În vederea gestionării riscurilor la nivelul societății, directorul general al SNTGN Transgaz SA a constituit prin Decizia nr.602/27.06.2017, o structură cu atribuții în acest sens, denumită **Echipa de Gestionare a Riscurilor (EGR)**, în componența următoare:

- **Președinte** a EGR este directorul general adjunct al societății domnul Târsac Grigore;
- **Membrii** în EGR sunt numiți înlocuitorii directorilor de departamente/direcții/servicii independente/Sucursala Mediaș/Exploatare Teritorială. Aceștia sunt **Responsabili cu risurile**;
- **Secretariatul EGR**, este asigurat de Biroul Managementul Riscului/Serviciul Implementare și Monitorizare SCI/M, din cadrul Direcției Strategie Bugetară, Departamentul Strategie și Management Corporativ.

În cadrul SNTGN Transgaz, adițional Echipei de gestionare a riscurilor (EGR), se constituie, la nivelul fiecărui departament/direcție independentă/Sucursala Mediaș/Exploatărilor Teritoriale, **Echipe de Gestionare a Riscurilor (GL-EGR)**, echipe constituite din șefii de servicii din entitățile respective.

Modul de organizare și activitatea Echipei de Gestionare a Riscurilor este în responsabilitatea președintelui și este stabilit prin **Regulamentul de Organizare și Funcționare a EGR**.

Esența procesului de management al riscului, din cadrul SNTGN Transgaz SA, este reprezentată de o serie de cinci subprocese:

- a) Stabilirea contextului
- b) Identificarea riscurilor
- c) Evaluarea riscurilor
- d) Tratarea riscurilor

Paralel cu procesul de bază, pentru a se asigura că în proces se folosește informația adecvată și pentru diseminarea concluziilor și a informațiilor se realizează comunicarea și consultarea folosind rețeaua INTRANET "ZoneInterDep" și "zonapublica.transgaz.ro".

Monitorizarea și continuă revizuire a registrelor de riscuri garantează că identificarea, analiza, evaluarea și tratarea riscurilor sunt mereu de actualitate.

3. Acțiuni întreprinse în semestrul I 2018

În Semestrul I al anului 2018 au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- a) elaborarea draft-ului *Strategiei de managementul riscului*; aceasta stabilește cadrul pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea și controlul riscurilor semnificative, în vederea menținerii lor la niveluri acceptabile, în funcție de *limita de toleranță la risc*; prin strategia de managementul riscului, s-a stabilit toleranța la risc în raport cu expunerea la risc, utilizând o scală cu 3 trepte, rezultând o matrice cu 9 "valori" pentru expunerea la risc;
- b) transmiterea Draft-ului *Strategiei de managementul riscului*, spre analiză, funcțiilor relevante, în vederea verificării conformității cu politicile societății și cu legislația în vigoare;
- c) analizarea și centralizarea, în luna ianuarie 2018, a Rapoartelor privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor pentru anul 2017, de către secretariatul Echipei de Gestionare a Riscului.

d) Analiza riscurilor semnificative identificate la nivelul societății:

Riscuri privind sectorul gazelor naturale
Riscul asociat intervenției guvernamentale în sectoarele principale de infrastructură.
Modificarea cadrului de reglementare specific pieței gazelor naturale și a reglementărilor legislative aplicabile activității societății.
Impactul proiectelor concurente asupra activității de transport internațional de gaze naturale.
Fluctuația sezonieră a activității.
Modificarea prețurilor gazelor naturale din România.
Riscuri privind activitatea de transport gaze naturale
Caracterul reglementat al activității de transport gaze naturale.
Variările prețului gazului achiziționat de societate.
Riscul aferent implementării noului model de activitate al SNTGN Transgaz SA.
Încheierea contractelor de transport internațional în baza unor acorduri interguvernamentale.
Neîndeplinirea programului minim de investiții - obligație a SNTGN Transgaz SA conform Acordului de Concesiune.
Riscul de a nu reuși îmbunătățirea profitabilității activității curente de transport gaze naturale și reducerea consumului tehnologic.
Riscul privind accesul limitat la surse proprii pentru finanțarea planurilor de dezvoltare.
Imposibilitatea de a dezvolta alte activități generatoare de profit ca domeniu principal de activitate.
Riscul ca ANRE să nu accepte remunerarea investițiilor efectuate și introducerea acestora în RAB.
Riscul ca Sistemul Național de Transport să poată fi afectat de catastrofe naturale.
Riscul privind regimul informațiilor clasificate ale SNTGN Transgaz SA.
Sindicale puternice ce pot îngreuna procesul de optimizare și eficientizare a activității societății.
Riscuri financiare
Creditare.
Cursul valutar.
Rata dobânzii.
Lichiditate.

Riscul determinat de corelarea cu evoluția pieței globale

Evenimentele de pe piață financiară mondială au impact direct, asupra evoluției economiei românești, fapt reflectat în evoluția pieței de capital românești în ultimii ani. Prin urmare, evoluțiile la nivel mondial afectează atât activitatea societății SNTGN Transgaz, cât și evoluția acesteia pe piața de capital.

Economia României, ca oricare economie emergentă, este sensibilă la fluctuația activității la nivel global. Evenimentele de ordin geopolitic, economic, social de pe piață mondială au un impact semnificativ asupra climatului economic în care SNTGN Transgaz își desfășoară activitatea.

Nivelul riscului analizat are tolerabilitate scăzută, și s-au stabilit măsuri de monitorizare permanentă și anume: atenție sporită spre politicele guvernamentale, prin comunicarea sistematică și adecvată cu reprezentanții acționarului majoritar (Statul Român), ai acționarilor și ai tuturor celorlalte părți interesate pentru integrarea activității economice a societății în strategia națională a domeniului energetic.

S-a identificat următoarea oportunitate: creșterea continuă a economiilor emergente ale lumii va impulsiona cererea pentru energie în aceste țări și va crește oportunitățile pentru extinderea companiilor din sectorul de gaze naționale în aceste piețe.

Riscuri strategice-financiare

Riscul de credit

Riscul de credit este riscul ca societatea să suporte o pierdere financiară ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către un client sau o contrapartidă la un instrument finanțier, iar acest risc rezultă în principal din creațele comerciale, și a celorlalte tipuri de creațe.

Instrumentele de control sunt :

- referințele privind bonitatea clienților sunt obținute în mod normal pentru toți clienții noi;
- data de scadență a datorilor este atent monitorizată;
- sumele datorate după depășirea termenului sunt urmărite cu promptitudine.

Acest risc este apreciat a fi risc cu tolerare scăzută.

Riscul de lichiditate

Managementul prudent al riscului ce vizează lichiditatele implică menținerea de numerar suficient și a unor linii de credite disponibile. Datorită naturii activității, societatea urmărește să aibă flexibilitate în posibilitățile de finanțare, prin menținerea de linii de credit disponibile pentru finanțarea activităților de exploatare. Acest risc este apreciat a fi risc cu tolerare scăzută.

Riscul valutar

Societatea este expusă fluctuațiilor cursului de schimb valutar prin datoria generată de împrumuturile sau datoriile comerciale exprimate în valută. Datorită costurilor mari asociate, politica societății este să nu utilizeze instrumente finanțiere pentru diminuarea acestui risc.

Este un risc tolerabil, astfel că ținerea sa sub control nu necesită măsuri speciale.

Riscul de rată de dobândă

Fluxurile de numerar finanțare ale societății sunt afectate de variațiile ratei dobânzilor în principal datorită împrumuturilor cu dobândă variabilă. Societatea nu utilizează instrumente finanțiere pentru a se proteja față de fluctuațiile ratei dobânzii.

Este un risc tolerabil, astfel că ținerea sa sub control nu necesită măsuri speciale.

Riscul de piață

BVB fiind o bursă mică, prezintă o anumită fragilitate în ce privește fluctuația prețului de piață al acțiunilor cotate, acesta fiind influențat de informațiile puse la dispoziție de către societate.

Pentru acest risc de nivel mediu, cu tolerabilitate scăzută, s-au stabilit ca instrument de control asigurarea unui control finanțier preventiv care impune urmărirea strictă a cheltuielilor angajate, cu încadrarea în limitele legale și bugetare.

Riscuri strategice în domeniile sectorului gazelor naturale și al transportului de gaze naturale

Riscul legat de obținerea autorizațiilor de construire.

Activitatea principală a SNTGN Transgaz, și anume transportul gazelor naturale prin conducte, are un impact semnificativ asupra mediului, ceea ce presupune obținerea și reînnoirea autorizațiilor care reglementează activitatea Societății, obținerea autorizațiilor de construire și de mediu pentru lucrările subcontractate din programele SNTGN Transgaz.

Activitatea societății este supusă unui volum mare de reglementări din diverse domenii care, dacă nu sunt respectate, pot conduce la sancționarea societății sau suspendarea activității. De asemenea, societatea se confruntă cu lipsa de coerență și concordanță existentă între aceste reglementări, din cauza cărora apar cheltuieli suplimentare și întârzierea începerii sau finalizării unor lucrări de modernizare sau reabilitare ale SNT, cu efecte negative, cum sunt: avariile tehnice, urmate de pierderi de produs transportat și primirea de sancțiuni din partea autorităților.

Nivelul riscului determinat de cadrul de reglementare și de autorizare analizat este mare, este un risc intolerabil pentru care s-au stabilit măsuri urgente pentru ținerea sub control a acestuia:

- demersuri urgente și sistematice pentru actualizarea/finalizarea Codului rețelei și punerea lui în acord cu reglementările europene;
- demersuri pentru reglementarea situației juridice a terenurilor afectate de obiective aparținând SNTGN Transgaz;
- demersuri pentru obținerea acordurilor de acces în teren, pentru lucrări de investiții ale SNT.

Riscul legat de cadrul reglementat în care societate își desfășoară activitatea

Specifice sectorului de gaze naturale :

- modificarea cadrului de reglementare specific pieței gazelor naturale;
- riscul asociat intervenției guvernamentale în sectoarele principale de infrastructură;
- eventuală creștere a prețului gazelor naturale din România generată de liberalizarea pieței poate avea ca efect o scădere a consumului de gaze naturale și implicit poate genera un impact nefavorabil asupra performanței financiare a SNTGN Transgaz SA;
- fluctuația sezonieră a activității.

Specifice activității de transport gaze naturale

- activitatea de transport se desfășoară într-un cadru reglementat;
- variațiile prețului gazului achiziționat de societate;
- neîndeplinirea programul minim de investiții-obligație a SNTGN Transgaz SA conform Acordului de Concesiune;
- riscul de a nu reuși imbunătățirea profitabilității activității curente de transport gaze naturale și reducerea consumului tehnologic;
- acces limitat la surse proprii pentru finanțarea planurilor de dezvoltare;
- imposibilitatea de a dezvolta alte activități generatoare de profit ca domeniu principal de activitate;
- remunerarea investițiilor efectuate și introducerea acestora în RAB se face cu acceptul ANRE.

Aceste riscuri sunt monitorizate sistematic, se inițiază discuții pe aceste teme cu autoritățile competente. Nivelul acestor riscuri este considerat major.

S-au identificat următoarele oportunități:

- interacțiunea cu guvernele și organismele de reglementare: lanțurile de aprovisionare din sectorul de gaze sunt tot mai interconectate, iar gestionarea lor în contextul mai multor guverne cu politici și reglementări în schimbare implică provocări semnificative; acest sector se îndreaptă rapid și către noi zone geografice și tehnice; acestea înseamnă noi provocări pentru guverne și perioade scurte de timp în care trebuie luate decizii critice, cu implicații profunde, pe termen lung, pentru SNTGN Transgaz;
- investiții în cercetare și dezvoltare, pentru ca societatea să rămână competitivă.

Riscul de catastrofe naturale

Aceasta categorie de riscuri cuprinde în principal fenomenele naturale: cutremure, temperaturi extreme, inundații, incendii, alunecări de teren, furtuni, căderi masive de zăpadă, îngheț etc. Sunt riscuri cu probabilitate mică și impact ridicat.

- e) Organizarea și desfășurarea ședinței Echipei de Gestionație Riscuri la data de 08.03.2018.

- f) Avizarea în cadrul ședinței EGR a următoarelor documente:
- *Strategia de managementul riscului*
  - *Informarea privind desfășurarea procesului de gestionare a riscului la nivelul SNTGN Transgaz, pentru anul 2017;*
  - *Referatul privind aprobarea Limitei de toleranță propusă pentru anul 2018;*
  - *Referatul privind aprobarea Profilul de risc al SNTGN Transgaz, pentru anul 2017;*
  - *Registrul Riscului la nivel de societate, pentru anul 2018;*
  - *Programul de măsuri pentru minimizarea riscurilor, la nivel de societate; pentru anul 2018.*
- g) Aprobarea de către Directorul General a următoarelor documente:
- *Informarea privind desfășurarea procesului de gestionare a riscului la nivelul SNTGN Transgaz, pentru anul 2017;*
  - *Referatul privind aprobarea Limitei de toleranță propusă pentru anul 2018;*
  - *Referatul privind aprobarea Profilul de risc al SNTGN Transgaz, pentru anul 2017;*
  - *Registrul Riscului la nivel de societate, pentru anul 2018;*
    - *Programul de măsuri pentru minimizarea riscurilor, la nivel de societate, pentru anul 2018.*
- h) Elaborarea și aprobarea Procedurii de Sistem PS 05 SMI Managementul riscurilor;

4. Acțiuni de realizat pentru perioada viitoare

Acțiunile de realizat pentru perioada următoare sunt:

- Analiza impactului Ordinului SGG 600/2018, asupra organizării procesului de management al riscurilor astfel încât să fie adaptat dimensiunii, complexității și mediului specific al SNTGN Transgaz.
- Actualizarea Deciziei nr.602/27.06.2017 privind constituirea Echipei de Gestionaře a Riscurilor;
- Elaborarea și aprobarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al Echipei de Gestionaře a Riscurilor;
- Aprobarea *Strategiei de managementul riscului*
- Elaborarea de către toate structurile organizatorice a formularelor stabilite în Procedura de sistem "Managementul Riscului":
  - Lista obiectivelor specifice și a indicatorilor de performanță, la nivel de departament/direcție independent/exploatare teritorială/Succursala Mediaș/serviciu independent;
  - Lista obiectivelor operaționale, indicatorilor, activităților și a riscurilor, la nivel de serviciu/birou;
  - Registrul de Riscuri la nivel de serviciu, birou RegR-RR;
  - Registrul de Riscuri la nivel de departament RegR-RD;
  - Plan de măsuri pentru minimizarea riscurilor;
  - Fișă de Urmărire a Riscului FUR;
  - Fișă Alertă la Risc FAR (dacă este cazul);
  - Raport privind desfășurarea procesului de gestionare și monitorizare a riscurilor, pentru anul 2018.

5.2.9 Comunicare internă și externă pentru creșterea capitalului de imagine a societății

Parte componentă a strategiei de dezvoltare a societății, **politica de comunicare și responsabilitate socială** are ca obiectiv atât creșterea permanentă a gradului transparent de comunicare și de responsabilizare al companiei față de salariaj, acționari, parteneri, comunitate și mediu cât și eficientizarea tuturor acțiunilor desfășurate în acest sens.

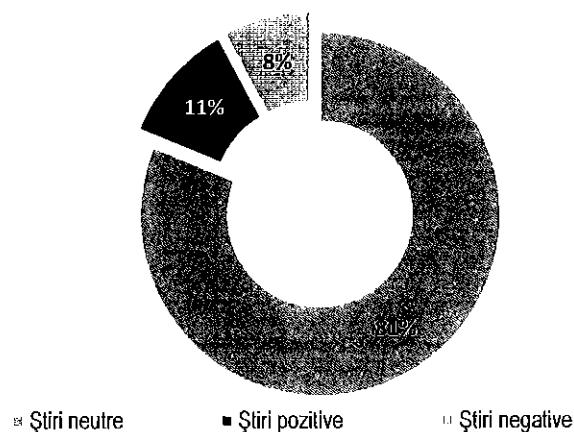
Sub sloganul "**O COMPANIE RESPONSABILĂ ESTE O COMPANIE A VIITORULUI**", întreaga activitate de comunicare internă și externă a societății este modelată pe și se desfășoară în conformitate cu principiile deontologiei profesionale, eticei, transparenței și bunelor practici de business și colaborare, culturii și valorilor organizaționale. Activitatea de comunicare generală, internă și externă se derulează la nivelul societății în baza procedurii elaborate în conformitate cu cerințele SMICMSSM.

Monitorizarea infografică a știrilor privind activitatea Transgaz în Semestrul I 2018

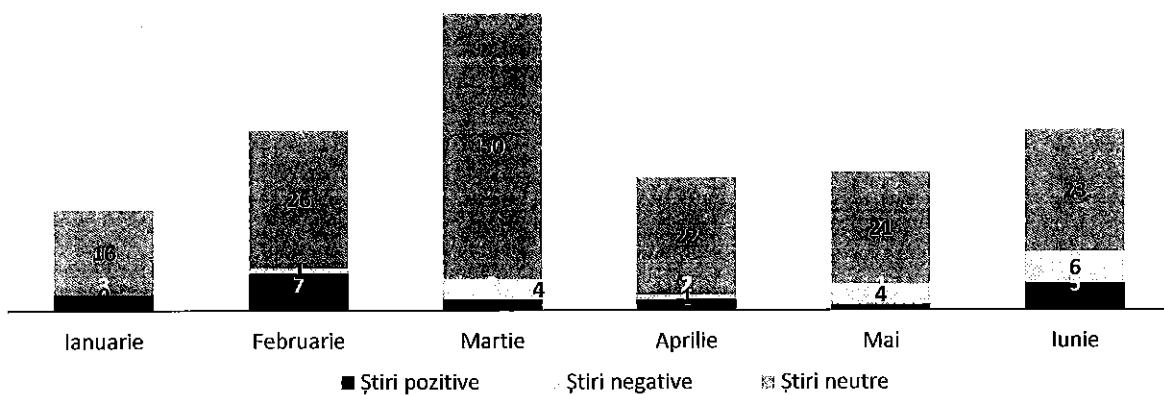
În urma monitorizării știrilor privind activitatea Transgaz, apărute pe canalele media în semestrul I 2018, menționăm că în acestea au fost în număr de **194** din care:

Ştiri neutre	158	81%
Ştiri pozitive	20	11%
Ştiri negative	16	8%
Total știri	194	100%

Ponderea știrilor privind activitatea Transgaz în semestrul I 2018

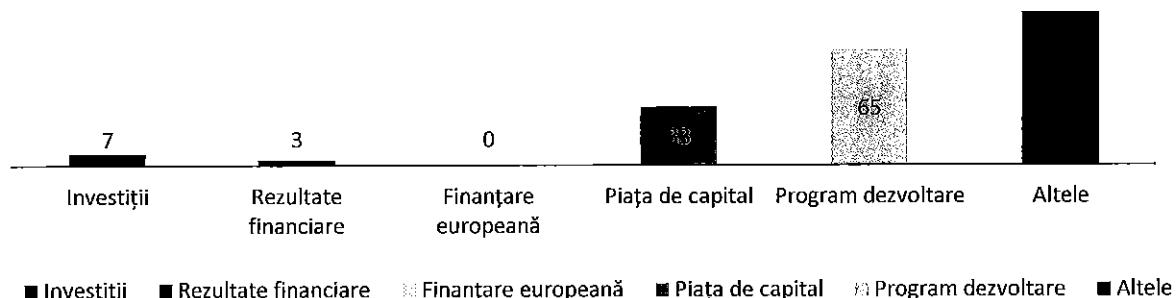

Distribuția pe luni în semestrul I 2018 a referirilor media pozitive, neutre, negative apărute este următoarea:

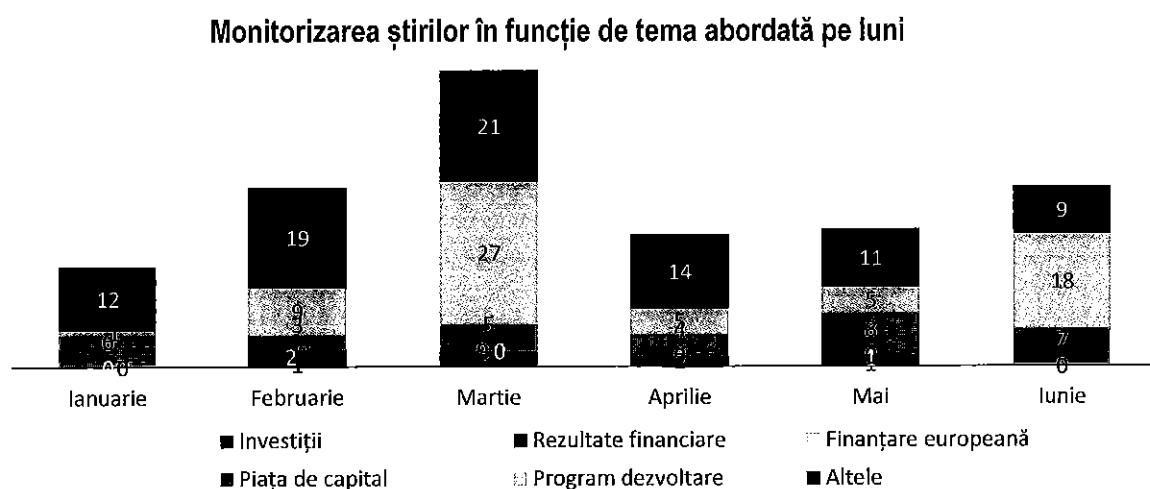

Distribuția totală pe semestrul I 2018 a referirilor apărute funcție de tema abordată, investiții, rezultate financiare, finanțare europeană, piața de capital, program de dezvoltare se prezintă astfel:

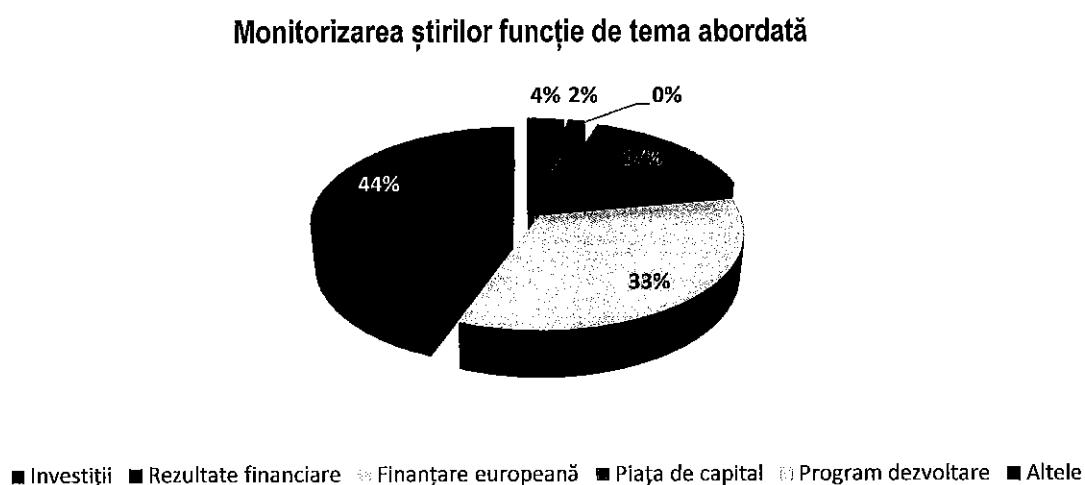
Monitorizarea știrilor în funcție de tema abordată la data de 30.06.2018

Distribuția pe luni în semestrul I 2018 a referirilor apărute funcție de tema abordată se prezintă astfel:

Ponderea referirilor apărute semestrul I 2018 funcție de tema abordată se prezintă astfel:

5.2.10 Indicatori cheie de performanță nefinanciari

Din categoria **indicatorilor nefinanciari operaționali de performanță** (prezentați în Anexa a 2a a HG 722/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a unor prevederi din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice) în cadrul societății sunt monitorizați următorii indicatori:

Indicatori cheie de performanță – nefinanciari pentru calculul componentei variabile a remunerării

Nr. crt	Indicator	Obiectiv	Nr crt.	Semestrul I 2018		Gradul de realizare
				Planificat	Realizat	
Operationali						
6	Monitorizare Strategie de investiții și implementare	Realizarea proiectelor FID din Planul de dezvoltare pe 10 ani $I = (\text{acțiuni realizate} + \text{demarate}) / \text{acțiuni propuse}$ 1. Dezvoltarea pe teritoriul României a Sistemului Național de Transport Gaze Naturale pe Coridorul Bulgaria – România – Ungaria – Austria (BRUA faza 1).	6.1	Obținerea deciziei exhaustive (în conformitate cu prevederile din Regulamentul UE nr 347/2013)	Realizat (martie 2018)	100%
7	Creșterea eficienței energetice	Menținerea ponderii consumului tehnologic în total gaze naturale vehiculate sub 1%	7.1	<1	0,72 La nivelul semestrului I 2018	138,8%
Orientații către servicii publice						
8	Indicatori de performanță ai serviciului de transport gaze naturale	Realizarea ţintelor prevăzute în Standardul de performanță pentru serviciului de transport și de sistem al gazelor naturale (ordinul ANRE 161/26.11.2015 intrat în vigoare la 1 octombrie 2016)	8.1	$IP_0^1 \geq 90\%$	97,69%	0%
8.2	$IP_1^1 \geq 95\%$	33,33%				
8.3	$IP_1^2 \geq 95\%$	33,33%				
8.4	$IP_1^3 \geq 95\%$	100%				
8.5	$IP_1^4 \geq 95\%$	-				
8.6	$IP_1^5 \geq 95\%$	-				
8.7	$IP_2^1 \geq 95\%$	100%				
8.8	$IP_2^2 \geq 95\%$	-				
8.9	$IP_3^1 \geq 95\%$	22,22%				
8.10	$IP_3^2 \geq 95\%$	-				
8.11	$IP_3^3 \geq 95\%$	0%				
8.12	$IP_3^4 \geq 95\%$	50%				
8.13	$IP_4^1 \geq 95\%$	-				
8.14	$IP_5^1 \geq 98\%$	77,89%				
8.15	$IP_5^2 \geq 98\%$	33,33%				

			8.16	$IP_6^1 \geq 98\%$	5,1%	
			8.17	$IP_6^2 \geq 98\%$	43,88%	
			8.18	$IP_7^1 \geq 80\%$	100%	
			8.19	$IP_8^1 \geq 98\%$	100%	
			8.20	$IP_8^2 \geq 98\%$	-	
			8.21	$IP_9^1 \geq 90\%$	-	
Guvernanță corporativă						
9	Implementarea sistemului de control intern/managerial	<i>Implementarea prevederilor Ordinului SGG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice cu completările ulterioare. I = standarde implementate/standarde prevăzute de ordinul 600/2018*100</i>	9.1	94%	94% Nr. ME 270251/30.01.2018 Adresa nr DSMC/2497/17.01.2018	Se monitorizeaza anual
10	Satisfacția clienților	Realizarea ţintelor prevăzute în planul de administrare (Conform PP 165 Evaluarea satisfacției clienților un punctaj între 6-8 reprezintă faptul că serviciile oferite au satisfăcut în mod corespunzător cerințele clienților)	10.1	7,8	7,7 pentru anul 2017	Se monitorizeaza anual
11	Stabilirea politicilor managementului de risc și monitorizarea riscului	Realizarea ţintelor prevăzute în Planul de administrare privind implementarea cerințelor Standardului 8 din Ordinului SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice.	11.1	Elaborarea strategiei privind managementul riscului	Realizat Strategia de Managementul Riscului este elaborată. Se află în curs de aprobare.	100%
			11.2	Elaborarea procedurii de sistem Managementul Riscului	Realizat Procedura de Sistem "Managementul Riscului" PS 05 SMI este elaborată și aprobată	
			11.3	Elaborarea procedurii de desfășurare a activității EGR	Ca urmare a analizei de impact a intrării în vigoare a Ordinului Secretariatului General al Guvernului privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice nr. 600/2018, s-a hotărât ca Procedura de Proces "Activitatea Echipei de Gestioneare a Riscului" să nu se mai elaboreze. Desfășurarea activității	

					EGR este stabilită în Procedura de Sistem "Managementul Riscului" și în "Regulamentul de Organizare și Funcționare al Echipei de Gestionaře a Riscului"	
12	Raportarea la timp a indicatorilor cheie de performanță	Încadrarea în termenele legale de raportare $I = \text{termene efective de raportare} / \text{termene prevăzute de raportare} * 100$	12.1	Calendar de comunicare financiară către BVB	Realizat 100% pentru sem.I	100%
			12.2	Stadiul realizării Planului de dezvoltare a sistemului național de transport gaze naturale pe 10 ani	Realizat prin Adresa DSMC 10014/01.03.2018 Termen de raportare 15 martie 2018	
			12.3	Raportare SCI/M	Realizat Adresa Nr. ME 270251/ 30.01.2018 Adresa nr DSMC/2497/ 17.01.2018 - raportare pt anul 2017 (se raportează anual)	
			12.4	Raportare privind realizarea indicatorilor de performanță ai serviciului de transport gaze naturale	Realizat Adresa nr.7349/14.02.2018- raportare pt 2017 (se raportează anual către ANRE)	
			12.5	Raportare formular S1100 privind monitorizarea aplicării prevederilor OUG 109/2011	Realizat prin Adresa DSMC 30292/ 19.06.2018 Adresa DSMC 34773/11.07.2018 Termen - 45 de zile calendaristice de la data încheierii perioadei de raportare	
13	Creșterea integrității instituționale prin includerea măsurilor de prevenire a corupției ca element al planurilor manageriale	Respectarea măsurilor asumate prin Planul de integritate aprobat $I = \text{măsuri realizate în termen} / \text{măsuri propuse} * 100$	13.1	Elaborarea unei proceduri privind prevenirea corupției	Au fost aprobată Declarația de politică antifraudă și anticorupție și Politica antifraudă și anticorupției prin HCA 26 din 30.05.2018, iar procedura este în lucru	Se monitorizează anual
			13.2	Elaborarea unei metodologii de evaluare a riscurilor de corupție	In lucru	
			13.3	Publicarea rezultatelor evaluării SCIM	Realizat	
			13.4	Crearea unei baze de date cu societățile care nu au executat corespunzător contractele încheiate cu TRANSGAZ în urma	Baza de date a fost constituită la nivelul societății	

	procedurilor de achiziții publice	
13.5	Elaborarea unei politici anti-mită la nivelul societății	Au fost aprobată Declarăția de politică antifraudă și anticorupție și Politica antifraudă și anticorupției prin HCA 26 din 30.05.2018
13.6	Identificarea și asimilarea de bune practici din Ghidul de bune practici al OCDE	În lucru
13.7	Organizarea de cursuri de perfectionare pe teme privind integritatea, corupția și frauda (personal de execuție);	Realizat conform programului de pregătire și perfecționare profesională
13.8	-Inițierea unei campanii de informare a salariaților privind fenomenul fraudei și corupției (personal de execuție);	Intern: a fost transmis tuturor salariaților Declarăția de aderare la SNA și Planul de integritate al societății. Extern: conform Ord. 1244/2017 Serv. Antifraudă din cadrul DCC/MEc a realizat 3 activități de prevenire a corupției la care au participat salariații cu funcții de conducere din cadrul societății. Instruirile au fost realizate în 14.02.2018 (Reprezentanța Transgaz) și în perioada 05-06.06.2018 la sediul Transgaz din Mediaș
13.9	Identificarea zonelor cu risc mare de fraudă și corupție din cadrul societății (consultant extern)	A fost emisă Decizia nr. 434/10.05.2018 privind constituirea Grupului de Lucru pentru prevenirea corupției care are ca principală atribuție coordonarea tuturor etapelor necesare managementului riscurilor de corupție
13.10	Prioritizarea acțiunilor de audit și control prin creșterea ponderii acestora în zonele expuse la fraudă și corupție	Realizat prin programele de audit și control anuale.
13.11	Evaluarea anuală a modului de implementare a Planului de integritate și	Realizat (transmise prin Adresa nr. DSMC 4226/29.01.2018, împreună cu Anexa 1 -

			adaptarea acestuia la riscurile și vulnerabilitățile nou apărute	Situată incidentelor de integritate, Anexa 2- Raportare implementare măsuri SNA Ministerul Justiției și Raport la data de 30.01.2018 privind stadiul realizării Planului de Integritate al S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.)
	13.12		Publicarea anuală a indicatorilor de performanță monitorizați în cadrul Planului de Integritate al societății	Realizat (prin publicarea Evaluării anuale a Planului de Integritate pe intranet)

Tabel 32 -Estimări ale indicatorilor cheie de performanță nefinanciare pentru calculul componentei variabile a remunerării în sem I 2018

6. GUVERNANȚA CORPORATIVĂ

Guvernanța corporativă este un concept cu o conotație foarte largă, care include elemente precum: responsabilitatea managerilor pentru acuratețea informațiilor din rapoartele financiare, existența termenelor limită foarte strânse pentru raportarea financiară, comunicarea și transparența totală asupra rezultatelor financiare, transparența auditului intern, a proceselor și auditului extern.

În detaliu, guvernanța corporativă se referă la modul în care sunt împărțite drepturile și responsabilitățile între categoriile de participanți la activitatea companiei, cum ar fi consiliul de administrație, managerii, acționarii și alte grupuri de interes, specificând totodată modul cum se iau decizile privind activitatea companiei, cum se definesc obiectivele strategice, care sunt mijloacele de atingere a lor și cum se monitorizează performanțele economice.

Practica confirmă necesitatea intensificării eforturilor de acceptare a guvernanței corporative, deoarece s-a observat că organizațiile care se dedică implementării principiilor acesteia au reușit chiar să ajungă să-și maximizeze performanțele.

Obiectivele strategice generale și specifice ale activității Transgaz sunt stabilite în contextul alinierii la cerințele noii politici energetice europene privind siguranța și securitatea energetică, dezvoltarea durabilă și competitivitatea.

În acest context, implementarea și dezvoltarea principiilor guvernanței corporative, dezvoltarea practicilor de afaceri responsabile, transparente, devine tot mai mult o necesitate în fundamentarea și aplicarea strategiilor și politicilor de business ale companiilor.

Subscriind acestui deziderat, Transgaz urmărește ca prin aplicarea eficientă a prevederilor Regulamentului de Guvernanță Corporativă să asigure un cadru riguros de dimensionare și reglementare a principiilor guvernanței corporative la nivelul companiei.

Regulamentul de guvernanță corporativă al societății a fost avizat de Consiliul de Administrație prin Hotărârea nr. 3/18.01.2011 și aprobat de Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor din 2 martie 2011, prin Hotărârea AGA nr.1/2011(art.4).

Documentul are o structură conformă cu cerințele în materie și cuprinde un număr de **9 capitole**, astfel:

- Cap.1-**Structuri de guvernanță corporativă:** Consiliul de Administrație, Comitetele consultative, Conducerea executivă. Atribuțiile conducerii executive sunt stabilite prin Regulamentul de Organizare și Funcționare al Transgaz iar prin Codul de Conducere Profesională se reglementează normele etice de conduită obligatorie pentru toți angajații și se aplică în toate structurile organizatorice și ierarhice ale companiei.
- Cap.2-**Drepturile deținătorilor de acțiuni:** drepturile deținătorilor de acțiuni, tratamentul deținătorilor de acțiuni.
- Cap.3-**Consiliul de Administrație:** rolul și obligațiile Consiliului de Administrație, structura Consiliului de Administrație, numirea membrilor Consiliului de Administrație, remunerarea membrilor Consiliului de Administrație.
- Cap.4-**Transparența, raportarea financiară, controlul intern și administrarea riscului:** transparența și raportarea financiară.
- Cap.5-**Conflictul de interes și tranzacțiile cu persoane implicate:** conflictul de interes; tranzacțiile cu persoane implicate.
- Cap.6-**Regimul informației corporative.**
- Cap.7-**Responsabilitatea socială.**
- Cap.8-**Sistemul de administrare.**
- Cap.9-**Dispozitii finale.**

6.1 Declarația de Guvernanță Corporativă

I. DECLARAȚIA PRIVIND CONFORMITATEA CU CODUL

II. ELEMENTELE DECLARAȚIEI DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

- Secțiunea A-Informații privind componența, responsabilitățile și activitățile consiliului și ale comitetelor.
- Secțiunea B-Informații privind riscurile și controlul intern.
- Secțiunea C-Informații privind remunerarea.
- Secțiunea D-Informații privind acționarii.

I. DECLARAȚIA PRIVIND CONFORMITATEA CU CODUL

SNTGN Transgaz SA în calitate de societate listată la BVB în categoria Premium, a adoptat în mod voluntar, prevederile CGC al BVB și raportează începând cu anul 2010 conformarea totală sau parțială prin **Declarația privind conformarea sau neconformarea cu prevederile Codului de Guvernanță Corporativă (Declarația „aplici sau explici”)** cuprinsă în Raportul Administratorilor.

În luna septembrie 2015, a fost lansat un nou Cod de Guvernanță Corporativă al BVB incident companiilor listate pe piața principală, cu aplicabilitate din 4 ianuarie 2016.

Noul Cod a fost conceput de BVB ca parte a unui nou cadru de guvernanță corporativă și vizează promovarea unor standarde mai ridicate de guvernanță și transparentă a companiilor listate.

Implementarea noilor reguli se bazează pe principiul "aplici și explici" care oferă pieței informații clare, corecte și de actualitate despre modul în care companiile listate se conformează regulilor de guvernanță corporativă.

Transgaz se află în deplină conformitate cu majoritatea prevederilor din noul Cod, iar prevederile cu care societatea nu este încă în conformitate au fost prezentate explicit într-un raport curent transmis la BVB în luna ianuarie 2016, acesta fiind publicat și pe site-ul companiei la secțiunea: *Informații investitori/Raportări curente/2016*.

Ulterior, în data de 12 octombrie 2016, SNTGN Transgaz SA a transmis la BVB un Raport Curent prin care a adus la cunoștința celor interesați conformarea la încă o prevedere a Codului.

Mai jos, prezentăm tabelul privind conformitatea sau neconformitatea cu prevederile noului CGC al BVB:

Tabel privind conformitatea sau neconformitatea cu prevederile noului Cod

Prevederile noului Cod		Respectă	Nu respectă sau respectă parțial	Motivul de neconformitate
Secțiunea A–Responsabilități				
A.1	Toate societățile trebuie să aibă un regulament intern al Consiliului care include termenii de referință/responsabilitățile Consiliului și funcțiile cheie de conducere ale societății, și care aplică, printre altele, Principiile Generale din Secțiunea A.	X		
A.2	Prevederi pentru gestionarea conflictelor de interes trebuie incluse în regulamentul Consiliului. În orice caz, membrii Consiliului trebuie să notifice Consiliului cu privire la orice conflicte de interes care au survenit sau pot surveni și să se abțină de la participarea la discuții (inclusiv prin neprezentare, cu excepția cazului în care neprezentarea ar impiedica formarea cvorumului) și de la votul pentru adoptarea unei hotărâri privind chestiunea care dă naștere conflictului de interes respectiv.	X		
A.3	Consiliul de Administrație sau Consiliul de Supraveghere trebuie să fie format din cel puțin 5 membri.	X		
A.4	Majoritatea membrilor Consiliului de Administrație trebuie să nu aibă funcție executivă. Cel puțin un membru al Consiliului de Administrație sau al Consiliului de Supraveghere trebuie să fie independent în cazul societăților din Categorie Standard. În cazul societăților din Categorie Premium, nu mai puțin de doi membri neexecutivi ai Consiliului de Administrație sau ai Consiliului de Supraveghere trebuie să fie independenți. Fiecare membru independent al Consiliului de Administrație sau al Consiliului de Supraveghere, după caz, trebuie să depună o declarație la momentul nominalizării sale în vederea alegerii sau realegerii, precum și atunci când survine orice schimbare a statutului său, indicând elementele în baza căror se consideră că este independent din punct de vedere al caracterului și judecății sale și după următoarele criterii:	X		
	A.4.1. Nu este Director General/director executiv al societății sau al unei societăți controlate de aceasta și nu a deținut o astfel de funcție în ultimii 5 ani.	X		
	A.4.2. Nu este angajat al societății sau al unei societăți controlate de aceasta și nu a deținut o astfel de funcție în ultimii 5 ani.	X		
	A.4.3. Nu primește și nu a primit remunerație suplimentară sau alte avantaje din partea societății sau a unei societăți controlate de aceasta, în afara de cele corespunzătoare calității de administrator neexecutiv.	X		

Prevederile noului Cod	Respectă	Nu respectă sau respectă parțial	Motivul de neconformitate
A.4.4. Nu este sau nu a fost angajatul sau nu are sau nu a avut în cursul anului precedent o relație contractuală cu un acționar semnificativ al societății, acționar care controlează peste 10% din drepturile de vot, sau cu o companie controlată de acesta.	X		
A.4.5. Nu are și nu a avut în anul anterior un raport de afaceri sau profesional cu societatea sau cu o societate controlată de aceasta, fie în mod direct, fie în calitate de client, partener, acționar, membru al Consiliului/Administrator, director general/director executiv sau angajat al unei societăți daca, prin caracterul sau substanțial, acest raport îl poate afecta obiectivitatea.	X		
A.4.6. Nu este și nu a fost în ultimii 3 ani auditor extern sau intern ori partener sau asociat salariat al auditorului finanțier extern actual sau al auditorului intern al societății sau al unei societăți controlate de aceasta.	X		
A.4.7. Nu este director general/director executiv al altei societăți unde un alt director general/director executiv al societății este administrator neexecutiv.	X		
A.4.8. Nu a fost administrator neexecutiv al societății pe o perioadă mai mare de 12 ani.	X		
A.4.9. Nu are legături de familie cu o persoana în situațiile menționate la punctele A.4.1 și A.4.4.	X		
A.5	X		
A.6		X	Informațiile vor fi solicitate membrilor CA. Transgaz va transmite BVB un raport curent în momentul conformării.
A.7	X		
A.8		X	Activitatea CA este evaluată pe baza criteriilor de performanță incluse în planul de administrare precum și în contractele de mandat, gradul de înăpere a acestora este cuprins în raportul anual al CA. Societatea nu are o politică/ghid pentru

Prevederile noului Cod		Respectă	Nu respectă sau respectă parțial	Motivul de neconformitate
				evaluarea activității CA, evaluarea fiind realizată pe baza criteriilor mai sus menționate. TGN va transmite un raport curent de conformare în momentul elaborării acestei politici.
A.9	Declarația privind guvernanța corporativă trebuie să conțină informații privind numărul de întâlniri ale Consiliului și comitetelor în cursul ultimului an, participarea administratorilor (în persoană și în absență) și un raport al Consiliului și comitetelor cu privire la activitățile acestora.	X		
A.10	Declarația privind guvernanța corporativă trebuie să cuprindă informații referitoare la numărul exact de membri independenți din Consiliul de Administrație sau Consiliul de Supraveghere.	X		
A.11	Consiliul societăților din Categoria Premium trebuie să înființeze un comitet de nominalizare format din membri neexecutivi, care va conduce procedura de nominalizare de noi membri ai Consiliu și va face recomandări Consiliului. Majoritatea membrilor comitetului de nominalizare trebuie să fie independenți	X		

Secțiunea B–Sistemul de administrare a riscului și sistemul de control intern

B.1	Consiliul trebuie să înființeze un comitet de audit în care cel puțin un membru trebuie să fie administrator neexecutiv independent. Majoritatea membrilor, inclusând președintele, trebuie să fie dovedit ca au calificare adecvată relevantă pentru funcțiile și responsabilitățile comitetului. Cel puțin un membru al comitetului de audit trebuie să aibă experiență de audit sau contabilitate dovedită și corespunzătoare. În cazul societăților din Categoria Premium, comitetul de audit trebuie să fie format din cel puțin trei membri și majoritatea membrilor comitetului de audit trebuie să fie independenți.	X		
B.2	Președintele comitetului de audit trebuie să fie un membru neexecutiv independent.	X		
B.3	În cadrul responsabilităților sale, comitetul de audit trebuie să efectueze o evaluare anuală a sistemului de control intern.	X		
B.4	Evaluarea trebuie să aibă în vedere eficacitatea și cuprinderea funcției de audit intern, gradul de adevarare al rapoartelor de gestiune a riscului și de control intern prezentate către comitetul de audit al Consiliului, promptitudinea și eficacitatea cu care conducerea executivă soluționează deficiențele sau slabiciunile identificate în urma controlului intern și prezentarea de rapoarte relevante în atenția Consiliului.	X		

Prevederile noului Cod		Respectă	Nu respectă sau respectă parțial	Motivul de neconformitate
B.5	Comitetul de audit trebuie să evalueze conflictele de interes în legatură cu tranzacțiile societății și ale filialelor acesteia cu părțile afiliate.	X		
B.6	Comitetul de audit trebuie să evalueze eficiența sistemului de control intern și a sistemului de gestiune a riscului.	X		
B.7	Comitetul de audit trebuie să monitorizeze aplicarea standardelor legale și a standardelor de audit intern general acceptate. Comitetul de audit trebuie să primească și să evalueze rapoartele echipei de audit intern.	X		
B.8	Ori de câte ori Codul menționează rapoarte sau analize inițiate de Comitetul de Audit, acestea trebuie urmate de raportări periodice (cel puțin anual) sau ad-hoc care trebuie înaintate ulterior Consiliului.	X		
B.9	Niciunui acționar nu i se poate acorda tratament preferențial față de alii acționari în legatură cu tranzacții și acorduri încheiate de societate cu acționari și afiliații acestora.	X		
B.10	Consiliul trebuie să adopte o politică prin care să se asigure că orice tranzacție a societății cu oricare dintre societățile cu care are relații strânse a cărei valoare este egală cu sau mai mare de 5% din activele nete ale societății (conform ultimului raport financiar) este aprobată de Consiliu în urma unei opinii obligatorii a comitetului de audit al Consiliului și dezvaluită în mod corect acționarilor și potențialilor investitori, în măsura în care aceste tranzacții se încadrează în categoria evenimentelor care fac obiectul cerințelor de raportare.		X	Această politică va fi elaborată și aprobată conform ROF CA și Actului Constitutiv.
B.11	Auditurile intern trebuie efectuate de către o divizie separată structural (departament de audit) din cadrul societății sau prin angajarea unei entități terțe independente.	X		
B.12	În scopul asigurării îndeplinirii funcțiilor principale ale departamentului de audit intern, acesta trebuie să raporteze din punct de vedere funcțional către Consiliu prin intermediul comitetului de audit. În scopuri administrative și în cadrul obligațiilor conducerii de a monitoriza și reduce riscurile, acesta trebuie să raporteze direct directorului general.	X		

Secțiunea C–Recompense echitabile și motivare

C.1	Societatea trebuie să publice pe pagina sa de intenet politica de remunerare și să includă în raportul anual o declarație privind implementarea politiciei de remunerare în cursul perioadei anuale care face obiectul analizei. Politica de remunerare trebuie formulată astfel încât să permită acționarilor înțelegerea principiilor		X	Transgaz aplică parțial această prevedere prin respectarea prevederilor OUG 109/2011 art.39 și art. 55 (2).
-----	--	--	---	---

Prevederile noului Cod	Respectă	Nu respectă sau respectă parțial	Motivul de neconformitate
<p>și a argumentelor care stau la baza remunerării membrilor Consiliului și a Directorului General, precum și a membrilor Directoratului în sistemul dualist. Aceasta trebuie să descrie modul de conducere a procesului și de luare a deciziilor privind remunerarea să detalieze componentele remunerării conducerii executive (precum salarii, prime anuale, stimulente pe termen lung legate de valoarea acțiunilor, beneficii în natura, pensii și altele) și să descrie scopul, principiile și prezumțiile ce stau la baza fiecărei componente (inclusiv criteriile generale de performanță aferente oricărei forme de remunerare variabilă). În plus, politica de remunerare trebuie să specifice durata contractului directorului executiv și a perioadei de preaviz prevazută în contract, precum și eventuala compensare pentru revocare fără justă cauză.</p> <p>Raportul privind remunerarea trebuie să prezinte implementarea politicii de remunerare pentru persoanele identificate în politica de remunerare în cursul perioadei anuale care face obiectul analizei. Orice schimbare esențială intervenită în politica de remunerare trebuie publicată în timp util pe pagina de internet a societății.</p>			

Secțiunea D-Construind valoare prin relația cu investitorii

D.1	Societatea trebuie să organizeze un serviciu de Relații cu Investitorii–indicându-se publicului larg persoana/persoanele responsabile sau unitatea organizatorică. În afară de informațiile impuse de prevederile legale, societatea trebuie să includă pe pagina sa de internet o secțiune dedicată Relațiilor cu Investitorii, în limbile română și engleză, cu toate informațiile relevante de interes pentru investitori, inclusiv:	X		
	D.1.1. Principalele reglementări corporative: actul constitutiv, procedurile privind adunările generale ale acționarilor.	X		
	D.1.2. CV-urile profesionale ale membrilor organelor de conducere ale societății, alte angajamente profesionale ale membrilor Consiliului, inclusiv poziții executive și neexecutive în consiliu de administrație din societăți sau din instituții non-profit.	X		
	D.1.3. Rapoarte curente și rapoartele periodice (trimestriale, semestriale și anuale) - cel puțin cele prevazute la punctul D.8 - inclusiv rapoartele curente cu informații detaliate referitoare la neconformitatea cu prezentul Cod;	X		
	D.1.4. Informații referitoare la adunările generale ale acționarilor: ordinea de zi și materialele informative; procedura de alegere a membrilor Consiliului; argumentele care susțin propunerile de candidați pentru alegerea în Consiliu, împreună cu CV-urile profesionale ale acestora; întrebările acționarilor cu privire la punctele de pe ordinea de		X	Compania aplică parțial această prevedere, în conformitate cu art. 29 din OUG 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice,

Prevederile noului Cod		Respectă	Nu respectă sau respectă parțial	Motivul de neconformitate
	zi și răspunsurile societății, inclusiv hotărârile adoptate.			cu modificările și completările ulterioare.
	D.1.5. Informații privind evenimentele corporative, cum ar fi plata dividendelor și a altor distribuirii către acționari, sau alte evenimente care conduc la dobândirea sau limitarea drepturilor unui acționar, inclusiv termenele limită și principiile aplicate acestor operațiuni. Informațiile respective vor fi publicate într-un termen care să le permită investitorilor să adopte decizii de investiții.	X		
	D.1.6. Numele și datele de contact ale unei persoane care va putea să furnizeze, la cerere, informații relevante.	X		
	D.1.7. Prezentările societății (de ex., prezentările pentru investitori, prezentările privind rezultatele trimestriale etc.), situațiile financiare (trimestriale, semestriale, anuale), rapoarte de audit și rapoarte anuale.	X		
D.2	Societatea va avea o politică privind distribuția anuală de dividende sau alte beneficii către acționari, propusă de Directorul General sau de Directorat și adoptată de Consiliu, sub forma unui set de linii directoare pe care societatea intenționează să le urmeze cu privire la distribuirea profitului net. Principiile politicii anuale de distribuție către acționari vor fi publicate pe pagina de internet a societății.		X	Repartizarea profitului societății se realizează în conformitate cu prevederile OUG 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome.
D.3	Societatea va adopta o politică în legătură cu previziunile, fie că acestea sunt facute publice sau nu. Previziunile se referă la concluzii cuantificate ale unor studii ce vizează stabilirea impactului global al unui număr de factori privind o perioadă viitoare (așa-numitele ipoteze): prin natura sa, această proiecție are un nivel ridicat de incertitudine, rezultatele efective putând dифe în mod semnificativ de previziunile prezентate inițial. Politica privind previziunile va stabili frecvența, perioada avută în vedere și conținutul previziunilor. Dacă sunt publicate, previziunile pot fi incluse numai în rapoartele anuale, semestriale sau trimestriale. Politica privind previziunile va fi publicată pe pagina de internet a societății.		X	Activitatea societății este reglementată de către ANRE. Planul de administrare al Transgaz include strategia de administrare pe perioada mandatului. Aceasta este structural riguros și cuprinde direcții strategice de acțiune privind administrarea tuturor resurselor, proceselor operaționale și de management ale societății în scopul realizării cu maximă eficiență a obiectivelor de performanță stabilite.
D.4	Regulile adunărilor generale ale acționarilor nu trebuie să limiteze participarea acționarilor la adunările generale și exercitarea drepturilor	X		

Prevederile noului Cod		Respectă	Nu respectă sau respectă parțial	Motivul de neconformitate
	acestora. Modificările regulilor vor intra în vigoare, cel mai devreme, începând cu următoarea adunare a acționarilor.			
D.5	Auditori externali vor fi prezenți la adunarea generală a acționarilor atunci când rapoartele lor sunt prezentate în cadrul acestor adunări.	X		
D.6	Consiliul va prezenta adunării generale anuale a acționarilor o scurtă apreciere asupra sistemelor de control intern și de gestiune a riscurilor semnificative, precum și opinii asupra unor chestiuni supuse deciziei adunării generale.	X		ACESTE INFORMAȚII SUNT CUPRINSE ÎN RAPORTUL ANUAL AL CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE PRECUM ȘI ÎN DECLARAȚIA CONDUCERII ÎNTOCMITĂ ÎN CONFORMITATE CU ART. 30 DIN LEGEA CONTABILITĂȚII NR. 82/1991.
D.7	Orice specialist, consultant, expert sau analist financiar poate participa la adunarea acționarilor în baza unei invitații prealabile din partea Consiliului. Jurnaliștii acreditați pot, de asemenea, să participe la adunarea generală a acționarilor, cu excepția cazului în care Președintele Consiliului hotărăște în alt sens.	X		
D.8	Rapoartele financiare trimestriale și semestriale vor include informații atât în limba română, cât și în limba engleză referitoare la factorii cheie care influențează modificări în nivelul vânzărilor, al profitului operațional, profitului net și al altor indicatori financieri relevanți, atât de la un trimestru la altul, cât și de la un an la altul.	X		
D.9	O societate va organiza cel puțin două ședințe/teleconferințe cu analiștii și investitorii în fiecare an. Informațiile prezentate cu aceste ocazii vor fi publicate în secțiunea relații cu investitorii a paginii de internet a societății la data sedințelor/teleconferințelor.	X		
D.10	În cazul în care o societate susține diferite forme de expresie artistică și culturală, activități sportive, activități educative sau științifice și consideră că impactul acestora asupra caracterului inovator și competitivității societății fac parte din misiunea și strategia sa de dezvoltare, va publica politica cu privire la activitatea sa în acest domeniu.	X		

II. ELEMENTELE DECLARAȚIEI DE GUVERNANȚĂ CORPORATIVĂ

SECȚIUNEA A-I-Informații privind componența, responsabilitățile și activitățile Consiliului de Administrație și ale Comitetelor Consultative

Sistemul de administrare

Transgaz are un sistem de administrare unitar și este administrată de un Consiliu de Administrație. Aceasta are competență generală pentru efectuarea tuturor actelor necesare în vederea îndeplinirii cu succes a obiectului de activitate al societății, cu excepția aspectelor care sunt de competență Adunării Generale a Acționarilor conform prevederilor Actului Constitutiv actualizat la 12.12.2017, sau ale legilor aplicabile.

Conducerea Transgaz este asigurată de un consiliu de administrație format majoritar din administratori neexecutivi și independenți, în sensul art. 138² din Legea nr. 31/1990, privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Consiliul de Administrație este compus din 5 membri care garantează eficiența capacitatei de supraveghere, analiză și evaluare a activității societății precum și tratamentul echitabil al acționarilor. Membrii Consiliului de Administrație sunt aleși de Adunarea Generală a Acționarilor pentru un mandat de 4 ani, în cazul îndeplinirii în mod corespunzător a atribuțiilor, mandatul poate fi reînnoit, sau cu posibilitatea de a fi revocați de către Adunarea Generală Ordinară în cazul neîndeplinirii obiectivelor principale.

Membrii Consiliului de Administrație pot avea calitatea de acționar. Consiliul de Administrație al Transgaz este condus de un președinte numit de Adunarea Generală a Acționarilor, din rândul membrilor Consiliului de Administrație ce asigură funcționarea optimă a organelor societății. Membrii Consiliului de Administrație vor lua parte la toate Adunările Generale ale Acționarilor și își vor exercita mandatul în cunoștință de cauză, cu bună credință pentru interesul societății, cu due-diligence și grijă fără a divulga informațiile confidențiale și secretele comerciale ale societății atât pe perioada mandatului cât și după închiderea acestuia.

Actul Constitutiv al Transgaz actualizat la 12.12.2017 și aprobat de Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor prin Hotărârea nr. 10/12.12.2017, reglementează atribuțiile, răspunderile și competențele Consiliului de Administrație precum și obligațiile administratorilor companiei.

Consiliul de administrație își desfășoară activitatea în baza propriului său regulament și a reglementărilor legale în vigoare. Urmare a implementării Noului Cod de Guvernanță Corporativă a BVB, consiliul de administrație a avizat modificarea *Regulamentului de Organizare și Funcționare a Consiliului de Administrație al SNTGN Transgaz SA* în sensul respectării prevederilor acesteia și a fost aprobat în art. 1 a HAGOA nr. 4 din 23.06.2016.

Structura Consiliului de Administrație al Transgaz asigură un echilibru între membrii executivi și neexecutivi, astfel ca nici o persoană sau grup restrâns de persoane să nu poată domina procesul decizional al Consiliului de Administrație.

Procesul decizional în cadrul societății va rămâne o responsabilitate colectivă a Consiliului de Administrație, care va fi ținut responsabil solidar pentru toate deciziile luate în exercitarea competențelor sale. Renunțarea la mandat de către administratorii independenți va fi însoțită de o declarație detaliată privind motivele acestei renunțări.

Membrii Consiliului de Administrație își vor actualiza permanent competențele și își vor îmbunătăți cunoștințele cu privire la activitatea companiei cât și cu privire la cele mai bune practici de guvernanță corporativă pentru îndeplinirea rolului lor.

Membrii Consiliului de Administrație al SNTGN Transgaz SA

Componența Consiliului de Administrație al Transgaz începând cu data de 11.07.2017, urmare a HAGOA nr. 3/19.06.2017, respectiv a HAGOA nr. 13/28.12.2017:

STERIAN ION	Administrator executiv-Director General
PETRU ION VĂDUVA	Administrator neexecutiv
BOGDAN GEORGE ILIESCU	Administrator neexecutiv, independent
MINEA NICOLAE	Administrator neexecutiv, independent
LĂPUȘAN REMUS-GABRIEL	Administrator neexecutiv, independent

CV-urile membrilor Consiliului de Administrație al Transgaz sunt disponibile pe site-ul societății la adresa: www.transgaz.ro/Despre noi/Management/Consiliul de administrație.

Rolul și obligațiile Consiliului de Administrație

Conducerea Transgaz este asigurată de un consiliu de administrație care se întrunește la sediul societății sau în alt loc pe care el îl stabilește, ori de câte ori este necesar dar cel puțin o dată la 3 luni, cu respectarea tuturor prevederilor legale.

În structura organizatorică a societății există înființat Serviciul Secretariat CA și AGA, cu responsabilități în sprijinirea activității consiliului de administrație.

Şedințele consiliului de administrație pot avea loc prin telefon sau prin video-conferință sau prin alte mijloace de comunicare, prin intermediul cărora toate persoanele care participă la ședință se pot auzi una pe alta, iar participarea la o astfel de ședință se consideră participare în persoană în scopul îndeplinirii cerințelor cu privire la cvorum și condiții de vot.

În semestrul I al anului 2018 a avut loc un număr de 30 ședințe ale Consiliului de Administrație iar prezența membrilor Consiliului de Administrație la aceste ședințe a fost următoarea:

Administrator	Participare ședințe	
	În persoană	În absență (prin mandatar)
STERIAN ION	30	-
PETRU ION VĂDUVA	27	3 prin mandatar
BOGDAN GEORGE ILIESCU	28	1 prin absență și 1 prin mandatar
MINEA NICOLAE	25	2 prin absență și 3 prin mandatar
LĂPUȘAN REMUS GABRIEL	28	2 prin mandatar

Dezbaterile se consemnează în procesul-verbal al ședinței, care cuprinde numele participantilor, ordinea deliberărilor, deciziile luate, numărul de voturi întrunite și opinile separate. Procesul-verbal este semnat de către președintele de ședință și de către cel puțin un alt administrator. Pe baza procesului-verbal secretarul consiliului de administrație redactează hotărârea acestuia, care se semnează de președinte.

Societatea este administrată în sistem unitar de Consiliul de Administrație. Directorul General și Directorul Economic al societății au fost numiți de Consiliul de Administrație în urma derulării și încheierii procedurii de selecție conform Ordonanței de Urgență 109/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Directorul elaborează și prezintă consiliului de administrație un plan de management - Componenta de management - pe durata mandatului și pentru primul an de mandat, cuprinzând strategia de conducere pentru atingerea obiectivelor și criteriilor de performanță stabilite.

Componenta de management trebuie să fie corelată și să dezvolte Componenta de administrare a consiliului de administrație și va fi supusă aprobării acestuia.

Evaluarea activității directorilor de către consiliul de administrație va viza atât execuția contractului de mandat, cât și a planului de management.

Directorul general elaborează și prezintă consiliului de administrație rapoartele prevăzute de lege.

Directorul general supune aprobării consiliului de administrație tranzacțiile încheiate cu administratorii, ori directorii, cu angajații, respectiv acționarii care dețin controlul asupra Transgaz sau cu o societate controlată de aceștia, dacă tranzacția are, individual sau într-o serie de tranzacții, o valoare de cel puțin echivalentul în lei a 50.000 euro.

Directorii execuți și directorii din cadrul sucursalelor sunt numiți de directorul general și se află în subordinea acestuia, sunt funcționari ai TRANSGAZ S.A., execută operațiunile acesteia și sunt răspunzători față de aceasta pentru îndeplinirea îndatoririlor lor, în aceleași condiții ca și membrii consiliului de administrație.

Atribuțiile directorilor execuți și ale directorilor din cadrul sucursalelor sunt stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare al TRANSGAZ S.A.

Nu pot exercita funcția de director execuți sau director de sucursale persoanele care sunt incompatibile potrivit Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Consiliul de administrație, conform art. 19 pct. 8 din Actul Constitutiv actualizat la 12.12.2017, informează în cadrul primei adunări generale a acționarilor ce urmează încheierii actului juridic, asupra: oricărei tranzacții cu administratorii ori cu directorii, cu angajații, cu acționarii care dețin controlul asupra societății sau cu o societate controlată de aceștia, tranzacțiilor încheiate cu soțul sau soția, rudele ori afini până la gradul IV, inclusiv ai persoanelor prevăzute mai sus, oricărei tranzacții încheiate între TRANSGAZ S.A. cu o altă întreprindere publică ori cu autoritatea publică tutelară, dacă tranzacția are o valoare, individual sau într-o serie de tranzacții, de cel puțin echivalentul în lei a 100.000 euro.

Consiliul de administrație este obligat să pună la dispoziția adunării generale a acționarilor și a auditorilor financiari documentele Transgaz S.A. și rapoartele de activitate potrivit dispozițiilor legale.

Răspunderea administratorilor

Răspunderea administratorilor este reglementată de dispozițiile legale referitoare la mandat precum și de cele speciale prevăzute de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Incompatibilități

Sunt incompatibile cu calitatea de membru în consiliul de administrație persoanele prevăzute în Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Nu poate fi director general al TRANSGAZ S.A. persoana care este incompatibilă cu calitatea de administrator, potrivit Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Atribuțiile consiliului de administrație

Consiliul de administrație are, în principal, următoarele atribuții:

- stabilește direcțiile principale de activitate și de dezvoltare ale societății;
- elaborează planul de administrare, care include strategia de administrare pe durata mandatului pentru atingerea obiectivelor și criteriilor de performanță stabilite prin contractele de mandat;
- aproba regulamentul intern privind organizarea și funcționarea comitetelor consultative constituite la nivelul consiliului de administrație și componenta acestora;
- stabilește politicile contabile și sistemul de control finanțiar și aproba planificarea finanțieră;
- aproba structura organizatorică și regulamentul de organizare și funcționare ale TRANSGAZ S.A.;
- numește și revocă directorul general al TRANSGAZ S.A. și stabilește remunerarea acestuia;
- aproba planul de management pe durata mandatului și pentru primul an de mandat al directorului general al TRANSGAZ S.A.;
- supraveghează activitatea directorului general;

- pregătește raportul anual, organizează adunările generale a acționarilor și implementează hotărârile acesteia;
- introduce cererea pentru deschiderea procedurii insolvenței TRANSGAZ S.A., potrivit reglementarilor legale în vigoare;
- aproba nivelul garanțiilor pentru persoanele care au calitatea de gestionar;
- încheie acte juridice prin care să dobândească, să înstrăineze, să închirieze, să schimbe sau să constituie în garanție bunuri aflate în patrimoniul TRANSGAZ S.A., cu aprobarea adunării generale a acționarilor atunci când legea impune această condiție;
- aproba competențele sucursalelor pe domenii de activitate (economic, comercial, tehnic, administrativ, finanțier, juridic etc.) în vederea realizării obiectului de activitate al TRANSGAZ S.A.;
- aproba modificarea obiectului secundar de activitate al SNTGN „Transgaz” S.A.;
- aproba înființarea/desființarea punctelor de lucru—obiective aparținând SNT;
- aproba încheierea oricăror contracte pentru care nu a delegat competența directorului general al TRANSGAZ S.A.;
- supune anual adunării generale a acționarilor, după încheierea exercițiului finanțier, raportul cu privire la activitatea TRANSGAZ S.A., bilanțul contabil și contul de profit și pierderi pe anul precedent;
- supune adunării generale a acționarilor programului de activitate și proiectul de buget de venituri și cheltuieli pentru anul următor;
- convoacă adunarea generală a acționarilor ori de câte ori este nevoie;
- stabilește drepturile, obligațiile și responsabilitățile personalului TRANSGAZ S.A., conform structurii organizatorice aprobată;
- hotărăște cu privire la contractarea de împrumuturi bancare, inclusiv a celor externe; stabilește competențele și nivelul de contractare a împrumuturilor bancare de pe piața internă și externă, a creditelor comerciale și a garanțiilor, inclusiv prin gajarea acțiunilor aferente participațiilor deținute în alte societăți potrivit legii; aproba eliberarea garanțiilor;
- aproba numărul de posturi și normativul de constituire a compartimentelor funcționale și de producție;
- aproba programele de producție, cercetare, dezvoltare și investiții;
- aproba politici pentru protecția mediului înconjurător, securitatea muncii, potrivit reglementarilor legale în vigoare;
- aproba, în limita bugetului de venituri și cheltuieli aprobat de adunarea generală a acționarilor, modificări în structura acestuia, în limita competențelor pentru care a primit mandat;
- negociază contractul colectiv de muncă prin mandatarea directorului general și aproba statutul personalului;
- asigură și răspunde pentru aducerea la înăpere a oricăror altor sarcini și atribuții stabilite de adunarea generală a acționarilor sau care sunt prevăzute de legislația în vigoare;
- hotărăște în numele și pentru Adunarea Generală a Asociațiilor societății cu răspundere limitată Eurotransgaz de pe teritoriul Republicii Moldova;
- adoptă orice alte decizii cu privire la activitatea societății, cu excepția celor care sunt de competența adunării generale a acționarilor.

Numirea membrilor Consiliului de Administrație

Compania are înființat un Comitet de Nominalizare și Remunerare care coordonează procesul de numire al membrilor Consiliului de Administrație și adresează recomandări atât pentru poziția de administrator cât și pentru ocuparea posturilor vacante în cadrul acestuia, conform OUG 109/2011 privind guvernanța corporativă la întreprinderile publice, cu modificările și completările ulterioare.

În situația în care se creează un loc vacant în consiliul de administrație, alegerea unui nou membru se face în condițiile prevăzute de lege. Durata pentru care este ales noul administrator pentru a ocupa locul vacant va fi egală cu perioada care a rămas până la expirarea mandatului predecesorului său.

Comitetele consultative constituite la nivelul Consiliului de Administrație

Începând cu data de 27.05.2013 prin HCA nr. 7 din 27.05.2013 s-a aprobat noua structură a Comitetelor Consultative constituite la nivelul Consiliului de Administrație al SNTGN Transgaz SA, după cum urmează:

- Comitetul de nominalizare și remunerare;
- Comitetul de audit și rating;
- Comitetul de siguranță și securitate a S.N.T.;
- Comitetul de strategie și dezvoltare;
- Comitetul de reglementare și relații cu autoritățile publice.

Regulamentul Intern privind organizarea și funcționarea comitetelor consultative constituite la nivelul Consiliului de Administrație al SNTGN Transgaz SA, forma actualizată la data de 28.02.2018, se găsește pe pagina proprie de internet, la secțiunea **Despre noi/Consiliul de Administrație**.

Ultima actualizare a vizat modificarea Regulamentului Intern privind organizarea și funcționarea Comitetelor Consultative urmare a Hotărârii Consiliului de Administrație nr.10/28.02.2018 prin actualizarea atribuțiilor Comitetului Consultativ de audit și rating.

Fișele de atribuții ale celor cinci comitete consultative constituite la nivelul Consiliului de Administrație:

COMITETUL CONSULTATIV	MENTIUNI	ATRIBUȚII
COMITETUL DE NOMINALIZARE ȘI REMUNERARE	<p>va fi format din cel puțin doi membri ai Consiliului de Administrație;</p> <p>va fi format din administratori neexecutivi, cel puțin unul dintre membrii comitetului va fi administrator neexecutiv independent;</p> <p>atribuțiile acestui comitet sunt stabilite prin Codul de Guvernanță Corporativă.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ coordonează procesul de numire a membrilor Consiliului de Administrație; ▪ elaborează și propune Consiliului de Administrație Procedura de alegere a membrilor Consiliului de Administrație; ▪ adresează recomandări privind atât poziția de administrator cât și ocuparea posturilor vacante în cadrul Consiliului de Administrație; ▪ evaluatează cumulul de competențe profesionale, cunoștințe și experiențe la nivelul Consiliului de Administrație, directorilor și a altor funcții de conducere; ▪ stabilește cerințele pentru ocuparea unei anumite poziții în administrarea societății; ▪ elaborează și propune Consiliului de Administrație procedura de selecție a candidaților pentru funcțiile de director și alte funcții de conducere; ▪ recomandă Consiliului de Administrație candidați pentru funcțiile enumerate; ▪ aplică cele mai bune practici de guvernanță corporativă prin îmbunătățirea cunoștințelor privind activitatea societății și actualizarea permanentă a competențelor profesionale ale membrilor Consiliului de Administrație; ▪ elaborează politica de remunerare pentru administratori; ▪ propune spre aprobarea Adunării Generale a Acționarilor această politică de remunerare; ▪ formulează propuneri privind remunerarea directorilor și a altor funcții de conducere; ▪ informează despre politica de remunerare în Statutul/Regulamentul de Guvernanță Corporativă al companiei; ▪ prezintă în Raportul Anual suma totală a remunerării directe și indirecte a administratorilor și directorilor, separat pe componentă fixă și variabilă a acestor remunerări; ▪ în stabilirea remunerării administratorilor ne-executivi va respecta principiul proporționalității acestei remunerări cu responsabilitatea și timpul dedicat exercitării funcțiilor de către aceștia; ▪ elaborează un raport anual cu privire la remunerările și alte avantaje acordate administratorilor și directorilor în cursul anului financiar, raport

COMITETUL CONSULTATIV	MENȚIUNI	ATRIBUȚII
COMITETUL DE AUDIT ȘI RATING	<p>va fi format din cel puțin trei membri ai Consiliului de Administrație și majoritatea membrilor trebuie să fie independenți;</p> <p>va fi format din administratori neexecutivi, cel puțin unul dintre membrii comitetului va fi administrator neexecutiv independent;</p> <p>cel puțin un membru al comitetului trebuie să aibă experiență de audit sau contabilitate dovedită și corespunzătoare;</p> <p>președintele comitetului trebuie să fie un membru neexecutiv independent;</p> <p>atribuțiile acestui comitet sunt stabilite prin Codul de Guvernanță Corporativă.</p>	<p>ce se prezintă adunării generale a acționarilor și cuprinde informații prevăzute în art. 55 alin.(3) din OUG nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poate apela, dacă este cazul, la asistență din partea unor experți externi pentru îndeplinirea atribuțiilor cerute. <p>▪ asistă și recomandă Consiliului de Administrație, propuneri privind stabilirea sistemului contabil și de control financiar și aprobă planificarea financiar-bugetară;</p> <p>▪ monitorizează eficacitatea sistemelor controlului intern de calitate și a sistemelor de management al riscului entității și, după caz, a auditului intern în ceea ce privește raportarea financiară a entității auditate, fără a încalca independența acestuia;</p> <p>▪ monitorizează auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate, în special efectuarea acestuia, înănd cont de constatări și concluziile autorității competente, în conformitate cu art.26 alin. (6) din Regulamentul UE nr.537/2014;</p> <p>▪ efectuează o evaluare anuală a sistemului de control intern și prezintă rapoarte relevante în atenția Consiliului de Administrație;</p> <p>▪ evaluatează conflictele de interes în legătură cu tranzacțiile societății și ale filialelor acesteia cu părțile afiliate;</p> <p>▪ monitorizează aplicarea standardelor legale și a standardelor de audit intern general acceptate;</p> <p>▪ primește și evaluatează rapoartele echipei de audit intern;</p> <p>▪ prezintă rapoarte periodice Consiliului de Administrație;</p> <p>▪ elaborează și înaintează Consiliului de Administrație spre aprobare o opinie cu privire la politica prin care să se asigure că orice tranzacție a societății cu oricare dintre societățile cu care are relații strânse a cărei valoare este egală cu sau mai mare de 5% din activele nete ale societății (conform ultimului raport financiar) este aprobată de Consiliu;</p> <p>▪ se întârnește ori de câte ori este necesar, dar cel puțin de două ori pe an cu ocazia întocmirii rezultatelor semestriale și anuale, când se asigură de diseminarea acestora către acționari și publicul larg;</p> <p>▪ verifică conformitatea rapoartelor de audit elaborate cu planul de audit aprobat la nivelul companiei;</p> <p>▪ asigură sprijin Consiliului de Administrație în monitorizarea credibilității și exhaustivității informației financiare furnizate de companie, în special prin revizuirea relevanței și consistenței standardelor contabile aplicate de acesta;</p> <p>▪ colaborează cu auditul financiar extern al companiei care îi va pune la dispoziție un raport în care vor fi descrise toate relațiile existente între acesta din urmă pe de o parte, și societatea și grupul din care face parte, pe de altă parte;</p> <p>▪ răspunde de procedura de selecție a auditorului financiar sau a firmei de audit și recomandă adunării generale a acționarilor auditorul financiar sau firma/firmele de audit care urmează a fi desemnată/desemnate în conformitate cu art.16 din Regulamentul UE nr.537/2014, cu excepția cazului în care se aplică art.16 alin.(8) din Regulamentul UE nr.537/2014;</p> <p>▪ evaluatează și monitorizează independența auditorilor financiari sau a firmelor de audit în conformitate cu art.21-25, 28 și 29 din Legea nr.162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative și cu art.6 din Regulamentul UE nr.537/2014 și, în special, oportunitatea prestării unor servicii care nu sunt de audit către entitatea auditată în conformitate cu art.5 din respectivul reglement;</p> <p>▪ informează membrii Consiliului de Administrație ai entității auditate cu privire la rezultatele auditului statutar și explică în ce mod a contribuit</p>

COMITETUL CONSULTATIV	MENTIUNI	ATRIBUȚII
COMITETUL DE SIGURANȚĂ ȘI SECURITATE A SNT	va fi format din cel puțin doi membri ai Consiliului de Administrație; cel puțin un membru al comitetului trebuie să fie administrator neexecutiv independent; atribuțiile acestui comitet sunt stabilite prin Codul de Guvernanță Corporativă.	<p>auditul statutar la integritatea raportării financiare și care a fost rolul comitetului în acest proces;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ monitorizează procesul de raportare financiară și transmite recomandări sau propuneri pentru a asigura integritatea acestuia; ▪ îndeplinește atribuțiile prevăzute la art.47 din OUG nr.90/2008, aprobată cu modificări prin Legea nr.278/2008, în conformitate cu art. 34 alin.(3) din OUG 109/2011.
COMITETUL DE STRATEGIE ȘI DEZVOLTARE	va fi format din cel puțin doi membri ai Consiliului de Administrație; cel puțin un membru al comitetului trebuie să fie administrator neexecutiv independent; atribuțiile acestui comitet sunt stabilite prin Codul de Guvernanță Corporativă.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asistă Consiliul de Administrație în îndeplinirea responsabilităților acestuia în domeniul elaborării și actualizării strategiei generale de dezvoltare a societății; ▪ analizează oportunitățile identificate privind dezvoltarea afacerii și emite recomandări Consiliului de Administrație cu privire la acestea; ▪ analizează și asigură asistență Consiliului de Administrație în ceea ce privește direcțiile de dezvoltare și cooperare internațională ale societății; ▪ monitorizează și analizează îndeplinirea planurilor/programelor strategice și de acțiune privind obligațiile Transgaz în calitate de operator tehnic al SNT și emitent la bursă; ▪ elaborează propuneri privind îmbunătățirea și eficientizarea activității strategice, de dezvoltare și colaborare; ▪ adresează recomandări Consiliului de Administrație cu privire la operaționalitatea eficientă a planurilor/ programelor strategice și de acțiune; ▪ monitorizează și analizează îndeplinirea indicatorilor de performanță ai sistemului de transport și de performanță economico-financiară a activității societății.
COMITETUL DE REGLEMENTARE ȘI RELAȚII CU AUTORITĂȚILE PUBLICE	va fi format din cel puțin doi membri ai Consiliului de Administrație; cel puțin un membru al comitetului trebuie să fie administrator neexecutiv independent; atribuțiile acestui comitet sunt stabilite prin Codul de Guvernanță Corporativă.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asistă Consiliul de Administrație în analiza activității de reglementare și a obligațiilor legale ce revin societății în acest domeniu; ▪ monitorizează îndeplinirea de către societate a obligațiilor prevăzute de reglementările incidente activității desfășurate; ▪ analizează și înaintează Consiliului de Administrație propuneri cu privire la cadrul de reglementare; ▪ monitorizează relațiile de colaborare cu autoritățile publice și asistă Consiliul de Administrație în stabilirea și gestionarea politicilor de colaborare.

Componentă comitetelor consultative constituite la nivelul CA al societății

Urmare a HAGOA nr. 3/19.06.2017 de numire de noi administratori provizorii, respectiv a domnilor Minea Nicolae și Lăpușan Remus-Gabriel, în cadrul ședinței Consiliului de Administrație din data de 11.07.2017 s-a stabilit modificarea componentei comitetelor consultative constituite la nivelul CA al societății. Astfel, începând cu această dată, componenta comitetelor este următoarea:

Denumirea Comitetului Consultativ	Componentă Comitetului	
Comitetul de Nominalizare și Remunerare	Văduva Petru Ion	- administrator neexecutiv
	Minea Nicolae	- administrator neexecutiv, independent
	Iliescu Bogdan George	- administrator neexecutiv, independent
Comitetul de Audit și Rating	Iliescu Bogdan George	- administrator neexecutiv, independent, președinte al Comitetului de Audit și Rating
	Minea Nicolae	- administrator neexecutiv, independent
	Lăpușan Remus Gabriel	- administrator neexecutiv, independent
Comitetul de Siguranță și Securitate a SNT	Sterian Ion	- administrator executiv
	Văduva Petru Ion	- administrator neexecutiv
	Lăpușan Remus Gabriel	- administrator neexecutiv, independent
Comitetul de Strategie și Dezvoltare	Sterian Ion	- administrator executiv
	Văduva Petru Ion	- administrator neexecutiv
	Iliescu Bogdan George	- administrator neexecutiv, independent
Comitetul de Reglementare și Relații cu Autoritățile Publice	Minea Nicolae	- administrator neexecutiv, independent
	Sterian Ion	- administrator executiv
	Văduva Petru Ion	- administrator neexecutiv
	Lăpușan Remus Gabriel	- administrator neexecutiv, independent

Activitatea desfășurată în semestrul I 2018 de către cele cinci comitete consultative constituite la nivelul Consiliului de Administrație în temeiul prevederilor:

- Art. 140^a2 din Legea nr. 31/1990 privind societățile, cu modificările și completările ulterioare, republicată;
- Codul de Guvernanță Corporativă al BVB;
- Art. 4 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 7 din 27.05. 2013;
- Art. 9 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 13 din 29.07.2013;
- Art. 4 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 2 din 10.02.2014;
- Art. 1 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr. 21 din 16.06.2014;
- Art.10.1 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr.43 din 19.11.2014;
- Art.12 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr.39 din 17.12.2015;
- Art. 4 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr.15 din 16.05.2017 ;
- Art. 2 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr.22 din 11.07.2017 și
- Art. 6 al Hotărârii Consiliului de Administrație nr.10 din 28.02.2018

a avut în vedere monitorizarea acțiunilor desfășurate de membrii comitetelor consultative în conformitate cu domeniile în care au fost desemnați și este concretizată în raportul semestrial de activitate al acestora, raport care evidențiază:

- modul în care au fost consultate de către membrii Comitetelor Consultative materialele și documentele diferitelor structuri organizatorice ale SNTGN Transgaz SA;
- analizele efectuate de membrii Comitetelor Consultative asupra conținutului documentelor și materialelor înaintate;
- propunerile/măsurile/recomandările membrilor Comitetelor Consultative cu privire la conținutul materialelor și documentelor înaintate spre analiză și avizare/approbare Consiliului de Administrație și
- documentele prin care Consiliul de Administrație, în plenul său, a hotărât cu privire la conținutul și problematica abordată în documentele înaintate spre analiză/avizare/approbare.

Modul de prezentare al raportului de activitate a comitetelor consultative constituite la nivelul CA în semestrul I al anului 2018 a fost astfel conceput, încât să reflecte întocmai și într-o manieră comprehensivă întreaga activitate privind analiza, consultarea și procesul de luare al deciziilor în ceea ce privește activitatea companiei.

Nr. crt.	Descriere	Responsabil	Componența Comitetului
1.	Raport de activitate a Comitetului Consultativ de Nominalizare și Remunerare în perioada ianuarie– iunie 2018	Comitetul Consultativ de Nominalizare și Remunerare	Văduva Petru Ion Minea Nicolae Iliescu Bogdan George
2	Raport de activitate a Comitetului Consultativ de Audit și Rating în perioada ianuarie–iunie 2018	Comitetul Consultativ de Audit și Rating	Iliescu Bogdan George Minea Nicolae Lăpușan Remus Gabriel
3	Raport de activitate a Comitetului Consultativ de Siguranță și Securitate a SNT în perioada ianuarie–iunie 2018	Comitetul Consultativ de Siguranță și Securitate a SNT	Sterian Ion Văduva Petru Ion Lăpușan Remus Gabriel
4	Raport de activitate a Comitetului Consultativ de Strategie și Dezvoltare în perioada ianuarie– iunie 2018	Comitetul Consultativ de Strategie și Dezvoltare	Sterian Ion Văduva Petru Ion Iliescu Bogdan George Minea Nicolae
5	Raport de activitate a Comitetului Consultativ de Reglementare și Relații cu Autoritățile Publice în perioada ianuarie–iunie 2018	Comitetul Consultativ de Reglementare și Relații cu Autoritățile Publice	Sterian Ion Văduva Petru Ion Lăpușan Remus Gabriel

Secțiunea B–Informații privind riscurile și controlul intern

La nivelul Transgaz a fost înființat inițial un Comitet de Audit, însă urmare aprobării noii structuri a Comitetelor Consultative prin HCA nr. 7 din 27.05.2013, s-a înființat *Comitetul de Audit și Rating* pentru examinarea în mod regulat a conformității raportărilor financiare, al controlului intern și al sistemului de administrare a riscului și ratingului companiei. Comitetul de audit trebuie să fie format din cel puțin trei membri și majoritatea membrilor trebuie să fie independenți. Președintele comitetului de audit trebuie să fie un membru neexecutiv independent. Majoritatea membrilor, inclusiv președintele, trebuie să fi dovedit că au calificare adecvată relevantă pentru funcțiile și responsabilitățile comitetului.

Membrii comitetului asistă și înaintează recomandări Consiliului de Administrație privind stabilirea sistemului contabil și de control finanțiar precum și planificarea finanțier-bugetară.

Comitetul efectuează analize de audit și elaborează pe baza acestora rapoarte de audit, verificând totodată conformitatea rapoartelor de audit elaborate cu planul de audit aprobat la nivelul companiei. În cadrul

societății există înființat Serviciul Audit Intern, aflat în subordonarea directă a Consiliului de Administrație. Acesta raportează Comitetului de Audit și Rating, trimestrial, o sinteză a activității de audit intern desfășurată. Comitetul sprijină membrii Consiliului de Administrație în monitorizarea credibilității și exhaustivității informației financiare furnizate de societate, în special prin revizuirea relevanței și consistenței standardelor contabile aplicate de acesta.

Comitetul colaborează cu auditul finanțier extern al societății care îi pune la dispoziție un raport în care vor fi descrise toate relațiile existente între aceasta din urmă pe de o parte, și societatea și grupul din care face parte, pe de altă parte.

Comitetul de Audit și Rating monitorizează independența și corectitudinea auditorului finanțier în special prin monitorizarea rotației partenerilor dedicati societății, în firma de audit și adresează recomandări Consiliului de Administrație privind selectarea, numirea, re-numirea, înlocuirea auditorului finanțier precum și termenii și condițiile remunerării acestuia.

Conflictul de interese

Membrii Consiliului de Administrație vor lua decizii în interesul exclusiv al societății și nu vor lua parte la dezbatările sau deciziile care creează un conflict între interesele lor personale și cele ale companiei sau ale unor subsidiare controlate de aceasta. În acest sens, a fost avizată în ședința consiliului de administrație *Politica de gestionare a conflictelor de interese*, pentru conformarea la art. A.2. din Noul Cod de Guvernanță Corporativă al BVB, și a fost aprobată la art. 2 din HGOA nr. 4 din 23.06.2016.

Tranzacțiile cu persoane implicate

Fiecare membru al Consiliului de Administrație se asigură de evitarea unui conflict de interes direct sau indirect cu compania sau o subsidiară controlată de aceasta, iar în cazul apariției unui astfel de conflict se va abține de la dezbatările și votul asupra chestiunilor respective, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

În vederea asigurării corectitudinii procedurale a tranzacțiilor cu părțile implicate, membrii Consiliului de Administrație apelează la următoarele criterii, dar fără a se limita doar la acestea:

- păstrarea competenței CA sau AGA, după caz, de a aproba cele mai importante tranzacții;
- solicitarea unei opinii prealabile asupra celor mai importante tranzacții din partea structurilor de control intern;
- încredințarea negocierilor, referitoare la aceste tranzacții, unuia sau mai multor administratori independenți sau administratorilor care nu au legături cu părțile implicate respective;
- recursul la experți independenți.

Secțiunea C-Informații privind remunerarea

Compania are înființat un Comitet de Nominalizare și Remunerare care elaborează politica de remunerare pentru administratori și directori înființat prin HCA nr. 7 din 27.05.2013.

Comitetul va prezenta Consiliului de Administrație propuneri privind remunerarea administratorilor și directorilor, asigurându-se că aceste propuneri sunt în concordanță cu politica de remunerare adoptată de societate.

Remunerarea membrilor consiliului de administrație este formată dintr-o indemnizație fixă lunară și dintr-o componentă variabilă pe baza indicatorilor de performanță financiară și nefinanciară.

Remunerarea și celelalte avantaje oferite administratorilor și directorilor sunt consemnate în situațiile financiare anuale și în raportul anual al comitetului de nominalizare și remunerare.

Secțiunea D–Informații privind acționarii

Toți deținătorii de instrumente financiare emise de Transgaz din același tip și clasă de titluri beneficiază de un tratament egal, iar compania depune permanent eforturi susținute pentru a realiza o comunicare efectivă, activă și permanentă în vederea exercitării drepturilor într-o manieră echitabilă.

Toți deținătorii de acțiuni Transgaz vor fi tratați în mod echitabil. Toate acțiunile emise conferă deținătorilor drepturi egale; orice modificare a drepturilor conferite de acestea va fi supusă aprobării deținătorilor direct afectați în adunările speciale ale respectivilor deținători.

Transgaz depune toate diligentele pentru facilitarea participării acționarilor la lucrările Adunărilor Generale ale Acționarilor, dialogului între acționari și membrii Consiliului de Administrație și/sau ai conducerii, precum și a exercitării depline a drepturilor acestora. Participarea acționarilor la lucrările Adunărilor Generale ale Acționarilor este pe deplin încurajată, iar pentru acționari care nu pot participa la sedințe se pune la dispoziție posibilitatea votului în absență-pe bază de împuñnicire specială, sau-prin corespondență.

Compania are creată o secțiune specială, numită *Relații investitori*, pe pagina proprie de web, unde informațiile relevante cu privire la procedurile privind accesul și participarea la Adunarea Generală a Acționarilor (AGA), convocări AGA, completările ordinii de zi a AGA, exercitarea drepturilor de vot în AGA, materiale de pe agenda AGA, modele de împuñnicire specială, hotărâri AGA, rapoarte curente, situații financiare ale societății, informații dividende, calendarul finanțiar, guvernanța corporativă sunt permanent actualizate și accesibile, contribuind astfel la informarea transparentă și echitabilă a tuturor interesanților.

Totodată, Transgaz are înființată o structură organizatorică specializată pentru gestionarea activității privind piața de capital, respectiv–*Serviciul Relații cu Investitorii*–structură a cărei activitate este dedicată relației cu investitorii și cu acționarii. Personalul serviciului este permanent pregătit/instruit/format profesional asupra aspectelor ce privesc relația companiei cu acționarii săi, cu intuițiile pieței de capital precum și asupra principiilor de guvernanță corporativă.

6.2 Activitatea piață de capital

SNTGN TRANSGAZ SA, companie dinamică și capabilă a-și alinia activitatea la cerințele contextului actual intern și internațional în care funcționează, a reușit să performeze și pe piața de capital, ocupând în primele 6 luni ale anului 2018, în Top 10 tranzacționare la Bursa de Valori București, locul 7 în funcție de valoarea tranzacționată și locul 5 după numărul de tranzacții.

Anul acesta, pe 24 ianuarie, compania a împlinit un deceniu de când este prezentă pe piața de capital din România.

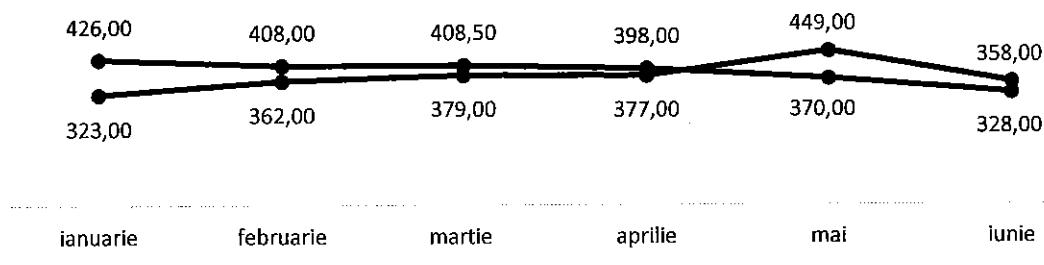
Acțiunea TGN, este o acțiune de portofoliu, atractivă, datorită obiectului de activitate al companiei, statutului de monopol deținut de Transgaz în transportul gazelor naturale, poziției companiei pe piața energetică națională și internațională, profilului finanțiar robust și capacitatea societății de a genera performanțe, veniturilor stabile și predictibile, politicii de dividende atractive.

Pentru anul 2017 a fost aprobat în ședința AGOA din data de 07.06.2018 **un dividend brut pe acțiune în valoare de 45,38 lei** în condițiile aplicării cotei de 90,00351 din profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit, în baza OG nr.64/2001, a precizărilor aprobate prin OMFP nr.144/2005 precum și a Memorandumului cu tema: Mandatarea reprezentanților statului în Adunarea Generală a Acționarilor/Consiliul de administrație, după caz, la societățile naționale, companiile naționale și societățile cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, în vederea luării masurilor ce se impun pentru repartizarea unei cote de minim 90% din profitul net realizat al anului 2017 sub formă de dividend/vărsăminte la bugetul de stat.

Acțiunea TGN

În primele 6 luni ale anului 2018 acțiunea TGN a urmat un trend descendant dar, cu valori în principal superioare celor înregistrate în perioada similară a anului 2017. Astfel, în ultima zi de tranzacționare a lunii ianuarie 2018 prețul de închidere al acțiunii TGN a fost de 426,00 lei/acțiune, cu 32% mai mult decât la sfârșitul lunii ianuarie 2017. Apoi, în cursul lunii februarie prețul de închidere al acțiunii TGN a avut valori oscilante, înregistrând la sfârșitul lunii februarie 2018, pe fondul publicării rezultatelor financiare anuale preliminare pentru anul 2017, valoarea de 408,00 lei/acțiune.

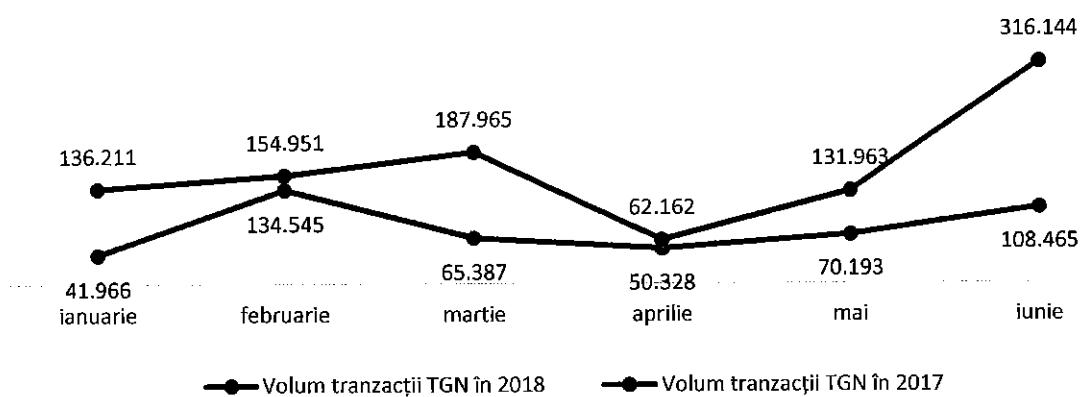
Ulterior, pe parcursul lunilor martie și aprilie acțiunea TGN a oscilat în jurul valorii de 400 lei/acțiune înregistrând în data de 31.03.2018, valoarea de 408,50 lei/acțiune, cu 13% mai mult față de perioada similară a anului precedent respectiv 398 lei/acțiune la 30.04.2018 cu 6% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului 2017. Începând cu luna mai 2018 acțiunea TGN a coborât sub pragul de 400 lei/acțiune înregistrând

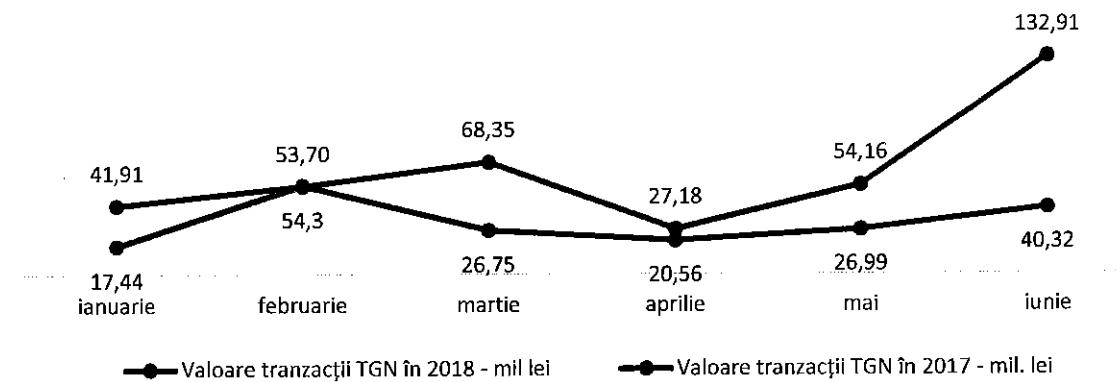
la sfârșitul lunii iunie valoarea de 328 lei/acțiune pe fondul descărcării acesteia cu valoarea dividendului.

Grafc 29-Prețul de închidere TGN în perioada 01.01.2018–30.06.2018 vs. 01.01.2017–30.06.2017

Volumele tranzacționate dar și valorile tranzacțiilor au fluctuat pe întreaga perioadă încheiată la 30 iunie 2018. Comparativ cu primul semestru al anului 2017, volumele tranzacționate dar și valorile tranzacțiilor din perioada încheiată la 30 iunie 2018 au înregistrat valori inferioare, cu excepția lunilor februarie și aprilie când acestea au avut valori apropiate de cele din perioada similară a anului 2017 pe fondul așteptării de către investitorii aprobării situațiilor financiare anuale și a valorii dividendului aferent anului financiar 2017.

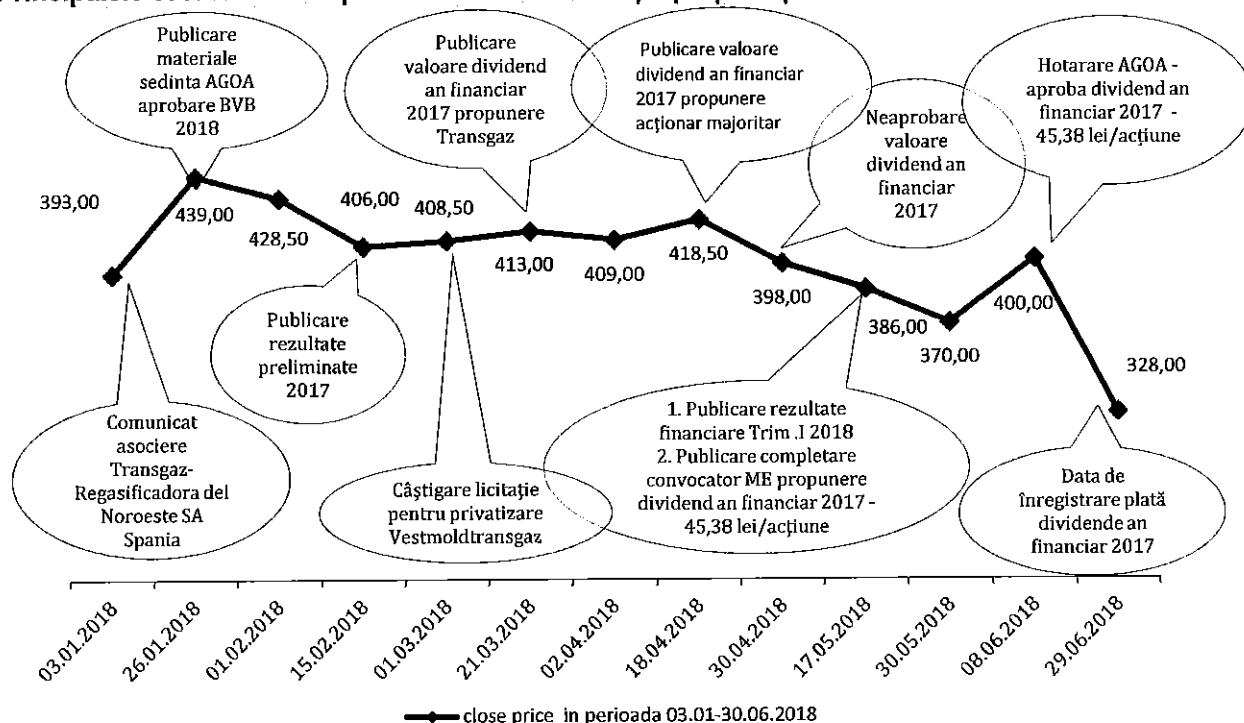

Grafc 30-Volum tranzacției TGN în perioada 01.01.2018–30.06.2018 vs. 01.01.2017–30.06.2017

Grafic 31-Valoare tranzacții TGN-mil lei în perioada 01.01.2018–30.06.2018 vs. 01.01.2017–30.06.2017

Principalele evenimente corporative care au influențat prețul acțiunii în semestrul I 2018

Indicatorii bursieri: P/BV, EPS, PER, DIVY

Data	P/BV	PER	DIVY	EPS
30.06.2018	1,04	6,63	13,84	49,44
30.06.2017	1,10	7,09	12,94	50,50

Tabel 33-Situația indicatorilor bursieri la data de 30.06.2018 vs 30.06.2017

În perioada încheiată la 30 iunie 2018, randamentul dividendelor (DIVY) a înregistrat o creștere comparativ cu perioada similară a anului precedent. În același timp indicatorii bursieri P/BV (raportul prețului pe valoarea contabilă a unei acțiuni), PER (prețul acțiunii/profitul pe acțiune), precum și EPS (profitul pe acțiunea TGN) au înregistrat scăderi față de semestrul I 2017.

Creșterea randamentului dividendelor (DIVY), comparativ cu semestrul I 2017, este datorată valorii mari a dividendului aferent anului financial 2017 precum și a scăderii valorii acțiunii TGN la 30.06.2018.

Compania		P/E	P/BV	EV/EBITDA
Enagas	Spania	13,4	2,2	10,5
SNAM SpA	Italia	12,6	1,9	11,5
Fluxys	Belgia	32,8	2,6	11,3
Media		19,60	2,23	11,10
Transgaz	Romania	11,9	1,0	4,7
Premium /Discount		39%	55%	58%

Sursa: Bloomberg 17.07.2018

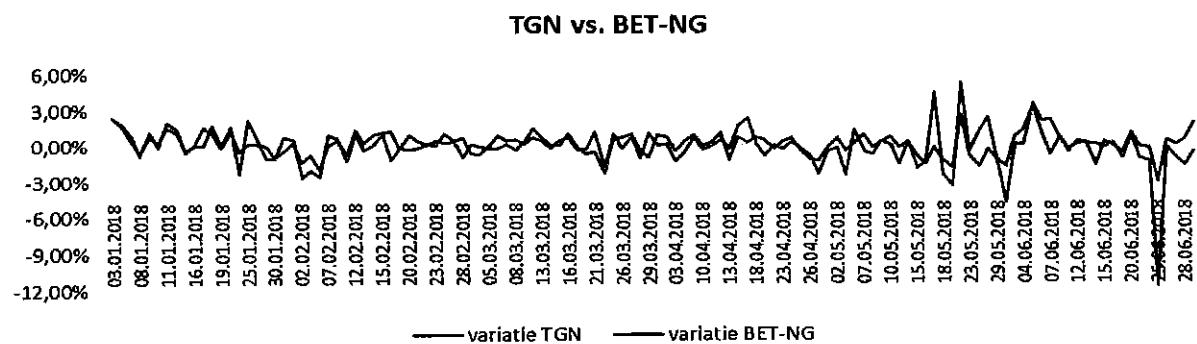
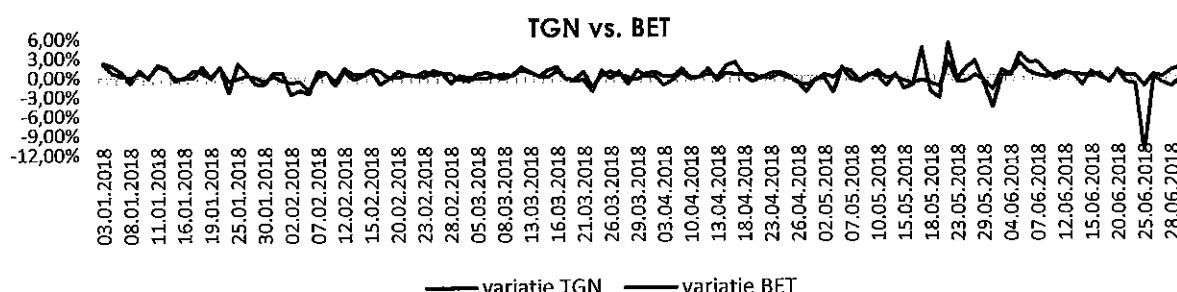
Tabel 34-Valoarea indicatorilor bursieri la nivelul Transgaz comparativ cu companii similare din Europa

Capitalizarea bursieră

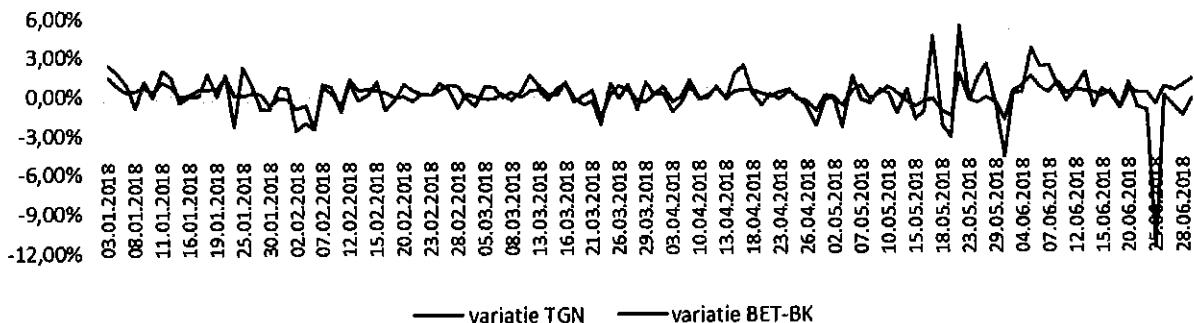
Capitalizarea bursieră a societății la data de 29.06.2018 a fost de 3,81 miliarde lei (828 mil.euro) respectiv cu 353 milioane lei (~ 97 milioane euro) peste nivelul înregistrat la 30.06.2017.

Monedă	Anul 2018		Anul 2017	
	03.01.2018	29.06.2018	03.01.2017	30.06.2017
LEI	4.627.120.692	3.861.820.832	3.473.283.980	4.215.036.152
EURO	996.966.451	828.521.343	768.850.909	925.588.211
Curs Euro/BNR	4,6412	4,6611	4,5175	4,5539

Evoluția acțiunii TGN comparativ cu indicii bursieri BET, BET-NG și BET-BK în semestrul I 2018

TGN vs. BET-BK

Grafic 32-Evoluția acțiunii TGN comparativ cu indicei bursieri BET, BET-NG și BET-BK în semestrul I 2018

6.3 Politica cu privire la dividend

În anul 2018, propunerea pentru determinarea valorii dividendelor aferente anului financial 2017 s-a realizat prin aplicarea cotei de 90,00351% din profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit, în baza OG nr.64/2001, a precizărilor aprobată prin OMFP nr.144/2005 precum și a Memorandumului cu tema: Mandatarea reprezentanților statului în Adunarea Generală a Acționarilor/Consiliul de administrație, după caz, la societățile naționale, companiile naționale și societățile cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, în vederea luării masurilor ce se impun pentru repartizarea unei cote de minim 90% din profitul net realizat al anului 2017 sub formă de dividend/vărsăminte la bugetul de stat.

Astfel, în conformitate cu prevederile Hotărârii nr.4 a Adunării Generale Ordinare a Acționarilor din data de 07.06.2017, Societatea Națională de Transport Gaze Naturale Transgaz SA efectuează plata dividendelor aferente exercițiului financiar 2017, prin intermediul Depozitarului Central SA și BRD Groupe Societe Generale, agentul de plată desemnat, începând cu data de 16 iulie 2018 (data plășii), pentru acționarii înregistrati la data de înregistrare 26 iunie 2018, valoarea dividendului brut/acțiune fiind de 45,38 lei.

Revizuirea ratingului Transgaz

În data de 20 iunie 2018 S&P Global Ratings a publicat raportul privind revizuirea perspectivei operatorului Sistemului Național de Transport gaze naturale SNTGN Transgaz SA, de la stabil la negativ. În același timp, a afirmat ratingul de credit al companiei la BB +.

Decizia agenției de evaluare financiară de a revizui perspectiva Transgaz la negativ este motivată de următoarele aspecte:

- posibilitatea de diminuare a performantei financiare a companiei în următorii doi ani, cu scăderea substanțială a raportului fonduri din activități operaționale/datorii sub 30%, din cauza creșterii CAPEX aferent BRUA Faza 1 și scăderii EBITDA;
- riscurile de execuție a proiectului BRUA;
- posibilele presiuni privind lichiditatea și incertitudini pe termen lung legate de poziția afacerii de transport gaze a Transgaz, având în vedere modificările potențiale ale rutelor principale de transport gaze din Europa Centrală și de Est dacă fluxul fizic al gazelor rusești prin Ucraina este înlocuit cu noi rute.

Pentru afirmarea ratingului actual, S&P Global Ratings a estimat că lichiditatea va rămâne adekvată, cadrul de reglementare va rămâne în mod rezonabil previzibil, cu o transparență suficientă a fluxurilor viitoare de

numerar, iar compania va rămâne protejată de intervenția politică negativă legată de schimbările din mediul macroeconomic sau fiscal național.

În raport se prevede o creștere limitată a ratingurilor în următorii doi ani, datorită programului important privind capex-ul companiei.

În percepția agenției de rating, perspectiva de rating a Transgaz se va revizui la stabil dacă parametrii de credit ai companiei pentru perioada următoare se vor redresa, cu raportul fonduri din activități operaționale/datorii de aproximativ 30%. Aceasta ar putea rezulta din: finalizarea cu succes a proiectului BRUA Faza 1 și includerea acestuia în veniturile reglementate, din capex mai mic decât cel estimat în prezent, din diminuarea plății dividendelor sau alte măsuri de susținere din partea acționarilor.

6.4 Fuziuni sau reorganizări semnificative

În semestrul I al anului 2018 nu au avut loc fuzionări sau reorganizări în cadrul SNTGN Transgaz SA.

Listă tuturor entităților în care Transgaz deține participații

- **SC MEBIS SA Bistrița**, cu sediul în Bistrița, (J06/150/1991) în care Transgaz deține 17,47% din capitalul social, având ca obiect de activitate realizarea de structuri metalice și ansamble sudate complexe, ansamble și produse hidraulice, se află în procedură de lichidare, motiv pentru care participația în SC MEBIS SA a fost provizionată în întregime. Transgaz nu are nici un fel de obligații față de SC MEBIS SA;
- **SC "Resial"SA** cu sediul în Alba Iulia (J01/77/1991) în care Transgaz deține 68,16% din capitalul social, având ca obiect de activitate fabricarea și comercializarea produselor refractare silico aluminoase, a intrat în procedură de lichidare în anul 2006; procedura este desfășurată de un executor judecătoresc numit de instanța de judecată și este în afara controlului Transgaz, motiv pentru care, participația nu este consolidată și este înregistrată la cost mai puțin provizionul pentru deprecieră constituit la 100% din cost. Împrumutul acordat la SC RESIAL SA este provizionat în întregime. Conducerea nu se așteaptă ca Transgaz să recupereze vreo sumă din această participație și nu înregistrează nici un fel de obligații reziduale pentru SC RESIAL SA.
- **SC EUROTRANSGAZ SRL** cu sediul în Chișinău, Republica Moldova în care Transgaz deține 100% din capitalul social, având ca obiectiv producerea, transportul, distribuția, stocarea și furnizarea gazelor naturale, transporturi prin conducte, depozitări, precum și activități de consultanță pentru afaceri și management (înființarea acestei filiale a fost aprobată prin HAGEA nr. 10 din data de 12.12.2017). Scopul înființării filialei a fost participarea la procedura de privatizare a Întreprinderii de Stat Vestmoldtransgaz care operează conducta Iași–Ungheni pe teritoriul Moldovei.

ACTE JURIDICE ÎNCHEIATE ÎN CONDIȚIILE ART.52 ALIN.(1) ȘI ALIN.(6) DIN O.U.G nr.109/30.11.2011

În semestrul I 2018, societatea a încheiat următoarele acte juridice cu societățile în care Statul Român își exercită controlul direct sau indirect și a căror valoare cumulată reprezintă cel puțin echivalentul în lei a 50.000 de euro:

Datele Contractului	Clauze contractuale prevăzute în contract
Părți contractante	Încheiat între SNTGN Transgaz SA și SNGN ROMGAZ SA
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 28T/ 2017 pentru trimestrul I 2018
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor trimestriale de transport
Valoarea contractului	3.437.910,00 lei – Valoarea estimată a actului juridic cu TVA (lei)
Părți contractante	Încheiat între SNTGN TRANSGAZ SA și SC ELECTROCENTRALE BUCURESTI S.A.
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 37L/2017 pentru luna decembrie 2017.
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor lunare de transport
Valoarea contractului	7.331.867,58 lei -Valoarea estimată a actului juridic incl TVA (LEI)
Părți contractante	Încheiat între SNTGN Transgaz SA și SNGN ROMGAZ SA
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 48L/ 2017 pentru luna ianuarie 2018
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor lunare de transport
Valoarea contractului	1.900.572,80lei – Valoarea estimată a actului juridic cu TVA (lei)
Părți contractante	Încheiat între SNTGN Transgaz SA și SC ELECTROCENTRALE BUCUREȘTI SA
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 52L/2017 pentru luna ianuarie 2018.
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor lunare de transport
Valoarea contractului	8.329.901,34 lei - Valoarea estimată a actului juridic incl TVA (LEI)
Părți contractante	Încheiat între SNTGN Transgaz SA și SC ELECTROCENTRALE BUCUREȘTI SA
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 29T/2017 pentru trimestrul I 2018 (1 ianuarie 2018 – 1 aprilie 2018)
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor trimestriale de transport
Valoarea contractului	21.896.750,96 lei - Valoarea estimată a actului juridic incl TVA (LEI)
Părți contractante	Încheiat între SNTGN Transgaz SA și SC ELECTROCENTRALE BUCUREȘTI SA
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 70L/2018 pentru luna februarie 2018.
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor lunare de transport
Valoarea contractului	5.159.863,80 lei - Valoarea estimată a actului juridic incl. TVA
Părți contractante	Încheiat între SNTGN TRANSGAZ SA și SC ELECTROCENTRALE BUCUREȘTI SA (în insolvență)
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 97L/2018 pentru luna aprilie 2018.
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor lunare de transport
Valoarea contractului	2.659.373,08 lei – Valoarea estimată a actului juridic inclusiv TVA (LEI)
Părți contractante	Încheiat între SNTGN TRANSGAZ SA și SC ELECTROCENTRALE BUCUREȘTI SA (în insolvență)
Data încheierii și natura contractului	Contract nr. 39T/2018 pentru trimestrul II 2018 (1 aprilie 2018 – 1 iulie 2018)
Obiectul Contractului	prestarea serviciilor trimestriale de transport
Valoarea contractului	482.655,75 lei – Valoarea estimată a actului juridic inclusiv TVA (LEI)
Parte contractante	Încheiat între SNTGN TRANSGAZ SA și SNGN ROMGAZ SA
Data încheierii și natura contractului	Data încheierii 01.03.2018 Încheiat în urma derulării licitației cu Nr 19318/01.03.2018 pe platforma STEGN deținută și administrată de Bursa Română de Marfuri
Obiectul Contractului	Gaze naturale din producția internă, necesare echilibrării SNT
Valoarea contractului	1.171.500 lei, fără TVA, tarife de prestări servicii, alte taxe, acciză sau impozite

7. MANAGEMENTUL SOCIETĂȚII

7.1 Obiective strategice privind administrarea SNTGN TRANSGAZ SA în perioada 2017-2021

Urmărind atingerea deplină a dezideratelor propuse și îndeplinirea obiectivelor strategice privind eficacitatea operațională, optimizarea performanțelor și dezvoltarea durabilă a societății, respectând principiile bunei guvernanțe corporative, **Consiliul de Administrație al companiei dorește să continue cu aceeași responsabilitate, eficiență, transparență și profesionalism față de toate părțile interesate**, drumul deschis în mandatul 2013-2017 pentru construcția și dezvoltarea unui viitor solid și performant al sectorului energetic românesc.

Astfel că, obiectivele strategice stabilite în mandatul 2013-2017, în contextul alinierii la cerințele politicii energetice europene, **SIGURANȚĂ ȘI SECURITATE ENERGETICĂ, COMPETITIVITATE ȘI DEZVOLTARE DURABILĂ** sunt preluate în Planul de Administrare al SNTGN Transgaz SA pentru perioada 2017-2021 și completate cu obiective și direcții de acțiune noi specifice activității societății.

Structurate în funcție de cele patru perspective ale Balance Score Card (BSC), **direcții de acțiune prevăzute în Componența de administrare a Planului de Administrare al SNTGN Transgaz SA în perioada 2017-2021** vizează:

Perspectiva părților interesate

OBIECTIV STRATEGIC 1: Continuitatea activității și asigurării siguranței și securității energetice

Direcții de acțiune

- Creșterea nivelului de securitate a SNT și de asigurare a aprovizionării cu gaze naturale
- Piețe de energie competitive - prin crearea condițiilor tehnice necesare pentru dezvoltarea pieței de gaze naturale
- Modernizarea Sistemului de Guvernanță Corporativă

Perspectiva internă/proceselor

OBIECTIV STRATEGIC 2: Creșterea gradului de COMPETITIVITATE a societății

Direcții de acțiune

- Dezvoltarea și modernizarea tuturor proceselor operaționale
- Creșterea eficienței energetice și reducerea impactului negativ al proceselor tehnologice asupra mediului înconjurător

Perspectiva dezvoltării/personal

OBIECTIV STRATEGIC 3: Creșterea gradului de DEZVOLTARE DURABILĂ a societății prin creșterea capitalului uman, informațional, organizațional și alinierea la reglementările europene incidente activității companiei și asigurarea sustenabilității

Direcții de acțiune

- Optimizarea proceselor de management al resurselor umane
- Alinierea la reglementările europene incidente activității companiei și asigurarea sustenabilității

Perspectiva financiară

OBIECTIV STRATEGIC 4: Menținerea echilibrului finanțiar și a stabilității operaționale

Direcții de acțiune

- Asigurarea performanței financiare, economice și sociale sustenabile

Eforturile managementului executiv sunt întreptate spre realizarea obiectivelor strategice ale societății, prin operaționalizare măsurilor stabilite în Componenta de management.

7.2 Managementul executiv

Membrii conducerii executive au încheiate contracte individuale de muncă pe perioade nedeterminate. Personalul de conducere și execuție din cadrul Transgaz este numit, angajat și concediat de directorul general.

Conform informațiilor deținute nu există vreun acord, înțelegere sau legătură de familie între persoanele menționate și o altă persoană datorită căreia acestea au fost numite ca membri ai conducerii executive.

Membrii conducerii executive a companiei care dețin acțiuni Transgaz la data de 26.06.2018:

Nume și prenume	Funcția	Număr acțiuni la 26.06.2018	Cota de participare (%)
Lupean Marius	Director	20	0,000169
Tătaru Ion	Director	25	0,000212
Comanita Adela	Director	7	0,000059
Şai Alexandru	Director	10	0,000084
Laşa Ilie	Director	46	0,000390
Rusu Ioan	Director	2.508	0,021301
Nita Viorel	Director	5	0,000042
Dușu Tudor Alexandru	Şef Reprezentanță Transgaz la Chișinău	230	0,001953

Tabel 35- Membrii conducerii executive a Transgaz, care dețin acțiuni la companie la data de 26.06.2018

Conducerea executivă a societății este asigurată de următoarele persoane:

Nr. crt.	Nume și prenume	Funcția	Departament/Direcție
1	Sterian Ion	Director General	
2	Târsac Grigore	Director General adjunct	
3	Hațegan Gheorghe	Director General adjunct	
4	Lupean Marius	Director Economic	Departament Economic
5	Ghidiu Elisabeta	Director	Departament Strategie și Management Corporativ
6	Stroia Marius	Director	Departament Operare
7	Tătaru Ion	Director	Departament Dezvoltare
8	Cosma Florin	Director	Departament Exploatare și Mantenanță
9	Leahu Mihai	Director	Departament Proiectare și Cercetare
10	Achim Viorel Ciprian	Director	Departament Calitate Mediu, Protecție și Securitate
11	Alic Ciprian Octavian	Director	Departament Accesare Fonduri Europene și Relații Internaționale

12	Gruia Daniel	Director	Departament Tehnologia Informației și Comunicații
13	Mateș Angela	Director	Departament Organizare Resurse Umane
14	Luca Bogdan Avram	Director	Departament Achiziții Sectoriale și Contractări
15	Sârbu Ionel	Director	Departament Reglementări și Formalități Terenuri
16	Dutu Tudor Alexandru	Şef Reprezentanță	Reprezentanța Transgaz Chișinău
17	Grăjdan Vasilica	Director	Direcția Organizare și Planificare Resurse Umane
18	Ene Alin	Director	Direcția Inspectie Generală
19	Bolchiș Sorin	Director	Direcția Automatizări și SCADA
20	Tudor Adrian Ionuț	Director Adjunct	Direcția Automatizări și SCADA
21	Moldovan Sebastian Marius	Director Adjunct	Direcția Automatizări și SCADA
22	Idu Olga	Director	Direcția Juridică
23	Iancu Cristina Daniela	Director Adjunct	Direcția Juridică
24	Niculescu Oana	Director	Direcția Strategie Bugetară
25	Mareș Gabriela	Director	Direcția Reglementări și Licențe
26	Fodor Mihai Iuliu	Director	Direcția Buget Finanțe
27	Comăniță Adela	Director	Direcția Contabilitate
28	Deac Sorin Gabriel	Director	Direcția Pregătire, Execuție Lucrări
29	Rău Ioan	Director	Direcția Comercială
30	Banu Larisa	Director Adjunct	Direcția Operator Piață Gaze București
31	Șai Alexandru	Director	Direcția Măsurare, Calitate Gaze Naturale
32	Muntean Aurel	Director Adjunct	Direcția Măsurare. Calitate Gaze Naturale
33	Bunea Florin	Director	Dispeceratul Național de Gaze Naturale
34	Barbu Viorel	Director	Direcția Reabilitare SNT
35	Pânzaru Adela	Director	Direcția Achiziții Sectoriale
36	Petrescu Monica Alexandra	Director	Direcția Achiziții Proiecte Speciale
37	Drusan Nicolae	Director	Direcția Protecție și Securitate
38	Drăghici Aurelian	Director	Direcția Analiză, Verificare și Avizare Proiecte
39	Iuga Alexandru	Director	Direcția Aprovizionare și Transport
40	Popescu Paul	Manager Proiect	UMP BRUA
41	Olteanu Mihai Antoniu	Manager Proiect	UMP Marea Neagră
42	Ilie Lață	Director	Sucursala Mediaș
43	Rusu Ioan	Director	Exploatarea Teritorială Mediaș
44	Schmidt Hâineală Eduard	Director	Exploatarea Teritorială Bacău
45	Tandru Marcel	Director	Exploatarea Teritorială Cluj
46	Andrei Romeo	Director	Exploatarea Teritorială Constanța
47	Niță Viorel	Director	Exploatarea Teritorială Craiova
48	Dumitru Nicușor	Director	Exploatarea Teritorială Brăila
49	Cristoloveanu Gheorghe	Director	Exploatarea Teritorială Brașov
50	Gurgu Victorel	Director	Exploatarea Teritorială București
51	Bachios Gheorghe concediu medical, înlocuit de Ionel Alexandru	Director	Exploatarea Teritorială Arad

Tabel 36-Conducerea executivă a SNTGN Transgaz SA

În vederea optimizării activității managementul companiei va acționa în continuare cu maximă responsabilitate și va utiliza în mod eficient metode și tehnici de management modern, adecvate pentru optimizarea tuturor proceselor și activităților desfășurate de societate, astfel cum acestea sunt prezentate:

ION STERIAN – Administrator executiv - Director general

PETRU ION VĂDUVA – Administrator neexecutiv

BOGDAN GEORGE ILIESCU – Administrator neexecutiv

LĂPUȘAN REMUS GABRIEL – Administrator neexecutiv

MINEA NICOLAE – Administrator neexecutiv

LISTĂ TABELE

Tabel 1-Structura Acționariatului la 26.06.2018.....	5
Tabel 2 – Evoluția indicatorilor standard de performanță în sem I 2018 vs sem I 2017.....	8
Tabel 3- Evoluția principalilor indicatori economico-financiari în sem I 2018 vs sem I 2017.....	9
Tabel 4- Evoluția indicatorilor de profitabilitate, lichiditate, risc și gestiune în sem I 2018 vs sem I 2017.....	10
Tabel 5 - Estimări ale indicatorilor cheie de performanță financiară pentru calculul componentei variabile a remunerării în sem I 2018.....	11
Tabel 6-Estimări ale indicatorilor cheie de performanță nefinanciară pentru calculul componentei variabile a remunerării în sem I 2018.....	15
Tabel 7-Gradul de realizare a Planului de dezvoltare pe 10 ani.....	43
Tabel 8 -Principalele componente ale SNT la 30.06.2018	56
Tabel 9 - Principalele componente ale SNT la 30.06.2018, din perspectiva duratei de funcționare	57
Tabel 10 - Situația contractelor încheiate prin proceduri de achiziție – Sem. I 2018.....	66
Tabel 11 - Situația contractelor încheiate prin achiziții directe în perioada 03.01-30.06.2018	68
Tabel 12-Situația contractelor încheiate pentru derularea proiectului BRUA în sem.I 2018.....	69
Tabel 13- Situația poziției financiare a societății în perioada 01.01-30.06.2018.....	70
Tabel 14-Situația contului de profit și pierdere în sem I 2018 vs sem I 2017	73
Tabel 15- Veniturile activității de exploatare- Realizări sem I 2018 vs sem I 2017	74
Tabel 16- Cheltuielile activității de exploatare realizate sem I 2018 vs sem I 2017	75
Tabel 17 - Situația fluxurilor de rezerve – sem I 2018 vs sem I 2017	76
Tabel 18 - Rezultatele financiare Sem. I 2018 vs. Sem. I 2017.....	77
Tabel 19 - Cantitatea de gaze naturale facturate Sem. I 2018 vs. Sem. I 2017.....	78
Tabel 20- Rezultate financiare Sem. I 2018 vs. Buget Sem. I 2018.....	79
Tabel 21 – Realizări Sem. I 2018 vs. nivel realizări Sem. I 2017 și Sem. I 2018 (%).....	81
Tabel 22 – Realizări Sem. I 2018 vs. Plan de administrare 2018.....	81
Tabel 23-Evoluția numărului de angajați în sem I 2018	98
Tabel 24 - Lucrări tehnice programate/lucrări tehnice normate în sem I 2018	98
Tabel 25 - Total lucrări cronometrate în sem I 2018.....	99
Tabel 26 - Evoluția structurii personalului pe categorii de studii în sem I 2018.....	99
Tabel 27- Evoluția structurii personalului pe categorii de studii – sem I 2018 vs. sem I 2017	100
Tabel 28 - Situația cursurilor de calificare/perfecționare pentru angajații societății în semestrul I 2018	101
Tabel 29 - Situația numărului de personal care au absolvit cursuri de calificare/perfectionare sem I 2018 vs sem I 2017	101
Tabel 30 - Bugetul de sponsorizare 2018.....	103
Tabel 31 – Bugetul de sponsorizare 2018 și a sumele acordate până la 30.06.2018.....	103
Tabel 32 -Estimări ale indicatorilor cheie de performanță nefinanciară pentru calculul componentei variabile a remunerării în sem I 2018.....	125
Tabel 33-Situația indicatorilor bursieri la data de 30.06.2018 vs 30.06.2017	146
Tabel 34-Valoarea indicatorilor bursieri la nivelul Transgaz comparativ cu companii similare din Europa	147
Tabel 35- Membrii conducerii executive a Transgaz, care dețin acțiuni la companie la data de 30.06.2018.....	152
Tabel 36-Conducerea executivă a SNTGN Transgaz SA	153

LISTĂ GRAFICE

Grafic 1-Structura Acționariatului Transgaz la 26.06.2018.....	6
Grafic 2- Evoluția numărului de acționari ai Transgaz de la listare și până la 26.06.2018	6
Grafic 3-Cifra de afaceri sem I 2018 vs sem I 2017 (mii lei) Grafic 4-Profitul net sem I 2018 vs sem I 2017 (mii lei).....	9
Grafic 5- Evoluția veniturilor, cheltuielilor și profitului din exploatare, înainte de activitatea de construcții conform cu IFRIC129	
Grafic 6-Evoluția principalilor indicatori economico-financiari în sem I 2018 vs sem I 2017-mii lei.....	10
Grafic 7-Evoluția indicatorilor de profitabilitate în sem I 2018 vs sem I 2017	11
Grafic 8-Stadiu PMDI -ianuarie 2018.....	59
Grafic 9-Stadiu PMDI-iunie 2018.....	59
Grafic 10 - PRRASM 2018 - Reparații și reabilitare SNT -Stadiu Ianuarie 2018	62
Grafic 11 - PRRASM 2018 - Reparații și reabilitare SNT -Stadiu Iunie 2018	62
Grafic 12 - PRRASM 2018 – Servicii de asigurare a menenanței SNT -Stadiu Ianuarie 2018.....	64
Grafic 13 - PRRASM 2018 – Servicii de asigurare a menenanței SNT -Stadiu Iunie 2018.....	64
Grafic 14-Situația procedurilor de achiziții la 30.06.2018	66

Grafic 15-Situajia achizitiilor directe la 30.06.2018.....	67
Grafic 16-Situajia procedurilor PAAS pentru BRUA-FAZA 1 la 30.06.2018.....	69
Grafic 17- Structura veniturilor din exploatare - 6 luni 2018 vs. 6 luni 2017	74
Grafic 18 - Ponderea activitatilor in totalul veniturilor din exploatare - 6 luni 2018 vs. 6 luni 2017.....	74
Grafic 19 - Rezultate financiare sem I 2018 vs.sem I 2017 (mii lei)	77
Grafic 20- Rezultate financiare sem I 2018 vs.sem I 2017 (%)	77
Grafic 21- Realizari Sem I 2018 vs. nivel realizari Sem. I 2017, BVC 2018.....	81
Grafic 22 - Ponderea consumului tehnologic in total gaze naturale vehiculate prin SNT in perioada 2013-sem.I 2018.....	97
Grafic 23-Evoluția numărului de angajați în sem I 2018.....	98
Grafic 24-Evoluția numărului de angajați în sem I 2018 vs sem I 2017.....	98
Grafic 25-Evoluția structurii personalului pe categorii de studii în perioada 2013 - sem I 2018.....	99
Grafic 26 - Evoluția structurii personalului pe categorii de studii – sem I 2018 vs. sem I 2017.....	100
Grafic 27- Buletin de sponsorizare 2018 și sumele acordate până la 30.06.2018.....	103
Grafic 28-Evoluția gradului de implementare al SCI/M.....	112
Grafic 29-Preful de închidere TGN în perioada 01.01.2018–30.06.2018 vs. 01.01.2017–30.06.2017	145
Grafic 30-Volum tranzacții TGN în perioada 01.01.2018–30.06.2018 vs. 01.01.2017–30.06.2017	145
Grafic 31-Valoare tranzacții TGN–mil lei în perioada 01.01.2018–30.06.2018 vs. 01.01.2017–30.06.2017.....	146
Grafic 32-Evoluția acțiunii TGN comparativ cu indicii bursiere BET, BET-NG și BET-BK în semestrul I 2018	148

LISTĂ FIGURI

Figura 1-Harta Proiectelor majore din SNT	16
Figura 2-Punctele de interconectare ale sistemului românesc de transport gaze naturale cu sistemele similare ale Bulgariei și Ungariei	17
Figura 3-Harta proiectului major de dezvoltare al corridorului Bulgaria-România-Ungaria-Austria – Faza 1	19
Figura 4-Harta proiectului major de dezvoltare al corridorului Bulgaria-Ungaria-Austria – Faza 2	25
Figura 5-Coridorul sudic Marea Neagră-Podisor	27
Figura 6-Interconectare SNT cu Transitz I la Isaccea	29
Figura 7-Dezvoltări ale SNT în zona de Nord-Est a României	32
Figura 8-Dezvoltare BRUA faza 3	34
Figura 9-Dezvoltări ale SNT la Marea Neagră.....	36
Figura 10-Interconectarea SNT cu Serbia pe direcția Recaș-Mokrin	38
Figura 11-Modernizare SMG Isaccea 1 și Negru Vodă 1	39
Figura 12- Interconectarea sistemului național de transport gaze naturale România	41
Figura 13-Harta Sistemului Național de Transport al Gazelor Naturale	56
Figura 14-Punctele de interconectare transfrontalieră ale SNT	58
Figura 15 -Structura organizatorică a Sistemului de control intern/managerial din cadrul SNTGN Transgaz SA	109
Figura 16-Structura organizatorică a Sistemului de Control Intern/Managerial din cadrul SNTGN Transgaz SA.....	109